

PROGRAMMABEGROTING

2023-2026

VOORWOORD

Voor u ligt de eerste programmabegroting van deze bestuursperiode. Ambitieuw zijn wij dit voorjaar van start gegaan om 'samen verder te bouwen aan een gezond Venlo'. De afgelopen vier jaren stonden vooral in het teken van het herstel van onze financiële huishouding, verbetering van onze primaire dienstverlening en herstel van het vertrouwen van onze inwoners. In het coalitieprogramma is gekozen zowel voor een verdere versterking van de positie van Venlo als centrumstad, als voor de aanpak van een aantal belangrijke, urgente opgaven. Geen nieuwe strategische koers dus, maar -na jaren van noodzakelijk bijsturen- een intensivering van onze inspanningen om Venlo nog mooier, welvarender en gezonder te maken.

De afgelopen maanden heeft de ambtelijke organisatie gezamenlijk gewerkt aan een plan om, passend binnen de daarvoor geldende inhoudelijke en budgettaire kaders, deze ambities te realiseren. De afgelopen jaren heeft de organisatie gewerkt aan een verdere versterking van de sturing door de doorontwikkeling van het programmatisch werken en de implementatie van een besturingsfilosofie, geënt op de kernwaarden 'professioneel, betrokken en vitaal'.

De door u vastgestelde kadernota vormt het uitgangspunt voor de op te stellen begroting. Ieder jaar opnieuw ijken wij dit document op de strategische koers van Venlo en op de actuele ontwikkelingen. Koersvast en actueel. Doorbouwend aan de realisatie van ons strategisch plan, aan de realisatie van de in het coalitieakkoord opgenomen afspraken, maar ook met een scherp oog voor de noden van vandaag. Zeker nu, gegeven de grote onzekerheid waarin veel inwoners verkeren.

Ten tijde, maar met name sinds de vaststelling van de kadernota hebben zich immers ontwikkelingen voorgedaan die een enorme weerslag op onze gemeenschap en in het bijzonder voor verschillende groepen inwoners. Fors gestegen energieprijzen en een ongekende inflatie betekent voor veel Venlonaren en veel in Venlo actieve organisaties een erg onzekere tijd. De nood is echter acuut en deze begroting gaat over 2023 en daarna. Daarop vooruitlopend hebben we u, in de vorm van een separaat raadsvoorstel, voorstellen gedaan om ook in 2022, aanvullend op de kabinetsplannen, de lasten voor deze groepen iets te verlichten in de vorm van het Venlo-fonds. Om iets te doen voor die Venlose huishoudens die het financieel lastig hebben en voor organisaties die samen met ons iets voor hen kunnen betekenen.

Parallel aan de totstandkoming van deze programmabegroting is door het programmamanagement een meerjarige planning opgesteld aan de hand waarvan de uitvoering van de afspraken uit het coalitieakkoord kan worden gevolgd. Het streven is geweest om de balans te zoeken tussen ambities en realisme. De weerslag daarvan treft u in dit document aan.

Wij wensen u veel succes toe bij de door u te maken afwegingen,

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD.....	1
INHOUDSOPGAVE.....	2
BELEIDSMATIGE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN.....	4
ONTWIKKELINGEN FINANCIËLE POSITIE	13
Ontwikkelingen 2023-2026.....	13
Ontwikkelingen kapitaallasten.....	16
PROGRAMMA'S EN ALGEMENE MIDDELEN	17
1. Gezond en actief Venlo	18
2. Leefbaar Venlo.....	53
3. Grenzeloos Venlo	85
4. Welvarend Venlo	96
5. Centrumstad Venlo	113
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	129
Algemene middelen	141
Coalitieakkoord en Prijs- en volumeontwikkelingen 2022	148
PARAGRAFEN.....	151
Lokale heffingen	152
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	170
Grondbeleid.....	184
Onderhoud kapitaalgoederen	187
Financiering	197
Bedrijfsvoering	204
Samenwerkingspartners.....	210
Rekenkameronderzoeken	213
Bijlage I Totaaloverzicht meerjarenbegroting.....	215
Bijlage II Investerings 2023-2026 inclusief kapitaallasten.....	217
Bijlage III Kerngegevens	220

Bijlage IV Reserves en voorzieningen	222
Bijlage V Gewaarborgde geldleningen	236
Bijlage VI Beleidsindicatoren	237
Bijlage VII Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	238
Bijlage VIII Financiële positie	240
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.....	240
Geprognosticeerde balans	242
EMU-saldo.....	243
Overzicht van incidentele baten en lasten	244
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	246
Structureel begrotingsaldo.....	247

BELEIDSMATIGE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Het vertrekpunt bij deze begroting is uiteraard de kaderstelling zoals die heeft plaatsgevonden bij de behandeling en vaststelling van de kadernota 2023-2026, aangevuld met de opdrachten zoals die voortvloeien uit het door u vastgestelde coalitieakkoord 'Samen verder bouwen aan een gezond Venlo!'.

In dat akkoord zijn heldere inhoudelijke en financiële kaders opgenomen wat betreft het totaal van de Venlose begroting en een aantal specifieke bestuurlijke wensen en opdrachten per programma. Daarmee heeft u aangegeven welke zaken, gegeven de maatschappelijke context en opgaven, door ons verwerkt zouden moeten worden in begrotingsvoorstellen en met welke belangrijke inhoudelijke en financiële uitgangspunten wij daarbij rekening moeten houden. Uiteraard tegen de achtergrond van de omgevingsanalyse, de strategische koers van de stad en de maatschappelijke en ruimtelijke opgaven.

Voorop gesteld, Venlo is nooit af en het is inmiddels in Venlo goed gebruik dat coalities zich vasthouden aan de voor Venlo uitgezette lange termijnkoers zoals vastgelegd in de strategische visie. Een koers waarin een bescheiden bevolkingsgroei, economische ontwikkeling, een goed oog voor degenen die onze aandacht nodig hebben en onze positie als centrumstad van Noord-Limburg een prominente plaats innemen.

Dat goede oog voor degenen die onze aandacht nodig hebben maakt ook dat we tijdens de begrotingsvoorbereiding de organisatie hebben opgedragen om de mogelijkheden tot het instellen van een fonds (het Venlo-fonds) ten behoeve van de ondersteuning van inwoners of in Venlo werkzame maatschappelijke organisaties in de knel dreigen te komen als gevolg van de actuele buitengewone maatschappelijke omstandigheden. Niet alleen in 2023, maar ook al in 2022. Aansluitend of aanvullend op de maatregelen die het kabinet inmiddels heeft aangekondigd.

Per programma treft u de voorstellen aan die in samenhang, aansluitend op het coalitieakkoord en de inhoud van de kadernota, aanvullend zijn op de eerder vastgestelde begroting 2022-2025, het programmaplan vormen voor 2023. Dat wil zeggen uw opdracht aan ons om, samen met de organisatie, binnen de aangegeven budgettaire kaders uitvoering te geven aan de in dit plan opgenomen activiteiten.

Wij attenderen u in het bijzonder op de in deze begroting opgenomen initiatieven en intensiveringen op het gebied van armoedebeleid en laaggeletterdheid en de investeringen in de fysieke leefomgeving en in de verduurzaming van ons vastgoed. Daarnaast treft u ook de verwerking aan van het deel van de resultaatbestemming 2021 dat betrekking had op de jaarschijf 2023 en daarna,

zoals de investering in de kunstgrasvelden, het aanvullend krediet voor het zwembad, twee voorbereidingskredieten en (de instelling van en dotatie aan) reserves. Kortom, nieuwe ontwikkelingen, maar ook de financiële vertaling van reeds ingezette ontwikkelingen.

Wij doen u verder voorstellen om de kwaliteit van de fysieke ruimte en leefomgeving op een hoger niveau te brengen en stellen u voor om middelen te reserveren voor de versterking van de kennisinfrastructuur. En, niet onbelangrijk en expliciet in het coalitieakkoord opgenomen, we maken middelen vrij ten behoeve van de koppeling met Specifieke Uitkeringsmiddelen (de SPUK-middelen) van het rijk. Middelen die voor een breed pallet aan doelen kunnen worden ingezet, zoals klimaatadaptatie, energietransitie, wonen, leefbaarheid enz. Dat betekent dus ook dat wij onze begroting flexibel(er), wendbaarder maken, zodanig dat we snel kunnen inspelen op cofinancieringsmogelijkheden die zich -op genoemde onderwerpen- voordoen.

Waar mogelijk hebben we de inzet van (saldi aan) incidentele middelen gekoppeld aan de mogelijkheden om hiermee op termijn tot structurele verbeteringen van onze exploitatie te komen, zoals investeringen in verduurzaming, de keuze voor 'ontwikkeld beheer', i.c. de optimalisering van samenloop tussen verschillende ingrepen in de openbare ruimte en optimalisatie van het beschikbare vastgoed. Extra investeringen voor een (incidenteel) bedrag van €18 miljoen in de komende drie jaar. Extra investeringen, in combinatie met een optimalisatie van het beschikbare vastgoed resulterend in een te verwachte structurele besparing van €2,3 miljoen vanaf 2026. We stellen u dus voor om het surplus aan incidentele middelen 'renderend' in te zetten. Renderend betekent in dit verband concreet dat we (versneld en gericht) investeringen gaan doen in de verduurzaming van ons vastgoed, in de wijze waarop we investeren in onze openbare ruimte, ons vastgoed zo renderend mogelijk maken en andere mogelijkheden die leiden tot een afname van onze uitgaven tot de hiervoor aangegeven besparing. Zo maken we zowel een verbeter- als versnellingsslag en ontlasten we daarmee onze begroting structureel.

Dilemma's zijn er ook, zoals altijd. Hoewel onze financiële uitgangspositie, met forse overschotten in 2023, 2024 en 2025, heel goed is hadden en hebben we toch te maken met een substantiële, structurele financiële opgave vanaf 2026. Zoals aangegeven verbetert die, met name als gevolg van onder andere de voorgestelde investeringen in verduurzaming en ontwikkelend beheer. Ook zijn er investeringen en activiteiten opgenomen die wellicht in aanmerking kunnen of zelfs moeten komen in relatie tot de beschikbaar komende SPUK-middelen waardoor er sprake kan zijn van substitutie van middelen die dan vrij kunnen vallen aan de algemene middelen ic inzet ten behoeve van de maatschappelijke opgave.

Dat betekent echter ook dat we ons zelf een stevige opdracht hebben gegeven. In dit verband merken we op dat de begroting (als programmaplan) niet het einde is van de productie, maar het begin van de uitvoering. Datgene immers wat op begrotingsbasis uitvoerbaar wordt dient in de praktijk nog wel tot stand te worden gebracht. Externe factoren zoals het aanbod op de arbeidsmarkt, het succes van aanbestedingen of de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt zijn van

invloed op de uitvoering van deze plannen. En het zal u niet ontgaan zijn hoe dynamisch en onzeker de omstandigheden op dit moment zijn, met oorlog in Oost-Europa, hoge inflatiecijfers, stijgende rentes, oplopende grondstoffen- en energieprijzen, beschikbaarheid van grondstoffen en materialen en een (nog) onzeker financieel meerjarenperspectief voor de sector.

Dat betekent ook dat de kans op onderuitputting, of eigenlijk 'onderuitvoering' mogelijk (iets) groter is dan in vorige jaren. Hetgeen kan betekenen dat niet alle opgenomen activiteiten en investeringen in 2023 kunnen worden uitgevoerd en er aan het einde van het jaar sprake kan zijn van een groter dan verwacht rekeningresultaat. Die middelen zijn dan overigens niet 'verdwenen', maar blijven natuurlijk gewoon beschikbaar voor zinvolle investeringen en activiteiten die bijdragen aan de doelen van de stad.

In Meetbaar Venlo (waarin u de actuele waardes vindt van de door u vastgestelde programma-indicatoren) kunt u zien dat de pandemie met name gevolgen heeft gehad voor de ontwikkelingen binnen de programma's Centrumstad Venlo en Welvarend Venlo. Met name de beperkende maatregelen hadden grote gevolgen voor bezoekersaantallen en omzetvolumes van detailhandel en toerisme. Gelukkig is het herstel echter ook zichtbaar. Binnen de andere programma's is de pandemie veel minder zichtbaar. In die zin hebben de maatregelen die het gemeentebestuur heeft ingezet effect gehad. Enerzijds in het voorkomen van een grote(re) instroom in de bijstand, anderzijds wat betreft de ondersteuning van verenigingen en maatschappelijke organisatie in de vorm van versnelde betalingen of door een versoepelde toepassing van subsidieregels. De gemeente Venlo is, ondanks deze tegenwind, koersvast gebleven en is blijven investeren in de voor stad belangrijke ontwikkelingen en projecten.

Binnen het geheel aan afwegingen hebben we gekeken naar het verloop van de oplopende inflatiecijfers en naar de actuele ontwikkelingen wat betreft de interbestuurlijke financiële verhoudingen. Op concernniveau is vooralsnog een generieke concernpost beschikbaar van per saldo € 3,9 miljoen (2023) aflopend naar € 3,1 miljoen (2026) en € 2,5 miljoen structureel vanaf 2027 voor de concernbrede uitdagingen. Wij stellen u voor om deze middelen beschikbaar te houden ten behoeve van integrale afweging(-smomenten).

Dat geldt evenzo voor de 'groei van onze stad'. Vanaf 2024 worden volumeontwikkelingen immers niet meer meegenomen in de bepaling van de omvang van het accres van het gemeentefonds. Dat betekent dat meer inwoners, meer wegen, meer ouderen en meer schoolgaande kinderen niet meer gecompenseerd worden binnen het gemeentefonds. Hiervoor geldt vooralsnog dat deze ontwikkeling door (bij-)sturing dient te worden opgevangen binnen de bestaande budgettaire kaders. Wij stellen u voor om de genoemde reservering als een generieke concernreservering beschikbaar te houden t.b.v. de integrale afwegingsmomenten voor beide onzekerheden. Onzekerheden waarmee wij te maken krijgen waarbij enkel de omvang onzeker is.

Aan (incidentele) middelen lijkt het komende jaar geen gebrek, net zomin als aan ambities. Onduidelijk is alleen (nog) hoe het financieel perspectief zich meerjarig en met name structureel vanaf 2026 ontwikkelt.

Eerder hebben wij u geïnformeerd over een 'wenkend perspectief' dat ontstaat als het kabinet besluit om aan de sector meer middelen beschikbaar te stellen. Zo hebben veel gemeenten de (vooral nog fictieve) extra middelen, ter compensatie voor de tekorten voor jeugd, al meegerekend.

Van lokale overheden wordt tegelijkertijd echter verwacht dat ze ook op de middellange termijn structureel investeren in de majeure landelijke opgaven op het gebied van onder andere klimaatadaptatie, energietransitie, wonen, landelijk gebied etc. De maatschappelijke opgaven waarvoor Nederland en daarmee wij als Venlo staan, vragen namelijk om grootschalige (inhaal-) investeringen van gemeenten met structurele gevolgen. Daarnaast zijn wij genoodzaakt om toekomstige areaaluitbreidingen en toename van volumes op alle beleidsterreinen zelf te gaan bekostigen.

De VNG is met het Rijk in gesprek om te komen tot structureel gezonde financiën, ook vanaf 2026 én structureel. Hierover bestaat nog steeds geen overeenstemming. Met het Rijk en de koepels wordt in een gezamenlijk proces met een onafhankelijk begeleider gewerkt om te komen tot een nieuwe financieringssysteem voor 2026 en verder. Daarbij wordt ook gekeken naar de zorg die gemeenten ervaren over hun financiën in 2026 en verder. De opdracht is om te komen tot een analyse van de financiële gevolgen van het regeerakkoord voor gemeenten. Daarnaast zal er naar oplossingen gezocht worden voor de korte en lange termijn.

Vooralnog hebben VNG, IPO en het Rijk met elkaar afgesproken dat gemeenten (opnieuw) vanaf 2024 van de meerjarenbegroting mogen rekenen met de middelen die ons -krachtens de arbitragecommissie jeugd- zouden moeten toekomen. 'Mogen' rekenen is echter (opnieuw) iets anders dan 'kunnen' rekenen. Nog steeds is dit geen oplossing voor het structurele vraagstuk. Daarnaast voorzien we vanuit Den Haag 'enige bewolking' ontstaan ten aanzien van het meerjarenperspectief. De eerste signalen van tegenvallende groei en oplopende financiële tegenvallers laten -naar het zich laat aanzien- ook ons waarschijnlijk niet ongemoeid. Enige terughoudendheid is dan ook op z'n plaats.

We stellen u voor om -in financiële zin- afscheid te nemen van een aantal opdrachten waaronder de aanpassing van de parkeerexploitatie en de opgave ten aanzien van het sociaal domein en het maatschappelijk vastgoed, opgeteld tot een structurele bijstelling van circa € 5 miljoen. In deze begroting hebben we ook voorzien in het structureel opnemen van de middelen op basis van het vastgestelde beleid voor groen & water, vanaf 2026 ter hoogte van circa € 1,6 miljoen en de daarbij behorende (vervangings-)investeringen van € 1,8 miljoen per jaar.

Voor wat betreft het totaal van de voorstellen heeft dit geleid tot het volgende begrotingsaldo

	2023	2024	2025	2026
Subtotaal Begrotingsaldo	176	2.370	5.158	678
A. Reservering t.b.v. woonlastenontwikkeling 2024 en verder		-2.000	-2.200	-678
B. Reservering macro- economische ontwikkelingen/ Maatschappelijke opgave		-370	-2.958	
Begrotingsaldo	176	0	0	0

Op basis van de voorstellen resteert voor alle jaren een positief begrotingsaldo. U kunt op meerdere manieren omgaan met het onbestemde begrotingsaldo. Wij stellen u hierbij het volgende voor:

A. Reservering t.b.v. woonlastenontwikkeling 2024 en verder

Hoewel de lasten voor afvalstoffen en riool de afgelopen jaren zijn gestegen heeft u besloten om deze stijging t/m 2023 niet door te belasten aan uw inwoners. Daarnaast heeft u de hoogte van de OZB bevroren op het niveau van 2021. Hoewel wij op basis van het vastgestelde beleid kostendekkende tarieven als uitgangspunt hanteren (de vervuiler betaalt immers), stellen wij u voor, gegeven de bijzondere omstandigheden deze lijn gedurende de huidige bestuursperiode door te trekken. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen hebben immers te maken met (forse) kostenstijgingen door de huidige economische omstandigheden. Op basis van de huidige doorrekening achten wij hiervoor een bedrag benodigd van € 2 miljoen oplopend naar € 2,6 miljoen in 2026. Vanaf 2026 zijn hiervoor echter onvoldoende middelen beschikbaar.

Als gevolg van onvoldoende structurele middelen vanaf 2026, het nog op te stellen beleidsplan afval en de kostenontwikkeling en beleidsmatige keuzes die hierin nog te maken zijn, hebben wij opdracht gegeven om op basis van scenario's te komen tot een voorstel op welke wijze om te gaan met de woonlastenontwikkeling.

Wij stellen uw raad voor de beschikbare middelen in de begroting te reserveren aan het wenkend perspectief van aanvullende middelen vanuit het Rijk. Het gaat hierbij om aanvullende structurele middelen die wellicht voortvloeien ten aanzien van de openstaande dossiers (zoals de herijking gemeentefonds, compensatie, tekorten jeugd, financiële positie sector gemeenten etc.). Zoals eerder verwoord hebben wij opdracht gegeven tot het opstellen van scenario's zodat wij bij de kadernota een concreet voorstel aan uw raad kunnen voorleggen onder voorwaarde van het beschikbaar komen aan aanvullende structurele middelen.

B. Reservering landelijke en macro-economische ontwikkelingen/Maatschappelijke opgave

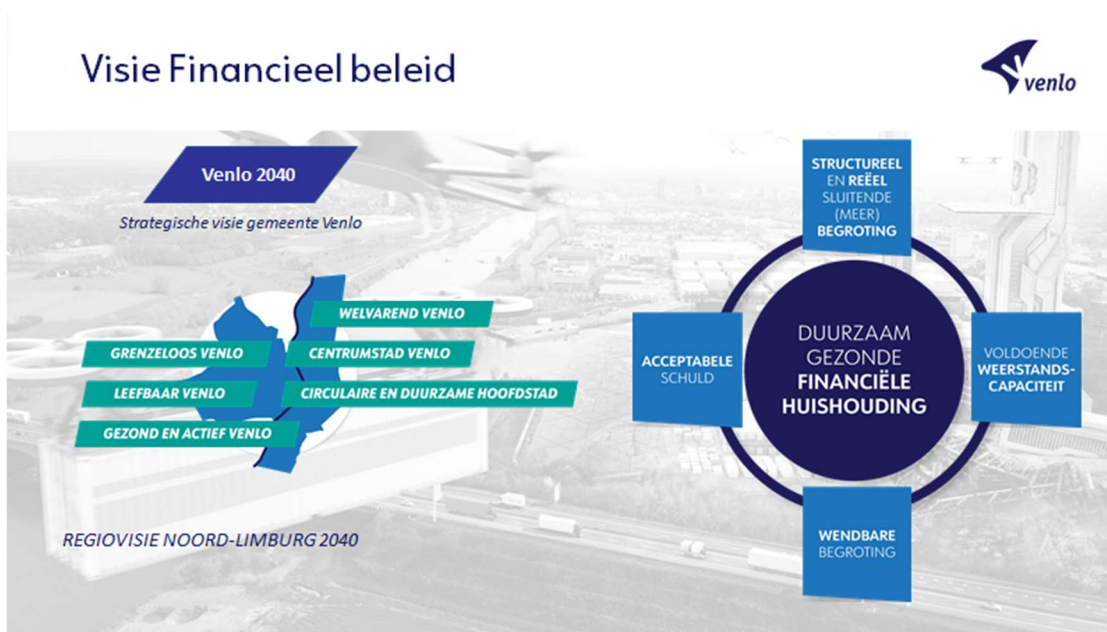
Wij doen uw raad voorstellen die invulling geven aan het coalitieakkoord, de maatschappelijke opgaven en de inhoud van de kadernota. Besluiten aanvullend op de eerder vastgestelde begroting 2022-2025. Dit wil zeggen opdrachten aan de organisatie om binnen de aangegeven kaders uitvoering te geven. Wij geven hierbij ook aan dat er een kans is op onderuitputting, of eigenlijk

'onderuitvoering'. Dit als gevolg van externe factoren zoals het aanbod op de arbeidsmarkt, het succes van aanbestedingen, beschikbaarheid van materialen en grondstoffen. Wij leven in een bijzondere tijd en onzekerheden met oplopende loon- en prijsontwikkelingen, ontwikkelingen op de kapitaalmarkt, onzekere tijden voor wat betreft het financieel perspectief vanaf 2026 en de financiering van volume - ontwikkelingen (groei van de stad) waarvoor geen compensatie vanuit het Rijk meer komt.

U heeft als raad afgesproken om als voorbereiding op de omgevingsanalyse/kadernota 2024 in het voorjaar van 2023 te reflecteren op de (financiële) situatie na 2026 en de mogelijk te maken strategische keuzes. Wij stellen uw raad voor de nog niet bestemde ruimte 2024 (€ 370.000) en 2025 (€ 2.958.000) te reserveren voor het opvangen van macro - economische ontwikkelingen en/of nader te concretiseren maatregelen in relatie tot de maatschappelijke opgave. Deze bedragen kunt u betrekken voor het te voeren debat door uw gemeenteraad in het voorjaar van 2023.

Beoordeling financiële positie

De beoordeling van de financiële positie, waarop de conclusie gebaseerd is, vindt plaats op basis van de door u vastgestelde strategische en tactische doelstellingen. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De beoordeling van de financiële positie vindt plaats op basis van de door u vastgestelde strategische en tactische doelstellingen. De strategische doelstelling is een Duurzaam gezonde financiële huishouding. De tactische doelstellingen zijn:

1. Sluitende begroting
2. Voldoende weerstandscapaciteit
3. Wendbare begroting
4. Acceptabele schuld

Deze tactische doelstellingen zijn elk voorzien van één of meer kengetallen. Deze kengetallen - inclusief een analyse en beoordeling - worden uitgebreid toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (kengetallen financiële positie). In deze paragraaf zullen de belangrijkste conclusies worden weergegeven.

Doelstelling sluitende begroting

De doelstelling is een reëel structureel sluitende (meerjaren)begroting. De structurele exploitatieruimte is voor alle jaren positief, 2,5% in 2023 en daalt naar 0,3% voor het jaar 2026.

Dit is onder andere het gevolg van de substantiële en structurele daling van het gemeentefonds in 2026. De voorgestelde maatregelen en activiteiten waarop is ingezet zijn daarom vooral gericht op inzet van de incidenteel beschikbare middelen. Op basis van de door u vastgestelde begroting 2022-2025 wordt enkel in 2023 nog, weliswaar een bescheiden, positief begrotingssaldo toegevoegd aan het (weerstands)vermogen¹. Vanaf 2026 zijn er nagenoeg geen structurele middelen beschikbaar voor het opvangen van structurele tegenvallers. De structurele exploitatieruimte begeeft zich hierbij net boven het minimum van > 0%.

In deze begroting is er, naast ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, ook sprake van het realiseren van inderdieneffecten ten aanzien van investeringen op het gebied (gemeentelijk) vastgoed en openbare ruimte/infrastructuur, verduurzaming, planmatig beheer & onderhoud, herijking en concentratie. Het totaalbedrag van deze te realiseren inderdieneffecten bedraagt € 2.300.000.

Stand Kadernota plus actualisatie

	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2022-2025	1.211	386	13	852
Toevoeging weerstandsvermogen	-1.090			
Begroting 2022 -2025	121	386	13	852
Loon- prijsontwikkeling	10.075	10.600	10.050	100
Saldo kadernota	10.196	10.986	10.063	952
Actualisatie prijsindexering 2023-2027	-16	6	-5	-14
Voortgangsrapportage 2022			141	-37
Vertrekpunt begrotingsproces 2023 2026	10.180	10.991	10.198	901
Voorstellen	-10.005	-10.991	-10.198	-901
Saldo programmabegroting	176	0	0	0

Rekening houdende met de reserveringen laat de begroting voor het jaar 2023 een onbestemd begrotingssaldo zien van € 176.000 waar geen concrete bestemming aan gegeven is.

¹ Op basis van het vastgestelde financieel beleid wordt de bespaarde rente ten laste van de exploitatie toegevoegd aan de algemene reserve.

Doelstelling voldoende weerstandscapaciteit

De doelstelling 'voldoende weerstandscapaciteit' betreft het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van de geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: "Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn". De ratio weerstandsvermogen bedraagt in 2023 2,0 oplopend naar 2,1 in 2026. De ontwikkeling van de ratio weerstandsvermogen is lager dan op basis van de vastgestelde begroting 2022-2025 als gevolg van een hoger risicoprofiel.

De door u vastgestelde streefwaarde ligt tussen de 1,4 en 2,0 (classificatie: $\geq 1,4 < 2,0$). Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze de classificatie 'Ruim Voldoende'. Op basis van deze begroting voldoen wij aan de beoogde doelstelling.

De solvabiliteitsratio begeeft zich naar verwachting rond de 31% (2023, 2024 en 2025) en 32% (2026).

De ontwikkeling is hierbij beter dan bij de vorig jaar vastgestelde meerjarige verwachtingen. De ontwikkeling begeeft zich op of boven de door u vastgestelde streefwaarde van de minimale bandbreedte van 25% - 30% waarbij aan de doelstelling wordt voldaan. Hierbij wordt opgemerkt dat deze verhoging vooral het gevolg is van de ontwikkeling van de overige bestemmingsreserves welke gekoppeld zijn aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven. Met andere woorden op basis van de realisatie van de geformuleerde doelstellingen zullen deze reserves op de lange termijn worden uitgegeven.

Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft een signaleringswaarde voor de solvabiliteitsratio van $\leq 20\%$ als meest risicovol.

Doelstelling wendbare begroting

De doelstelling 'wendbare begroting' gaat om de bepaling of de begroting voldoende wendbaar is om tijdig te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Het kapitaallastenplafond is, rekening houdende met de vastgestelde uitgangspunten als inflatie (nagenoeg) in omvang gelijk gebleven, hetgeen betekent dat de begroting op termijn met eenzelfde bedrag aan rente en afschrijvingen belast kan worden als in de begroting 2022-2025 voorzien. Voor de jaren 2024 en 2025 is er nog incidentele ruimte beschikbaar binnen het kapitaallastenplafond (2024: € 200.000 en 2025: € 944.000).

De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2023 2,5% en in 2026 0,3%. Dit betekent dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten.

De belastingcapaciteit bedraagt in 2023 96,2% en bevindt zich, mede als gevolg van het door u vastgestelde kader om de woonlasten nominaal gelijk te houden, onder de door u vastgestelde streefwaarde van $\leq 105\%$. Dit is in lijn met de vorig jaar vastgestelde begroting.

Doelstelling acceptabele schuld

De schuldpositie van de gemeente Venlo dient zich op een acceptabel niveau te bevinden. De netto schuldquote bedraagt 48% in 2023 en stijgt naar 56% in 2026 (streefwaarde < 90%). De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 41% in 2023 en stijgt naar 51% in 2026 (streefwaarde < 90%). De schuldquotes zijn lager dan bij de vorig jaar vastgestelde begroting omdat minder geleend hoeft te worden als gevolg van het positieve rekeningresultaat 2021 en hogere baten, waardoor de schuld relatief kleiner is geworden. De schuldquotes bevinden zich voor de hele periode ruim binnen de door u vastgestelde streefwaarden.

De netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen per inwoner bedraagt voor het jaar 2023 € 2.018 en stijgt naar € 2.222 per inwoner voor het jaar 2026. Deze ontwikkeling is in lijn met de vorig jaar vastgestelde begroting.

Wij wensen u veel succes toe bij de door u te maken afwegingen.

ONTWIKKELINGEN FINANCIËLE POSITIE

Ontwikkelingen 2023-2026

Budgettair kader	2023	2024	2025	2026
Baten				
Stand ontwerpbegroting 2022	476.628	421.438	415.419	409.614
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	22.993	7.873	4.367	4.031
Subtotaal	499.622	429.311	419.785	413.645
Nieuwe ontwikkelingen Baten				
A Kadernota	24.209	25.956	26.074	14.180
C Budgettair neutrale wijzigingen	-15.074	27.342	9.627	3.803
D Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen	10.851	13.244	23.183	17.959
Subtotaal	19.985	66.542	58.883	35.942
Totaal baten budgettair kader	519.607	495.852	478.669	449.587
Lasten				
Stand ontwerpbegroting 2022	476.507	421.052	415.406	408.762
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	22.993	7.873	4.226	4.068
Subtotaal	499.500	428.925	419.632	412.831
Nieuwe ontwikkelingen Lasten				
A Kadernota	14.134	15.356	16.024	14.080
B Actualisatie Kadernota	16	-6	5	14
C Budgettair neutrale wijzigingen	-15.074	27.342	9.627	3.803
D Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen	20.856	24.235	33.381	18.860
Subtotaal	19.931	66.928	59.036	36.757
Totaal lasten budgettair kader	519.432	495.853	478.669	449.587
Saldo Programmabegroting	176	0	0	0

Toelichting:

A. Kadernota

Hierin staan de posten die al aan uw Raad zijn gepresenteerd in het budgettair beeld uit de Kadernota 2023. Het betreft de reserveringen voor loon- en prijscompensatie, de middelen die we hiervoor in het gemeentefonds ontvangen en scenario; financiële vertaling van het coalitieakkoord

Rijk op hoofdlijnen en opgave herijking sociaal domein en gemeentelijk maatschappelijk vastgoed (breed).

B. Actualisatie Kadernota

Na de Kadernota 2023 is gestart met de begrotingsvoorbereiding. Daarbij is het budgettair beeld uit de Kadernota geactualiseerd. Deze actualisatie heeft betrekking op ontwikkelingen vanuit de VoRap.

C. Budgettair neutrale wijzigingen

De grootste mutaties in deze categorie hebben betrekking op de actualisatie van verwachte kosten en opbrengsten van (majeure) projecten die betrekking hebben op grondexploitaties, besteding reserve Ontwikkeling Beheer Inrichting Openbare Ruimte en reserve versnelling aanpak verduurzamen maatschappelijk vastgoed. Deze grondexploitaties worden jaarlijks geactualiseerd volgens de meest recente berekeningen en plannen (zie tevens de nota Grondbedrijf). De Bargeterminal, het kazernekwartier en Q4 zijn de projecten waarbij de grootste mutaties zijn.

D. Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen

Na vaststelling van de kadernota heeft op basis van de door u vastgestelde kaders zoals opgenomen in de kadernota 2023 en het coalitieakkoord, een afweging plaatsgevonden van begrotingsvoorstellen. De begrotingsvoorstellen, exclusief de budgettair neutrale wijzigingen, leiden op totaalniveau tot onderstaande bijstellingen:

	2023	2024	2025	2026
Baten begrotingsvoorstellen 2023-2026	10.851	13.244	23.183	17.959
Lasten begrotingsvoorstellen 2023-2026	20.856	24.235	33.381	18.860
Saldo begrotingsvoorstellen 2023 2026	10.005	10.991	10.198	901

In het hoofdstuk Programma's en Algemene middelen worden de verschillende begrotingsvoorstellen per programmaliijn toegelicht.

Begrotingsvoorstellen 2023 2026	2023	2024	2025	2026
1. Gezond en actief Venlo	-3.566	-3.278	-1.557	1.388
2. Leefbaar Venlo	-8.833	-5.691	-8.679	-2.881
3. Grenzeloos Venlo	-2.477	-778	-478	-478
4. Welvarend Venlo	-3.237	-2.737	-2.737	-495
5. Centrumstad Venlo	-750	-100	-100	0
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	-2.959	-2.000	-4.000	0
Algemene middelen	11.817	3.592	7.352	1.565
Totaal begrotingsvoorstellen 2023 2026	10.005	10.991	10.198	901

In onderstaande tabel een totaaloverzicht per programma van alle nieuwe investeringskredieten van 2023 t/m 2026.

Naam	Krediet		Voorportaal		
	2022	2023	2024	2025	2026
1. Gezond en actief Venlo	-5.777	8.507	2.925		
2. Leefbaar Venlo	-180	10.577	4.723	4.567	3.913
3. Grenzeloos Venlo					
4. Welvarend Venlo	-4.960	950		4.900	
5. Centrumstad Venlo		7.090	1.860		
6. Circulaire en duurzame hoofdstad		6.607			
Algemene middelen		1.903			
Totaal investeringen	10.917	35.635	9.508	9.467	3.913

Ontwikkelingen kapitaallasten

De onrendabele investeringen worden afgewogen binnen het kapitaallastenplafond. Hierbij wordt een expliciet onderscheid aangebracht tussen de afwegingen binnen de reguliere exploitatie (baten en lasten) en afwegingen binnen de investerings sfeer. Nieuwe onrendabele investeringen (zowel vervanging als uitbreiding) moeten passen binnen de ruimte die daarvoor meerjarig ter beschikking is gesteld door de Raad.

Dit onderdeel laat de ontwikkeling zien van het resultaat op kapitaallasten. De resterende incidentele ruimte in 2024 en 2025 blijft beschikbaar binnen het kapitaallastenplafond.

Bijlage II bevat een overzicht van alle investeringen 2023 t/m 2026 inclusief de bijhorende kapitaallasten.

De bijstelling van de kapitaallasten voor de begroting 2023-2026 laat het volgende beeld zien:

	2023	2024	2025	2026
1. Kapitaallastenplafond	28.569	29.331	29.668	30.784
2. Totaal geraamde kapitaallasten (incl. investeringsplan 2023-2026)	23.553	27.010	28.724	30.784
3. Incidenteel vrijgevallen ruimte plafond voorgaande jaren	3.881	2.121		
4. Incidenteel vrijgevallen ruimte plafond begroting 2023-2026	1.135			
5. Subtotaal (2+3+4)	28.569	29.131	28.724	30.784
6. Beschikbaar plafond (1 - 5)		200	944	

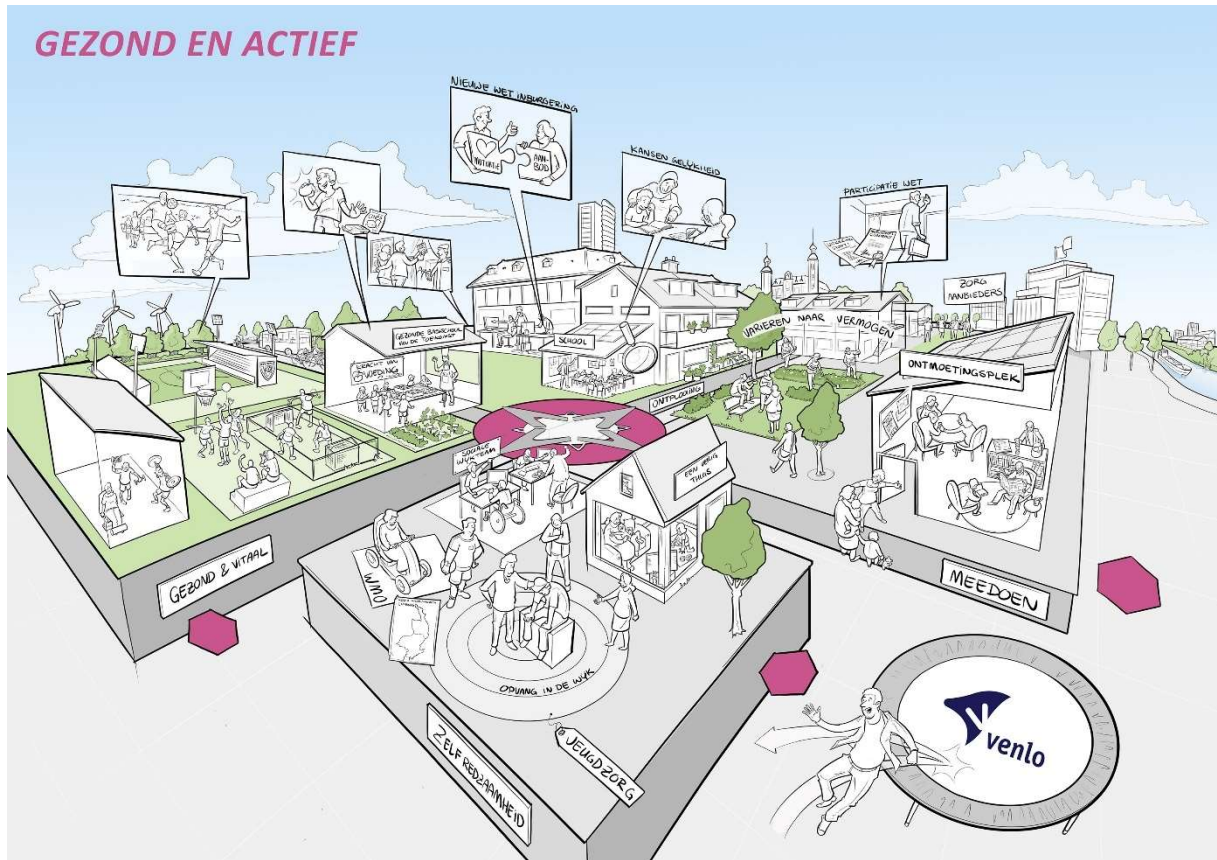
1. Het totaalbedrag aan kapitaallasten dat maximaal beschikbaar is in de begroting (kapitaallastenplafond).
2. Dit is het totaalbedrag aan kapitaallasten voor alle investeringen inclusief het investeringsplan 2023 t/m 2026.
3. Dit betreft de incidentele ruimte binnen het kapitaallastenplafond die reeds bij voorgaande begrotingen is vrijgevallen.
4. Dit betreft de incidentele vrijval ruimte kapitaallastenplafond begroting 2023-2026.
5. Dit is het subtotaal van 2, 3 en 4.
6. Restant dat incidenteel beschikbaar is binnen het kapitaallastenplafond.

PROGRAMMA'S EN ALGEMENE MIDDELEN

In dit hoofdstuk gaan wij in op de zes inhoudelijke programma's van onze begroting en presenteren wij een overzicht van de algemene middelen.

Onderdeel van de programma's zijn de programma-indicatoren. Wij hebben deze samengesteld per programma en per programmalijn, in overleg met een vertegenwoordiging uit uw raad en uw auditcommissie. Wij hebben deze indicatoren voor u bij elkaar gezet in een apart boekje dat wij jaarlijks gaan actualiseren.

1. Gezond en actief Venlo

Gezond en Actief Venlo is een omvangrijk programma met een aantal wettelijke taken in combinatie met lokale en regionale ambities.

Het Beleidskader Maatschappelijk Domein 'Fier op Venlo' vormt de basis voor het programma en toekomstige beleidsontwikkelingen. Het beleidskader is samen met het coalitieakkoord een vizier voor de toekomst. Hoe we hieraan uitvoering geven, met wie en met welke activiteiten wordt geconcretiseerd in dit programma. Het idee is dat in 2023 en 2024 innovaties worden ontwikkeld en doorgevoerd die in latere jaren (financieel) effect opleveren.

Het beleidskader omvat het hele maatschappelijk domein en wordt samengevat in onderstaande figuur. Het bestaat uit vier ankers die gelden voor alle beleidsthema's en een viertal (meer concrete) accenten voor vernieuwing.

De vier accenten van het beleidskader ziet u terugkomen bij de programmalijnen. Financieel treft u binnen de programmalijn Meedoen een begrotingsvoorstel aan voor Buurten met Talent voor 2023 en 2024. De overige drie voorstellen worden met bestaande middelen gedekt. Zo wordt in 2023 verder gewerkt aan de ambities van de eerste Venlose voedselagenda voor wat betreft het accent "De Kracht van Voeding".

Uiteraard geeft deze begroting ook invulling aan het coalitieakkoord. De volgende thema's treft u in dit programma aan:

- Doorpakken en versnellen van de sportaccommodatievisie;
- Zwembaden en zwembanen;
- Gemeenschapsaccommodaties;
- Onderwijshuisvesting en doorgaande leer- en ondersteuningsstructuren;
- Diverse sociale basis thema's als eenzaamheid, vrijwilligers, mantelzorgers, dementievriendelijk Venlo, sociale problematiek bij werknemers, etc.;

- Laaggeletterdheid;
- Inkomensondersteuning en arbeidsparticipatie;
- Diverse armoedethema's als JPF, armoedeloket, etc.

Samengevat zien we dat er naast ruimtevragende voorstellen ook ruimtescheppende voorstellen zijn. We zien een licht nadeel, door de verwerking van voorstellen uit het coalitieakkoord.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Gezond en Vitaal	Baten	3.941	3.900	3.900	3.575
	Lasten	16.104	16.608	16.075	16.243
Subtotaal Gezond en Vitaal		-12.163	-12.707	-12.174	-12.668
Ontplooiing	Baten	8.093	8.187	7.498	7.442
	Lasten	20.983	21.697	21.000	19.858
Subtotaal Ontplooiing		-12.890	-13.510	-13.502	-12.416
Meedoen	Baten	45.017	45.438	45.608	45.790
	Lasten	94.268	92.621	91.475	90.076
Subtotaal Meedoen		-49.251	-47.183	-45.867	-44.285
Zelfredzaamheid	Baten	8.402	7.916	7.861	7.847
	Lasten	132.850	133.185	132.737	131.918

Investeringsvoorstellen

Programmalijn	Krediet		Voorportaal		
	2022	2023	2024	2025	2026
Gezond en vitaal		3.450			
Ontplooiing	-5.777	5.029	2.925		
Meedoen		28			
Zelfredzaamheid					
Totaal Programma 1	5.777	8.507	2.925		

Gezond en vitaal

Inleiding

Wat willen we bereiken?

De programmalijn Gezond en vitaal levert een bijdrage aan de kwaliteit van leven van onze inwoners vanuit een brede kijk op gezondheid, de zogenaamde positieve gezondheid. We willen bevorderen dat inwoners gezond en vitaal zijn, dit ook blijven en dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is. Dat doen we door het verbeteren van de (positieve) gezondheid van onze inwoners en daarmee hun veerkracht. Onder meer het stimuleren van bewegen en het versterken van een gezonde omgeving, waaronder de voedselomgeving, zijn van belang. Met deze programmalijn willen we de inzet van zorg en maatwerkvoorzieningen zoveel mogelijk voorkomen (preventie).

Verder maken we sporten en bewegen zo leuk, toegankelijk en laagdrempelig mogelijk. We bieden alle jeugd van 0 tot 18 jaar (in een doorlopende lijn) een sportieve basis, zodat ze graag een leven lang blijven sporten en bewegen. Daarnaast creëren we een leefomgeving met openbare ruimten die uitnodigen tot bewegen.

Met deze inspanningen willen we bereiken dat de scores op leefstijl, beweegnorm en fitnorm van onze Venlonaren verbeteren. Ook willen we bereiken dat de deelname aan georganiseerde sport stijgt. (zie meetbaar Venlo).

In lijn met Fier op Venlo en in reactie op maatschappelijke uitdagingen als Covid en migratievraagstukken besteden we extra aandacht aan jongeren met een bepaalde kwetsbaarheid. Samen met de programmalijn Ontplooiing vergroten we zo de kansengelijkheid en vitaliteit van jongeren af aan en verminderen we gezondheidsachterstanden.

Randvoorwaardelijk zetten we in op een toekomstbestendige infrastructuur van een aantal breed toegankelijke, duurzame en geclusterde sportomgevingen via een versnelde uitvoering van de sportaccommodatievisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan de (positieve) gezondheid van onze inwoners verbeteren, het bewegen stimuleren en een gezondere leefomgeving creëren. Dit doen we concreet door de volgende thema's vorm te geven.

Het versterken van de (positieve) gezondheid

Het lokaal gezondheidsbeleid 2021-2025 is vastgesteld en per 2023 koppelen we dit aan een structureel, lokaal uitvoeringsbudget. Daarnaast gaan we het innovatiefonds preventie (ambitie uit het coalitieakkoord) de komende periode nader uitwerken, waarbij Fier op Venlo ons kompas is.

De inzet op gezondheid wordt versterkt via onder andere de volgende activiteiten:

- De 'Gezonde Basisschool van de Toekomst'. De subsidie vanuit de regiodeal en een structureel lokaal budget maken verdere verbreding en verdieping in met name aandachtswijken mogelijk;
- De provinciale aanpak KeiGezond Limburg voor kinderen met (ernstig) overgewicht. Als koploper gemeente werken we samen met o.a. provincie, VGZ, MUMC+ en de GGD's de implementatie verder uit;

- Aanpak 'op weg naar een rookvrije generatie'. In 2022 is deze aanpak via de uitvoering van het regionaal preventieakkoord en een cofinanciering van de gezondste regio verder uitgebreid;
- Inzet op de gezondheid, vitaliteit en zelfredzaamheid van onze ouderen, gezien de vergrijzing en een stijging van het aantal (chronisch) zieken. Belangrijke onderdelen hiervoor zijn 'één tegen eenzaamheid', de regionale aanpak valpreventie, met maatschappelijke partners en de beweging naar een 'dementievriendelijke gemeenschap' en een dementieloket.

Deze activiteiten dragen ook bij aan de doelstellingen van diverse andere programma's en programmaliijnen, zoals Duurzaamheid (o.a. duurzame sportaccommodaties), de Investeringsagenda en Regiodeal (gezondste regio), Meedoen (vitale gemeenschappen) en Ontplooiing (opleiding) en vice versa.

Het bevorderen van sport en bewegen

Wij gaan ervan uit dat als we sporten en bewegen leuk, toegankelijk en laagdrempelig maken, steeds meer inwoners er plezier uit halen en bovendien vitaler worden. De basis hiervoor is de Venlo.fit sportvisie 2030. Van belang is dat onze jeugd een sportieve basis meekrijgt zodat ze graag een leven lang blijven sporten en bewegen. Het belang van sport, gezondheid en preventie brengen we onder de aandacht van alle Venlose leerlingen. Dat begint al bij de kinderopvang met een 'menukaart' aan activiteiten. Voor het primair onderwijs doen we dit via JOGG en de 'de Gezonde Basisschool van de Toekomst' en met het voortgezet onderwijs implementeren we een gezamenlijke visie op leefstijl en gezondheid.

Ook willen we de 'afstand tot de sport' verkleinen voor groepen inwoners waarvoor sporten en bewegen minder toegankelijk is. Daarbij richten we ons met name op volwassenen en ouderen met gezondheidsachterstanden, met een beperking (fysiek of mentaal), met een gedragsprobleem of met een afstand tot de arbeidsmarkt. Sportverenigingen zijn vanuit sportief, maatschappelijk en sociaal oogpunt een belangrijke maatschappelijke partner. We ondersteunen verenigingsbesturen om de vitaliteit van hun sportvereniging te versterken en hun pedagogische taak uit te voeren.

Doorpakken en versnellen uitvoeren sportaccommodatievisie

Om te kunnen sporten en bewegen, zijn passende faciliteiten noodzakelijk. Dit kunnen binnensportaccommodaties, sportparken of multifunctionele sportieve omgevingen (sportkernen) zijn, maar ook de openbare ruimte. De basis hiervoor zijn de Venlo.fit sportaccommodatievisie 2030 en het nieuwe coalitieakkoord. We zetten hierbij in op de volgende activiteiten:

- •Het faciliteren van bewegingsonderwijs (wettelijke verplichting). Hiervoor exploiteren wij gymzalen, sportzalen en sporthallen en bieden wij bewegingsonderwijs in de sportkernen (buitenruimte) aan;
- •Beter benutten van sportkernen, sportparken en binnensportaccommodaties en daarmee de bezettingsgraad verhogen.
- Na de realisatie van Vrijenbroek gaan we sportkern Herungerberg herontwikkelen en clusteren we diverse functies op een toekomstbestendige wijze;
- Op basis van een breed lokaal onderzoek naar de binnensport, bereiden we enkele toekomstscenario's voor. Die vormen de basis voor de keuzes die we gaan maken voor het

vervangen van een aantal bestaande afgeschreven accommodaties, zoals bijvoorbeeld sporthal Gulick, sporthal Craneveld en de gymzalen Emmastraat.;

- Het nieuwe Zwembad de Wisselslag gaat de realisatiefase in met extra investeringsbudget voor de toevoeging van 2 extra banen (jaarrekeningresultaat);
- Conform het coalitieakkoord gaan we de staat van het buitenbad technisch onderzoeken in 2023 en doen we aanbevelingen voor mogelijke verbetering;
- We realiseren uiterlijk in 2023 kunstgrasvelden bij IVO, SV Blerick en Sportclub Irene. Met deze velden voegen we kwaliteit toe aan de sportparken.

De Integrale Visie Openbare Ruimte en de Omgevingswet zijn in de samenhang met het programma Centrumstad Venlo belangrijke aanknopingspunten om gezondheid en sport in de fysieke en/of openbare ruimte laagdrempelig mogelijk te maken.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Gezond en Vitaal	Baten	3.941	3.900	3.900	3.575
	Lasten	16.104	16.608	16.075	16.243
Totaal saldo Programmalijn		12.163	12.707	12.174	12.668

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijn Gezond en Vitaal	2023	2024	2025	2026
Budget lokaal gezondheidsbeleid	-200	-200	-200	-200
Buitenbad	-100			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-62	-12	-32	-41
Totaal programmalijn Gezond en vitaal	362	212	232	241

Budget lokaal gezondheidsbeleid

	2023	2024	2025	2026
	-200	-200	-200	-200

Dit betreft het lokaal budget voor de uitvoering van het op 28 april 2021 vastgestelde lokaal gezondheidsbeleid. (Fier op Venlo). Tot en met 2022 is er een incidenteel rijksbudget van ruim € 200.000 per jaar voor dit gezondheidsbeleid. Om dit gezondheidsbeleid verder te kunnen uitvoeren en uit te bouwen is continuïteit in financiering nodig. Het voorgestelde bedrag is een minimale basis om het gezondheidsbeleid uit te voeren.

Buitenbad

2023	2024	2025	2026
-100			

In het coalitieakkoord is opgenomen dat we in 2023 gaan onderzoeken hoe de toekomst van het buitenbad eruit komt te zien. De huidige overeenkomst loopt tot en met 2024. Hiervoor gaan we in gesprek met Stichting buitenbad (SBGV) en laten we een technisch onderzoek naar de staat van het buitenbad uitvoeren. Op basis van de conclusies en aanbevelingen volgt een voorstel voor de toekomst.

Naast bovenstaande begrotingswijzigingen met een impact van meer dan € 100.000 zit in deze programmaliijn ook de uitwerking van:

Motie Trapveldjes

2023	2024	2025	2026
-50			

In 2022 is de motie 'onderzoek mogelijkheid trapveldjes in iedere kern' unaniem door uw raad aangenomen. Ter uitvoering van deze motie gaat onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn voor het aanleggen van hoogwaardige trapveldjes in alle kernen, in samenwerking met lokale ondernemers en mogelijke foundations. De insteek van het onderzoek zal zich niet beperken tot de mogelijkheden van trapveldjes, maar zal nadrukkelijk breder worden ingestoken. Hierbij worden de opties voor hoogwaardige beweegmogelijkheden in de openbare ruimte onderzocht. Voor de daadwerkelijke aanleg volgt een begrotingsvoorstel op grond van de uitkomsten van het onderzoek. Uiteraard wordt hier zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande initiatieven.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Doorpakken en versnellen sportaccomm. Herungerberg	U		3.250			
Vervanging toegangssysteem binnensport accommodaties	V		100			
Vorbereidingskrediet omgevingsonderzoek zwembad	U		100			
Totaal onrendabel			3.450			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Gezond en vitaal			3.450			

Doorpakken en versnellen sportaccommodatie Herungerberg

2023	2024	2025	2026
3.250			

In het coalitieakkoord is “versnellen en doorpakken” op de uitvoering van de sportaccommodatievisie opgenomen. De volgende casus voor de sportaccommodatievisie is het verhuizen van FCV-Venlo naar sportkern Herungerberg. Hiervoor moeten we sportkern Herungerberg herontwikkelen (van hockey naar voetbal). Voor dit krediet wordt het buitendeel herontwikkeld (hockeyvelden opruimen, voetbalvelden aanleggen, parkeren uitbreiden en infrastructuur renoveren) en de kleedlokalen en het clubgebouw aangepast, uitgebreid en verduurzaamd. De kredietaanvraag zoals hierboven beschreven richt zich volledig op het deel waar de gemeente Venlo primair verantwoordelijk voor is. De verwerving van de kantine is hier buiten beschouwing gelaten omdat deze afspraken nog lopen.

Vervanging toegangssysteem binnensport accommodaties

2023	2024	2025	2026
100			

Voorgesteld wordt om het verhuursysteem voor de verhuur van binnensportaccommodaties te vervangen. Het huidige verhuursysteem wordt door de leverancier niet meer qua onderhoud en updates ondersteund. Het nieuwe verhuursysteem zal een betere dienstverlening aan onze verhuurders leveren. Klanten kunnen zelf meer keuzes maken en zijn minder afhankelijk van het fysieke sportloket. Met deze nieuwe software voorkomen we het ophalen van sleutels en toegangspassen en kunnen we op afstand en buiten kantoor tijden een optimale dienstverlening geven.

Vorbereidingskrediet omgevingsonderzoek zwembad

2023	2024	2025	2026
100			

De realisatie van het zwembad is volop in voorbereiding en is beoogd in 2025 gerealiseerd te zijn. Er dient nog onderzocht te worden of er aanpassingen in de omgeving nodig c.q. gewenst zijn. Hiertoe is dit voorbereidingskrediet.

Ontplooiing

Inleiding

Wat willen we bereiken?

Met de initiatieven in de programmalijn Ontplooiing willen we onze inwoners in staat stellen zich naar vermogen te ontwikkelen en te ontplooiën, zodat zij kunnen meedoen in de samenleving.

Activiteiten en initiatieven richten zich op al onze inwoners, maar in het bijzonder op onze jeugdige inwoners. Ieder kind heeft recht op gelijke ontwikkelingskansen, ongeacht waar zijn of haar wieg staat of heeft gestaan.

Hierbij hebben ouders/verzorgers een primaire verantwoordelijkheid. Soms is ondersteuning gewenst of noodzakelijk, maar als gemeente hebben wij hoofdzakelijk een faciliterende en verbindende rol. Bijvoorbeeld op basis van een wettelijke grondslag zoals bij onderwijshuisvesting of bij het toezicht op de deelname van jeugdigen aan het onderwijs.

Wij streven naar samenwerking en doorgaande leer-, ontwikkel- en ondersteuningslijnen van kinderopvang, primair en voortgezet (speciaal) onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Hiervoor zetten wij in op langjarige programma's zoals 'Aanpak voortijdig schoolverlaters' en 'Gelijke Kansen door duurzame samenwerking'. Hierbij streven we naar een verlaging van het aantal VSV'ers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijshuisvesting

De gemeente Venlo is wettelijk verantwoordelijk voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting voor het primair- en het voortgezet onderwijs. Het Onderwijshuisvestingsplan gemeente Venlo 2018-2038 is gebaseerd op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting van de gemeente Venlo en de Venlose schoolbesturen. Dit plan kent een voortschrijdend investeringschema met een horizon van 4 jaar dat periodiek wordt verlengd. Primair wordt gekozen voor levensduurverlengende renovaties van schoolgebouwen. In 2022 heeft een eerste actualisatie van het Onderwijshuisvestingsplan plaatsgevonden (inclusief een herschikking van bestaande kredieten) en in de eerste helft van 2023 zal een nadere uitwerking plaatsvinden en (aangepaste) voorstellen zullen worden opgenomen in de begroting van 2024.

In 2023 wordt gestart met de levensduurverlengende renovaties van basisschool De Toermalijn en Basisschool Groeneveld. Beide scholen worden ingericht als integraal kindcentrum. Daarnaast worden de volgende projecten in 2023 uitgevoerd:

- Basisschool De Springbeek: onderzoeken van de mogelijkheden voor een multifunctionele accommodatie met een verbinding met het nabijgelegen sportpark;
- Rudolf Steinerscholen, speciaal (voortgezet) onderwijs de Wijnberg en speciaal onderwijs de Taalbrug: afronding van de renovatie die in 2022 is gestart;
- Praktijkschool de Veldwijk en voortgezet speciaal onderwijsschool de Veldwijk: planvorming voor renovatie c.q. nieuwbouw.

De onderwijshuisvesting voor het voortgezet onderwijs is doorgedecentraliseerd naar het schoolbestuur van Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO). OGVO staat de komende jaren voor een aanzienlijke vervangingsopgave (qua omvang in m² en qua kwaliteit) en een opgave om het vastgoed te verduurzamen. In 2023 wordt gestart met de planvorming van de nieuwbouw van het seniorcollege Blariacum. De zogenoemde internationale schakelklas wordt in 2023 qua huisvesting onderdeel van het Valuascollege.

Het faciliteren van bewegingsonderwijs is een specifiek onderdeel van onze verantwoordelijkheid op het gebied van onderwijshuisvesting. Hier ligt een directe en belangrijke verbinding met de programmaliijn Gezond en vitaal. In verband met de fusie tussen de basisscholen Taal&Lent en Groeneveld zullen wij onderzoek doen naar een passende faciliteit voor bewegingsonderwijs voor deze gefuseerde school in Venlo-Oost.

Onderwijsachterstandenbeleid / gelijke kansen (2 tot 12 jaar)

Wij hebben de wettelijke taak om onderwijsachterstanden te voorkomen en te bestrijden bij kinderen vanaf 2 jaar tot het verlaten van het primair onderwijs. Hiervoor ontvangen wij geormerkte financiële middelen.

In 2023 wordt het beleidskader gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) 2023-2026 concreet uitgewerkt. Het beleid is een voortzetting van de bestaande aanpak.

In 2022 zijn jonge statushouders en Oekraïense jongeren ingestroomd in de (internationale) schakelklassen. De huidige capaciteit binnen het primair onderwijs lijkt voor schooljaar 2022-2023 voldoende. De capaciteit binnen het voortgezet onderwijs is in 2023 een aandachtspunt. De inzet is dat de jongeren de Nederlandse taal voldoende gaan beheersen om te kunnen deelnemen aan het Nederlandse (beroeps-)onderwijs.

Programma Gelijke Kansen door duurzame samenwerking

In 2022 hebben de besturen van primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs en de gemeente Venlo afgesproken dat dit programma wordt voortgezet. Ook kinderopvangorganisaties hebben zich bij het programma aangesloten. Samen zijn wij verantwoordelijk voor een kwalitatief goed onderwijsaanbod en een passende schoolloopbaan voor elk kind van 0-20 jaar. In 2022 is het programma uitgebreid met het convenant 'Gelijke kansen, zorg & veiligheid'. Ieder kind heeft recht op gelijke ontwikkelingskansen, ongeacht waar zijn of haar wieg staat of heeft gestaan. We onderscheiden hierbij 4 kernthema's: taal, gezondheid, leefbaarheid en onderwijsachterstanden. In 2023 werken wij met een groeiend aantal partners verder aan het creëren van gelijke kansen voor ieder kind. De gemeente Venlo en de Venlose schoolbesturen zijn toegelaten tot het voorloperstraject Rijke Schooldag.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

De corona crisis heeft impact gehad op de leefstijl, het mentaal welbevinden en de schoolresultaten van kinderen en jongeren. In 2023 zetten wij in samenspraak met de Venlose schoolbesturen de uitvoering voort van de subsidieregeling die in 2022 is opgesteld. De middelen kunnen door de scholen worden aangevraagd middels een subsidieregeling bij de gemeente Venlo en worden ingezet voor activiteiten in het kader van een zomerprogramma, huiswerkbegeleiding, thuiszittersaanpak, ondersteuning en zorg in en om school en extra (onderwijs)aanbod voor kleuters.

Passend onderwijs

Wij willen samen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs komen tot een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod dat ieder kind zich zoveel als mogelijk in een thuisnabije omgeving optimaal kan ontwikkelen. Alle kinderen en jongeren hebben recht op passend onderwijs, passende zorg en een passende opvoeding om goed voorbereid te zijn op een plek in de maatschappij. Lichte/extra ondersteuning heeft de voorkeur boven doorverwijzen naar het speciaal onderwijs en/of doorverwijzen naar specialistische jeugdhulp. In 2023 wordt gewerkt aan de totstandkoming van onderwijs-zorgarrangementen middels het leggen van verbindingen tussen het regionale jeugdplan en het ondersteuningsplan van de beide samenwerkingsverbanden mede opgesteld door de schoolbesturen.

Leerlingenvervoer

Om de toegankelijkheid van het onderwijs te waarborgen zijn gemeenten verplicht om financiële ondersteuning te bieden voor passende vervoersvoorzieningen van woning naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. Wij zetten, in nauwe samenwerking met ouders en scholen, nog intensiever in op het bevorderen van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen met een vervoersvoorziening.

Programma Aanpak voortijdig schoolverlaters (VSV) 2020-2024

In dit programma werken gemeenten en onderwijsbesturen in Noord- en Midden- Limburg intensief samen. Onze gezamenlijke doelstelling is dat kinderen op school zitten, aan het werk zijn of dat jongeren bezig zijn met het doorlopen van een route richting onderwijs of (passend) werk. Uiteindelijk streven we ernaar dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Maar niet voor alle jongeren is een startkwalificatie haalbaar. In 2023 zetten wij verder in op een sluitende aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie. Ook starten we met het vertalen van de aankomende wetswijziging waarbij de RMC-leeftijd van 23 jaar wordt verhoogd naar 27 jaar. Hiervoor moeten wij een efficiënte aanpak en samenwerking (mogelijk zelfs integratie) met verschillende leefdomeneinen organiseren. We willen voor de jongeren een stabiele basis realiseren op de leefdomeneinen onderwijs, netwerk & vrije tijd, werk & inkomen, wonen en welzijn.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

Gemeenten zijn in het kader van het recht op onderwijs en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten verantwoordelijk voor het toezicht hierop. De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie is erop gericht dat leerlingen het onderwijs verlaten met een startkwalificatie. Middels de RMC functie geven wij onder andere uitvoering aan de aanpak om voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Nieuwe Wet inburgering

De nieuwe Wet inburgering is in 2022 in werking getreden. Het aantal nieuwkomers dat het integrale inburgeringsprogramma volgt, neemt toe. Ook inburgeringsplichtige statushouders die onder de vorige wet vallen, volgen een aanvullend programma en alle deelnemers werken intensief aan het verhogen van hun zelfredzaamheid. Wij kiezen voor een integrale benadering waarin inburgering, de sociale basis en participatie onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid

Volwasseneneducatie gaat over het verbeteren van de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden. Met het aanbod van volwasseneneducatie vergroten wij de zelfredzaamheid van onze inwoners. De gemeente Venlo is centrumgemeente voor de Wet Educatie Beroepsonderwijs. Sinds

2020 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de integrale aanpak van laaggeletterdheid. Vanaf 2025 komt de regie voor de integrale aanpak laaggeletterdheid volledig bij gemeenten te liggen.

Om deze regie en de aanpak vorm te geven is in zeven Noord-Limburgse gemeenten in 2022 een regionaal Beleidsprogramma Laaggeletterdheid 2022- 2025 vastgesteld inclusief een regionaal uitvoeringsprogramma.

In dit beleidsplan en uitvoeringsprogramma zijn gezamenlijke ambities en doelstellingen geformuleerd. In relatie tot dit regionale beleidsprogramma wordt in 2022 een lokaal uitvoeringsprogramma voor de gemeente Venlo opgesteld dat in 2023 qua uitvoering wordt opgestart. Belangrijkste aandachtspunten zijn het vinden van veel meer laaggeletterden (met name de moedertaal spreker) en het doorontwikkelen van passend aanbod. Gezien het hoge percentage laaggeletterden in de gemeente Venlo (>23%) zijn hiervoor extra middelen vrijgemaakt.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Ontplooiing	Baten	8.093	8.187	7.498	7.442
	Lasten	20.983	21.697	21.000	19.858
Totaal saldo Programmalijn		12.890	13.510	13.502	12.416

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijn Ontplooiing	2023	2024	2025	2026
Laaggeletterdheid	-691	-1.100	-1.350	
Inburgering	-400	-57		
Leerlingenvoer	207	207	207	207
Onderwijsachterstanden beleid middelen herschikken	416			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-8			
Totaal programmalijn Ontplooiing	475	950	1.143	207

Laaggeletterdheid

2023	2024	2025	2026
-691	-1.100	-1.350	

Het coalitieakkoord gaat uitdrukkelijk in op aanpak laaggeletterdheid. Het coalitieakkoord spreekt over "daar voegen wij ook een lokaal uitvoeringsprogramma aan toe zodat we zeker weten dat we alle aanwezige voorzieningen om laaggeletterdheid te voorkomen of terug dringen gebruiken". Het doel van de aanpak is het substantieel terugdringen van laaggeletterdheid onder volwassenen. Laatste formele meetmoment in 2016 (23%) en het volgende in 2023. Onderzocht moet worden op welke aanvullende manieren, naast de formele meetmomenten, inzet en effecten gemeten kunnen worden.

Samen met inwoners en ketenpartners wordt gewerkt aan een toekomstbestendig lokaal plan van aanpak laaggeletterdheid. Komende jaren zijn extra middelen nodig om de beoogde transformatie samen met inwoners en ketenpartners te bewerkstelligen en de inhaalslag te maken die nodig is.

De nieuwe aanpak zal bestaan uit het intensiveren en innoveren van de bestaande aanpak op de volgende pijlers:

- Bereiken laaggeletterden;
- Preventie laaggeletterdheid;
- Innovatie aanbod;
- Optimaal meedoen;
- Structureel verbeteren en vernieuwen.

Uiteraard wordt hierbij intensief samengewerkt met andere initiatieven in wijken en buurten als bijvoorbeeld Buurten met Talent en buurtinitiatieven. Hierbij wordt ook gekeken naar mogelijke synergievoordelen.

Het begrotingsvoorstel is gebaseerd op referentiegemeenten en hier wordt uitgegaan van € 200 gemiddeld per laaggeletterde per jaar voor het formele en non-formele aanbod. Uitgegaan wordt van een bereik van 2.500 in 2023 oplopend tot een bereik van 5.500 in 2025.

Het totaalbedrag voor 2023 zal worden verlaagd met de middelen die nog beschikbaar zijn binnen de reserve laaggeletterdheid. De jaren 2026 e.v. worden volgend jaar begroot op basis van het vastgestelde plan.

Inburgering

2023	2024	2025	2026
-400	-57		

Venlo heeft een landelijke taakstelling om statushouders te huisvesten. Statushouders moeten inburgeren en krijgen zo handvatten om mee te doen in de maatschappij. Sinds 2021 is de nieuwe wet inburgering van kracht en voeren gemeenten de regie. Hiervoor is een nieuwe aanpak ontwikkeld die leidt tot verminderde afhankelijkheid van allerlei voorzieningen én bijdraagt aan het actief deelnemen in de samenleving. Deze aanpak wijkt wezenlijk af van de oude wet op integraliteit,

taalniveau en versterking van de zelfredzaamheid. Dit begrotingsvoorstel bestaat uit 3 onderdelen die nodig zijn om deze aanpak goed te faciliteren:

- De zogenaamde "Ondertussengroep", inburgeraars die nog onder de oude wet vallen. Dit zijn statushouders, die nog onder de oude wet vallen en inburgeringsplichtig zijn krijgen een aanvullend inburgeringsaanbod, zodat ook zij sneller, beter en op eigen kracht mee kunnen doen. Voor de (vervolg) financiering van deze aanpak is in 2023 € 200.000 nodig.
- Leerbaarheidstoets. Als uitwerking van de wettelijke taak inburgering zijn er aanvullende eisen over de leerbaarheidstoets opgenomen. Dit is een additionele taak die wij als gemeente moeten uitvoeren. Voor de uitvoering zijn in de mei- circulaire middelen beschikbaar gesteld door het Rijk (€ 26.000 per jaar).
- Kinderopvang t.b.v. inburgering. Niet leerplichtige kinderen, dienen overdag te worden opgevangen als hun ouders deelnemen aan de nieuwe inburgeringsaanpak. Er van uitgaande dat ouders 32 uur per week les krijgen x 46 weken per jaar zal het gaan om een bijdrage van € 2 per uur x 67 kinderen (inschatting) = € 200.192. Deze inzet draagt bij aan een versnelde uitstroom naar de arbeidsmarkt en een kansrijke start van kinderen.

Leerlingenvervoer

2023	2024	2025	2026
207	207	207	207

Om de toegankelijkheid van het onderwijs te waarborgen zijn gemeenten verplicht om financiële ondersteuning te bieden voor passende vervoersvoorzieningen van woning naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. In 2022 is de verordening leerlingenvervoer aangepast en heeft er een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden, samen met de regiogemeenten. Het resultaat van deze aanbesteding levert een voordeel op van € 207.403 en is meegenomen in de begroting 2023-2026. Belangrijk is te vermelden dat in de begrote bedragen rekening is gehouden met een geprognosticeerde indexering. Vanuit de daadwerkelijke prijsontwikkeling, maar ook de ontwikkeling van de vraag naar leerlingenvervoer zal moeten uitwijzen of deze prognose budgettair toereikend is geweest.

Onderwijsachterstanden beleid middelen beschikken

2023	2024	2025	2026
416			

Zowel gemeente als schoolbesturen met basisscholen krijgen OAB-middelen van het Rijk. Gemeenten en basisscholen hebben hetzelfde doel en dezelfde doelgroep: het bieden van kansen voor kinderen die vanwege hun achtergrond minder goed 'presteren' dan zij in gunstiger omstandigheden zouden doen. Het onderwijsachterstandenbeleid wordt gemeentebreed versterkt doordat scholen en andere relevante maatschappelijke partners met elkaar samenwerken.

Een gedeelte van de kosten op gebied van jeugd, GGD, sportstimulering, armoede kunnen ten laste van het GOAB-budget gebracht worden voor zover deze kosten betrekking hebben op kinderen waarbij sprake is van (mogelijke) onderwijsachterstanden. Voor het jaar 2023 wordt een bedrag gehanteerd van € 416.000. In de loop van 2023 wordt deze uitwerking geëvalueerd en wordt een

bedrag opgenomen voor 2024 e.v. Dit betekent een voordeel omdat deze middelen dan elders vrijvallen.

Naast bovenstaande begrotingswijzigingen met een impact van meer dan € 100.000 zit in deze programmalijs ook de uitwerking van:

Kinderburgemeester

	2023	2024	2025	2026
	-8			

In schooljaar 2022-2023 wordt gewerkt aan de eerste uitvoering van de motie kinderburgemeester. Er zullen diverse activiteiten rondom de verkiezing van de kinderburgemeester en de uitvoering van de rol kinderburgemeester worden georganiseerd. Voor de begroting 2023 worden er initieel middelen aangevraagd. Nadat er ervaringen zijn opgedaan zal er via begroting 2024 e.v. structurele financiële middelen worden gevraagd. Vanaf 2024 wordt hiervoor jaarlijks een bedrag van € 4.000 beschikbaar gesteld uit het budget bestuurlijke representatie.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
BS De Springbeek	V		3.604			
Groeneveld	U		850			
Onderzoekskrediet Titus Brandsmaschool	V		150			
Toermalijn	V		125			
De Harlekijn	V		100	2.925		
Onderzoekskrediet Tegelen	V		100			
Onderzoekskrediet Blerick	V		100			
Renovatie BS De Klingerberg	V	-1.045				
Renovatie De Schalm	V	-1.080				
Renovatie St. Willibrordus	V	-1.459				
Renovatie Titus Brandsmaschool	V	-2.193				
Veldijk vervangende nieuwbouw	U		0*			
			-5.777	5.029	2.925	
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Ontplooiing			5.777	5.029	2.925	

Onderwijshuisvesting

De Springbeek	€ 3.604.224
Groeneveld	€ 850.000
Onderzoekskrediet Titus Brandsmaschool	€ 150.000
Toermalijn	€ 125.000
De Harlekijn	€ 100.000
Onderzoekskrediet Tegelen	€ 100.000
Onderzoekskrediet Blerick	€ 100.000
Renovatie De Klingerberg	-/- € 1.044.823
Renovatie De Schalm	-/- € 1.079.947
Renovatie St. Willibrordus	-/- € 1.458.637
Renovatie Titus Brandsmaschool	-/- € 2.193.207

Inleiding onderwijshuisvestingskredieten

Voor onderwijshuisvesting staan diverse (langjarige) kredieten in de begroting. Deze zijn in opmaat naar deze begroting allemaal gescreend en met de schoolbesturen besproken. Hieronder treft u de resultaten aan.

In het algemeen geldt dat wij als gemeente een verantwoordelijkheid hebben voor de onderwijshuisvesting en hiervoor budgetovereenkomsten met de schoolbesturen hebben afgesloten. De schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering. Dit kost geen gemeentelijke "bouwcapaciteit".

Voorgesteld wordt om 4 bestaande kredieten in te ruilen voor nieuwe (voorbereidings) kredieten. Hiermee ontstaat een voordeel van bijna € 6 miljoen. Tegelijkertijd is er een bedrag van € 8 miljoen aan nieuwe voorstellen opgenomen. Deze zijn deels rendabel (kinderopvang).

In detail:

- Vrijval (levensduur verlengende) renovatie de Schalm (- € 1.079.947) & vrijval renovatie de Klingerberg (- € 1.044.823). Hiervoor in de plaats is een onderzoekskrediet voor onderwijshuisvesting (en kindcentra) in stadsdeel Tegelen (€ 100.000) en Blerick (€ 100.000) opgenomen;
- Vrijval renovatie Titus Brandsma school (- € 2.193.207). Hiervoor in de plaats is een onderzoekskrediet Titus Brandsma (€ 150.000) opgenomen;
- Harlekijn (€ 100.000 (2023) voorbereiding, krediet € 2.925.000 (2024)). Dit betreft een eerder uitgestelde renovatie die niet langer uitgesteld kan worden. Hieraan toegevoegd is de totstandkoming van een kindcentrum. Dit laatste is een dekkende investering (langjarige huurovereenkomst met kinderopvangorganisatie);
- Groeneveldschool (€ 850.000) . Dit betreft een uitbreiding van het bestaande krediet voor levensduur verlengende renovatie van de Groeneveldschool. Zoals bekend wordt basisschool Taal & Lent ook in de Groeneveldschool gehuisvest (i.v.m. planontwikkeling). Daarnaast

betreft de uitbreiding ook het integreren van een kindcentrum in de vorm van een gedekte investering (langjarige huurovereenkomst met Spring);

- Toermalijn (€ 125.000). Dit betreft een bijstelling van het krediet om duurzaamheidsmaatregelen te kunnen doorvoeren plus het voorzien in tijdelijke huisvesting. Het kindcentrum wordt zelfstandig door de kinderopvangorganisatie gefinancierd;
- Vrijval renovatie Willibrordusschool (- € 1.458.637).

Verder wordt er een onderzoekskrediet (van het bestaande krediet van € 8,4 miljoen) voor Praktijkschool Wildveld en voortgezet speciaal onderwijs school de Velddijk vrijgemaakt om onderzoek te doen naar de huisvesting van deze twee scholen. Beide bestaande locaties zijn niet toekomstbestendig. Bij de volgende begroting wordt hier het definitieve bedrag benodigd voor de huisvesting n.a.v. het onderzoek ingezet.

Voor Hout-Blerick is er een onderzoekskrediet voor een MFA en een onderwijshuisvestingskrediet voor basisschool de Springbeek. Bij de volgende begroting worden hier de definitieve bedragen naar aanleiding van het haalbaarheidsonderzoek in gezet.

Tot slot is kritisch gekeken naar alle bestaande kredieten. Alle kredieten die nu nog openstaan zitten (behalve de Meule) in de planvormings- of realisatiefase. Voor wat betreft de Meule wil het schoolbestuur dit contract vooralsnog niet openbreken.

Velddijk vervangende nieuwbouw

Betreft alleen kasstroom aanpassingen per 30-6-2022.

Meedoen

Inleiding

Wat willen we bereiken?

Met de programmajijn Meedoen willen we stimuleren dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving. We zetten in op samenredzaamheid en streven ernaar dat iedereen, voor zover mogelijk, zelfstandig in zijn inkomen voorziet.

Inwoners werken idealiter samen aan hun toekomst en helpen elkaar waar nodig. Deelnemen aan de samenleving is afhankelijk van de situatie van een inwoner. Daar waar betaald werk nog een stap te ver is, spelen algemene voorzieningen een grote rol. Ondersteunende factoren zijn de sociale basis, de gemeenschapsaccommodaties, inkomensondersteuning en als vangnet het armoedebeleid. Het voorkomen en bestrijden van (het aandeel) inwoners, en met name kinderen, in armoede blijft ook de komende jaren van belang.

Hiermee willen we bereiken dat de maatschappelijke participatie, sociale cohesie en arbeidsparticipatie stijgt en dat er minder mensen moeten leven van een sociaal minimum.

Wat gaan we daarvoor doen?

Sociale Basis

Meedoen aan de samenleving doe je samen. Daarvoor is een sterke sociale basis belangrijk. Onder de sociale basis verstaan we het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid samen kunnen leven in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) en kunnen participeren in de samenleving. Essentieel voor de sociale basis is de aanwezigheid van informele netwerken, burgeractiviteiten en betekenisvolle relaties tussen inwoners onderling en tussen inwoners, professionals en overheid. (Indicator: sociale cohesie)

Wij blijven ook de komende jaren bewust op de versterking en verbreding van de sociale basis inzetten. Enerzijds door beleidsvelden steeds meer met elkaar te integreren, anderzijds door taken die nu nog vallen onder maatwerkvoorzieningen over te brengen naar de sociale basis. Daarmee willen wij ondersteuningsvragen eerder in het voorliggende veld oppakken en daarmee zoveel mogelijk voorkomen dat een beroep moet worden gedaan op (kostbare) maatwerkvoorzieningen.

Naast het contract met Inluzio zijn er nog een groot aantal (vrijwilligers) organisaties die een bijdrage leveren aan de sociale basis. Dit betreft initiatieven die vanuit de samenleving komen waarbij vrijwilligers zich voor hun medeburgers inzetten en ook anderen inspireren. Inwoners die belemmeringen ervaren om mee te doen in onze samenleving als gevolg van bijvoorbeeld een gezondheidsachterstand, beperking of een ziekte, financiële problemen of het ontbreken van een sociaal netwerk worden daarmee ondersteund. De subsidieregule Sociale Basis biedt de mogelijkheid voor vrijwilligersorganisaties om financiële steun te vragen.

Gemeenschapsaccommodaties

Gemeenschapsaccommodaties zijn belangrijke voorzieningen omdat zij een bijdrage leveren aan het bereiken van maatschappelijke doelen in wijken en buurten. Zij zijn essentieel om de sociale cohesie in de wijk verder te verstevigen. Het beleid omtrent de gemeenschapsaccommodaties wordt herijkt,

om het zo meer te laten aansluiten bij de vraagstukken die nu spelen. Het proces tot herijking van het gemeenschapsaccommodatiebeleid is lopende en staat voor 2023 op de bestuurlijke agenda. De jongerenaccommodaties zijn onderdeel van deze herijking.

Werk en inkomensondersteuning

Werk is een belangrijke vorm van meedoen. Meedoen aan zowel de samenleving als economie. Om betaald werk voor zo veel mogelijk inwoners bereikbaar te maken en te houden, werken we met ons netwerk van sociale partners, UWV, SW-bedrijven, private partners en gemeenten in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg aan een inclusieve arbeidsmarkt. Dit is een arbeidsmarkt die plaats biedt aan iedereen, waaronder jongeren en ouderen en inwoners met en zonder beperking (indicator: maatschappelijke participatie).

Om dit te bereiken, zetten we vormen van werk in die aansluiten bij de capaciteiten en competenties van inwoners. De vooruitzichten voor de overzienbare toekomst zijn qua werkgelegenheid door de krapte op de arbeidsmarkt positief en rechtvaardigen investeringen om de beoogde ontwikkeling naar matching tussen vraag en aanbod te blijven realiseren. Stevig inzetten op de ontwikkeling van het in onze stad aanwezige (al dan niet onbenut) talent is noodzakelijk en vraagt om een lange adem. In deze begroting hebben we een aantal samenhangende en elkaar versterkende instrumenten opgenomen. De investeringen op de producten Buurten met Talent concentreren zich daarbij op vraaggerichte en buurtgebonden talentontwikkeling, het product Laaggeletterdheid richt zich op verbetering basisvaardigheden en het product re-integratie op het vinden en boeien van onbenut talent.

We zien dat het aantal Participatiewet-uitkeringen redelijk constant is. Tegelijkertijd zien we de groep mensen die langer dan 5 jaar in de bijstand zit groeien. We willen dat ook deze mensen meedoen in de samenleving. Onze verwachting is wel dat hier mensgerichte en intensieve begeleiding voor nodig is. Met een ingroei- en ontwikkelperiode (zowel gericht op vraag als aanbod) in acht nemend, verwachten we dat dit als resultaat gaat hebben dat ook voor deze inwoners in bepaalde mate (parttime) werken realistischer gaat worden. Dit zal echter niet voor eenieder het geval zijn en mogelijk dat meedoen in de samenleving voor sommige het hoogst haalbare is dat in het vermogen ligt. (indicator: verstrekte bijstandsuitkeringen)

Onze prognose van de ontwikkeling van het bestand van uitkeringsgerechtigden is gebaseerd op de prognoses die het Rijk nu hanteert, vertaald naar de actuele Venlose stand van zaken en uitgaande van staand beleid. Met de voorgenomen extra investeringen op het vlak van re-integratie inspanningen (waaronder ook basisvaardigheden) en talentontwikkeling denken we aan de positieve kant van deze prognoses te blijven.

Buurten Met Talent

Het op positieve wijze inzetten op talentontwikkeling heeft zowel een economische, maatschappelijke als sociale dimensie. Het ontwikkelen en benutten van onbenut talent is daarom zowel binnen het maatschappelijk beleidskader 'Fier op Venlo' als vanuit het beleidskader 'Werken in Venlo' een speerpunt.

Dit vraagt veel, van zowel de betreffende inwoners, als van hun omgeving als van de juiste snaar en intensiteit vinden om maatschappelijk en economisch minder actieve inwoners in positieve ontwikkeling te betrekken. In het beleidskader Fier op Venlo is daarvoor als accent de

Talentenacademie aangewezen en in 2022 is dit accent conceptueel ontwikkeld en gaat aanvullend en aansluitend op andere opbouw-instrumenten vanaf 2023 op maat van inwoners en buurten geïmplementeerd worden. De naam is - om verwarring te voorkomen - gewijzigd van TalentenAcademie naar Buurten Met Talent (BMT) en de inzet zorgt er voor dat buurtbewoners door en in hun buurt uitgenodigd en uitgedaagd worden om (nog) meer tot ontwikkeling, verheffing en ontmoeting te komen. Vertrouwen geven en krijgen - en dus een lange adem hebben - is daarvoor randvoorwaardelijk.

WSP

Het regionale WerkgeversServicePunt (WSP) heeft een belangrijke taak in het makelen op en bewerken van de arbeidsmarkt. En op het ontwikkelen van 'passende' vacatures, afgestemd op de mogelijkheden van de inclusieve arbeidsmarkt die Venlo voorstaat. Na een doorlopen herijkingsproces werkt het WSP inmiddels (ook) meer vanuit de lokaliteit en faciliteert het vanuit partnership zowel lokale als regionale werkgevers om arbeidsvraagstukken ingevuld en opgelost te krijgen. Met als bijzonder aandachtsgebied de onderkant van de arbeidsmarkt. Constante doorontwikkeling en aansluiting houden op waar de arbeidsmarkt behoefte aan heeft vereist ook van het WSP een hoge mate van flexibiliteit en wendbaarheid, onder borging van betrouwbaarheid naar de klant.

Wsw

De WAA is één van de partners in het WSP en voor de gemeenten Beesel, Bergen en Venlo uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De afgelopen jaren heeft de WAA zich onder invloed van haar in 2013 herijkte koers sterk ontwikkeld en worden de resultaten jaar na jaar beter, met een steeds verder teruglopende gemeentelijke bijdrage als financieel effect. Maar resultaten uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst: vanuit de prognose dat ten gevolge van de uit 2015 stammende instroom-stop op de Wsw de schaalgrootte voor de WAA op termijn een bottleneck gaat worden, ontwikkelen de drie gemeenten hun koers voor de WAA naar een meer toekomstbestendige inrichting. We verwachten dat daarover eind 2022 besluitvorming via de gemeenteraad aan de orde zal zijn, waardoor het uitvoeringsbedrijf van de WAA vanaf 2023 volledig onder beheer en verantwoordelijkheid van de gemeente Venlo kan functioneren en daarmee nog beter de verbinding naar de uitvoering van de Participatiewet kan maken.

KanDoen

KanDoen, het Venlose buurt- en ontwikkelbedrijf waar wordt gewerkt aan inclusie en behoud en vergroting van werknemersvaardigheden, blijft ook in 2023 functioneren als werk- en activiteitenlocatie in de wijk voor de Venlonaren die met een beperkte loonwaarde naar vermogen bij willen dragen.

De focus in de doorontwikkeling van KanDoen ligt daarbij, indachtig het beleidskader 'Fier op Venlo', nog meer op het langs de lijnen van partnership-samenwerking includeren van KanDoen in de lokale samenleving en het verbeterde samenspel tussen de KanDoen-medewerkers en de wijkbewoners: KanDoen is in, van en voor de wijk (en vice versa).

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Het sluitstuk van het gemeentelijke vangnet blijft het armoedebeleid (waaronder ook de schuldhulpverlening). Onze ondersteuning kunnen we indelen in vier fasen: preventie, vroegsignalering, curatie en nazorg.

We verwachten dat in 2023 lokaal armoedebeleid harder nodig zal zijn, omdat we voorzien dat de effecten van bijvoorbeeld de energiecrisis en de buitengewone inflatietrend hun cumulerend effect op de financiële positie van vele huishoudens zichtbaar zal maken. Het armoede- en schuldhulpbeleid zal in 2023 herijkt worden, waarbij nadrukkelijk de relatie met positieve gezondheid gelegd zal worden. Met die herijking wordt het armoedebeleid tevens gemoderniseerd en verwachten we nog meer op maat en ritme van de samenleving gericht (preventief en curatief) beleid en toepassing daarvan te organiseren. Daarbij zal er specifiek aandacht zal zijn voor live-events en de effecten daarvan op de financiële situatie bij inwoners. Ook het verminderen van het aantal kinderen in armoede blijft daarbij een aandachtspunt (indicator: kinderen in armoede). Vanuit armoedebeleids perspectief bezien, zal 2023 een jaar zijn waarin veel beweging en behoefte merkbaar zal blijken en waarbij onderlinge solidariteit en verbinding in Venlo van groot belang is en blijft.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Meedoen	Baten	45.017	45.438	45.608	45.790
	Lasten	94.268	92.621	91.475	90.076
Totaal saldo Programmaliijn		49.251	47.183	45.867	44.285

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Meedoen	2023	2024	2025	2026
Noodzaak en ambitie Inkomensondersteuning	-2.827	-2.330	-1.010	
Het Venlo-Fonds	-1.800			
Buurten met talent	-602	-150		
Gemeenschapsaccommodaties	-426	-276	-276	-276
Armoedebeleid	-384	-485	-485	-485
Re-integratie	-225	-450	-450	
Subsidie Kinderboerderij Hagerhof	-125			
WSW	973	352	352	352
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-105	-5	-4	-4
Totaal programmaliijn Meedoen	5.520	3.344	1.873	413

Noodzaak en ambitie Inkomensondersteuning

2023	2024	2025	2026
-2.827	-2.330	-1.010	

Dit begrotingsvoorstel betreft de doorrekening van de inkomensondersteuning ofwel de uitkeringslasten van bijstandsuitkeringen (BUIG) en de vergoeding hiervoor vanuit het Rijk. Dit betreft zowel de baten als lasten. Het aantal uitkeringen (d.d. 9 september 2022 : 2611 en nog 60 aanvragen waar nog een beslissing over moet worden genomen) blijft gestaag dalen en daarmee ook de uitkeringslasten. Helaas laten de rijksinkomsten een grilliger verloop zien en dalen deze in 2023 fors ten opzichte van voorgaande jaren. De opgenomen bedragen zijn derhalve de afwijking ten opzichte van de vorige begrotingsbedragen. Het verschil is voornamelijk te verklaren door de dalende rijksinkomsten. Vanaf 2026 is de afwijking ten opzichte van de vorige begroting op nul gesteld. Deze wordt bijgesteld als blijkt de uitkeringslast en/of rijksinkomsten gaan wijzigen.

In detail: in 2022 blijkt dat de Rijksprognose voor 2023 fors afwijkt van de prognose uit 2021 waardoor we vanaf 2023 te maken hebben met een forse daling van de BUIG inkomsten. Aan de lastenzijde blijven de uitkeringslasten nog steeds gestaag dalen waardoor deze ook lager uit vallen dan begroot. Hiermee wordt een groot deel van de daling aan de batenkant gecompenseerd, maar per saldo resteert nog een tekort van € 2.827.000 op de lasten in 2023 en afnemend naar € 0 vanaf 2026.

In deze reeks is het effect van een aantal begrotingsvoorstellen (Re-integratie, Buurten met Talent en Laaggeletterdheid) die vooralsnog incidenteel in de begroting zitten meegenomen. Deze voorstellen hebben naar verwachting een wezenlijk effect op de ontwikkeling van het bijstandsvolume. We schatten op basis van het bovengenoemde in dat deze plannen in de meerjarenbegroting BUIG op de lastenzijde een waarschijnlijk dempend effect van het aantal bijstandsuitkeringen in 2025 van circa 70 (ca € 1.000.000) tot 135 (circa € 2.000.000) in 2026 zal hebben. Vanwege de aanlooptijd zijn de dempende effecten van deze investeringen in de begroting op het product inkomensondersteuning in 2023 en 2024 slechts beperkt merkbaar en hebben we deze voorzichtigheidshalve (nog) niet gekapitaliseerd, evenals de groeiende effecten na 2026 (bij eventuele voortzetting van de investeringsvoorstellen na 2025). Het realiseren van dit effect is echter alleen mogelijk in directe combinatie met het realiseren van de begrotingsvoorstellen Buurten met Talent, Re-integratie en Laaggeletterdheid.

Het Venlo-Fonds

2023	2024	2025	2026
-1.800			

Additionele, door het college direct te besteden middelen om acute problemen en knelpunten aan te pakken of te verlichten (die maatschappelijke deelname aan de samenleving hinderen) in de vorm van subsidie of een verruiming van gemeentelijke uitvoeringsbudgetten. Het gaat hierbij vooral om maatregelen gericht op maatschappelijke partners/instellingen en/of groepen van inwoners en niet zozeer op het individu.

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om in structurele zin te voorzien in lokale compensatie voor verantwoordelijkheden die primair bij de centrale overheid liggen, zoals belastingmaatregelen of

aanpassingen van het (minimum-)loon en uitkeringen. Het kabinet heeft in dit verband reeds aangekondigd het wettelijk minimumloon met ingang van 1 januari a.s. met 10% te verhogen en daarmee dus (in dezelfde mate) ook de AOW en de hoogte van de gemeentelijke bijstand. Geen inkomenspolitiek derhalve via de gemeentebegroting, maar maatregelen die ondersteunend of aanvullend daarop (kunnen) zijn. Die op korte termijn voor enige verlichting voor de problematiek kunnen zorgen.

Buurten met talent

	2023	2024	2025	2026
	-602	-150		

In 2021 heeft de gemeenteraad het maatschappelijk beleidskader Fier op Venlo vastgesteld, met daarin focus op de ontwikkeling van een viertal accenten. Eén daarvan was TalentenAcademie, gericht op gemeenschaps- en individuele ontwikkeling langs de lijn van talent-ontwikkeling en verbondenheid. Het begrip TalentenAcademie is inmiddels hernoemd naar Buurten Met Talent (BMT) en op een interactieve wijze in en met de samenleving ontwikkeld naar een concept-plan en conceptbegroting. BMT valt niet eenvoudig te typeren

Einddoel is verbetering van sociale cohesie en van zowel individuele als gemeenschapsontwikkeling. Met BMT wordt bijgedragen aan de vergroting van Brede Welvaart en een platform gecreëerd in de buurt waarin ontmoeting en ontwikkeling centraal staan en waarvan ontplooiing een effect zal zijn.

De rendementen van BMT worden zowel maatschappelijk als economisch zichtbaar. BMT is dan ook één van de dragers van het begrotingsvoorstel 'Inkomensondersteuning' om met aanvullende investeringen de bijstandsafhankelijkheid in Venlo te verlagen.

BMT kent een begrotingsaanzet die ervan uitgaat dat in 2022 kleinschalig wordt geëxperimenteerd en vanaf 2023 langzaam wordt uitgebreid naar uiteindelijk geheel Venlo (op maat en tempo van de betreffende buurt). Cofinanciering met behulp van derdengelden wordt na de eerste aanloopjaren als realistisch beschouwd. Het eerste jaar wordt ook gefinancierd ten laste van de op preventie gerichte innovatiemiddelen uit het coalitieakkoord. Vooralsnog is er voor de komende jaren een begrotingsvoorstel opgenomen, de reeks wordt volgend jaar bijgesteld op basis van ervaringen en derdengelden.

Gemeenschapsaccommodaties

	2023	2024	2025	2026
	-426	-276	-276	-276

Bijstelling van de begroting is op een aantal onderdelen aan de orde:

- Aan de batenzijde structureel € 136.000 aan inmiddels structureel gebleken huur- en inkomstenderving.
- Aan de lastenzijde structureel € 20.000 aan inspectie en onderhoudskosten voor de sportinventaris van gemeenschapsaccommodaties.

- Aan de lastenzijde incidenteel € 150.000 ten behoeve van subsidieplafondverhoging op basis van een inventarisatie onder de gemeenschapsaccommodaties, waaruit uitbreiding blijkt van het aantal GA's dat beroep moet gaan doen op subsidie, alsmede functieverbetering.
- En tenslotte structureel 2 x € 60.000 aan exploitatielasten voor de jeugdaccommodaties Jacx en Venlo Oost. Exploitatielasten voor jeugdaccommodaties zijn nieuw binnen het product Gemeenschapsaccommodaties. Aanleiding hiervoor is de afspraak dat de incidentele dekking voor Jacx en Venlo Oost structureel moet worden.
- De gevolgen op de begroting van de beleidsherijking worden volgend jaar opgevoerd.

Het bedrag voor 2023 is een optelsom van deze bedragen. Vanaf 2024 minus het incidentele budget van € 150.000.

Armoedebeleid

2023	2024	2025	2026
-384	-485	-485	-485

Dit voorstel gaat in op zowel het huidig beleid, het coalitieakkoord en de herijking van het armoedebeleid.

Huidig beleid

Voor het huidig beleid hebben we voor schuldhulpverlening extra projectcapaciteit benodigd, hetgeen past binnen de huidige begroting. Dit hangt samen met het begrotingsvoorstel over het systeem om schuldhulpverlening nog verder te professionaliseren.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord is continuering JPF (€ 285.000 (1e jaar € 85.000), netwerk-vergroting (€ 50.000) en het armoedeloket (€ 200.000 uit het rekeningresultaat 2021, daarna € 150.000 structureel) opgenomen. Het onderzoek naar gratis openbaar vervoer wordt meegenomen bij de herijking van het armoedebeleid. Vanwege de hoogte van het geraamd bedrag (€ 500.000) is dit nog niet meegenomen in dit begrotingsvoorstel.

Herijking armoedebeleid (Q1 2023):

Voorgesteld is om voor het eerste jaar een pro forma bedrag van € 250.000 op te nemen om ook in 2023 al uitvoering te kunnen geven aan het nieuwe beleid.

In het begrotingsvoorstel rondom armoedebeleid is vanwege de onzekerheid bewust niet expliciet rekening gehouden met de gestegen energiekosten. Hiervoor zal een separate risico-melding volgen, naast de voormelde risico-melding vanwege extra gebruik bestaand beleid in 2023 ten gevolge van huidige crises.

Totaal is dit voor 2023 € 385.000. Vanaf 2024 is dit € 485.000.

Re-integratie

2023	2024	2025	2026
-225	-450	-450	

Op basis van het coalitieakkoord, de beleidskaders Fier op Venlo en Werken in Venlo, alsmede met het oog op benutten van de huidige krapte op de arbeidsmarkt, stellen we een verhoging van het re-integratie-budget voor de komende jaren met een bedrag van € 450.000 jaarlijks. Deze middelen zijn ter bekostiging van een deel van de benodigde inzet op het ondersteunen, vitaliseren en activeren van de langdurig uitkeringsgerechtigden. Niet alleen vanwege de prioritering op deze groep in het coalitieakkoord, ook omdat de huidige en toekomstige arbeidsmarkt voor deze groep vooruitzichten opent die er eerder niet waren.

We zien de sociale basis als de infrastructuur die voor een groot deel van de groep met een langdurig uitkeringsverleden het meest passend zal zijn om van (mogelijke) stilstand in (meer) beweging en ontwikkeling te gaan komen.

In de prognose is uitgegaan van een potentieel bedienbaar aantal inwoners van 1.500 (uitgaande van de huidige samenstelling en opbouw van het aantal langdurig bijstandsgerechtigden).

Vooralsnog is het uitgangspunt een inzet op 300 trajecten per kalenderjaar ad € 1.500 per stuk. Voor 2023 wordt met een half jaar aan volume gerekend.

In het begrotingsvoorstel 'Inkomensondersteuning' ziet u terug dat we verwachten dat de investeringen op dit vlak ook rendement in de gemeentebegroting zullen hebben. Het bedrag is tot 2025 begroot met een evaluatiemoment in 2025.

Subsidie Kinderboerderij Hagerhof

2023	2024	2025	2026
-125			

Met betrekking tot de kinderboerderij Hagerhof en op basis van het aangenomen raadsamendement van 29 juni 2022 is een begrotingsvoorstel voor 2023 à € 125.000 ingediend ten behoeve van de exploitatie van de kinderboerderij Hagerhof. In 2023 zal vanuit een positieve houding onderzoek gedaan worden naar de vraag of er structureel middelen nodig zijn voor de kinderboerderij.

WSW

2023	2024	2025	2026
973	352	352	352

Op het product WSW is op basis van de meerjarenbegroting WAA een neerwaartse bijstelling van de gemeentelijke begroting aan de orde van € 972.638 voor 2023. Voor 2024 e.v. een neerwaartse bijstelling van € 352.000. Dit is grotendeels het gevolg van een aantal 'meevallers' uit het verleden (meer uitstroom in 2021 en 2022 dan eerder verwacht, alsmede verbetering vermogenspositie WAA).

Belangrijk bij dit product is het besef dat dit begrotingsvoorstel enkel de going-concern situatie betreft. Belangrijk is ook te beseffen dat het waarschijnlijk is dat vanaf 2023 de WAA in een andere verhouding komt te staan tot de gemeente (voorgenomen overname aandelen). Deze situatie is in

afwachting van nog te volgen besluitvorming nu nog niet doorvertaald in deze begroting en wordt te zijner tijd via separate begrotingswijzigingen vertaald.

Naast bovenstaande begrotingswijzigingen met een impact van meer dan € 100.000 zit in deze programmalijs ook de uitwerking van:

Vorbereidingsbudget herontwikkeling Zuidpilaar Venlo-Zuid

	2023	2024	2025	2026
	-50			

De ontwikkeling van de Zuidpilaar betreft een initiatief van de Zorggroep, Wonen Limburg en de PVOV. De eerste ideeën vanuit deze partners is om de Zuidpilaar sterker te profileren als verzamelplek voor verschillende vrijwilligersorganisaties en ook seniorenwoningen te realiseren door de Zorggroep en Wonen Limburg Samen met ons (mede als eigenaar Zuidpilaar) dient de haalbaarheid onderzocht te worden. Partijen willen hier nadrukkelijk samen met de gemeente Venlo komen tot een integraal plan. Dit zal in 2023 verder uitgewerkt moeten worden en hiervoor zijn deze voorbereidingsmiddelen.

Jaarlijkse kosten nieuw systeem SHV

	2023	2024	2025	2026
	-23	-23	-23	-23

De afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in het verbeteren van onze schuldhulpverlening naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. Op dit moment wordt Suite voor Werk & Inkomen gebruikt t.b.v. ondersteuning van de processen binnen schuldhulpverlening. In de praktijk blijkt dat dit systeem onvoldoende ondersteunt om professionele dienstverlening op het gebied van schuldhulpverlening aan onze inwoners te kunnen bieden. Om die reden willen we een systeem aanschaffen dat specifiek bedoeld is voor schuldhulpverlening. De capaciteit is hiervoor geborgd.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet			Voorportaal	
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Investering systeem SHV	U		28			
Totaal onrendabel			28			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Meedoen			28			

Investeringsysteem SHV

2023	2024	2025	2026
------	------	------	------

28

De afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in het verbeteren van onze schuldhulpverlening naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. Op dit moment wordt Suite voor Werk & Inkomen gebruikt t.b.v. ondersteuning van de processen binnen schuldhulpverlening. In de praktijk blijkt dat dit systeem onvoldoende ondersteunt om professionele dienstverlening op het gebied van schuldhulpverlening aan onze inwoners te kunnen bieden. Om die reden wordt voorgesteld om een systeem aan te schaffen dat specifiek bedoeld is voor schuldhulpverlening.

Zelfredzaamheid

Inleiding

Wat willen we bereiken?

Met de programmaliijn zelfredzaamheid beogen we dat inwoners zo zelfredzaam mogelijk zijn en indien noodzakelijk daartoe de passende ondersteuning krijgen. We willen bereiken dat inwoners stappen maken op de zelfredzaamheidsschaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deze programmaliijn heeft als doelstelling dat we noodzakelijke ondersteuning bieden aan inwoners die dit echt nodig hebben. We willen bereiken dat inwoners zelfredzaam zijn en zoveel als mogelijk blijven op het gebied van mobiliteit, huishouden, financiën, wonen en zelfzorg. Dit doen we o.a. door versteviging van de inzet vanuit de sociale basis (zie ook Meedoen) en waar nodig aangevuld met maatwerkvoorzieningen Wmo en/of jeugdhulp.

Venlo heeft een relatief hoge dubbele vergrijzing en het aantal chronisch zieken en dementerenden stijgt de komende jaren behoorlijk. Dit betekent dat wij in de periode tot 2030 en wellicht ook verder, met een (flink) stijgende zorgvraag en oplopende kosten voor zorg en ondersteuning voor ouderen worden geconfronteerd.

De verwachting is dat de Jeugdwet wordt aangepast, hetgeen gevolgen zal hebben voor de uitvoering van taken op het gebied van jeugdzorg in de komende jaren.

Opgroeien, wonen en (samen)leven in de wijk

We willen dat inwoners zo lang mogelijk kunnen blijven wonen in hun wijk. Als dit noodzakelijk is, bieden wij inwoners hierbij ondersteuning. Deze ondersteuning wordt zoveel mogelijk ambulante in de eigen omgeving van de inwoner ingezet en is vooral gericht op jongeren, inwoners met complexe problematiek² en ouderen. Als het inwoners tijdelijk (nog) niet lukt om zelfstandig met ondersteuning te wonen of als er sprake is van een onveilige thuissituatie, bieden we een vangnet in de vorm van maatschappelijke opvang, beschermd wonen en opvang voor slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Zelfstandig opgroeien, zo nodig met ondersteuning

Ouders/verzorgers kunnen problemen ervaren bij de opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen tot zelfredzame volwassenen die volwaardig kunnen meedoen in de samenleving. Hiervoor bieden wij in eerste instantie lichte opvoedondersteuning. Door tijdig deze lichte ondersteuning te bieden, willen we de inzet van zwaardere ondersteuning voorkomen.

We willen voorkomen dat jongeren gedurende hun ontwikkeling grensoverschrijdend gedrag vertonen (crimineel, polariserend of radicaliserend) van school verzuimen of voortijdig uitvallen op school. Samen met het onderwijs, politie, jongerenwerkers en andere maatschappelijke partners

² Bij complexe problematiek is er sprake van meerdere belemmeringen op verschillende domeinen, er is sprake van stapeling.

willen wij jongeren die potentieel risicovol gedrag vertonen vroeg in beeld krijgen en passende ondersteuning bieden.

In 2023 wordt verder gewerkt aan de doelen uit het Regionaal beleidsplan Jeugd: het integrale zorglandschap versterken en verbinden met de sociale basis. Een belangrijk thema is het realiseren van voldoende vormen van gezinsgericht verblijf voor jeugdigen die (al dan niet tijdelijk) niet thuis kunnen wonen. Hiervoor worden met ingang van 2023 nieuwe contracten afgesloten die de beoogde transformatie van deze jeugdhulp moeten versnellen. Als het gaat om het realiseren van woonlocaties voor gezinsgericht verblijf (bijvoorbeeld gezinshuizen) en huisvesting voor jongeren en jongvolwassenen op weg naar zelfstandigheid, besteden wij nadrukkelijk aandacht aan een goede verbinding met de inwoners in de wijk.

Een speerpunt is de versterkte inzet op preventie. We zetten onze investeringen in Kansrijke Start en de Specialistisch Ondersteuner Jeugd (SOJ) voort.

Wachtlijsten zijn nooit volledig te voorkomen. Wel is het van belang om deze periode zo kort mogelijk te houden en tijdens deze periode kwetsbare jeugdigen zo goed mogelijk ondersteuning te bieden. Hiervoor zetten we in op uitbreiding van de sociaal wijkteams en de SOJ. Indien noodzakelijk kunnen we gebruikmaken van niet-gecontracteerde aanbieders voor het oppakken van casussen.

Zowel regionaal als lokaal heeft de versterking van de samenwerking met het onderwijs prioriteit.

In 2022 hebben we een nieuwe subsidieregeling voor jeugdbescherming en jeugdreclassering opgesteld. De uitvoering hiervan geschiedt in samenhang met het 'Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming' dat het rijk in 2021 heeft gepresenteerd.

Het is de verwachting dat in het najaar van 2022 de Hervormingsagenda Jeugd wordt vastgesteld en dat de voorstellen om de Jeugdwet aan te passen worden gepresenteerd. Beide zaken zullen gevolgen hebben voor de uitvoering van taken op het gebied van jeugdzorg in 2023 e.v.. Niet alleen inhoudelijk maar ook voor de schaal waarop jeugdzorg in de toekomst moeten worden georganiseerd.

Ouderen

Om zo lang mogelijk zelfstandig wonen mogelijk te maken realiseren we een uitvoeringsprogramma met woningcorporaties, zorgaanbieders en het Zorgkantoor. Daarbij hebben we o.a. aandacht voor passende woonvoorzieningen, ontmoeting en sociale binding in de wijk en de ondersteuning van mantelzorgers. Zo gaan we ondersteuning bieden bij verhuizen en stimuleren we kleinschalige woonzorg-initiatieven. Ook willen we de betrokkenheid van ouderen bij het leven in de wijk vergroten door hen te stimuleren en te faciliteren om activiteiten te ontplooiën voor sociale binding en het voorkomen van eenzaamheid.

Daarnaast wordt er onderzoek gedaan naar nieuwe manieren om bewoners zo lang mogelijk verantwoord thuis te laten wonen en mantelzorgers te ontzorgen zodat zij fit en vitaal kunnen blijven. We voeren samen met een zorgaanbieder, het Zorgkantoor, de zorgverzekeraar en een woningbouwcorporatie een pilot uit om ouderen integraal passende ondersteuning te bieden in een bepaald gebied: de Ruysdonck. Hierbij worden medebewoners in en rondom dit gebied actief betrokken.

Tenslotte wordt door zes regionale aanbieders binnen het segment 'langdurige ondersteuning van inwoners met ouderenproblematiek' een gebiedsgerichte aanpak ontwikkeld voor een toekomstbestendige zorg en ondersteuning van deze ouderen.

Internationale werknemers

De integrale aanpak voor internationale werknemers is een belangrijk thema in het programma Welvarend Venlo. Naast de huisvestingsopgave voor internationale werknemers, zetten we in op een passende informatie- en steunstructuur voor internationale werknemers, waarbij wij ons vooral richten op degenen die de aansluiting bij werk en/of huisvesting niet (meer) vinden en 'uitvallen'.

Inwoners/gezinnen met complexe problematiek

Voor inwoners met complexe problematiek stellen we jaarlijks een regionale uitvoeringsagenda op, gebaseerd op de regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026. Deze is onderdeel van de nieuwe samenwerkingsafspraken 2022 e.v. van de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. We vertalen daartoe de ambities uit de regiovisie naar concrete resultaten en activiteiten. We zetten hierbij vooral in op preventie en het vroegtijdig signaleren van problemen. En op het toegankelijk maken van voorzieningen voor deze doelgroep zodat zij "gewoon" mee kunnen doen. Hierdoor voorkomen we het ontstaan en eventuele escalatie van problemen en verkleinen we de kans op maatschappelijke uitval. Bij uitval heeft de inwoner voldoende mogelijkheden om te werken aan zijn maatschappelijk herstel.

In de lijn van de motie "50 gezinnen aanpak" gaan we een aantal casussen van huishoudens met complexe problematiek analyseren om inzicht te krijgen in onze werkwijze en eventuele knelpunten daarbij. Hiermee willen we samen met de inwoners komen tot een slagvaardige systeemgerichte werkwijze die is gericht op het bieden van stabiliteit en veiligheid zodat inwoners weer regie kunnen krijgen over hun leven.

Met de inzet van de POK-middelen werken we aan een meerjarige integrale aanpak gericht op versterking van de dienstverlening aan onze inwoners met de focus op inwoners met complexe problematiek.

We zorgen ervoor dat iedereen tenminste een dak boven zijn hoofd kan hebben. Het doel is dat iedereen een eigen thuis kan vinden en behouden, in een voorziening of in een eigen, zelfstandige woning. De ondersteuning die daarbij nodig is, organiseren we zo dicht als mogelijk bij de inwoner. En dat doen we samen met de wijk.

Als een inwoner door- of uitstroomt vanuit beschermd wonen of maatschappelijke opvang is het noodzakelijk dat er een passende woning of woonvorm beschikbaar is. Door de huidige woningmarkt is dit een aanzienlijk knelpunt (onvoldoende financieel toegankelijke woonruimte). We werken daarom aan nieuwe afspraken met de woningcorporaties en zorgaanbieders van maatschappelijke opvang en beschermd wonen, waarbij we inzetten op het zoveel als mogelijk kleinschalig opvangen en huisvesten van de doelgroep in de wijken. Soms zijn er nog andere oplossingen noodzakelijk. Samen met woningcorporaties en zorgaanbieders willen we een locatie ontwikkelen voor inwoners waarvoor de huidige voorzieningen niet passend zijn: een zogenaamde Wonen Plus-voorziening. Deze voorziening biedt 24 uren ondersteuning en veiligheid.

Het streven is dat nog in 2022 een definitieve keuze wordt gemaakt voor een locatie voor de maatschappelijke opvang in combinatie met beschermd wonen en de winteropvang. In 2023 zal de verdere voorbereiding en realisatie met de betrokken partners vorm en inhoud worden gegeven.

Regionale samenwerking

We constateren dat voor het organiseren van een aantal voorzieningen op basis van de Wmo en de Jeugdwet regionale samenwerking noodzakelijk en wenselijk is. Vanuit deze noodzaak en wens worden verschillende elementen uit programma Sturing en Inkoop voortgezet. De structurele effecten van de koers die met de nieuwe contracten in 2022 is ingezet, worden via monitoring verder in beeld gebracht.

Wmo voorzieningen

Er blijft sprake van een gestage toename in het gebruik van hulp bij het huishouden die wordt veroorzaakt door de vergrijzing én door de invoering van het abonnementstarief. Het rijk heeft aangekondigd om (pas) vanaf 2025 een andere eigen bijdragesystematiek voor (uitsluitend) hulp in het huishouden in te voeren.

Met de nieuwe regionale contracten voor ondersteuning (1 januari 2022) is een omslag ingezet van de meer traditionele producten naar cliëntprofielen en integrale ondersteuningsvormen. Ook in 2023 vraagt deze omslag nog verdere ontwikkeling naar laagdrempelige ondersteuning zoveel als mogelijk vanuit de sociale basis (informeel en formeel) en het realiseren van stevige wijknetwerken van professionele zorgaanbieders samen met de sociale basis en het informele netwerk in de wijk.

MGR

De MGR verzorgt sinds de 2e helft 2022 voor de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg ook de contractering, het relatiemanagement, de monitoring, de bewaking van het regionale kader voor de toegang en de coördinatie op de beleidsontwikkeling voor maatschappelijke opvang, beschermd wonen, preventie OGGZ en bemoeizorg. In 2023 stellen we ook een nieuwe regionale verdeelsleutel vast voor het verdelen van de totale bijdrage aan alle regiogemeenten, en die bedoeld is voor de dekking van de lokale kosten van beschermd wonen en opvang. Het is nog niet bekend wanneer de aangekondigde Wet Woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen van kracht wordt. Dit geldt ook voor het aangekondigde nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen.

Mogelijk is ook de Hervormingsagenda Jeugd en de beoogde aanpassingen van de Jeugdwet van invloed op het takenpakket van de MGR.

Voorkomen van misbruik en fraude, en toezicht op kwaliteit

Het toezicht op rechtmatigheid (Jeugdwet en Wmo) en op kwaliteit (Wmo) is regionaal (Noord-Limburg) georganiseerd, waarbij de toezichthouders in dienst zijn van de gemeente Venlo. Het accent ligt op preventie, het voorkomen van misbruik en fraude, en op het borgen van kwaliteitseisen. De samenwerkingsafspraken tussen de samenwerkende gemeenten worden in 2023 geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt een besluit genomen over de organisatie van het toezicht en rechtmatigheid en kwaliteit vanaf 2024.

Het wetsvoorstel om de gegevensuitwisseling bij vermoedens van fraude met andere gemeenten en zorgverzekeraars te regelen, ligt stil. Dit geldt ook voor het wetsvoorstel om het Informatieknooppunt Zorgfraude een wettelijke basis te verlenen. Zodra meer duidelijkheid hierover komt, zullen wij de nodige stappen zetten om aan de nieuwe wettelijke vereisten te voldoen.

Landelijk is de Wet Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) in voorbereiding. Deze concept wet gaat voorzien in de noodzakelijke verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens bij meervoudige problematiek in het sociaal domein. Ingangsdatum is naar verwachting 1 januari 2024, in 2023 bereiden wij ons voor op de implementatie.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn. Binnen programmaliijn Zelfredzaamheid zijn geen investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Zelfredzaamheid	Baten	8.402	7.916	7.861	7.847
	Lasten	132.850	133.185	132.737	131.918
Totaal saldo Programmaliijn		124.448	125.268	124.876	124.071

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Zelfredzaamheid	2023	2024	2025	2026
Meerkosten opvang agv ontbreken duurzame opvanglocatie	-555	-325		
Wachlijsten Jeugd	-200			
Pilot Wonen plus	-104	-104		
Regionale begroting huiselijk geweld en kindermishandeling	8	8	-103	-103
WMO	100	100	100	100
Vervallen bijdrage bemoeizorg en preventie	120	120	120	120
Jeugd	150	150	150	150
Doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang	3.196	1.202	1.346	1.490
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	77	77	77	77
Totaal programmaliijn Zelfredzaamheid	2.791	1.228	1.691	1.835

Meerkosten opvang agv ontbreken duurzame opvanglocatie

2023	2024	2025	2026
-555	-325		

De gemeente Venlo heeft geen geschikte locatie voor het opvangen van daklozen die nog niet in staat zijn om een traject, gericht op structurele uitstroom op te starten. Momenteel worden ze opgevangen in de noodopvang op de locatie Hogeweg. Dit pand kan vanwege de omvang, indeling en bestemming niet structureel in gebruik blijven. Conform coalitieakkoord wordt er uitgegaan van realisatie van een nieuwe locatie medio 2024. Zolang er nog geen nieuwe locatie is gerealiseerd zijn er meerkosten voor de uitvoering van het contract.

Deze meerkosten bedragen € 450.000 per jaar zolang het ontbreekt aan een structurele locatie voor maatschappelijke opvang. De meerkosten voor winteropvang bedragen € 105.000 per jaar.

Wachlijsten Jeugd

2023	2024	2025	2026
-200			

In de begroting is rekening gehouden met diverse initiatieven gericht op het aanpakken van wachtlijsten in de Jeugdzorg. Uit deze initiatieven komen in sommige gevallen vervolgstappen voort die extra investeringen vragen om de problemen rond de wachtlijsten duurzaam aan te pakken. Zo worden er met aanbieders gesprekken gevoerd hoe we jeugdhulpverleners kunnen behouden voor de sector. Met dit voorstel voor een vervolgbudget kan er worden doorgepakt op de ingezette aanpak.

Pilot Wonen plus

2023	2024	2025	2026
-104	-104		

In Venlo hebben we te maken met een groep zorgwekkende zorgmijders die op verschillende leefgebieden complexe problemen hebben. Deze mensen beschikken niet over de juiste 'woonvaardigheden' en stellen zich vaak niet 'begeleidbaar' op. Vanwege hun problematiek zijn ze niet plaatsbaar binnen de reguliere voorzieningen van Beschermd Wonen. Daarnaast zijn er ook een aantal cliënten die tussen wal en schip vallen voor wat betreft de wettelijke kaders van waaruit ze gefinancierd worden. Door het ontbreken van passende huisvesting in combinatie met de juiste zorg en de langjarige problematische situatie waarin zij verkeren, is maatschappelijk herstel lastig te realiseren. Daarnaast zorgen deze kwetsbare inwoners veelvuldig voor overlast en blijven zij uitvallen en terugkeren in het reguliere zorg- en ondersteuningsaanbod omdat er geen passend aanbod is.

In navolging van een succesvolle pilot in de gemeente Weert is het doel passende huisvesting met 24/7 ondersteuning en toezicht te realiseren voor 15 cliënten en ook de lokale sociale basis te versterken. In totaal bedragen de kosten € 384.475 waarvan € 280.000 gedekt kan worden vanuit de lokale ambulantiseringmiddelen. Het restant kan gedekt worden uit het batige saldo van Beschermd Wonen.

Regionale begroting huiselijk geweld en kindermishandeling

2023	2024	2025	2026
8	8	-103	-103

In dit begrotingsvoorstel wordt de regionale begroting van het thema Huiselijk geweld en kindermishandeling geactualiseerd.

Het saldo van deze begrotingswijziging van € 7.583 voordelig wordt veroorzaakt door administratief technische verwerking van de overhead.

Vanaf 2025 is er sprake van daling van inkomsten aangezien de functie van projectleiding komt te vervallen. In de begroting 2022 zijn deze uitgaven wel al afgeraamd maar de inkomsten per abuis niet. In dit voorstel worden ook de inkomsten nu afgeraamd en dit leidt per saldo tot een nadeel vanaf 2025.

WMO

2023	2024	2025	2026
100	100	100	100

Binnen de WMO constateren we een dalende trend in het aantal Pgb's. Dit leidt tot een structureel voordeel van € 500.000. Bij Hulp bij huishouden zien we daarentegen dat het aantal inwoners dat hier gebruik van maakt, jaarlijks stijgt. Dit verwachten we ook voor 2023 en verder. Dit heeft enerzijds te maken met de stijgende groep ouderen, anderzijds is dit een gevolg van de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Het kabinet is voornemens per 2025 een nieuwe eigen bijdrage systematiek in te voeren. Het is nog onbekend hoe deze systematiek eruit gaat zien. We verwachten een kostenstijging van € 400.000 bij het product Hulp bij het Huishouden. Per saldo resteert een voordeel van € 100.000 op het product WMO.

Vervallen bijdrage bemoeizorg en preventie

2023	2024	2025	2026
120	120	120	120

Op 5 april 2022 heeft het college besloten dat de lokale bijdrage bemoeizorg en preventie komt te vervallen. Dit in het kader van de nieuwe samenwerkingsafspraken beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg en preventie. Per saldo een structureel voordeel van € 120.000.

Jeugd

2023	2024	2025	2026
150	150	150	150

Vanwege de bredere contractering vanaf 2022 wordt er minder gebruik gemaakt van een PGB en is dit budget naar beneden bijgesteld.

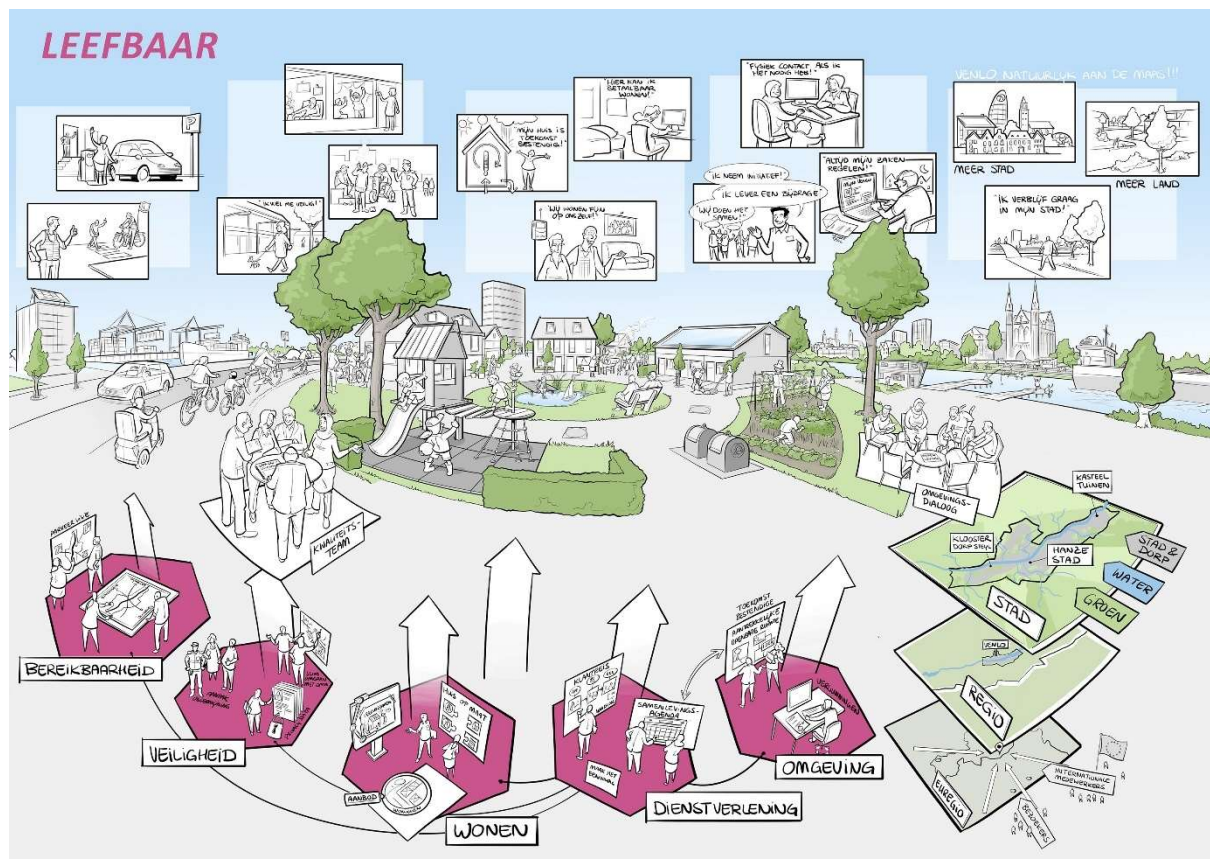
Doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

2023	2024	2025	2026
3.196	1.202	1.346	1.490

Vanaf 1 januari 2022 werken de gemeenten uit Noord- en Midden-Limburg samen op basis van nieuwe regionale samenwerkingsafspraken op het gebied van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg en preventie (BW, MO en B&P). De besluitvorming over deze nieuwe samenwerkingsafspraken, die onderdeel zijn van de doordecentralisatie beschermd wonen, is recentelijk definitief afgerond. In de begroting voor 2023 zitten er daarom geen onduidelijkheden meer rondom de doordecentralisatie. In de lokale programmabegroting worden alleen de lokale inkomsten en uitgaven op het gebied van BW, MO en B&P opgenomen. De hoogte van de lokale inkomsten van Venlo hangt af van de hoogte van het regionale saldo (ook wel de bijdrage die de MGR betaalt aan de regiogemeenten) die op basis van een vastgestelde verdeelsleutel door de MGR aan de regiogemeenten betaald wordt. In 2023 bedraagt de bijdrage die de MGR aan Venlo betaalt € 8.443.000. Vanuit dit bedrag financiert Venlo de lokale kosten op het gebied van BW, MO en B&P.

Dit betreft onder andere de kosten voor de toegang beschermd wonen en opvang, individuele begeleiding en dagbesteding, lokale ambulantisering kosten en lokale formatie. Het uiteindelijke begrotingsvoorstel betreft na aftrek van alle lokale kosten een positief voordeel van € 3.196.000.

2. Leefbaar Venlo

Doelstelling Leefbaar Venlo	Indicatoren Meetbaar Venlo	Norm
Een betrouwbare overheid zijn;	2.0.1 Gevestigde en vertrokken personen	+50
bereikbaar, transparant, doen wat je zegt en zeggen wat je doet	2.0.2 Sociale cohesie in de wijk	6,5
	2.0.3 Woon-aantrekkelijkheid	44 ^e plaats

Het programma Leefbaar Venlo is een breed geformuleerd programma waarin een variëteit aan producten, diensten en projecten is ondergebracht die de leefwereld van inwoners direct raken. Omgevingsvisie, bouwinitiatieven en projecten, openbare ruimte, bereikbaarheid, wijkgericht werken, openbare orde en veiligheid, vergunningverlening, handhaving en gemeentelijke dienstverlening komen hier bij elkaar. Dit vraagt om een integrale aanpak binnen de gemeentelijke organisatie. Een hechte samenwerking met de woningcorporaties, de veiligheidsregio, politie, het waterschap en andere partners is daarbij onmisbaar. Het belangrijkste aangrijpingspunt voor dit programma is 'een betrouwbare overheid zijn'; bereikbaar, transparant, doen wat je zegt en zeggen wat je doet. Het programma kent 5 programmalijnen: I Dienstverlening, II Openbare Orde en Veiligheid, III Wonen, IV Omgeving en V Bereikbaarheid.

Ook in 2023 staat voor ons voorop dat wij een betrouwbare én bereikbare overheid zijn en dat onze inwoners zich gehoord voelen. Voor ons betekent dat, dat wij werken op het schaalniveau van de wijk en dat er ruimte is voor betrokken burgers om mee te denken en initiatieven te ontplooiën. Daarbij hoort een veilige en schone leefomgeving. Afval wordt grondstof. Daarbij hoort ook een groene en toekomstbestendige openbare ruimte, met accent op robuuste groenstructuren en water. Er komt meer aandacht voor het versnellen van woningbouw(procedures) en meer ruimte voor kleinschalige, creatieve oplossingen zoals CPO's, tiny houses en hofjes, maar ook voor grootschalige wooncampussen. Permanente oplossingen voor tijdelijke bewoners.

Ruimtelijke kwaliteit blijft een sleutelbegrip, waarbinnen het gaat om de juiste programma's voor wonen, werken, recreëren en voorzieningen. De juiste uitstraling en identiteit. Hergebruik en herbestemming van cultureel erfgoed. De verbinding met de Maas versterken. Ruimtelijke kwaliteit betekent de balans zoeken tussen **én** verder verdichten binnen de stedelijke contour **én** waar nodig verder verstedelijken **én** verder ontspannen van het karakteristieke open landschap: meer stad, meer land.

Daarnaast blijven wij de verbinding zoeken met andere raadsprogramma's, met regionale initiatieven zoals de Regiovisie en de Regionale Investeringsagenda en onderzoeken we de mogelijkheden hoe we gebruik kunnen maken van de verschillende (stimulerings)regelingen op rijksniveau. Daarmee willen wij een maximale efficiency realiseren bij de inzet van de beschikbare middelen door middelen te bundelen of te zoeken naar vormen van cofinanciering.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Dienstverlening	Baten	2.520	4.068	4.380	4.346
	Lasten	10.779	12.171	12.362	12.364
Subtotaal Dienstverlening		-8.259	-8.103	-7.981	-8.018
Openbare orde en veiligheid	Baten	113	113	113	113
	Lasten	12.580	12.550	12.490	12.401
Subtotaal Openbare orde en veiligheid		-12.468	-12.437	-12.377	-12.288
Wonen	Baten	29.057	17.590	16.438	16.015
	Lasten	37.653	25.398	24.175	23.592
Subtotaal Wonen		-8.596	-7.808	-7.738	-7.578
Omgeving	Baten	30.296	30.605	31.668	24.996
	Lasten	52.916	51.641	54.864	46.367
Subtotaal Omgeving		-22.621	-21.036	-23.196	-21.371
Bereikbaarheid	Baten	2.745	2.745	2.745	2.745
	Lasten	2.030	2.203	2.279	2.107

Investeringsvoorstellen

Programmalijn	Krediet		Voorportaal		
	2022	2023	2024	2025	2026
Dienstverlening	-180	705			
Openbare orde en veiligheid		687			
Wonen		840			
Omgeving		7.425	4.723	4.567	3.913
Bereikbaarheid		920			
Totaal Programma 2	180	10.577	4.723	4.567	3.913

Dienstverlening

Inleiding

Doelstelling Dienstverlening	Indicatoren	Norm
Het op een betrouwbare en klantgerichte wijze leveren van gemeentelijke diensten en producten.	2.1.1 Tevredenheid over dienstverlening	7,5
	2.1.2 Klantgemak (Customer Effort Score)	*

* Dit is een nieuwe indicator die vanaf 2022 gefaseerd voor de verschillende dienstverleningskanalen wordt ingevoerd. De indicator drukt uit hoeveel moeite de klant naar eigen beleving heeft moeten doen om een vraag beantwoord of een probleem opgelost te krijgen. Dit vereist dat we op onze meest gebruikte dienstverleningskanalen het klantgemak structureel meten. Dit is momenteel in ontwikkeling. Vanaf de meerjarenbegroting 2024 kunnen de verzamelde gegevens worden gebruikt om een ambitie te formuleren.

Deze programmalijn omvat klassieke gemeentelijke taken als burgerzaken, gemeentearchief en publieke informatievoorziening, maar ook de organisatie brede thema's ten aanzien van dienstverlening en wijkgericht werken. Dienstverlening is per slot van rekening een kerntaak en verantwoordelijkheid van de totale organisatie waarbij de leefwereld van de inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers centraal staat.

Wat willen we bereiken?

De maatschappij verandert in snel tempo steeds meer in een informatie- en netwerksamenleving. Nieuwe wetgeving is steeds meer gericht op het versnellen en bevorderen van de digitalisering van overheidsdiensten. Hiermee veranderen ook de verwachtingen van onze inwoners ten aanzien van de kwaliteit en snelheid van de gemeentelijke dienstverlening. Maar dat niet alleen. Inwoners verwachten veel van de gemeente, maar ook andersom! Zo is het belangrijk dat inwoners zelf

initiatief nemen, collectiviteit organiseren en draagvlak verwerven. Het is belangrijk dat inwoners zich verantwoordelijk voelen én kunnen zijn voor hun eigen leefomgeving. En problemen die zich voordoen in hun dorp, wijk of buurt gezamenlijk weten op te lossen. Kortom **burgerbetrokkenheid**.

Niet het stadskantoor, maar de wijk is het middelpunt van Venlo. Dicht bij de mensen en meer in overleg met onze inwoners, samen met onze dorps- en wijkraden. Daarmee bouwen we aan een breed palet aan initiatieven op het gebied van leefbaarheid, verkeer, duurzaamheid, openbare ruimte en groen in alle wijken en dorpen die Venlo rijk is. Het **wijkgericht samenwerken** krijgt steeds meer ruimte!

Als gemeente staan we voor de opgave om voor al onze (meer dan 400) producten en diensten de klantinteracties zo eenvoudig en prettig mogelijk te laten verlopen. Daarvoor is niet langer toereikend dat we onze **dienstverleningskanalen** afzonderlijk goed inrichten en managen: de balies, telefoon, website, post en e-mail, webchat en apps. Voor een soepele dienstverlening is ook nodig dat we het samenspel van deze kanalen organiseren. Door deze kanalen bij elkaar te brengen, slimmer in te richten en goed op elkaar af te stemmen, kunnen we betere, naadloze, inclusieve klantinteracties realiseren. Een 'omnichannel'-aanpak die voorziet in gemak, persoonlijke benadering en vertrouwen in de dienstverlening, en waar gestuurd wordt op klantgemak.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Iedereen vindt zijn weg bij de gemeente Venlo; niemand wordt of voelt zich buitengesloten;
- Dienstverlening verloopt snel en eenvoudig, ongeacht product of kanaal;
- De organisatie is in staat actief te sturen op de kwaliteit van dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen de programmalijs Dienstverlening zetten we de volgende stap op weg naar een overheid die toegankelijk en gemakkelijk benaderbaar is voor iedereen. We werken stapsgewijs toe naar een inclusieve klantinteractie waarin alle kanalen naadloos bij elkaar komen (omnichannel). Dit moet leiden tot een verbeterde klantervaring. Gerichte inzet van social media zorgt ervoor dat we bepaalde doelgroepen ook écht bereiken. Om deze ontwikkeling te kunnen monitoren wordt binnen Meetbaar Venlo de nieuwe indicator *klantgemak* ontwikkeld.

Online

Gemeentelijke websites moeten voldoen aan (wettelijke) eisen van toegankelijkheid, veiligheid, functionaliteit en gebruiksvriendelijkheid. Om deze reden én om onze online vindbaarheid en herkenbaarheid te verbeteren, gebruikt de organisatie in beginsel nog maar drie websites. Nog niet zo lang geleden waren dat er nog meer dan veertig! Online dienstverlening verloopt via www.venlo.nl. Nu Venlo (nu.venlo.nl) is de centrale nieuwssite van Venlo en krijgt diverse functionaliteiten die zich richten op burgerbetrokkenheid. Archief.venlo.nl is de website van het Gemeentearchief Venlo. Deze drie sites worden de komende jaren voortdurend doorontwikkeld.

In lijn met ons doel van inclusieve, eenvoudige en snelle dienstverlening bieden we op venlo.nl de mogelijkheid om gemakkelijk te chatten met een medewerker van het KCC. De proefperiode met web-chat wordt geëvalueerd in het najaar van 2022. Op basis van de positieve ervaringen tot dusverre is de verwachting dat we web-chat vanaf 2023 als volwaardig kanaal gaan inzetten.

Telefonie

Elk jaar vinden tussen 80.000-100.000 contacten plaats via het algemene telefoonnummer (14 077) van de gemeente Venlo. De ervaren kwaliteit van deze contacten heeft dan ook een enorme impact op het beeld dat de Venlose samenleving heeft van de gemeentelijke organisatie. Behalve een vriendelijke, behulpzame stem met de juiste informatie aan de andere kant van de lijn, moeten we de wachttijden beperkt houden. Werken via een flexibele schil om de telefonische bereikbaarheid te verbeteren heeft zich op dit gebied de afgelopen jaren bewezen. We gaan deze werkwijze continueren. Zo kunnen we de huidige kwaliteit van dienstverlening bestendigen en de huidige norm van telefonische bereikbaarheid naar onze klanten, inwoners en bedrijfsleven borgen.

Burgerzaken

In 2023 werken we aan verbeteringen bij de aanvraag van rijbewijzen en de verzoeken tot (her)vestiging van niet-ingezetenen. Vanaf eind 2023 zullen de aantallen aanvragen voor paspoorten en ID-kaarten sterk gaan oplopen. Vijf jaar lang komen dan veel meer mensen een reisdocument aanvragen en ophalen in vergelijking met de afgelopen vijf jaar. Dit is nog het gevolg van de verlengde geldigheidsduur van reisdocumenten, van 5 naar 10 jaar, in 2014.

De preventie en opsporing van adres-, identiteits- en documentfraude krijgt een hoge plaats op de agenda. Dit begint bij een hoge kwaliteit van de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP). De aanpak vereist een mix van robuuste werkprocedures, scherpe informatieanalyse, technische middelen en samenwerking met maatschappelijke partners.

Het aantal RNI inschrijvingen neemt vanwege de situatie op de arbeidsmarkt verder toe. Dit betreft het inschrijven van seizoenswerkers uit andere landen die maximaal 4 maanden lang in Nederland komen werken. De dienstverlening voor RNI inschrijvingen betreft een regionale taak die vanuit 19 gemeenten in Nederland, waaronder Venlo, verzorgd wordt. Naast de reguliere openingstijden zijn de loketten inmiddels 3 avonden in de week geopend, evenals de zaterdagen in mei t/m augustus. Het is het niet meer mogelijk al deze klantprocessen via onze centrale publiekshal af te handelen. De 6 RNI-loketten worden verplaatst vanuit het stadskantoor naar een externe locatie.

De huidige inrichting van onze publiekshal is inmiddels al weer zo'n zes jaar oud, en brengt enkele beperkingen met zich mee. Dat heeft gevolgen voor bijvoorbeeld de ontvangstmogelijkheden en looproutes, en daarmee de kwaliteit van de dienstverlening zoals ze wordt ervaren door zowel de burger als medewerker. Daarnaast speelt er ook een capaciteitsvraagstuk; voldoende balies voor zowel specialistische als reguliere producten en diensten. Ten slotte moet ook beveiliging en het creëren van een veilige werkomgeving met z'n tijd meegaan. We gaan daarom onderzoeken hoe we de inrichting moderner, functioneler, veiliger en toekomstbestendiger kunnen vormgeven.

Archief

Het gemeentearchief zet in 2023 de conservering en digitalisering van historische archieven en collecties voort. Dit leidt dus ook tot een uitbreiding en verbetering van de online dienstverlening via archief.venlo.nl. Het in 2022 in gebruik genomen e-depot zal verder worden gevuld met digitale archiefbescheiden en andere bestanden, zoals beeldmateriaal. Het gemeentearchief continueert in 2023 zijn bijdrage aan het verbeteren van de digitale informatiehuishouding van de gemeente. Naast het digitale behoud en beheer van archieven en collecties blijft ook de fysieke locatie van het gemeentearchief een onderwerp van aandacht. Mogelijk zijn maatregelen nodig om de

archieffdepots aan alle wettelijke eisen te laten voldoen. Onderzocht wordt verder of de capaciteit van de archiefbewaarplaatsen kan worden vergroot.

Wijkgericht werken

Elke wijk is anders. De samenstelling, de ligging, het voorzieningenniveau en de fysieke inrichting beïnvloeden het leefbaarheids- en veiligheidsniveau in hoge mate. We blijven onze inzet verdelen over alle Venlose wijken en schenken relatief meer aandacht aan de wijken die dit nodig hebben (en dus minder aan de wijken die minder aandacht nodig hebben). We gaan onderzoeken op welke vernieuwende wijze(n) we nog meer inwoners kunnen bereiken, om hen te stimuleren om aan de slag te gaan in hun eigen buurt, en voor ons om dat mogelijk te maken. Deze aandacht manifesteert zich concreet in het werken met buurtinitiatieven en -budgetten, een dynamische samenlevingsagenda, kwaliteitsteams en burgerbegroting; maar ook andere methoden, zoals ontwikkelend beheer, om onze inwoners beter te betrekken bij de vraagstukken die er in hun woonomgeving spelen. Op die manier worden gemeente, bewoners, ondernemers en maatschappelijk instellingen steeds meer coproductanten van leefbaarheid en veiligheid. De participatieve democratie krijgt steeds duidelijker vorm. Als een waardevolle aanvulling op de bestaande representatieve democratie. En als een middel om vorm en inhoud te geven aan eigen verantwoordelijkheid, eigenaarschap en identiteit op het schaalniveau van buurten en wijken; dicht bij de burger zelf. Dat betekent ook dat we vanaf 2024 op een andere manier omgaan met de bekostiging van buurt- en wijkraden, dat bestaande subsidieregelingen voor micro-initiatieven zoals het SAM fonds geëvalueerd worden, en de financiering voor micro-initiatieven vanaf 2026 structureel herzien wordt.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Dienstverlening	Baten	2.520	4.068	4.380	4.346
	Lasten	10.779	12.171	12.362	12.364
Totaal saldo Programmaliijn		8.259	8.103	7.981	8.018

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Dienstverlening	2023	2024	2025	2026
Micro-initiatieven	-400	-400	-400	
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-61	9	25	40
Totaal programmaliijn Dienstverlening	461	391	375	40

Micro-initiatieven

2023	2024	2025	2026
-400	-400	-400	

De gemeente Venlo vindt het belangrijk om bewoners meer aan zet te krijgen en stuurt op het creëren van vitale gemeenschappen en doet dat door meer en meer wijkgericht te gaan werken. Actief wordt de relatie met de bewoners opgezocht. Instrumenten die we daarbij inzetten zijn het SAM fonds, de samenlevingsagenda en buurtbudgetten, burgerbetrokkenheid en wijkgericht werken. We zien dat er daardoor steeds meer bewonersinitiatieven ontstaan. Op termijn moet er ruimte zijn binnen reguliere budgetten om ook bewonersinitiatieven te kunnen realiseren. Grotere bewonersinitiatieven worden gelukkig al steeds vaker aan onze reguliere uitvoering gekoppeld (ontwikkelen beheer). Voor kleinere wensen vanuit buurten, dorpen en wijken is vaak nog geen geld. Hiervoor is in 2023 t/m 2025 incidenteel geld nodig als stimuleringsbudget voor micro-initiatieven.

Fractieondersteuning t.b.v. burgerradsleden

2023	2024	2025	2026
-40	-40	-40	-40

Het presidium heeft vastgesteld dat in het licht van de verzwaarde taken van de volksvertegenwoordiging de fracties een betere ondersteuning geboden moet worden. Dit is in lijn met het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur. We gaan de fracties in staat stellen om boven op hun bestaande fractieondersteuning twee burgerradsleden in te zetten en deze te belonen met de (maximaal toegestane) vrijwilligersvergoeding. De kosten bedragen voor een burgerradslid (prijspeil 2022) € 1.800. Voor 11 fracties maal twee burgerradsleden bedragen de kosten $22 \times 1.800 = € 39.600$

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Registratie Niet-Ingezetenen (RNI)	U		705			
Klantgeleidingssysteem	V	-180				
Totaal onrendabel		-180	705			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmlijn Dienstverlening			180	705		

Registratie Niet-Ingezetenen (RNI)

2023	2024	2025	2026
705			

Sinds januari 2014 registreert Venlo niet-ingezetenen (RNI). Veelal internationale werknemers die korter dan vier maanden in Nederland komen werken (seizoensarbeid). Daarmee dragen we actief bij aan het vergroten van het aantal beschikbare arbeidskrachten voor de steeds krappere (regionale) arbeidsmarkt in bepaalde sectoren. De afgelopen 4 jaar hebben we gemiddeld ruim 23.000 inschrijvingen per jaar verwerkt, merendeels uit Oost-Europese EU-landen. In 2021 waren dat er 26.000, in 2022 worden dat er naar verwachting 33.000. Vanwege de situatie op de arbeidsmarkt verwacht de RvIG dat het aantal inschrijvers de komende jaren verder zal toenemen. We gaan daarom uit van 31.500 inschrijvingen in 2023, oplopend tot 34.000 in 2028. In dit behoudend scenario laat de exploitatie vanaf 2023 een positief resultaat zien van € 33.000 oplopend naar € 80.000 vanaf 2026.

Klantgeleidingssysteem

Het is technisch mogelijk gebleken om te kiezen voor een cloud-oplossing in plaats van een in-huis-oplossing waardoor de investering lager is uitgevallen. Het restantkrediet ter hoogte van € 180.000 kan daarom vrijvallen.

Openbare orde en veiligheid

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren Meetbaar Venlo	Norm
Burgers, bezoekers en bedrijven voelen zich veilig en zijn veilig in Venlo.	2.2.1 Waardering veiligheid woonomgeving	7,2
	2.2.2 Sociale veiligheid; index criminaliteit	78

Binnen deze programmalijn zijn alle taken en verantwoordelijkheden ondergebracht die een ordentelijk verloop van het maatschappelijk verkeer in de openbare ruimte raken inbegrepen de fysieke en sociale veiligheid van inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers, alsook het accounthouderschap voor de veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken?

Openbare orde en Veiligheid is bij uitstek een thema dat integraal bekeken moet worden. Immers, de acties en maatregelen die Venlo veiliger maken worden geïnitieerd vanuit verschillende programma's en disciplines, zoals wonen, onderwijs, jeugd, vergunningverlening, vastgoed, werk en inkomen, et cetera. Naast een versterkte integraliteit is ook een versterking van onze gemeentelijke informatiepositie aan de orde. Dit komt tot uitdrukking in het nieuwe **integrale veiligheidsbeleid** (IVB) voor de periode 2023-2027.

Ook de huidige geprioriteerde thema's; **adresgerelateerde problematiek, zorg&veiligheid** en **ondermijnende criminaliteit** blijven onverminderd belangrijk. Dit geldt tevens en in toenemende mate voor de weerbaarheid van bestuur en wijken en de aan internationale werknemers gerelateerde overlast en criminaliteit. Vanuit de pijler Leefbaarheid dragen we bij aan het (meerjarige) programma gelijke kansen door duurzame samenwerking. Steeds belangrijker wordt de verbinding tussen veilig zijn en veilig voelen. Er is sprake van een toenemende polarisatie in de

samenleving, dat zich nog verder versterkt door het gebruik van social media. Dit vraagt ook op het gebied van openbare orde en veiligheid een andere aanpak. Een grotere snelheid van handelen is cruciaal, een goede omgevingsdialoog en burgerbetrokkenheid zijn onmisbaar.

Informatie gestuurd handelen is een must. Om meerdere redenen. Steeds meer spelen achterliggende netwerken en ondermijnende criminaliteit een rol in veiligheid en veiligheidsbeleving. Dit maakt intergemeentelijke informatiedeling, integrale samenwerking in de regio en met andere (nationale) overheidsdiensten noodzakelijk. Ook vereisen stedelijke groei en computergestuurde technieken een andere aanpak van toezicht op bijvoorbeeld mainports en logistieke centra. Ook het corona-virus heeft impact op handhaving en toezicht. Dit vraagt een andere kijk op grootschaligheid van bijvoorbeeld evenementen. Maar ook op het prioriteren van handhaving gericht op het naleven van ventilatie- en luchtzuiveringsvoorschriften en de daarbij behorende toezichtprotocollen.

De zomer van 2021 heeft geleerd dat effecten van klimaatverandering juist dóór het specifieke karakter van de Maas als valleirivier, grote gevolgen hebben in Limburg. Bij hevige en langdurige regenval leidt dit tot hoogwater en veiligheidsrisico's voor het leven in de Maasvallei.

Hoogwaterbescherming en gebiedsontwikkeling gaan daarom hand in hand, met het landschap als basis. Dit vereist een sterke eenduidige visie en uitvoeringsorganisatie, samenwerking tussen overheidsorganisaties en versnelling van waterkerende, en rivierverruimende maatregelen en daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling. En bovenal het gesprek aangaan met buurten en wijken, hun wensen kennen en hun kunde gebruiken binnen een versterkte en eendrachtige uitvoeringsorganisatie.

De **Veiligheidsregio Limburg-Noord** (VRLN) is erop gericht om inwoners en bezoekers in onze regio beter te beschermen tegen (gezondheids)risico's, rampen en crises. Het betreft een gemeenschappelijke regeling van vijftien gemeenten waarbij besluitvorming plaatsvindt op basis van het standpunt van de meerderheid. De financiële gevolgen van besluiten door het Algemeen Bestuur VRLN worden door de vijftien gemeenten gedragen. Wij maken ons daarom binnen deze gemeenschappelijke regeling sterk om de invloed van de deelnemende gemeenten, en van Venlo in het bijzonder, te vergroten. Zodat deze beter aansluit op onze gemeentelijke ambities en plannen, meer recht doet aan onze financiële inbreng.

Wat gaan we daarvoor doen?

Door de druk op de woningmarkt en de toename van het aantal internationale werknemers veroorzaakt illegale huisvesting in kamerverhuur panden een toenemende druk op de leefbaarheid in woonbuurten. Om de leefbaarheid te bewaken is het wenselijk, dat er blijvende aandacht is voor deze problematiek van illegale huisvesting van bovenstaande doelgroepen. In de afgelopen jaren heeft er succesvol een intensieve handhaving plaatsgevonden op illegale kamerverhuur, we gaan deze aanpak ook de komende drie jaar continueren.

We versterken onze expertise om bruikbare data te verzamelen en te analyseren om zodoende tot adviezen te komen voor veiligheids- en handhavingssacties als ook tot prognoses voor beleidsontwikkeling. Daarnaast gaan we een grotere bijdrage leveren aan de strategische lobby/ Netwerk Veilig Limburg binnen de regionale driehoek, eenheid Limburg.

Een goed geoutilleerd camerasysteem is niet meer weg te denken uit het integrale veiligheidsbeleid. Zoals het jaarverslag 2022 laat zien bewijst het zijn diensten overtuigend op het vlak van vermiste

personen, criminaliteit, overlast etc. Om onze toezichtsradius fors te vergroten gaan we meerdere camera(systemen), die momenteel niet uitgelezen worden door ons gemeentelijk cameratoezicht (zoals bos-, wild- en verkeerscamera's) integreren en aansluiten op het glasvezelnetwerk in de binnenstad. Daarmee worden de systemen stabiel en minder storingsgevoelig.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Openbare orde en veiligheid	Baten	113	113	113	113
	Lasten	12.580	12.550	12.490	12.401
Totaal saldo Programmaliijn		12.468	12.437	12.377	12.288

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Openbare orde en veiligheid	2023	2024	2025	2026
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	16	16	17	17
Totaal programmaliijn Openbare orde en veiligheid	16	16	17	17

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Aansluiten camera's en afsluiters op glasvezelnetwerk	U		577			
Cameratoezicht orde en handhaving	V		111			
Totaal onrendabel			687			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Openbare orde en veiligheid			687			

Aansluiten camera's en afsluiters op glasvezelnetwerk

2023	2024	2025	2026
577			

Een goed geoutilleerd camerasysteem is niet meer weg te denken uit het integrale veiligheidsbeleid. De systemen zijn op dit moment verbonden via een ouderwets en onstabiel communicatienetwerk (koperkabel). In Venlo wordt nog dit jaar gestart met het aanbrengen van glasvezel in de binnenstad, wij stellen voor om mee te liften met deze werkzaamheden en de 83 camera's en 17 dynamische afsluiters hierop aan te sluiten. Hiermee worden de systemen stabiel en veroorzaken veel minder storingen. We hebben dan de beschikking over een redans netwerk (twee richting): mocht aan de ene zijde de lijn worden onderbroken dan gaat deze via de andere zijde weer verder.

Cameratoezicht orde en handhaving

2023	2024	2025	2026
111			

Ten behoeve van de instandhouding van de gemeentelijke camerasystemen is een budget voor vervangingsinvesteringen noodzakelijk.

Wonen

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren Meetbaar Venlo	Norm
Het realiseren van een aantrekkelijk, passend en toekomstbestendig woningaanbod.	2.3.1 Gemiddelde rapportcijfer woonstad 2.3.2 PM	7,0 *

*Op basis van de in 2021 vastgestelde Woonvisie Venlo wordt momenteel een dynamische woonmonitor ontwikkeld. Vanaf de meerjarenbegroting 2024 kunnen gegevens hieruit worden gebruikt om een nieuwe indicator en ambitie te formuleren.

Deze programmaliijn herbergt het woningbouwprogramma waarbinnen een gevarieerd en passend woningaanbod wordt gerealiseerd voor de huidige en toekomstige inwoners, alsook het accounthouderschap voor de woningcorporaties.

Wat willen we bereiken?

Er is een grotere behoefte en een vraag naar meer kwaliteit en variatie in het woningaanbod. De stad groeit, verstedelijking neemt toe en ook steeds meer tijdelijke Venlonaren zoeken een goede plek om te wonen. Tegelijkertijd willen dorpen en kernen hun karakteristieke ligging in het (open) landschap behouden. We kiezen voor een gezonde **woningvoorraad**. Om de voorraad bereikbaar te houden voor onze inwoners is een gericht beleid op het tegengaan van speculatie noodzaak.

Uiteraard heeft ook het relatiebeheer met de woningcorporaties in 2023 de aandacht. We leggen de doelstelling van een passend (sociaal) woningaanbod bestaande uit sloop, renovatie en nieuwbouw voor huidige en toekomstige inwoners van Venlo, vast in **prestatieafspraken**. Vanaf 2023 worden dit meerjarige afspraken, zodat we beter vooruit kunnen kijken. In lijn met de woonvisie bekijken we samen met de corporaties hoe we deze opgave kunnen versnellen. Bijvoorbeeld door als gemeente (weer) een actief grondbeleid te gaan voeren om de kernvoorraad sociale huurwoningen op peil te

houden dan wel die woonvragen te kunnen faciliteren die minder vanzelfsprekend hun weg vinden binnen de particuliere markt.

Bij het realiseren van nieuwe woongebieden zoeken we aansluiting bij het bestaand stedelijk gebied, en kiezen we voor herbestemming en herontwikkeling. We kunnen zo andere opgaven verbinden aan woningbouw. Waar nodig kijken we ook buiten de stedelijke contour. Naast het realiseren van nieuwe aantrekkelijke woonmilieus is het van belang de bestaande woningvoorraad goed te blijven benutten, dat kan bijvoorbeeld door het bevorderen van **doorstroming**. De inzet van de verhuisvouchers kan hier een bijdrage in leveren, maar daarnaast moet gezocht worden naar andere manieren om mensen te ontzorgen. Dit om de stap naar een andere, beter passende woning te vergemakkelijken voor onze inwoners die hier behoefte aan hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?

Versnellen van de woningbouwopgave is een van de speerpunten uit het coalitieakkoord en benadrukt de opgave zoals vastgelegd in de woonvisie 2021-2026. We zetten in op een versnelling van procedures en een betere begeleiding van kleinschalige particuliere initiatieven. Deze initiatieven leveren een grote kwalitatieve bijdrage aan het realiseren van passende woonsegmenten voor uiteenlopende doelgroepen.

Landelijk is de trend eveneens gericht op het versterken en vergroten van de woningvoorraad. Dit is vastgelegd in een tweetal landelijke programma's; *NOVEX* en *Mooi Nederland*. Binnen deze context gaan we ten behoeve van het opstellen van de omgevingsvisie in 2024 onze ambitie voor woningbouw kwantitatief en kwalitatief concretiseren, vanuit een progressief en realistisch perspectief en onderbouwd op basis van ruimtelijk, economische en maatschappelijk trends en ontwikkelingen als impulsen voor de woningbouwopgave. Denk hierbij aan de doorontwikkeling van de kenniseconomie, de verbeterde (spoorse) bereikbaarheid, de aantrekkingskracht van de stad op jongeren en jonge gezinnen en het verjongen van de arbeidsmarkt. We maken een verdiepingsslag naar de potentie van ontwikkellocaties en het optimaliseren van stadsrandzones.

Ook inzet van gemeentelijke locaties en gebouwen is een middel om woningbouw te versnellen. Zo kunnen ook woonsegmenten een plek krijgen die onvoldoende spontaan worden opgepakt door marktpartijen en/of corporaties. Binnen de juridische kaders van het zogenaamde 'Didam-arrest' gaan we gemeentelijke locaties en gebouwen transparant in de markt zetten.

Om de positie van jongeren op de woningmarkt te versterken en doorstroming op gang te brengen continueren we de startersleningen. Deze worden verstrekt via een revolverend fonds in cofinanciering met de provincie Limburg.

Tenslotte ligt de focus op robuuste en (grootschalige) flexibele oplossingen voor wisselende doelgroepen met eenzelfde woningprofiel, zoals internationale werknemers, starters, studenten, wonen met zorg, statushouders en Oekraïners. Daarom zetten we in op het bevorderen van de doorstroming op woningmarkt op doorstroming voor middengroepen en op het versterken van het vestigingsklimaat voor een brede en kennisintensieve economische structuur.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Wonen	Baten	29.057	17.590	16.438	16.015
	Lasten	37.653	25.398	24.175	23.592
Totaal saldo Programmalijn		8.596	7.808	7.738	7.578

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijn Wonen	2023	2024	2025	2026
Borgen meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen	-2.435	-2.435	-2.435	-2.435
Versnellen woningbouwopgave	-150	-100		
Inverdieneffecten investeringen op vastgoed				2.300
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-91	-91	-91	-91
Totaal programmalijn Wonen	2.676	2.626	2.526	226

Borgen meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen

2023	2024	2025	2026
-2.435	-2.435	-2.435	-2.435

We willen onze gebouwen in stand houden, niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze gebruikers. Hiertoe is in oktober het "beheerplan 2023-2032" vastgesteld. Dit nieuwe beheerplan is gebaseerd op actuele meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's) en voorziet in de kwalitatieve instandhouding van onze gebouwen op conditieniveau `3` redelijk (op de schaal van 1 tot 6).

Sinds 2006 zijn de in de begroting opgenomen dotaties in de onderhoudsvoorzieningen niet meer verhoogd. Die middelen zijn echter niet in overeenstemming met de omvang van de gebouwenportefeuille. Ook de exploitatiebudgetten voor het preventief- en correctief onderhoud verlangen actualisatie. Hiermee brengen we de onderhoudsvoorziening in overeenstemming met het BBV, dat eist dat de in de begroting opgenomen middelen voor onderhoud van gebouwen toereikend zijn en onderhouden kunnen worden met actuele meerjaren onderhoudsplannen. Bij de volgende MJOP-actualisatie wordt de onderhoudsopgave geëvalueerd en afgestemd op de dan inmiddels gevormde gebouwenkernportefeuille.

Versnellen woningbouwopgave

2023	2024	2025	2026
-150	-100		

Versnellen van de woningbouwopgave is een van de speerpunten uit het coalitieakkoord en benadrukt de opgave, zoals vastgelegd in de woonvisie 2021-2026.

Stimuleren CPO-initiatieven:

In de woonvisie 2021-2026 zetten we in op het stimuleren van kleinschalige particuliere initiatieven. Deze initiatieven leveren een grote kwalitatieve bijdrage aan het realiseren van passende woonsegmenten voor uiteenlopende doelgroepen. Ook vanuit het programma Gezond en Actief is dit een belangrijk thema heeft. Juist omdat CPO-initiatieven vaak vanuit de doelgroep ouderen komen: we bieden ruimte voor een bijzondere woonvorm en van daaruit kan de zorg voor en met elkaar anders worden vormgegeven. Voorstel is om twee initiatieven te ondersteunen in een pilot-vorm met als uitgangspunt het ontzorgen van de initiatiefnemers.

Verdiepingsslag potentiële woningbouwlocaties:

In het kader van de woonvisie is een studie gedaan naar de kansen voor woningbouw. Dit heeft een overzicht opgeleverd van potentiële woningbouwlocaties. Hierbij is nog onvoldoende rekening gehouden met ruimtelijke kwaliteit en de meerwaarde die een combinatie van wonen, water en groen kan betekenen voor het optimaliseren van de stadsrandzones en bestaand bebouwd gebied. Met de verdiepingsslag krijgen we een reëler beeld bij de kansrijkheid van de potentiële ontwikkellocaties, de potentie van de stadsrandzones en zicht op koppelkansen.

Versnelde inzet eigen gronden en panden voor woningbouw:

Inzet van gemeentelijke locaties en gebouwen is een middel om woningbouw te versnellen. Zo kunnen ook woonsegmenten een plek krijgen die onvoldoende worden opgepakt door marktpartijen en/of corporaties. De gemeente Venlo heeft locaties en panden aangewezen die verkocht kunnen worden. Daarnaast zijn er ook locaties en panden die in de komende jaren vrijkomen. De doorwerking van het Didam arrest heeft er voor gezorgd dat enkele gemeentelijke grondexploitaties on hold zijn gezet en transparant aan de markt aangeboden moeten worden. Deze locaties gaan we nu versneld oppakken.

Inverdieneffecten investeringen op vastgoed

2023	2024	2025	2026
			2.300

Opgave 'inverdieneffecten' ad € 2.300.000 inzake extra investeringen

In deze programmabegroting zijn (substantiële) bedragen opgenomen voor wat betreft investeringen en/of financiering van activiteiten op het gebied van:

- Duurzaamheid (€ 8.000.000 en € 5.000.000 vanuit het coalitieakkoord);
- Ontwikkeld beheer (€ 10.000.000);
- Bijstelling van een structurele en substantiële dotatie aan de onderhoudsvoorziening inzake de meerjaren onderhoudsplannen van het gemeentelijk vastgoed (breed), jaarlijks € 2.400.000.

Naast deze aanvullende investeringen wordt er bijvoorbeeld nagedacht over een herijking van gemeenschapsaccommodaties en concentratie van sportaccommodaties.

Voor wat betreft het totaal van de inverdieneffecten van de extra investeringen de effecten van de (her)allocatie van vastgoed wordt vanaf 2026 € 2.300.000 structureel als opgave 'ingeboekt'.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Nieuwe tranche Startersleningen	U		590			
Kredietverhoging woonwagenlocatie Kaldenkerkerweg	V		250			
Totaal onrendabel			840			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Wonen			840			

Nieuwe tranche Startersleningen

	2023	2024	2025	2026
	590			

Om jonge mensen aan te trekken en te behouden gaan we de starterslening verlengen. Het is een succesvolle regeling, jaarlijks maken minimaal 50 starters hiervan gebruik. Naast het aantrekken en behouden van jongeren brengt de verkoop van een goedkopere starterswoning een verhuisketen op gang waardoor circa 3 woningen in een hogere prijsklasse verkocht worden. De startersleningen worden verstrekt vanuit een revolverend fonds, middelen (rente en aflossing) vloeien dus ook weer terug naar het fonds en worden dan weer ingezet om nieuwe leningen te verstrekken.

Bij de starterslening is sprake van cofinanciering, hierbij neemt Provincie Limburg 75% per starterslening voor haar rekening en de gemeente Venlo 25%. Tegenover het gemeentelijk bedrag van € 590.000 staat dus een provinciale bijdrage van € 1.770.000. Het gaat om incidenteel geld dat wordt toegevoegd aan de gemeenterekening bij het Stimuleringsfonds volkshuisvesting Nederlandse gemeenten.

Kredietverhoging woonwagenlocatie Kaldenkerkerweg

	2023	2024	2025	2026
	250			

In 2014 heeft de gemeenteraad middelen gereserveerd voor de herinrichting van 8 woonwagenlocaties. 7 locaties zijn nagenoeg gereed en zijn of worden overgedragen aan Woonwenz. De uitvoering van de locatie Kaldenkerkerweg staat de komende 2 jaren op het programma. Uit aanvullende bodemonderzoeken blijkt dat de verontreinigingssituatie groter is dan voorheen voorzien. De meerkosten worden geraamd op € 250.000.

Omgeving

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren	Norm
Het realiseren van een kwalitatieve en toekomstbestendige leefomgeving	2.4.1 Venlo is een groene gemeente	58
	2.4.2 Venlo is een schone gemeente	75
	2.4.3 Ontwikkeling groen areaal	*
	I. Stadsnatuur II. Parken III. Landbouwareaal IV. Natuurareaal	

* Dit is een nieuwe indicator die vanaf 2022 gefaseerd wordt ingevoerd. De indicator laat in percentage en meters² zien hoe het groenareaal binnen de gemeente Venlo zich ontwikkelt in vier groen-typologieën: I stadsnatuur, II parken, III landbouwareaal en IV natuurareaal. Er wordt in 2022 een 0-situatie vastgelegd, de ontwikkeling in groen-typologieën wordt vanaf 2023 gemonitord. Vanaf de meerjarenbegroting 2024 kunnen gegevens hieruit worden gebruikt om een nieuwe indicator en ambitie te formuleren.

De programmalijn Omgeving levert een bijdrage aan het creëren en het in standhouden van een aantrekkelijke leefomgeving: schoon, heel, veilig, duurzaam en toekomstbestendig. Ruimtelijke kwaliteit is daarbinnen een sleutelbegrip waar het gaat om de juiste programma's voor wonen, werken, recreëren en voorzieningen. De juiste uitstraling en identiteit. Hergebruik en herbesteding van cultureel erfgoed.

Wat willen we bereiken?

Versterking van de **ruimtelijke kwaliteit** blijft een sleutelbegrip. Identiteit, oriëntatie, leef kwaliteit en vestigingsklimaat hangen hiermee samen. De groei van de stad en het aantal woningen naar een 100.000+ niveau vraagt om een (her)oriëntatie op de ruimtelijke structuur, waarbij zowel een verdere kwalitatief hoogwaardige verstedelijking van het binnenstedelijk gebied – meer stad – als het versterken van natuurwaarden in het buitengebied – meer land – als het ruimtelijk invullen van nieuwe energiebronnen en klimaatopgave gelijkwaardige aandacht moeten krijgen. Als een drager van lokale en regionale identiteit vormt behoud, benutting en versterking van erfgoed een cruciale factor hierin. Dit alles komt tot uitdrukking in de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan.

De Maas is in vele opzichten belangrijk en beeldbepalend voor Venlo en de regio. De ruimtelijke kwaliteit van het unieke terrassenlandschap en de cultuurhistorische waarden van de **Maasvallei** bieden kansen om een ruimtelijke én economische meerwaarde te creëren op het gebied van wonen, werken, en recreëren. Hoogwaterbescherming en gebiedsontwikkeling gaan hand in hand, met het landschap als basis. Dit vereist een sterke eenduidige visie en uitvoeringsorganisatie, samenwerking tussen overheidsorganisaties en versnelling van waterkerende, en rivierverruimende maatregelen en daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling. En bovenal het gesprek aangaan met buurten en wijken, hun wensen kennen en hun kunde gebruiken binnen een versterkte en eendrachtige uitvoeringsorganisatie.

In de Integrale Visie op de Openbare Ruimte is vastgelegd dat de **openbare ruimte** steeds meer ook het directe leefgebied is van inwoners, bezoekers en gebruikers van de stad. Daar hoort bij dat planmatig beheer & onderhoud en vervangingsinvesteringen gekoppeld worden aan andere beleidsdoelstellingen zoals klimaatadaptatie, energietransitie, vergroening, gezondheid, inclusiviteit maar ook aan specifieke gebiedsontwikkelingen (werk met werk maken) en burgerbetrokkenheid. Daardoor wordt een integraler niveau van werken bereikt, dat kosteneffectiever en vriendelijker is voor inwoners: ontwikkelend beheer.

De gemeente levert een belangrijke bijdrage aan een circulaire economie. Door het ontstaan van afval zoveel mogelijk te voorkomen, geproduceerd afval maximaal te scheiden en recyclen, en grondstofketens te sluiten. Kortom: **van afval naar grondstof**. De noodzaak hiervoor is tweeledig, en wordt zowel vanuit economisch als vanuit ecologisch oogpunt ingegeven. De kosten voor inzameling en verwerking van afvalstoffen nemen (wereldwijd) toe en de opbrengsten nemen (wereldwijd) af. Deze kosten dragen, samen met de rioolheffing en onroerend zaakbelasting, rechtstreeks bij aan de woonlasten van inwoners.

In 2023 wordt eindelijk de **Omgevingswet** ingevoerd. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van onze leefomgeving. Daarnaast beoogt de wet ook een nieuwe manier van (samen)werken: integraal, gebiedsgericht en participatief. Een ingrijpende veranderopgave in processen en procedures. Niet alleen voor onze interne organisatie maar ook voor onze inwoners, ondernemers, initiatiefnemers, ontwikkelaars en woningcorporaties.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treedt samen met de Omgevingswet in werking. De Wkb moet zorgen voor een betere bouw kwaliteit tegen lagere kosten waarbij bouwers en initiatiefnemers meer eigen verantwoordelijkheid krijgen. Deze wijzigingen kunnen vanaf 2024 (negatieve) financiële effecten hebben op de inkomsten uit (bouw)leges.

Venlo bruist, de stad is het visitekaartje en een positieve beleving en adequaat voorzieningenniveau zijn hierin essentieel. Het **gemeentelijk vastgoed** speelt hierin een grote rol. Ons vastgoed is immers dienstbaar aan onze inwoners die gebruik maken van sportvoorzieningen, maatschappelijke accommodaties en cultuurgebouwen als ook aan onszelf (ambtelijke huisvesting). Dit merken we in toenemende mate in de dynamiek, de benodigde middelen, maar ook in de complexiteit die hiermee gepaard gaat. Ontwikkelingen en vraagstukken zoals verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed en keuzes in omvang en kwaliteit van het voorzieningenniveau vragen om efficiënt en verantwoord vastgoedbeheer. Het belang van actuele vastgoeddata is evident zodat goede sturing op de (omvang van de) vastgoedportefeuille en -daaropvolgend- effectief beheer en onderhoud plaatsvindt. Deze ontwikkeling is in 2022 in gang gezet en zal ook in 2023 e.v. de agenda bepalen.

Portefeuillemanagement, het sturen op de vastgoedportefeuille, is essentieel: het stelt ons in staat om gronden en gebouwen effectief dienstbaar te maken aan onze gemeentelijke beleidsdoelen en te sturen op maatschappelijk rendement. Het stelt ons bovendien in staat om te sturen op de toekomstbestendigheid (en waardevastheid) van de vastgoed-voorraad, waardoor we bewuste en verantwoorde keuzes maken gerelateerd aan de actuele ontwikkelingen en daarmee gemoeide investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een van de prioritaire gebieden in de stad is de wijk Vastenavondkamp. Hiervoor is een integrale gebiedsvisie vastgesteld, waarin fysieke, economische en sociale maatregelen samenkomen. De focus ligt op versterking van het winkelcentrum, de openbare ruimte en de sociale woningvoorraad. Een blik in de verdere toekomst maakt duidelijk dat een ingrijpendere herstructurering noodzakelijk is om de gewenste woningdifferentiatie te realiseren. Niet alleen huurwoningen zijn belangrijk, maar ook het creëren van kansen voor marktpartijen die willen investeren in koopwoningen. Waarmee nieuwe groepen inwoners naar de wijk getrokken worden.

Met de 'Integrale Visie Openbare Ruimte 2021 – 2031' (IVOR) en het 'Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2026' (IBOR) is een belangrijke stap gezet om meer richting te geven aan de toekomstige inrichting van de openbare ruimte. Door het beheer en onderhoud daar waar mogelijk te combineren met het realiseren van nieuwe beleidsambities en/of bewonersinitiatieven vanuit dorpen en wijken, kan er 'werk met werk' worden gemaakt. De uitvoering verschuift van een technische aangelegenheid naar aandacht voor tevredenheid en betrokkenheid van de gebruikers, waarbij ook het gebruik van data een steeds grotere rol krijgt bij het nemen van beslissingen in het beheer. Traditioneel beheer verandert in ontwikkelend beheer.

Lopende contracten worden opnieuw aanbesteed op basis van deze nieuw vastgestelde uitgangspunten. De komende jaren moeten uitwijzen of we hiermee voldoende stappen gezet hebben voor een leefbare, klimaatbestendige en toekomstbestendige gemeente. De ingezette werkwijze zal in 2025 geëvalueerd en eventueel bijgesteld worden. Groot onderhoud en renovatie hoort erbij om onze groenvoorzieningen voor de toekomst functioneel te houden. Hiervoor wordt vanaf 2023 structureel invulling gegeven aan investeringen voor vervangingen en omvormingen van groenvoorzieningen. Er vindt een intensivering plaats van de aanleg van groter groen en bosplantsoenen. Daarnaast is het omvormen van onnodige verharding naar groenvoorzieningen als een kans om onze omgeving klimaatbestendiger te maken.

In de toekomst verwachten we meer en vaker extreme weersituaties. Het regeerakkoord, het Deltaprogramma, de NOVI en de Ruimtelijke ordeningsbrief van 17 mei jl., maar ook het Programma Waterveiligheid en Ruimte van de provincie Limburg stellen water en bodem meer dan ooit centraal als sturend principe in de ruimtelijke ordening. Samen met het Waterschap beogen we een versnelling in de realisatie door intensievere samenwerking, een meer omgevingsgerichte werkwijze en burgerbetrokkenheid.

We werken voor de toekomst aan een grondstoffenvisie en een uitvoeringsprogramma Venlo Circulair & Schoon 2022-2027. Voor dat dit wordt ingevoerd is het van belang om de basis hiervoor op orde te hebben en in te spelen op actuele ontwikkelingen en opgaven op gebied van afval, grondstoffen en een schone stad binnen het huidige beleid. Daarvoor lossen we een aantal actuele knelpunten ten aanzien van GFT en PMD op, zetten we grondstofcoaches in en versterken we de handhaving. De inzamelstructuur voor zwerfafval door vrijwilligers en verenigingen wordt gecontinueerd en we versterken de inzameling van zwerfafval binnen onze eigen opdrachtgeversrol ten aanzien van beheer en onderhoud openbare ruimte. We gaan onderzoeken of een verdere intensivering van preventieve maatregelen minder zwerfafval opleveren. Binnen de Afvalsamenwerking Limburg (ASL) worden er in 2023 nieuwe aanbestedingen gedaan voor de verwerking van GFT en restafval.

In 2023 treedt de Omgevingswet én de daaraan gekoppelde Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen in werking. Een aantal zaken zullen vanaf 1 januari 2023 direct operationeel zijn (bijv. de vergunningverlening). De totale transitie van de Omgevingswet strekt zich uit tot 2029. In 2023 ligt het accent op de actualisatie van de ruimtelijke structuurvisie tot omgevingsvisie en de transformatie van de bestemmingsplannen naar het omgevingsplan.

Voor 2023 wordt een UitvoeringsProgramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving opgesteld met accenten op een wijkgerichte aanpak van overlastgevende panden, het uitvoeren van integrale controles bij overlastgevende panden, de implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Omgeving	Baten	30.296	30.605	31.668	24.996
	Lasten	52.916	51.641	54.864	46.367
Totaal saldo Programmaliijn		22.621	21.036	23.196	21.371

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijn Omgeving	2023	2024	2025	2026
Ontwikkelen beheer inrichting openbare ruimte	-4.512	-2.000	-4.000	
Hoogwaterveiligheid	-500			
Zwerfafval	-110	-200	-200	-200
Basis op Orde openbare ruimte			-1.000	-1.960
Onderhoud Onderdoorgang Vierpaardjes				-120
Venlo Circulair & Schoon/Afvalinzameling	376	376	375	375
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-25	-18	-18	-18
Totaal programmalijn Omgeving	4.771	1.843	4.843	1.923

Ontwikkelen beheer inrichting openbare ruimte

	2023	2024	2025	2026
	-4.512	-2.000	-4.000	

Voor de realisatie van ontwikkelend beheer wordt een bestemmingsreserve ingericht. Deze nieuwe manier van werken moet leiden tot meer synergie in de uitvoering van beheer en onderhoudsprojecten, snellere implementatie van nieuwe beleidsambities op het gebied van verduurzaming en vergroening en een grotere inwonersbetrokkenheid en -tevredenheid. Het inzetten van extra middelen 'aan de voorkant' moet leiden tot een structureel inverteffect op de beheer- en onderhoudsbudgetten groen en water van op termijn ca. 5% (€1 mln. vanaf 2026).

Vanuit Ontwikkelen beheer worden in 2023 de volgende projecten in uitvoering gebracht:

- Straelseweg, Gasthuiskampstraat en Craneveldstraat Venlo;
- Diependijkstraat fase 2, Olmenstraat en Lijsterbesstraat Blerick (passend binnen de gebiedsontwikkeling Vastenavondkamp).

De straten worden volgens het principe 'van gevel tot gevel' toekomstbestendig ingericht: dit leidt tot een verbeterde wegkwaliteit, vergroening en een hogere verkeersveiligheid. Ambities voor klimaat robuust/vergroening en afkoppelen riolering worden meegenomen. Daarnaast worden ook maatregelen genomen t.b.v. de fiets en parkeren en wordt de Straelseweg ingericht als fietsstraat. Burgerbetrokkenheid maakt integraal onderdeel uit van de uitvoering van de projecten.

Hoogwaterveiligheid

	2023	2024	2025	2026
	-500			

Er is een versnelling noodzakelijk van de projecten binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Primair wordt dit uitgevoerd door het Waterschap. Voor de gemeente liggen er veel kansen om door middel van aanpalende gebiedsontwikkeling specifieke gemeentelijke doelen te bereiken. Samen met het Waterschap beogen we een intensievere samenwerking waardoor meer omgevingsgericht en participatief gewerkt kan worden binnen deze projecten. Voor de realisatie van de projecten is al een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld (begroting 2022 en bestemming rekeningresultaat

2021). Binnen deze gebiedsontwikkelingen wordt intensief samengewerkt met inwoners en worden kleinschalige micro-initiatieven op het gebied van leefbaarheid openbare ruimte gerealiseerd. Voor de bekostiging hiervan is een eenmalig budget van € 500.000 noodzakelijk.

Zwerfafval

2023	2024	2025	2026
-110	-200	-200	-200

Zwerfafval is een belangrijk thema in het coalitieakkoord. Met het inzamelen van zwerfafval dragen we zorg voor een schone buitenruimte en gaan we verontreiniging van bodem en water tegen, reduceren we de overlast van ongedierte en daarmee leveren we indirect een bijdrage aan het veiligheidsgevoel van onze inwoners. De rijksbijdrage zwerfafvalvergoeding stopt per 2022 waarmee een belangrijke basis voor uitvoering van de taak door vrijwilligers verdwijnt. Voorgesteld wordt de aanpak zwerfafval met 3 jaar 2023 t/m 2025 te verlengen. Uit de UPV komen vanaf 2023 nieuwe gelden voor onder andere de gemeente Venlo. Met deze gelden kunnen we - vooralsnog eenmalig - een deel van de kosten in 2023 betalen om zwerfafval te bestrijden.

Basis op Orde openbare ruimte

2023	2024	2025	2026
		-1.000	-1.960

De openbare ruimte is het geheel van groenvoorzieningen, voorzieningen rondom wegen, etc. Om het basisniveau van de openbare ruimte te borgen, zijn zowel incidentele als structurele middelen in de begroting opgenomen. Voor de periode 2021 t/m 2024 is er een reserve ingericht voor de 'basis op orde openbare ruimte'. Dit om jarenlang uitgesteld onderhoud in te halen. De reserve is en wordt hoofdzakelijk aangewend voor groen en water en het ondergrondse netwerk voor openbare verlichting. Voor de periode na 2024 zijn er nu additionele voorstellen opgevoerd:

- Toevoeging (restant) reserve basis op orde

Groot onderhoud en renovatie hoort erbij om onze groenvoorzieningen voor de toekomst functioneel te houden. Hiervoor dienen we vanaf 2023 structureel invulling te geven aan vervangingen en omvormingen van groenvoorzieningen. Denk daarbij aan middelen voor het periodiek vervangen van dode bomen en het toekomstbestendig herinrichten van plantvakken die kaal, dood of niet goed meer te beheren zijn. Hiervoor is incidenteel voor 2025 € 700.000 toegevoegd aan de reserve Basis op orde.

- Basis op Orde voor ondergrondse netwerk openbare verlichting

Er loopt een traject om te bezien of het ondergrondse elektriciteitsnetwerk (Venlonet) kan worden afgestoten. Daarom is er sinds 2019 geen structureel vervangingsbudget meer in de begroting opgenomen. De onderhandelingen zijn nog gaande en lopen naar verwachting nog door tot 2023-2024. Omdat we niet het risico willen lopen dat delen van Venlo zonder openbare verlichting komen te zitten, willen we de hoogstnoodzakelijke vervangingen realiseren. Evenals in 2021 en 2022 wordt voorgesteld om hiervoor een bedrag te onttrekken uit de reserve Basis op Orde.

Aangezien niet met zekerheid gezegd kan worden dat het ondergrondse netwerk vanaf 2025 niet meer ons eigendom zal zijn, wordt vanaf 2025 het reguliere structurele budget van € 300.000 opgevoerd. De afgelopen jaren is gezien het onderhandelingstraject al getemporeerd in het onderhoud. Dat wordt vanaf 2025 niet meer acceptabel geacht.

- Basis op orde houden – dagelijks beheer en onderhoud groen en water

Met de vaststelling van het IVOR/IBOR, de Agenda Groen en Water en de daarbij behorende beheerplannen is vastgelegd op welke wijze en op welk niveau beheer en onderhoud van groen en water gewenst en noodzakelijk is. De lopende contracten worden opnieuw aanbesteed op basis van deze nieuw vastgestelde uitgangspunten. Naast wijzigingen in inhoudelijke ambities zien we een toename van de kosten ten opzichte van de huidige contracten (2017) die voornamelijk te maken heeft met de volgende aspecten:

- Prijsstijgingen van beheerkosten, overhead, uitvoering en innovatie;
- Mutaties en aanvullingen in areaalgegevens (o.a. toevoeging greenport);
- Toevoeging watergeven vanwege zomerdroogte.

De komende jaren moeten uitwijzen of we hiermee voldoende stappen gezet hebben voor een leefbare, klimaatbestendige en toekomstbestendige gemeente. De ingezette werkwijze zal in 2025 geëvalueerd en eventueel bijgesteld worden. Voor dekking van de kosten in 2022 tot en met 2025 is daarom de reserve groen en water in te stellen. Structurele dekking ter hoogte van € 1.660.000 vanaf 2026 dient echter ook geborgd te worden.

Onderhoud Onderdoorgang Vierpaardjes

2023	2024	2025	2026
			-120

Na realisatie van de Onderdoorgang Vierpaardjes is beheer en onderhoud van de tunnel en de openbare ruimte noodzakelijk. Voor dit beheer en onderhoud is beoordeeld wat de omvang daarvan zou moeten zijn. Het betreft een structureel bedrag van € 120.000. Oplevering van de Onderdoorgang Vierpaardjes is gepland voor eind 2025. Dat betekent dat vanaf het jaar 2026 een bedrag van € 120.000 per jaar gereserveerd zou moeten worden in de meerjarenbegroting.

Venlo Circulair & Schoon/Afvalinzameling

2023	2024	2025	2026
376	376	375	375

Vooruitlopend op de vaststelling van het nieuwe beleidskader Van afval naar grondstof begin 2023 is het van belang om de basis hiervoor op orde te hebben en in te spelen op actuele ontwikkelingen en opgaven op gebied van afval, grondstoffen en een schone stad binnen het huidige beleid. Daarvoor lossen we een aantal actuele knelpunten op. Zo wordt de afkeur van GFT en PMD aangepakt, zetten we grondstofcoaches voor meer afvalscheiding en minder bijplaatsingen. We richten ons daarbij extra op wijken waarin problematiek vaker speelt, gaan inwoners actief adviseren en versterken de handhaving. Ook kunnen inwoners hun GFT tweewekelijks aanbieden in de wintermaanden. De kosten worden via de afvalstoffenheffing in rekening gebracht bij onze inwoners.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Basis op orde houden bomen en beplanting	V		1.875	1.875	1.875	1.875
Infrastructurele maatregelen Boskamp Tegelen	U		1.730			
Openbare verlichting	V		866	866	866	866
Civiele objecten	V		740	195	638	221
Verkeersregelinstallaties	V		476	451	426	235
Speelvoorzieningen	V		100	100	100	100
Vervangen bomen Arcen	V		100	620		
Voertuigen	V		60	616	662	615
Totaal onrendabel			5.948	4.723	4.567	3.913
Rendabel						
Impuls groenonderhoud	V		1.477			
Totaal rendabel			1.477			
Totaal Programmaliijn Omgeving			7.425	4.723	4.567	3.913

Basis op orde houden bomen en beplanting

	2023	2024	2025	2026
	1.875	1.875	1.875	1.875

Groot onderhoud en renovatie hoort erbij om onze groenvoorzieningen voor de toekomst functioneel te houden. Hiervoor dienen we vanaf 2023 structureel invulling te geven aan investeringen voor vervangingen en omvormingen van groenvoorzieningen. Denk daarbij aan middelen voor het periodiek vervangen van dode bomen en het toekomstbestendig herinrichten van plantvakken die kaal, dood of niet goed meer te beheren zijn. Daarnaast zien we het omvormen van onnodige verharding naar groenvoorzieningen als een kans om onze omgeving nog klimaatbestendiger te maken. Een openbare ruimte die bijdraagt aan het verminderen van wateroverlast, de biodiversiteit verhoogt en het terugdringen van hittestress.

In het beheerplan Groen en Water zijn de kosten opgenomen voor jaarlijkse vervangingen, (gebiedsgerichte) omvormingen en nieuwe aanleg op basis van een eerste inschatting van de kwaliteit van onze groenvoorzieningen. Alsmede de nog uit te voeren inhaalslag (achterstand), gewenste nazorg en te verwachten algemene investeringen voor groen naar verwachting gaan vragen.

Infrastructurele maatregelen Boskamp Tegelen

	2023	2024	2025	2026
	1.730			

Voor de locatie Boskamp in Tegelen heeft woningcorporatie Antares een voorstel uitgewerkt voor de bouw van ca. 100 woningen. Om deze ontwikkeling te kunnen ontsluiten zijn maatregelen nodig, zoals een ontsluitingsweg en een aansluiting op de Grotestraat. Hierdoor ontstaat ook de mogelijkheid om het achterliggende Maasveld beter te ontsluiten. Op dit moment wordt die wijk feitelijk maar middels één ontsluiting (via de Boskampstraat) ontsloten en die staat onder grote druk.

Uit de evaluatie van het hoogwater in de zomer van 2021 is gebleken dat dit een zeer kwetsbare situatie is. Er is sprake van synergie. Dit voorstel levert zowel een belangrijke bijdrage aan de (sociale) woningbouwopgave als aan de noodzakelijke verbetering van de gemeentelijke ontsluitingsstructuur van de bestaande wijk Maasveld.

Openbare verlichting

2023	2024	2025	2026
866	866	866	866

Voor openbare verlichting onderhouden we lichtmasten en verlichtingsarmatuur. De lichtmasten en verlichtingsarmatuur hebben een technische levensduur van respectievelijk 46 en 23 jaar. Conform het beheerplan openbare verlichting willen we structureel elk jaar ongeveer 2% van alle lichtmasten en 4% van de verlichtingsarmaturen vervangen overeenkomstig de technische levensduur. Dat kost, op basis van het huidige prijspeil, structureel € 866.000 per jaar. Voor het areaal wat we nu willen vervangen, zijn er geen kapitaallasten in de begroting opgenomen. We gaan dus niets vervangen dat niet al volledig is afgeschreven.

Vervangingsinvesteringen civiele objecten

2023	2024	2025	2026
740	195	638	221

Op 29 juni 2022 is het 'Meerjarenplan Onderhoud Civiele Objecten 2023-2032' vastgesteld. Dit meerjarenplan onderhoud civiele objecten is opgesteld om te voorkomen dat civiele objecten buiten gebruik moeten worden gesteld of zelfs bezwijken met hoge (onverwachte) herstelkosten tot gevolg. Dit plan geeft inzicht in het aantal civiele objecten, het voorgestelde kwaliteitsniveau en de middelen die verbonden zijn aan het beheeren en onderhouden van deze objecten in het kwaliteitsniveau. Het beheer en onderhoud van civiele objecten kan hierdoor op een efficiënte en verantwoorde wijze uit worden gevoerd.

Verkeersregelininstallaties

2023	2024	2025	2026
476	451	426	235

Om de verkeersveiligheid en doorstroming in Venlo te kunnen garanderen dienen de verkeerslichten vervangen te worden bij einde levensduur. Hiertoe is een vervangingscyclus opgesteld en wordt jaarlijks een krediet aangevraagd. Bij vervangingen wordt ook gekeken of het mogelijk is om beleidsdoelstellingen zoals verkeersveiligheid, fiets en parkeren te kunnen realiseren. Voor de komende jaren worden de volgende vervangingskredieten aangevraagd:

- 2023: € 476.400 (145.000 dekking door bijdrage RWS);
- 2024: € 451.000 (130.000 dekking door bijdrage RWS);
- 2025: € 426.000 (125.000 dekking door bijdrage Provincie Limburg);
- 2026: € 235.400.

Speelvoorzieningen

2023	2024	2025	2026
100	100	100	100

In 2023 is voorzien de gedeeltelijke reguliere vervanging van een aantal speelplekken in de gemeente Venlo. De gemeente Venlo telt 257 speelplekken met daarin ongeveer een 1230 speeltoestellen.

Deze speeltoestellen staan na het inwerking treden van het attractiebesluit (veiligheid speelvoorzieningen) grotendeels in een zandondergrond. Verder zijn bij veel speelplekken ter bescherming van de kinderen (en de openbare ruimte in de buurt van de speelplekken) hekwerken en ballenvangers geplaatst. Voor het dagelijks onderhoud van bovengenoemde voorzieningen is ruimte binnen de onderhoudsbegroting gereserveerd. Het investeringsbudget wordt ingezet voor de structurele vervangingen en borgt de duurzame instandhouding van de speelvoorzieningen.

Vervangen bomenlaan Arcen

2023	2024	2025	2026
100	620		

In 2023 wordt gestart met de benodigde voorbereidingen en in 2024 vindt de reconstructie van de bomenlaan (200 kastanjes) in Arcen plaats. In verband met de extreme prijsstijgingen is het oorspronkelijk geraamde krediet conform voorportaal (€ 600.000) voor de uitvoering opgehoogd naar € 620.000. De periode van 2025 t/m 2027 is nog belangrijk voor nazorg en groeigarantie.

Voertuigen

2023	2024	2025	2026
60	616	662	615

Het meerjarenplan voertuigen en materieel 2022-2031 geeft een overzicht van het voertuigenpark en geeft een vervangingsinvesteringsplan op voor de komende 10 jaar. Aan de vervanging zijn duurzaamheidsvereisten gekoppeld, waar mogelijk vindt vervanging met modern elektrisch materieel plaats.

Impuls groenonderhoud

2023	2024	2025	2026
1.477			

Bestemming jaarrekeningresultaat 2021 vanuit coalitieakkoord: Bomen en bosplantsoenen zijn in de afgelopen periode slechts in beperkte mate vervangen c.q. nieuw aangeplant. Nu moet de stap naar de toekomst gezet worden en gaan we ook meer investeren in groter groen, bomen, bosplantsoenen en water. Dit ten behoeve van klimaatadaptatie, circulariteit en versterking van de leefbaarheid, toerisme en recreatie. Totaal € 3.477.432 waarvan € 2.000.000 reeds is gedekt via de Reserve groen en water cf. het coalitieakkoord en het restant € 1.477.432 via de Reserve Basis op orde.

Bereikbaarheid

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren	Norm
Het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare leefomgeving	2.5.1 Rapportcijfer voor verkeersveiligheid	6,2
	2.5.2 Waardering van parkeren in de wijk	7,2
	2.5.3 Ernstige slachtoffers in het verkeer	0

Deze programmalijn bedient de bereikbaarheid en verkeersveiligheid tussen en binnen kernen, wijken en buurten. Het omvat tevens thema's als straatparkeren, betaalde parkeercapaciteit, parkeren in de stadsdeelcentra etc.

Wat willen we bereiken?

Trendsportal biedt inwoners, bedrijven, belangstellenden en overheden een moderne visie op een duurzame, veilige en slimme mobiliteit voor morgen in Noord-Limburg. Voor Venlo is het essentieel dat de stad zich als een economisch goed bereikbare én veilige entiteit kan ontwikkelen. Trendsportal heeft de afgelopen jaren ook steeds meer uitwerking gekregen op het lokale niveau van de stad; via deelvisies op parkeren, fiets en infrastructuur voor elektrische auto's.

De omvang en aard van stedelijke mobiliteit veranderen in een snel tempo. Dit vereist voor Venlo een meer concrete vertaling voor de middellange termijn. Hiervoor wordt in 2023 een

bereikbaarheidsvisie opgesteld, waarin op basis van de potentiële en de geplande ruimtelijke ontwikkelingen aangegeven wordt welke wegenstructuur van welke kwaliteit noodzakelijk is voor een goede verkeersafwikkeling; voor de voetganger, de (elektrische) fiets en aanverwante (nieuwe) vervoermiddelen, de auto en het openbaar vervoer. Hieruit volgen dan de benodigde voorzieningen voor de afwikkeling van het verkeer, met de bijbehorende infrastructuur en (technologische) inrichting.

Vanuit het Rijk is het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) uitgerold om oplopende ongevalscijfers een halt toe te roepen. Ook in Venlo zien we de ongeval cijfers (met name onder fietsers) helaas weer oplopen, daar waar we jaren op een dalende trend zaten. Het Rijk stuurt hierbij op een risico gestuurde aanpak (investeren daar waar de risico's het grootste zijn). Ook in Venlo hanteren we deze risico gestuurde **verkeersveiligheidsaanpak**. De output van de risicoanalyse en de input van de betrokken partners levert projecten en maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid op. Parallel hieraan wordt bekeken op welke locaties de combinatie met beheer en onderhoud (ontwikkeland beheer) is te maken.

Vanaf 2023 start de uitvoering van het Ambitiedocument **Parkeren**, en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma biedt een overzicht van voorgestelde maatregelen waarmee de vastgestelde parkeerknelpunten kunnen worden aangepakt binnen de kaders die in het Ambitiedocument zijn vastgesteld. De financiële ontwikkelingen die van invloed zijn op de parkeerexploitatie worden hierin meegenomen en meegewogen. Duidelijk is de groeiende noodzaak aan frequent parkeeronderzoek, een efficiëntere vorm van handhaving (borging kwaliteit parkeerbeleid) en duidelijke verankering van het uitgangspunt parkeren op eigen terrein bij ruimtelijke ontwikkelingen in de parkeerverordening. Voor Arcen wordt samen met de Kasteeltuinen en het Limburgs Landschap een businesscase ontwikkeld, om tot een toekomstbestendige parkeervoorziening te komen met dubbelgebruik voor bezoekers van de kasteeltuinen en inwoners van Arcen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In november 2021 is het ambitiedocument Parkeren door de raad vastgesteld. Het ambitiedocument wordt verder vertaald in concrete maatregelen op stadsdeelniveau. Ook hier staat een participatieve bottom-up aanpak voorop en wordt samengewerkt met 'parkeerpanels' in de verschillende stadsdelen. Ten behoeve van een infrastructuur voor elektrische auto's worden specifieke en herkenbare parkeerplaatsen aangelegd met een groene belijning. Een van de noodzakelijke maatregelen om beter inzicht te krijgen in het parkeergedrag en de effecten van mogelijke maatregelen te kunnen beoordelen is het uitvoeren van structureel onderzoek, in de vorm van parkeerdrukmeting. Daarnaast worden de regelingen en (registratie)systemen voor Parkeren Op Eigen Terrein, parkeervergunningen en parkeerverwijzing gemoderniseerd. Bezoekersparkeren wordt steeds verder gedigitaliseerd en onderzocht wordt of ook de parkeerhandhaving door middel van digitale scansystemen kan worden verbeterd. Alle parkeerderelateerde regelingen en systemen worden (financieel) ondergebracht in een sluitende parkeerbegroting.

Naast het parkeren voor gemotoriseerd verkeer worden ook twee fietsonderzoeken uitgevoerd. Het betreft een vervolgonderzoek naar een bewaakte fietsenstalling en een (kwantitatief en kwalitatief) onderzoek naar fietsparkeren in Venlo centrum.

De dynamische afsluiters (pollers) in het centrum van de gemeente Venlo zijn een belangrijk instrument om de veiligheid en leefbaarheid van onze binnenstad te kunnen waarborgen. Na ruim 10 jaar zijn deze toe aan groot onderhoud. Bij dit eenmalige groot onderhoud worden een aantal cruciale onderdelen (o.a. signalering en aansturing) vervangen en worden de kasten voorzien van een nieuwe verflaag. Hiermee kunnen deze installaties weer circa 10 jaar mee.

In 2023 vindt de planvoorbereiding voor de herinrichting van de openbare ruimte van de Antoniuslaan in Blerick en de verbetering van de ontsluiting van de wijk Maasveld plaats, uitvoering

volgt in 2024 respectievelijk 2025. Vanuit Ontwikkelen beheer worden in 2023 de Straelseweg/ Gasthuiskampstraat/ Craneveldstraat en de Diependijkstraat fase 2/ Olmenstraat/ Lijsterbesstraat in Blerick (passend binnen de gebiedsontwikkeling Vastenavondkamp) in uitvoering gebracht.

Om de verkeersveiligheid en doorstroming in Venlo te kunnen garanderen dienen de verkeerslichten vervangen te worden bij einde levensduur. Hiertoe is een vervangingscyclus opgesteld en wordt jaarlijks een krediet aangevraagd. Bij vervangingen wordt tevens gekeken of het mogelijk is om beleidsdoelstellingen zoals verkeersveiligheid, fiets en parkeren te kunnen realiseren.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Bereikbaarheid	Baten	2.745	2.745	2.745	2.745
	Lasten	2.030	2.203	2.279	2.107
Totaal saldo Programmalijn		715	541	465	637

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijn Bereikbaarheid	2023	2024	2025	2026
Wijziging parkeerexploitatie	-829	-789	-789	-789
Groot onderhoud flexibele afsluiters	-61	-59	-163	
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-50			
Totaal programmalijn Bereikbaarheid	939	847	951	789

Wijziging parkeerexploitatie

	2023	2024	2025	2026
	-829	-789	-789	-789

Al een aantal jaren blijken de geraamde parkeeropbrengsten hoger dan de daadwerkelijke inkomsten. De belangrijkste oorzaak hiervan zit in de afname en verschuiving van het areaal van (tijdelijke) straatparkeerplekken en terreinen (in beheer en exploitatie van gemeente Venlo) naar de parkeergarages (beheer en exploitatie van Q-Park). In dit voorstel zijn de begrote parkeerinkomsten voor de komende jaren aangepast aan deze al uitgevoerde wijzigingen van het areaal. Daarnaast is er ook kritisch naar de kosten gekeken en zijn er een aantal kosten reducerende maatregelen doorgevoerd (minder personeelsinzet, minder materiële kosten en extra inkomsten agv bijdragen Q-Park in parkeerverwijssysteem). Om beter inzicht te krijgen in het parkeergedrag en de effecten van mogelijke maatregelen te kunnen beoordelen wordt structureel onderzoek gedaan (parkeerdrukmeting, POET-onderzoek/registratie, wayfinding parkeren en kwaliteit parkeerdienstverlening). Naast het parkeren voor gemotoriseerd verkeer zijn in dit begrotingsvoorstel ook twee fietsonderzoeken opgenomen; vervolgonderzoek bewaakte fietsenstalling en (kwantitatief en kwalitatief) onderzoek naar fietsparkeren in Venlo centrum.

Groot onderhoud flexibele afsluiters

2023	2024	2025	2026
-61	-59	-163	

De dynamische afsluiters (pollers) in het centrum van de gemeente Venlo zijn een belangrijk instrument om de veiligheid en leefbaarheid van onze binnenstad te kunnen waarborgen. Na ruim 10 jaar zijn deze toe aan groot onderhoud. Bij dit eenmalige groot onderhoud worden een aantal cruciale onderdelen (o.a. signalering en aansturing) vervangen en worden de kasten voorzien van een nieuwe verflaag. Hiermee kunnen deze installaties weer ongeveer 10 jaar mee. Deze eenmalige kosten zijn niet voorzien in het reguliere onderhoudsbudget.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Herinrichting openbare ruimte Antoniuslaan Blerick	U		920			
			920			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Bereikbaarheid			920			

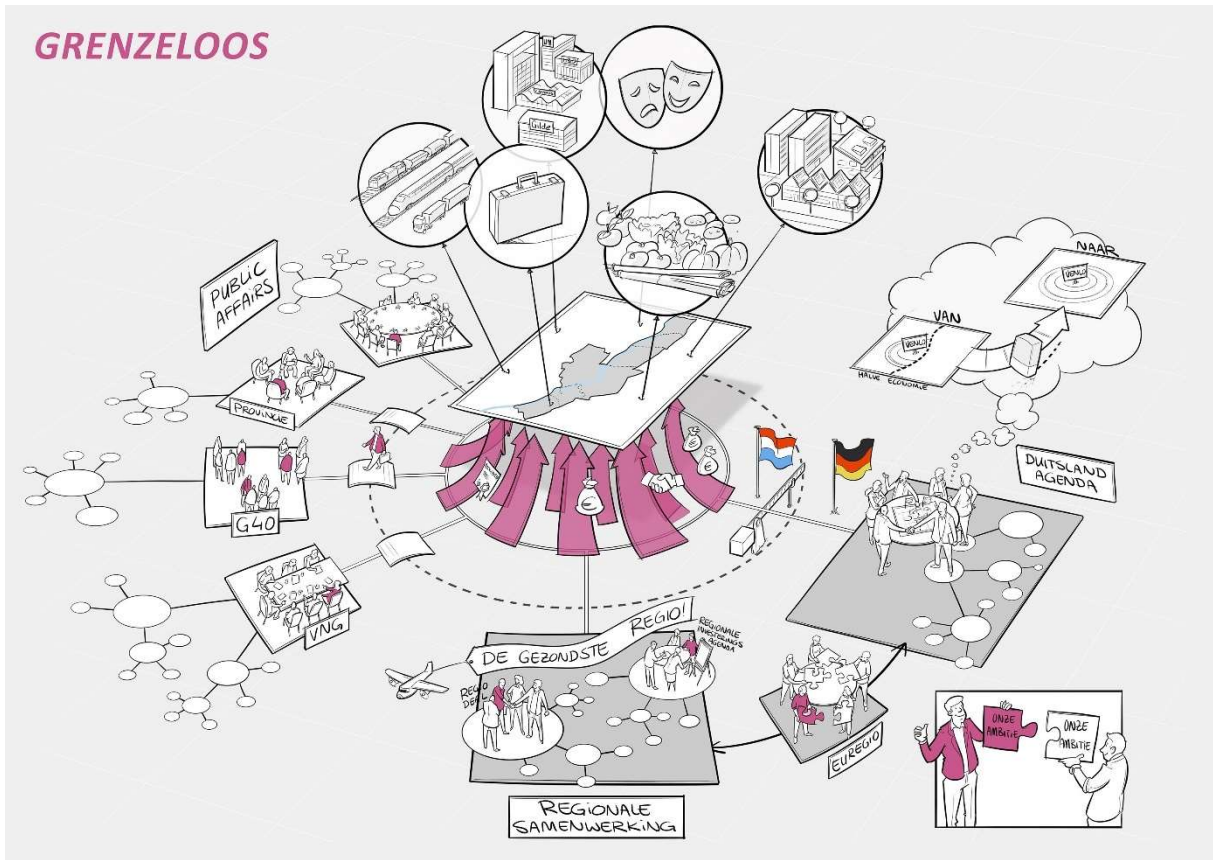
Herinrichting openbare ruimte Antoniuslaan Blerick

2023	2024	2025	2026
920			

Belanghebbenden in het centrum van Blerick hebben in 2021 een visie op het centrum opgesteld, te weten 'Ontwikkelrichting centrum Blerick, april 2021'. In deze visie zijn een aantal projecten gedefinieerd om de verblijfskwaliteit van het centrum te versterken. Eén hiervan is de aanpak van de kruising Antoniusplein met De Helling. De huidige inrichting belemmert de gewenste verbinding van de Kloosterstraat via de Helling met de Maas en de auto is dominant aanwezig op de Antoniuslaan. Met de herinrichting beogen we: een betere voetgangersverbinding, de auto 'te gast', verbetering van het verblijfsklimaat, vergroening.

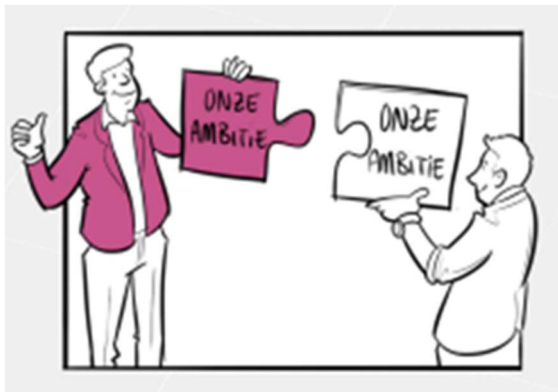
De uitvoering van het huidige 'Centrumplan Blerick' is inmiddels gestart. Hierin wordt de Antoniuslaan/Pontanusstraat al op twee plekken aangepakt. Het betreft twee verhoogde kruisingen. Ook worden de wegvakken vernieuwd vanwege slechte staat. Deze werkzaamheden zijn voorzien in het tweede deel van 2023. Het gedeelte Antoniuslaan ter hoogte van Kloosterstraat/Helling zit nog niet in dit ontwerp. Het streven is om deze werkzaamheden aan te laten sluiten bij de al geplande werkzaamheden. Dit zal naar verwachting begin 2024 zijn.

3. Grenzeloos Venlo

Het programma Grenzeloos Venlo komt voort uit de geografische ligging en positie daarbinnen van Venlo. Denk hierbij aan de grensligging met Duitsland en de centrumpositie in de Regio Noord-Limburg. Het programma bestaat naast ondersteuning van het bestuurlijk relatiebeheer uit randvoorwaardelijke activiteiten ten dienste van opgaven binnen de andere programma's. Hierbij gaat het om profilering en samenwerking met strategische partners om daarmee de doelstellingen en ambities van de stad, dichterbij te brengen. Het programma heeft dan ook ten doel om de doelstellingen en ambities van de stad dichterbij te brengen door profilering en samenwerking met de strategische partners. Het programma is verdeeld in drie programmalijnen:

- Regionale Samenwerking
- Public Affairs
- Grensoverschrijdende samenwerking

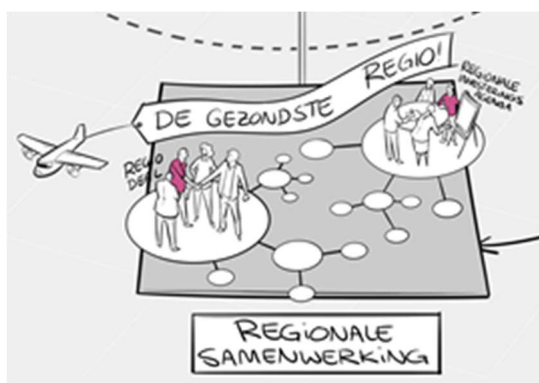
Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Regionale samenwerking	Baten	21.540	2.195	1.954	1.940
	Lasten	21.136	2.408	2.417	2.440
Subtotaal Regionale samenwerking		404	-213	-463	-500
Public Affairs	Baten				
	Lasten	240	300		
Subtotaal Public Affairs		-240	-300		
Relatie Duitsland versterken	Baten				
	Lasten	20	20	20	
Subtotaal Relatie Duitsland versterken		-20	-20	-20	
Totaal saldo Programma		144	533	483	500

Regionale samenwerking

Inleiding

De programmalijs regionale samenwerking heeft tot doel de samenwerking op het niveau van de acht Noord-Limburgse gemeenten te onderhouden t.b.v. het realiseren van de opgaven en ambities benoemd in de Regiovisie Noord-Limburg 2040 – de Gezondste Regio.

Venlo is gebaat bij een sterke regionale samenwerking. Veel regionale opgaven zijn voor de gemeenten in Noord-Limburg hetzelfde. Venlo heeft grotendeels hetzelfde profiel als de regio; zijnde een stedelijk centrum en landelijk gelegen dorpen. Tevens zijn er overlappende economische belangen (logistiek, agrofood, maakindustrie, vrijetijdseconomie) en sociaal gezien zijn ook regionaal complementaire opgaven. Door regionaal samen te werken is Noord-Limburg in staat om meer massa te maken en daardoor meer invloed uit te oefenen bij andere partijen zoals de provincie, het Rijk en Europa. Naast de samenwerking op de schaal van Noord-Limburg laat de praktijk zien dat er steeds meer samenwerking is op de schaal van Noord- en Midden-Limburg, denk hierbij aan thema's als veiligheid (veiligheidsregio), duurzaamheid (RES) etc.

Wat willen we bereiken?

Binnen de programmalijs regionale samenwerking vindt de coördinatie en advisering plaats met betrekking tot het geheel aan activiteiten zoals benoemd in de Regiodeal en de Regionale Investeringsagenda. De beleidsinhoudelijke over de afzonderlijke activiteiten vindt plaats in de andere raadsprogramma's.

Maximaal benutten kansen Regionale Investeringsagenda Noord-Limburg

Met de Investeringsagenda hebben de regiogemeenten de handen ineengeslagen om fors te investeren in de toekomstige onderlinge samenwerking; de samenwerking met partijen in de regio en met de provincie Limburg. De Investeringsagenda is opgebouwd uit de zes strategische thema's en zeven icoonprojecten. De regio en de provincie hebben de ambitie uitgesproken om meerjarig te zetten op een investeringsimpuls.

De inhoudelijke ambities uit de investeringsagenda zijn opgenomen in het regionale uitvoeringsprogramma. Regionaal wordt ruimte gegeven aan initiatieven die passen bij deze ambitie. Ten behoeve van de regionale investeringsagenda is er nog een vierde en mogelijk zelfs nog een vijfde ronde met projecten en investeringen, alvorens alle middelen geheel zijn ingezet. Het is nog onduidelijk in welke mate de partners van de Investeringsagenda nog financieel kunnen participeren in een volgende ronde. Desondanks zal Venlo maximaal blijven inzetten op het benutten van deze

kansen. Hierbij gaat het niet alleen om het verdubbelen van de regionaal opgebracht euro door provinciale middelen. Samenwerken aan strategische projecten op regionaal schaalniveau betekent versterking van de regio op zowel sociaal maatschappelijk vlak als op ruimtelijk-economisch vlak.

Verkenning (grensoverschrijdende) regiodeal

De huidige Regiodeal bevindt zich inmiddels in de realisatiefase. Alle aan de Regiodeal gekoppelde Rijksmiddelen zijn ingezet, inclusief de financiële bijdragen van de acht gemeenten en de provincie Limburg. Om maximaal invulling te geven aan de kansen met betrekking tot de realisatie van de Regiodeal is de afloop van de huidige Regiodeal verschoven naar 2025.

Met het einde van de huidige Regiodeal in het zicht is het goed om alvast te beginnen met de voorbereidingen voor een volgende mogelijkheid om daarmee het innovatieve regionaal-economische ecosysteem te blijven versterken. De samenwerking op het niveau van de acht Noord-Limburgse gemeenten vormt daarbij de basis. Tegelijkertijd wordt verkend wat de mogelijkheden zijn om (op onderdelen) samenwerking te zoeken met partners aan de andere zijde van de grens. Hiermee zou de regio de positie in Europa kunnen versterken en de samenwerking met Europese partners, met name Duitsland, intensiveren. Het is echter ook denkbaar dat er (op onderdelen) wordt samengewerkt met partners in Midden-Limburg. Voor Venlo is het van belang dat een eventuele nieuwe Regiodeal voldoende aanknopingspunten heeft met de ambities zoals geformuleerd in de strategische visie 2040 en de daar van afgeleide visies 2030 (maatschappelijke visie Fier op Venlo, economische visie 2030 en omgevingsvisie). Het schaalniveau en de samenwerkingspartners hangen af van de gezamenlijke inhoudelijke ambities en de welwillendheid voor samenwerking binnen de context van een (nieuwe) Regiodeal.

Wat gaan we daarvoor doen?

Maximaal benutten kansen

Venlo zal zich maximaal blijven inzetten op het benutten van de kansen van de regionale Investeringsagenda. Hierbij gaat het om het samenwerken aan strategische projecten op regionaal schaalniveau op zowel sociaal maatschappelijk vlak als op ruimtelijk-economisch vlak.

Tegelijkertijd gaat Venlo, tezamen met partners in de regio en eventueel aan de andere zijde van de grens, de mogelijkheden verkenning voor een volgende Regiodeal. In lijn met de ambities van het Rijk worden de mogelijkheden verkend voor om hier ook grensoverschrijdende projecten in op te nemen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn. Binnen programmaliijn Regionale samenwerking zijn geen investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Regionale samenwerking	Baten	21.540	2.195	1.954	1.940
	Lasten	21.136	2.408	2.417	2.440
Totaal saldo Programmaliijn		404	213	463	500

Begrotingsvoorstellen 2023 2026	2023	2024	2025	2026
Programmalijs Regionale samenwerking				
Cofinancieringsmiddelen regionale investeringsagenda/ regionale samenwerking	-1.500			
Taken Regio Noord-Limburg	-331	-331	-331	-331
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-147	-147	-147	-147
Totaal programmalijs Regionale samenwerking	1.978	478	478	478

Cofinancieringsmiddelen regionale investeringsagenda/ regionale samenwerking

	2023	2024	2025	2026
	-1.500			

Na de 3e ronde van de regionale investeringsagenda resteert nog een bedrag van circa € 600.000 in de daartoe bestemde reserve (regiodeal/ investeringsagenda). Dat betekent dat wij verwachten dat er na een volgende (4e) ronde dit najaar geen middelen meer beschikbaar zijn ter cofinanciering. Op dit moment lijkt er nog een te leveren budgettaire inspanning door de provincie Limburg van circa € 10.000.000, ter cofinanciering van een regionale inspanning met dezelfde omvang. Niet honoreren betekent dat we geen gebruik kunnen maken van de mogelijkheden om onze inzet te verdubbelen of om samen met regiogemeenten te investeren in de brede welvaart van onze regio. Deze middelen worden toegevoegd aan de bestaande bestemmingsreserve en blijven ook na 2023 beschikbaar voor cofinanciering van (andere) Rijks- provinciale en Europese projecten en middelen.

Indien het daadwerkelijk gaat komen tot de indiening van een nieuwe Regiodeal dan zullen deze middelen ontoereikend zijn en zal opnieuw gekeken moeten gaan worden op welke wijze (meerjarig) co-financiering ingezet kan worden waarbij er tevens vanuit gegaan wordt dat een deel van het benodigde budget uit andere programma's komen.

Taken Regio Noord-Limburg

	2023	2024	2025	2026
	-331	-331	-331	-331

Met de Regio Noord-Limburg zijn -op basis van vastgestelde uurtarieven- afspraken gemaakt over de vergoeding van de werkzaamheden die ambtelijk medewerkers uit de verschillende gemeenten voor de regio uitvoeren. Een aantal medewerkers van de gemeente Venlo wordt gedurende de huidige programmaperiode uitgeleend aan de regio. Tegelijkertijd zijn daarvoor in de plaats een aantal medewerkers tijdelijk in dienst genomen. Binnen de personeelskostenbegroting wordt inmiddels de hiervoor genoemde vergoeding ontvangen. De oorspronkelijke bate komt daarmee te vervallen en dient (binnen dit programma) te worden afgevoerd.

Public affairs

Inleiding

Bij public affairs draait het om de belangenbehartiging op verschillende niveaus, waaronder beïnvloeding van wet- en regelgeving, fondsenwerving en positieve beeldvorming over Venlo, om daarmee de programmadoelstellingen (in alle raadsprogramma's) te verwezenlijken.

Door onze belangen te behartigen in diverse fora en bij verschillende stakeholders kan Venlo wet- en regelgeving beïnvloeden en ook cofinanciering genereren voor projecten en ontwikkelingen die de vastgestelde ambities verder helpen. Om de perceptie over de gemeente positief te beïnvloeden gaan we starten met story-telling (het uitdragen van goede voorbeelden) en wordt gewerkt aan één verhaal voor Venlo.

De indicatoren die hierbij horen zijn het aantal Europese subsidieprojecten (Indicator 3.2.1 Meetbaar Venlo) en de hoeveelheid Europese subsidie in Euro's (Indicator 3.2.2 Meetbaar Venlo). Venlo heeft de afgelopen jaren redelijk veel subsidies verkregen zowel in aantallen als in Euro's. De inzet is om dit de komende jaren vast te houden en zo mogelijk te versterken.

Een andere indicator die bij deze programmalijn hoort is het aantal bestuursposities in landelijke en Europese netwerken (Indicator 3.2.3 Meetbaar Venlo). Afgelopen jaren is het aantal posities beperkt geweest tot twee, terwijl de streefwaarde op vier ligt. De inzet is om deze coalitieperiode steviger vertegenwoordigd te zijn in de netwerken.

Wat willen we bereiken?

Sterke lobby/ belangenbehartiging

Public affairs of belangenbehartiging vindt plaats op verschillende niveaus: provinciaal, landelijk, Europees, en in Nordrhein-Westfalen en in afstemming met veel verschillende partners. Venlo werkt samen met partners aan actuele thema's, zoals hoogwaterveiligheid, brede welvaart, een circulaire economie, majeure infrastructuur en grensoverschrijdende samenwerking. Deze thema's zijn in 2022 bestuurlijk vastgelegd in een Limburgse lobbyagenda waarvan we de implementatie gezamenlijk ter hand nemen. Deze lobbyagenda ontwikkelt zich telkens en stemmen we af op de actualiteit en onze prioriteiten. In aanvulling op deze Limburgse lobbyagenda waar Venlo tezamen met andere

gemeente in Limburg actief op stuurt, werkt Venlo ook aan een Venlose lobbyagenda. De public affairs- en lobbyactiviteiten richten zich op de thema's die aansluiten bij de Venlose ambities, die kansrijk zijn en waarvoor we coalities kunnen aangaan met andere overheden.

Verankering derde geldstromen als financiële strategie

Kijkend naar de Rijksbijdragen voor gemeenten dan valt het op dat de structurele bijdrage afneemt (afgezet tegen de taken en ambities), terwijl de beschikbaarheid van incidentele (rijks)middelen en Europese middelen toenemen.

Voor 2023 wordt verkend in hoeverre gebruik gemaakt kan worden van nationale en Europese regelingen en bijbehorende financiële kaders. Mogelijkheden zijn er voor EFRO-middelen via Op Zuid en Interreg Nederland-Duitsland. Interreg Vlaanderen-Nederland kan ook kansen bieden. Het thematische-en inmiddels bekende fonds Connecting Europe Facilities (CEF) blijft ook weer in 2023 onverminderd interessant vanwege de infrastructurele en logistieke uitdagingen van Venlo. Tot slot blijkt dat er steeds meer SPUK-middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen waarmee een extra financiële impuls gegeven kan worden aan acute uitdagingen. Het is zaak dat Venlo de kansen inventariseert voor deze Europese en nationale subsidieregelingen om van daaruit eigen ambities en doelstellingen te realiseren. De verankering van subsidies als financiële strategie blijft onze aandacht houden.

Citybranding

In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen voor citybranding waarmee in 2023 kan worden gestart. In de eerste fase zal het vooral gaan om het bouwen van een 'brand' (het merk Venlo; wat wil je uitstralen als stad). Citybranding is een meerjarig traject, wat betekent dat de eerste uitrol van citybranding kan starten in 2023, maar er tegelijkertijd gewerkt dient te worden aan een meerjarig plan waarbij inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners van Venlo betrokken dienen te worden. Het vertrekpunt is dat Venlo de afgelopen jaren een grote maatschappelijke en economische ontwikkeling heeft doorgemaakt en inmiddels een stevige positie in de regio inneemt. Ons doel is om te komen tot een breed gedragen visie over waar Venlo voor staat en waar niet alleen gemeente, maar vooral ook inwoners, bedrijven en partners zich in kunnen herkennen. Hun enthousiasme en ambassadeurschap zal ertoe leiden dat Venlo (nog) beter op de kaart komt te staan. Dat is goed voor de ontwikkeling van Venlo en vormt de basis voor onze externe profilering (beurzen, acquisitie, public affairs etc.).

Wat gaan we daarvoor doen?

Public affairs

Om als Venlo meer impact en slagkracht te hebben op de huidige lokale opgaven (energietransitie, klimaatadaptatie, hoogwaterveiligheid, wonen en sociaal domein) zetten we in op public affairs (PA), en lobby en het verwerven van derde geldstromen in het bijzonder. We professionaliseren onze aanpak en organisatie en gaan de public affairs meer gecoördineerd en gestructureerd aanpakken. In 2022 is al een Limburgse lobby agenda opgesteld waarvan Venlo actief deel uitmaakt. Verdere verfijning voor Venlo volgt later dit jaar. In 2023 wordt gestart met de implementatie. Belangrijke onderdelen zijn: prioriteitsstelling (Venlose lobbyagenda en lobbyfiches per thema), organisatie (investeren in kennis van onze medewerkers en bestuurders) in de vorm van training/ workshops en de inzet van communicatiemiddelen ter ondersteuning van onze boodschap. Deze ontwikkeling moet

in samenhang met de ontwikkeling en uitrol van onze citybranding strategie, de professionalisering van de verwerving van derde geldstromen en de Limburgse lobbyagenda worden gezien.

City Branding Venlo

Venlo heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een bloeiende economisch krachtige centrumstad binnen de regio Noord-Limburg. Vanuit public affairs en vanuit economisch perspectief is het van belang Venlo als '100.000-plus gemeente' krachtig, eenduidig en vanuit één gedragen (samen met partners, ondernemers, creatieve professionals en inwoners) visie te positioneren. In 2023 ligt de nadruk op de uitwerking van een meerjarige strategie met aandacht voor proces, implementatie en uitvoering.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn. Binnen programmaliijn Public affairs zijn geen investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Public Affairs	Baten				
	Lasten	240	300		
Totaal saldo Programmaliijn		240	300		

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Public affairs	2023	2024	2025	2026
Derde geldstromen	-259			
City Branding Venlo	-150	-300		
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-90			
Totaal programmaliijn Public affairs	499	300		

Derde geldstromen

	2023	2024	2025	2026
	-359			

In de begroting is een financiële opgave opgenomen waarbij externe middelen gegenereerd worden die voor bestaande en al gedekte activiteiten en projecten kunnen worden ingezet. Aan deze opdracht is een structureel bedrag verbonden van € 259.000. Voor het jaar 2023 zijn er binnen de programma(s) aanvullende middelen beschikbaar gekomen waardoor de opgave van 2023 wordt ingevuld.

City Branding Venlo

2023	2024	2025	2026
-150	-300		

In 2023 ligt de nadruk op uitwerking, waarna we tot implementatie en uitrol kunnen overgaan. Dit betreft overigens een meerjarenstrategie. City-branding doe je niet voor één jaar. Voor de uitrol (proces en uitvoering en (uiteindelijke) uitrol) in 2023 en 2024 worden middelen gevraagd. De meerjarige uitrol en bijbehorende middelen maken hier geen deel van uit. Dit vraagt nadere uitwerking en zal op een later moment worden ingebracht in de P&C cyclus.

Als we dit niet doen blijven Venlo en de regio moeite houden met het aantrekken en behouden van mensen om hier te wonen, werken en recreëren. Ook zal de impact van Venlo in Maastricht, Den Haag en Brussel niet wezenlijk vergroten, terwijl de concurrentie met andere regio's groot is.

Relatie Duitsland versterken

Inleiding

Binnen deze programmalijn gaat het over het onderhouden en benutten van grensoverschrijdende relaties met andere overheden en strategische partners om programmadoelstellingen te verwezenlijken en goed nabuurschap te tonen. Hierbij gaat het in eerste instantie om de relaties richting Duitsland met partners als Krefeld en Mönchengladbach, Nord-Rhein Westfalen en de Euregio. En het bijbehorende Interregprogramma Nederland-Duitsland. Daarnaast gaat het ook om de mogelijkheden voor grensoverschrijdende samenwerking met andere regio's zoals Vlaanderen en de mogelijkheden die een Interregprogramma Vlaanderen-Nederland biedt. Bij grensoverschrijdende samenwerking dient altijd voorop te staan dat het moet bijdragen aan een of meerdere doelstellingen zoals geformuleerd in dit en de andere raadsprogramma's.

De indicatoren die bij deze programmalijn horen zijn het aantal middelbare school leerlingen met Duits in het vakkenpakket (Indicator 3.3.1 Meetbaar Venlo). De gemeente heeft geen invloed op deze indicator maar het valt wel op het aantal achterblijft op de ambitie.

Een andere indicator is het aantal projecten in het Interreg Nederland-Duitsland programma waarbij de gemeente actief is betrokken (Indicator 3.3.2 Meetbaar Venlo). De afgelopen jaren was Venlo -in lijn met de ambitie- actief betrokken meerdere projecten.

De laatste indicator bij deze programmalijn is het aantal bezoeken aan Duitsland (indicator 3.3.3 Meetbaar Venlo). Onder invloed van corona zagen we hier de afgelopen periode een afname.

Wat willen we bereiken?

(Bestuurlijke) Netwerkontwikkeling met Duitse partners w.o. Krefeld

De gemeente Venlo heeft de afgelopen twee raadsperiodes stevig geïnvesteerd in de relatie met Duitse buurgemeenten. Een succesvolle samenwerking met de Duitse partners valt of staat met het onderhouden van het netwerk (politiek, bestuurlijk, ambtelijk en maatschappelijk en economisch relevante actoren). De relatie met partnerstad Krefeld ontwikkelt zich verder met een continuering van het uitwisselingsprogramma, bestuurlijke en politieke samenwerking en ondersteuning van externe partijen die grensoverschrijdend willen samenwerken. Daarnaast wordt contact gelegd met andere Duitse gemeenten zoals Mönchengladbach en Duisburg. Het contact met deze gemeentes komt voort uit de prioriteiten waar we grensoverschrijdend op moeten en willen inzetten.

Euregionale economische actieagenda

In de afgelopen periode zijn de eerste contouren geschetst voor een Euregionale economische actieagenda. Krefeld, Mönchengladbach, de Kreis Viersen, Fontys Hogeschool, Hochschule Niederrhein, LIOF en de provincie Limburg zijn hierbij de belangrijkste partners. Vier inhoudelijke thema's vormen de basis voor verdere grensoverschrijdende samenwerking. De vier inhoudelijke thema's zijn Future Farming, Future Transport, Future Building en Future Production. Voor de komende periode zal de verkenning verder worden geconcretiseerd in afstemming met alle partners.

Inhoudelijke samenwerking met strategische partners over de grens

Naast de noodzakelijke investering in grensoverschrijdende samenwerking met partners aan de andere zijde van de Nederlands-Duitse grens is het ook zaak dat Venlo investeert in de positie in Europa. Hierbij gaat het om het samenwerken met Europese partners die de positie van Venlo versterken of aanvullen op thema's die de inhoudelijke doelen en ambities dichterbij brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bestuurlijke netwerkontwikkeling Duitsland

Met de deelname aan de verschillende conferenties en netwerkbijeenkomsten willen we Venlo beter op de kaart zetten. Voorzien zijn deelname aan de EXPO REAL en de Grenslandconferentie.

Verder dragen de bilaterale contacten met de Duitse buurgemeenten en andere (overheids)organisaties ertoe bij dat Venlo steeds meer wordt gezien als een adequate (gespreks-)partners bij allerlei ontwikkelingen met een grensoverschrijdend karakter.

De intensieve samenwerking met de partnerstad Krefeld wordt gecontinueerd, wat moet leiden tot nieuwe Europese projecten en een bijzonder grensoverschrijdend (Europees) profiel.

Raadswerkgroep De Grens

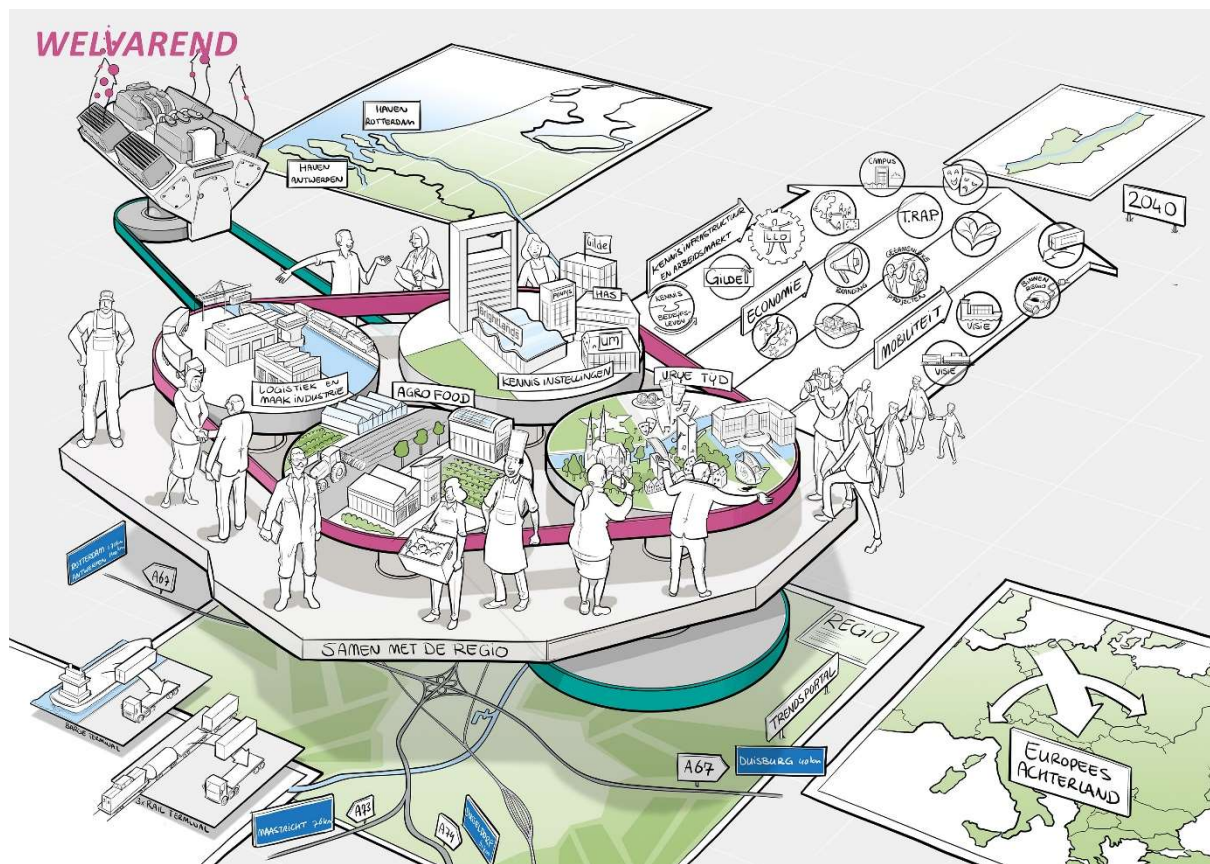
De raadswerkgroep De Grens wordt opnieuw opgericht om ook in deze coalitieperiode de grensoverschrijdende samenwerking ook op deze wijze te versterken. Vanuit het programma Grenzeloos is het de taak om dit te verbinden aan de inhoudelijke opgaven van de stad.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Binnen programmaliijn Relatie Duitsland versterken zijn geen begrotingsvoorstellen en investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Relatie Duitsland versterken	Baten				
	Lasten	20	20	20	
Totaal saldo Programmaliijn		20	20	20	

4. Welvarend Venlo

Welvarend Venlo zet in op een optimale economische ontwikkeling in Venlo en draagt actief bij aan de ontwikkeling in de regio Noord-Limburg. De Venlose economie zich laat kenmerken door een brede economische basis en een viertal speerpuntsectoren (te weten agrofood, maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie), een sterke kennisinfrastructuur, een groot areaal bedrijventerreinen en een multimodale ontsluiting. Het versterken van de economische positie en het creëren van werkgelegenheid staan centraal in dit programma. Om dit te realiseren wordt tevens ingezet op randvoorwaardelijke aspecten als kennisinfrastructuur, ruimtelijke kwaliteit op bedrijventerreinen en mobiliteit.

Centrale doelstelling

De centrale doelstelling van dit programma is de economische positie van Venlo verder uit te bouwen met een brede, duurzame en innovatieve economische basis, die excelleert op de cross-overs tussen een beperkt aantal economische sectoren en adequate bereikbaarheid. Om dat te bereiken liggen in de periode 2023-2026 de inhoudelijke accenten op de ontwikkeling van Venlo kennisstad, het benutten van talenten, ruimte voor bedrijven, versterking van de multimodale infrastructuur (met name haven en spoor) en de verduurzaming van de mobiliteit. De 3-delige aanpak zoals de afgelopen jaren reeds ingezet, blijft overeind; de basis blijven versterken, met lef en trots investeren, alsook impact creëren door samenwerken. Deze aanpak zetten we voort om de doelstellingen en inhoudelijke accenten te behalen.

Een algemene indicator van dit programma is het percentage economische groei van Venlo afgezet tegen de groei van Nederland (Indicator 4.0.1 Meetbaar Venlo). Er ligt immers een relatie tussen economische groei en welvaart.

Sterke relatie met de regio Noord-Limburg

De economie van Venlo vervult een sterk regionale functie en het programma heeft dan ook een sterke regionale component, draagt bij aan de doelstellingen van de Regiovisie en de uitwerking van deze visie in de Regionale Investeringsagenda en Regiodeal. Vanuit het programma en de programmaliijnen wordt een actieve bijdrage geleverd aan vier van de zes regionale thema's (en bij behorende regionale Icoonprojecten) in de regionale visie en investeringsagenda.

Het programma kent drie programmaliijnen met elk hun eigen subdoelstellingen en indicatoren:

- Economie
- Kennisinfrastructuur & Arbeidsmarkt
- Mobiliteit

Bestaande programmabudgetten worden optimaal binnen deze drie programmaliijnen ingezet. Daar waar nieuwe budgetten aan de orde zijn, worden deze in deze begroting verder toegelicht.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten				
	Lasten	2.761	2.749	2.746	502
Subtotaal Kennisinfra en arbeidsmarkt		-2.761	-2.749	-2.746	-502
Economie	Baten	1.542	1.515	515	515
	Lasten	5.106	4.993	3.993	3.939
Subtotaal Economie		-3.563	-3.479	-3.479	-3.424
Mobiliteit	Baten	774	982	984	982
	Lasten	2.253	2.635	2.619	2.587

Investeringsvoorstellen

Programmalijn	Krediet		Voorportaal		
	2022	2023	2024	2025	2026
Kennisinfra en arbeidsmarkt					
Economie	-4.960	950		4.900	
Mobiliteit					
Totaal Programma 4	4.960	950		4.900	

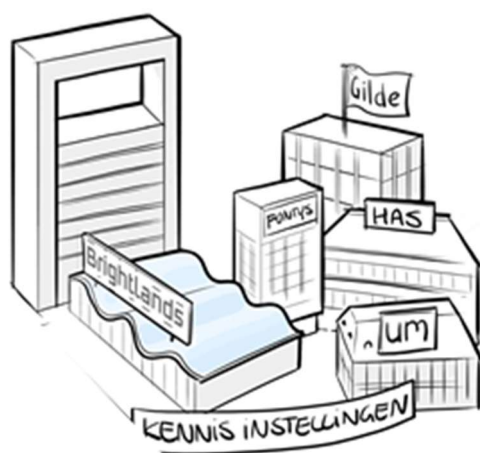
Kennisinfra en arbeidsmarkt

Inleiding

De programmatische kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt richt zich op werken, studeren en innoveren in Venlo, omdat voldoende arbeidskrachten en kennisontwikkeling onontbeerlijk zijn voor het behouden van de sterke economische positie.

Bij een goed functionerende arbeidsmarkt is de facilitering van de samenwerking tussen ondernemer, onderwijs en overheid van groot belang. Een uitdaging in een periode waarin krapte op de arbeidsmarkt hard voelbaar is in alle sectoren. Om het arbeidspotentieel te vergroten zet Venlo talent centraal. Hierbij gaat het om het benutten, behouden, aantrekken en ontwikkelen van talent. De bijbehorende indicator is het aantal banen als percentage van de beroepsbevolking (Meetbaar Venlo indicator 4.1.1). Dit zegt namelijk iets over de talentontwikkeling in relatie tot werkgelegenheid. Vanwege de rol die Venlo vervult als centrumstad van de regio, is de ambitie geformuleerd dat Venlo meer banen heeft dan mensen in de beroepsbevolking.

Kennis(infrastructuur) is nodig om talenten te ontwikkelen en aan te trekken, bovendien is kennis van belang voor het versterken van de innovatiekracht van bedrijven. De inzet hierbij is om de onderwijs- en kennisinfrastructuur te versterken voor stad en regio waarbij ingezet wordt op een duidelijk profiel en goede onderzoeksfaciliteiten. Bij kennisontwikkeling gaat het om het versterken van het bestaande onderwijsaanbod (MBO, HBO, WO) en de doorontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. De wijze waarop zich dit ontwikkelt is zichtbaar in de indicator 'aantal studenten' (Meetbaar Venlo indicator 4.1.2). De omvang van de studentenpopulatie is gerelateerd aan de beoogde kennisontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Talent centraal bij het vergroten van het arbeidspotentieel

Vanwege krapte op de arbeidsmarkt ligt de focus op het vergroten van het arbeidspotentieel. Samen met het programma Gezond en actief en strategische partners wordt in het arbeidsmarktbeleid

'Werken in Venlo' ingezet op het benutten, ontwikkelen, behouden en aantrekken van talent. Dit gaat het over het verbeteren van de aansluiting van de beroepsbevolking op de regionale economie. Kenniswerkers en internationale werknemers maken hier onderdeel van uit.

Een deel van de vacatures in Venlo wordt ingevuld door internationale werknemers. Werknemers die vanuit andere landen naar Venlo komen om te werken. Veel van deze internationale werknemers wonen en werken voor een kortere periode in Venlo, anderen besluiten om ook op langere termijn te blijven. Deze internationale werknemers zijn van belang voor economische ontwikkeling van Venlo en de regio. Naast kansen, brengt de grote toestroom ook uitdagingen met zich mee. Voldoende, kwalitatief passende huisvesting is een van de grote uitdagingen. Het doel is realisatie van short stay huisvesting voor 3.000 internationale werknemers voor 2025, zoals vastgesteld in het eerste Beleidskader huisvesting internationale werknemers. Daarnaast vraagt een groeiend aantal internationale werknemers om extra aandacht op diverse (sociaal-maatschappelijke) onderdelen. Dit is bijeen gebracht in een 9-sporenaanpak. Deze 9-sporen dragen bij aan het gastvrij ontvangen, wegwijs maken en laten wonen van deze tijdelijke inwoner van Venlo.

Het versterken van de kennisinfrastructuur op alle niveaus

De vraag naar een passend aanbod van praktisch opgeleide Venlonaren is hoog, het onderwijsaanbod moet hierop blijven aansluiten. Bovendien moeten we de MBO-student blijven verleiden om -in de concurrentie met andere steden- voor Venlo te blijven kiezen. Kwalitatief hoogwaardig onderwijs en voldoende perspectief op werk dragen hier aan bij. Het verder versterken van de publiek-private samenwerking tussen bedrijfsleven en beroepsonderwijs blijft onverminderd belangrijk om deze ambities te realiseren. Het versterken van deze twee werelden is daarom nadrukkelijk onderdeel van dit programma.

Bij het versterken van de kennisinfrastructuur hoort ook het faciliteren van Venlo studentenstad. Venlo heeft de ambitie om meer studenten aan te trekken, deze ambitie wordt versterkt door de groeiambitie van de Universiteit Maastricht op de Brightlands Campus. Om voor de student aantrekkelijk te zijn en te blijven moet Venlo blijven werken aan het 'zijn' van een studentenstad. Studeren is meer dan alleen goede onderwijsfaciliteiten. Met het meerjarenprogramma 'Venlo Studentenstad' wordt ingezet op het boeien, binden en behouden van studenten (MBO, HBO en WO).

Al deze investeringen in de kennisinfrastructuur dragen bij aan de kennisontwikkeling. De Brightlands Campus Greenport Venlo vervult hierin een bijzondere positie.

Doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo

De Brightlands campus Greenport Venlo is een belangrijke schakel in de beweging richting een meer kennis georiënteerde economie. De samenwerking op de Brightlands Campus Greenport Venlo versterkt de innovatiekracht en het concurrentievermogen van het bedrijfsleven en maakt Venlo als centrumstad in de regio Noord-Limburg aantrekkelijker voor innovatie. De innovatiekracht van de campus focust op de sector agrofood met crossovers naar logistiek, maakindustrie en gezondheid. In de ambitie zoals deze is verwoord in het groeiplan van de Campus wordt stevig ingezet op meer hoogwaardige bedrijven (start-ups en scale-ups), meer studenten en meer onderzoekers waarbij de regio functioneert als fieldlab. Een groei die de komende jaren overigens wel gefaciliteerd zal moeten worden met vastgoedinvesteringen (nieuwe werkplekken en 'shared facilities').

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeringsprogramma 'Werken in Venlo'

In samenwerking met o.a. bedrijven, netwerkorganisaties, maatschappelijke organisaties en kennispartijen is in 2022 een uitvoeringsagenda 'Werken in Venlo' opgesteld. De voorbereiding en uitvoering van de agenda is een coproductie van de programma's Welvarend en Gezond & Actief. Op basis van de door de stakeholders geprioriteerde kansrijke projecten wordt gestart met de uitvoering. De uitvoeringsagenda wordt op basis van actuele ontwikkelingen en input van de stakeholders bijgesteld en aangevuld met projecten om zo maximaal mogelijk te kunnen blijven anticiperen op het bij elkaar brengen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Uitrol Venlo studentenstad

Het Meerjarenprogramma Venlo Studentenstad zorgt met projecten voor de verbinding en kennismaking tussen Venlo en de studenten. Hierbij gaat het onder meer om voldoende stageplaatsen en studentensportverenigingen. Daarnaast wordt voorgesteld om een permanent overleg op te starten tussen studenten, gemeente, onderwijs en eventuele andere relevante partners. Bovendien wordt nadrukkelijk extra aandacht gevraagd voor studentenhuisvesting. Hierbij ligt ook een relatie met de toekomstplannen rondom de Brightlands Campus Greenport Venlo en het Veilingterrein (programma Centrumstad). Indien aanvullend middelen nodig zijn voor de uitrol van Venlo Studentenstad kan gebruik gemaakt worden van de beschikbare middelen in het fonds versterking Venlo met wetenschappelijk onderzoek en onderwijs.

Doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo

De doorontwikkeling van de Venlose kennisinfrastructuur is van cruciaal belang om de gewenste beweging te maken richting een meer kennis georiënteerde economie. De Brightlands Campus Greenport Venlo vormt hierbij het centrale middelpunt waarbij de samenwerking tussen bedrijven en onderwijs voorop staat. In de ambitie zoals deze voorligt voor de doorontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo wordt stevig ingezet op meer bedrijven, meer studenten en meer onderzoekers. De komende tijd dient nader uitgewerkt hoe de campusorganisatie deze ambitie tezamen met partners (andere kennisinstellingen en zo mogelijk gefaciliteerd door de gemeente) gaat realiseren. Met name de UM is een belangrijke partner. Samen met de kennisinstellingen dient nadere invulling gegeven te worden aan het starten van nieuwe onderzoekslijnen en studierichtingen en de uitwerking daarvan in businesscases. Hiervoor is een fonds ingericht. Meerjarig wordt bekeken of er met de middelen in het fonds een multiplier gerealiseerd kan worden door deze in te zetten als co-financiering, bijvoorbeeld voor een aanvraag t.b.v. regionale structuurversterking (zoals een volgende regiodeal).

Bovendien staat Venlo aan de lat voor het onderdeel studentenhuisvesting op het Campus-Zuid terrein en de overname van beheer en onderhoud van het campusterrein.

9-sporenaanpak internationale werknemers

Gelet op de maatschappelijke en bestuurlijke urgentie, is integrale aanpak voor internationale werknemers uitgewerkt langs 9-sporen. De afgelopen jaren zijn er budgetten toegekend op onderdelen van deze 9-sporen, maar de integrale aanpak is nieuw. Nadere uitwerking en uitrol van deze aanpak vraagt de komende jaren een additioneel budget voor bijvoorbeeld communicatie (brochures over Venlo in meerdere talen), stimuleren van taal en participatie en Stichting Barka.

Vanaf 2022 is Barka drie dagdelen in de week actief in Venlo. Barka is een van oorsprong Poolse hulpverleningsorganisatie die ook in Nederland actief is. Zij richten zich op de kwetsbare, vaak dakloze, Midden- en Oost Europeanen in Venlo. De uitvoering van de integrale 9-sporenaanpak was voorheen versnipperd en beperkt incidenteel gefinancierd.

Voor het onderdeel voldoende, adequate huisvesting wordt de relatie gezocht met de bestuurlijke opdracht om op korte termijn een of meerdere wooncampussen te realiseren voor tijdelijke inwoners van Venlo. Hierbij gaat het om het realiseren van flexwoningen voor tijdelijke inwoners van Venlo die beschikbaar zijn als doorstroomlocaties voor vluchtelingen (Oekraïners) en vervolgens beschikbaar komen voor andere tijdelijke inwoners van Venlo zoals internationale werknemers, studenten etc. Hier ligt ook een link met het begrotingsvoorstel 'versnellen woningbouwopgave' uit programma Leefbaar.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn. Binnen programmaliijn Kennisinfra en arbeidsmarkt zijn geen investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten				
	Lasten	2.761	2.749	2.746	502
Totaal saldo Programmaliijn		2.761	2.749	2.746	502

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Kennisinfra en arbeidsmarkt	2023	2024	2025	2026
Inrichten fonds 'versterking Venlo met wetenschappelijk onderzoek en hoger onderwijs'	-2.042	-2.042	-2.042	-50
Uitrol 9-sporenaanpak internationale werknemers	-250	-250	-250	
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn Kennisinfra en arbeidsmarkt	2.292	2.292	2.292	50

Inrichten fonds 'Venlo Kennisstad'

	2023	2024	2025	2026
	-2.042	-2.042	-2.042	-50

Dit voorstel is voor het inrichten van een fonds om het aanbod aan onderzoek 'en onderwijs in relatie tot kennisinstellingen (MBO, HBO en WO) en de Brightlands Campus GPV te versterken en uit te breiden Hiermee en kan Venlo:

- meer studenten aantrekken en opleiden (versterking Venlo studentenstad);
- de huidige bedrijven versterken en nieuwe bedrijven aantrekken (versterken innovatiekracht);

- Een bijdrage leveren aan maatschappelijke vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, voeding en gezondheid in onze regio (Gezondste Regio).

Meerjarig bekijken we of er met deze middelen een multiplier gerealiseerd kan worden door deze in te zetten als co-financiering, bijvoorbeeld voor een aanvraag t.b.v. regionale structuurversterking (zoals een volgende regiodeal). Kennisinstellingen in het algemeen en de Brightlands Campus GPV in het bijzonder kunnen een centrale plaats innemen in dergelijke aanvragen. Uitgangspunt is dat ook andere partijen zoals de onderwijsinstellingen dan ook middelen inbrengen zodat het multiplier effect maximaal benut wordt.

Het versterken van het aanbod aan onderzoek en onderwijs betekent ook uitbreiding van het programma Venlo Studentenstad waarin wordt samengewerkt met partners om de ambities om studenten te boeien, binden en behouden voor de stad Venlo zijn uitgewerkt. Daaraan gekoppeld is de opgave voor studentenhuysvesting. Naarmate het aanbod aan onderwijs stijgt, stijgt eveneens de vraag naar studentenhuysvesting. Zonder deze middelen zal het gewenste resultaat langer op zich laten wachten en laten we de kans voorbijgaan om een forse multiplier op de cofinanciering voor versterking kennisinfrastructuur.

Uitrol 9-sporenaanpak internationale werknemers

2023	2024	2025	2026
-250	-250	-250	

Er wonen en werken steeds meer internationale werknemers in Venlo en omgeving. Deze internationale werknemers zijn van belang voor economische ontwikkeling van Venlo en de regio. Naast kansen, brengt de grote toestroom ook uitdagingen met zich mee. Voldoende, kwalitatief passende huysvesting is een van de grote uitdagingen. Daarnaast vraagt een groeiend aantal internationale werknemers om extra aandacht op diverse andere onderdelen. Dit is bijeengebracht in een 9-sporenaanpak. Gelet op de maatschappelijke en bestuurlijke urgentie, is integrale aanpak op deze wijze uitgewerkt. De afgelopen jaren zijn er budgetten toegekend op onderdelen van deze 9-sporen maar de integrale aanpak is nieuw. Nadere uitwerking en uitrol van deze aanpak vraagt de komende jaren een additioneel budget voor bijvoorbeeld communicatie (brochures over Venlo in meerdere talen), stimuleren van taal en participatie en Stichting Barka. Vanaf 2022 is Barka drie dagdelen in de week actief in Venlo. Barka is een van oorsprong Poolse hulpverleningsorganisatie die ook in Nederland actief is. Zij richten zich op de kwetsbare, vaak dakloze, Midden- en Oost-Europeanen in Venlo.

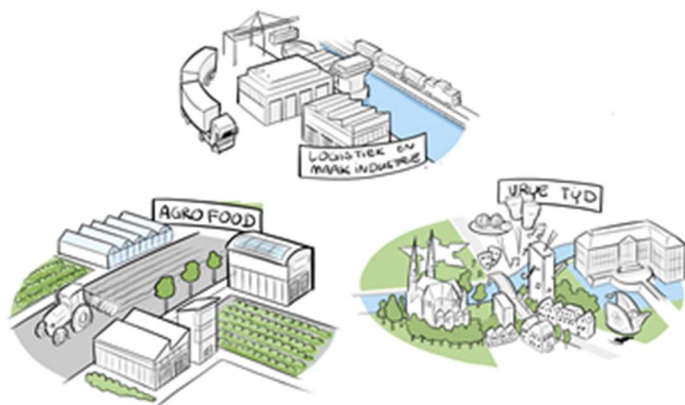
De uitvoering van de integrale 9-sporenaanpak was voorheen versnipperd en beperkt incidenteel gefinancierd. Gelet op de maatschappelijke en bestuurlijke urgentie van dit thema, wordt dit nu meer gecoördineerd opgepakt.

Economie

Inleiding

De programmalijs economie richt zich op het behouden en versterken van de bestaande bedrijven en het aantrekken van nieuwe bedrijven met speciale aandacht voor de vier speerpuntsectoren agrofood, maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie. De indicatoren die hierbij horen zijn het aantal vestigingen en de procentuele groei daarvan (Indicator 4.2.1. Meetbaar Venlo). Hiermee wordt de ontwikkeling van nieuwe bedrijven scherper. Een andere indicator van deze programmalijs is het aantal toeristische overnachtingen (Indicator 4.2.2 Meetbaar Venlo). Dat geeft de kracht van de sector vrijetijdseconomie goed weer.

In de aanpak blijft de samenwerking met ondernemers en kennisinstututen cruciaal om de gewenste resultaten te realiseren. Op het gebied van innovatie vormt Brightlands Campus Greenport Venlo, het centrale kristallisatiepunt voor onderzoek en samenwerking met bedrijfsleven. In de samenwerking met ondernemers vormt de Economic Development Board Crossroads Limburg de centrale spil. Deze heeft in 2022 een nieuwe impuls gekregen. Daarnaast wordt intensief samengewerkt met (regionale) ondernemersnetwerken op diverse thema's waaronder parkmanagement en verduurzaming.

Wat willen we bereiken?

Nieuwe economische visie en daarvan afgeleid (herijkt) Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP)

Op dit moment worden de economische ambities uit de strategische visie 2040 vertaald naar een economische visie 2030. Deze wordt begin 2023 aan uw raad voorgelegd. Centraal staat de beweging naar innovatie en brede welvaart en wordt rekening gehouden met uitdagingen zoals stijgende inflatie, krapte op arbeidsmarkt, afnemend aanbod aan bedrijventerreinen etc. De economische visie 2030 zal vervolgens vertaald worden in een herijkt en verbreed (meerjarig) Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP). Door nog meer in te zetten op de cross-overs tussen de verschillende sectoren en tussen drie programmalijs binnen het programma Welvarend Venlo, zal het EUP een nog meer integraal programma dekkend karakter krijgen.

Versterking speerpuntsectoren met innovatie

Venlo zet ook in 2023 in op versterking van de regionale economie door de ondernemers in de sectoren agrofood, maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie te blijven stimuleren en ondersteunen bij het innoveren en ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen om zo de regionale

concurrentiepositie en toegevoegde waarde te vergroten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de partners in quattro helix verband. De ondernemer - vertegenwoordigd in Economic Development Board Crossroads Limburg - staat hierbij centraal, andere partners zijn De Gezondste Regio, Brightlands Campus Greenport Venlo, Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo en Ondernemend Venlo. De Regionale Investeringsagenda en Regiodeal spelen hierbij een belangrijke rol.

Versterking vrijetijdseconomie

Vrijetijdseconomie is één van de vier economische pijlers binnen de gemeente Venlo. Uitgangspunt is een vitale sector die bijdraagt aan een gezonde, aantrekkelijke en gastvrije gemeente. Inzet zijn de toeristische speerpunten Steyl, Arcen en de Venlose binnenstad, onderling verbonden door de Maas en het groene buitengebied. Dit doen we voor inwoners van Venlo en de regio en voor gasten die onze gemeente bezoeken. Daarnaast draagt een aantrekkelijke stad bij aan het aantrekken van nieuwe inwoners/ talent.

Voldoende ruimte om te ondernemen

Het aantrekkelijk maken en houden van bedrijventerreinen blijft onverminderd belangrijk. Dit betekent dat we doorgaan met herstructurering en verduurzaming van terreinen. Verduurzaming blijven we doen in samenwerking met de Stichting Duurzame Bedrijventerreinen. Voor herstructurering werken we concrete herstructureringsplannen uit.

Venlo beschikt nog over een kleine hoeveelheid uitgeefbare kavels. Uitbreidingen en/of nieuwe bedrijvigheid lopen daarom veelal via het Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo waar in regionaal verband terreinen worden uitgegeven, maar ook daar neemt de beschikbaarheid van nieuwe kavels af. Toch blijft er behoefte aan duurzame economische groei. Gezien diverse maatschappelijke discussies en rekening houdende met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, wordt nadrukkelijk niet ingezet op ongebreidelde groei van de bedrijventerreinenvoorraad, maar wel op het realiseren van ruimte voor de doorgroei van regionaal gevestigde bedrijven, schuifruimte voor herstructurering en de acquisitie van start-ups en scale-ups om de regionale concurrentiekracht in de speerpuntsectoren te versterken. Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek in 2022 naar de kwaliteit en kwantiteit van het aanbod, de behoefte en de mogelijkheden, zal 2023 mogelijk in teken staan van het voorbereiden van plannen voor nieuwe ruimte voor bedrijven. Beschikbaarheid van bedrijfskavels voor het MKB heeft hierbij bijzonder aandacht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herijking en verbreding Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP)

Het bestaande Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP), met diverse integrale projecten op economisch gebied, is aan herijking en verbreding toe. Het EUP wordt primair als actiegericht programma tot economische structuurversterking ingezet, secundair als aanjaagfonds voor economische ontwikkeling. In de toekomst ligt een koppeling met de economische visie in ontwikkeling in het verschiep, om als zodanig een integraal uitvoeringsprogramma te vormen. Een aantal elementen die vanuit het coalitieakkoord aanbod zullen komen zijn: ondernemersloket, startende ondernemers, alsook starters- en franchisedagen.

Herstructureringsplannen

Met de herstructurering van de bedrijventerreinen beogen we een kwaliteitsslag te maken op de terreinen waarmee de reeds gevestigde bedrijven een passende ruimtelijke kwaliteit wordt geboden

met als doel de bedrijven (en de werkgelegenheid) vast te houden in onze gemeente en eventueel nieuwe aan te trekken. De benodigde kwaliteitsverbetering moet plaatsvinden op publieke en private delen van werklocaties. Een ontwikkeling die bijdraagt bij aan economische ontwikkeling, verduurzaming en zorgvuldig ruimtegebruik.

De herstructurering op Venlo Trade Port (Blerick) wordt samen met Stichting Duurzame Bedrijventerreinen voortgezet. Gestart wordt met het uitwerken van herstructureringsplannen voor Keulse Barrière (Venlo) en Witveldweg (Belfeld). In een later stadium worden ook herstructureringsplannen voor Windhond (Tegelen) en Belfeld Bolenweg opgepakt. De (financiële) betrokkenheid van het (georganiseerd) bedrijfsleven en marktpartijen is hierbij randvoorwaardelijk. Door middel van een marktverkenning worden partijen verleid om tot investeringen in private gebieden van werklocaties over te gaan. De gemeente heeft geen actieve rol in de realisatie van deze investeringen, het is immers geen openbare ruimte of gemeentelijk eigendom. Wel kunnen de mogelijkheden verkend worden voor actieve grondaankopen (in samenhang met programma Leefbaar).

In het verlengde van de herstructurering van verouderde bedrijventerreinen, wordt tegelijkertijd gekeken naar de mogelijkheden voor ontwikkeling van het plangebied Venlo Noord (Sint Urbanusweg e.o.).

Uitrol vrijetijdseconomie

Venlo blijft samen met stakeholders bouwen aan een vitale sector vrijetijdseconomie. Samen met de sector zorgen we ervoor dat het toeristisch beleid en actieprogramma aansluit op de huidige tijdsgeest. Kwaliteit, gastvrijheid, vitaliteit, druktespreiding en centraal geregisseerde promotie en marketing zijn hierbij trefwoorden. Specifieke aandacht is er voor de marketing gericht op Duitsland. Regionaal werken we actief samen aan het regionaal actieprogramma vrijetijdseconomie, en ook dat wordt herijkt aan de huidige ontwikkelingen en marktbehoefte.

Het aanpassen van het huidige beleid en actieprogramma vrijetijdseconomie volgt op de vaststelling van een economische visie en de herijking van het regionaal actieprogramma (dat tevens wordt aangepast).

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Economie	Baten	1.542	1.515	515	515
	Lasten	5.106	4.993	3.993	3.939
Totaal saldo Programmaliijn		3.563	3.479	3.479	3.424

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijn Economie	2023	2024	2025	2026
Overname onderhoud en beheer t.b.v. structurele kapitaalbehoefte Brightlands Campus GPV	-445	-445	-445	-445
Herijking en verbreding Economisch Uitvoeringsprogramma	-177			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijn Economie	622	445	445	445

Overname onderhoud en beheer t.b.v. structurele kapitaalbehoefte Brightlands Campus GPV

	2023	2024	2025	2026
	-445	-445	-445	-445

Dit voorstel is conform besluit van uw raad; 'doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo (RV 34 – 29 juni 2022)'.

De structurele kapitaalbehoefte van de Campus bedraagt € 1.853.000 per jaar. Voor Venlo betekent 24% hiervan € 445.000 per jaar. Voorgesteld wordt de Campusbegroting voor dit bedrag te ontlasten door:

- Af te zien van het jaarlijks dividend ter hoogte van € 51.000 dat de Campus jaarlijks uitkeert via de CV. De BV Campus is beherend vennoot van de CV Campus die eigenaar is van de Innovatoren. Het is vanuit financieel oogpunt niet logisch om aan aandeelhouders (of vennoten) dividend uit te keren uit een verlieslatende BV.
- De overname van het onderhoud van het park (parkmanagement) voor een bedrag van € 394.000 per jaar. Het park is ten opzichte van de omvang en clustering van de geëxploiteerde gebouwen zeer groot en vervult ook een publieke functie. Beheer en onderhoud van dit park drukt (te) zwaar op de begroting van de Campus.

Herijking en verbreding Economisch Uitvoeringsprogramma

	2023	2024	2025	2026
	-177			

De middelen voor het bestaande Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP) lopen af. In de toekomst ligt een koppeling met de economische visie in ontwikkeling in het verschiet, om als zodanig een integraal uitvoeringsprogramma te vormen. Dit betekent dat voor 2023 aanvullende incidentele financiering van € 177.000 nodig is. Voor de jaren daarna wordt het EUP herijkt en verbreed in lijn met de nieuwe economische visie waarna opnieuw gekeken wordt welke middelen daarvoor nodig zijn.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Gebiedsontwikkeling Venlo Noord	U		500			
BV Deelnemingen Greenport	U	-40				
Totaal onrendabel		-40	500			
Rendabel						
Ontwikkelstrategie Campus Zuid	U		450			
Vastgoedinvesteringen Campus Greenport	U				4.900	
Terugstorting agio BV Ontwikkelbedrijf	U	-4.920				
Totaal rendabel		-4.920	450		4.900	
Totaal Programmalijs Economie		4.960	950		4.900	

Gebiedsontwikkeling Venlo Noord

2023	2024	2025	2026
500			

De ontwikkeling van het plangebied Venlo Noord (Sint Urbanusweg e.o.) is een belangrijke ruimtelijk-economische ontwikkeling voor Venlo. Voor onderzoek naar de mogelijke transformatie van dit gebied zijn we in gesprek met lokale bedrijvigheid. Onderdeel van deze verkenning is een onderzoek naar de ruimtelijke structuur van het gebied w.o. planologie, ecologie, verkeersstructuur en versterking gevestigde bedrijven. Door middel van aanvullende studies zullen toekomstige mogelijkheden onderzocht en onderbouwd worden welke oplossing het meest optimaal is; functioneel, financieel en qua ruimtelijke inpassing.

BV Deelnemingen Greenport

Vrijval restantkrediet ter hoogte van € 40.000.

Ontwikkelstrategie Campus Zuid

2023	2024	2025	2026
450			

Dit voorstel is conform besluit van uw raad 'Doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo' (RV 34 - 29 juni 2022).

Op basis van de opgestelde Ontwikkelstrategie Campus Zuid is een financiële verkenning uitgevoerd naar de kosten en opbrengsten van een tijdelijk alternatief gebruik van de gronden c.q. ontwikkelvelden. De infrastructuur is eerder al grotendeels aangelegd door Floriade/Greenpark en de Campus waardoor de ontwikkelvelden nu praktisch gebruiksklaar, technisch bouwrijp en geschikt voor het beoogde gebruik zijn. Indicatief worden de inrichtingskosten voor de voorziene buitenruimtes, speelvoorzieningen en bijbehorende plankosten geraamd op bijna € 450.000. Het ruimtegebruik en programma voor de studenthuisvesting is gebaseerd op het 'Groeiplan Brightlands Campus Greenport Venlo', kengetallen en ervaringscijfers van de Universiteit Maastricht. Er wordt hier

een rendabele ontwikkeling van de tijdelijke invulling mogelijk geacht met een kredietvotering van € 500.000. Uw raad heeft in juni 2022 al een voorbereidingskrediet verleend van € 50.000.

Vastgoedinvesteringen Campus Greenport

2023	2024	2025	2026
		4.900	

Dit voorstel is conform besluit van uw raad 'Doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo' (RV 34 – 29 juni 2022).

Het groeiplan dat de partners in Brightlands Campus Greenport Venlo hebben laten opstellen voorziet een grotere financiële bijdrage van de aandeelhouders dan in het raadsvoorstel van juni 2022 is verwerkt. De ontwikkeling m.b.t. de Campus bevat op dit moment nog onzekerheden met name op vastgoedexploitatie-gebied. Daarom stellen wij nu nog niet voor om middelen beschikbaar te stellen voor nieuw vastgoed op de Campus (bouw van een BrightWorks en BrightHouse). Eerst willen wij constateren dat de voorgestelde maatregelen ertoe leiden dat de ontwikkeling van de exploitatie van de BV Campus Vastgoed de komende jaren in een stabiele fase terechtkomt en dat blijkt dat de verdere groei van de Campus geremd wordt door het ontbreken aan beschikbaar vastgoed. Wij zullen dan een voorstel voor bijdragen aan uw raad voorleggen. Na de aanwending van de € 2,4 miljoen terugbetaling aandelenkapitaal van de BV Ontwikkelbedrijf, resteert nog een investeringsruimte van € 4,9 miljoen. Geadviseerd wordt deze investeringsruimte te reserveren voor eventuele bovenstaande vastgoed investeringen volgend uit het groeiplan. Deze inbreng kan mogelijk lager uitvallen als de Provincie Limburg niet aan de aandeelhoudersverhouding 76%-24% kan voldoen.

Terugstorting agio BV Ontwikkelbedrijf

Dit voorstel is conform besluit van uw raad 'Doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo' (RV 34 – 29 juni 2022).

Van het bij oprichting ingebrachte kapitaal in de BV Ontwikkelbedrijf is - in verband met overliquiditeit van de BV – begin 2022 een bedrag van € 7,3 miljoen terugbetaald aan de gemeente (hierover bent u in Rib nr. 2022-21 geïnformeerd). In het raadsvoorstel van juni 2022 is voorgesteld € 4,9 miljoen van deze middelen in te zetten voor de financiering van de eventuele toekomstige vastgoed investeringen van BV Campus Vastgoed.

Mobiliteit

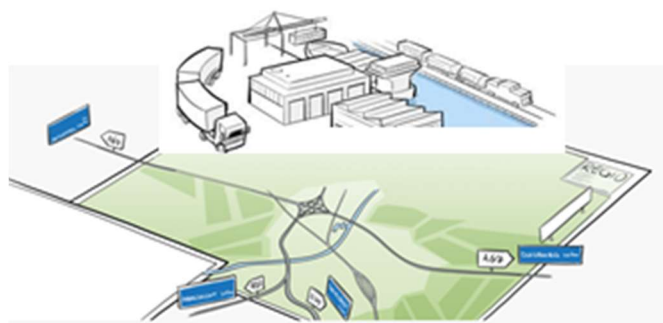
Inleiding

Deze programmaliijn richt zich op het regionaal, nationaal en internationaal aantrekkelijk houden van Venlo door samen te werken met strategische partners aan het verbeteren van de ruimtelijk-economische bereikbaarheid en het realiseren van een aantrekkelijk mobiliteitssysteem.

Sleutelwoorden hierbij zijn veiligheid, duurzaamheid, toegankelijkheid, innovatie en multimodaliteit.

De indicatoren die hierbij horen zijn modal shift containervervoer (indicator 4.3.1 Meetbaar Venlo) en modal shift personenvervoer (indicator 4.3.2 Meetbaar Venlo). De combinatie van beide indicatoren geeft een goed beeld van de verandering van modaliteiten, zowel voor bedrijven als voor inwoners.

In deze programmaliijn gaat het de komende periode om de verdere uitwerking van de ambities rondom de strategische infrastructuur zoals geformuleerd in de spoorvisie en havenvisie. Tegelijkertijd blijven we inzetten op onze lokale en regionale bereikbaarheid. Hierbij bouwen voort op de ambities van Trendsportal met duurzame mobiliteit als speerpunt.

Wat willen we bereiken?

Toekomstbestendige haven en verplaatsen jachthaven

Het streven is om het vervoer van het goederen zo duurzaam mogelijk te laten plaatsvinden. Voor wat betreft vervoer over water betekent dit uitvoering geven aan projecten in de havenvisie.

Projecten dragen bij het maximaal faciliteren van vervoer over water, verduurzaming van vervoer en reductie van de uitstoot en zorgvuldig ruimtegebruik. Om de doorontwikkeling van de haven mogelijk te maken, en voor de veiligheid van de gebruikers van de jachthaven, is uitplaatsing van de jachthaven noodzakelijk. Verplaatsing is voorzien naar de Océ Weerd waarbij de koppeling wordt gelegd met het project Vierwaarden (programma Leefbaar). De vrijkomende ruimte in de haven is een stimulans voor de economie en multimodaal vervoer en biedt tegelijkertijd kansen voor een kwaliteitsimpuls voor het gebied langs de Maas ten noorden van de binnenstad.

Inzet op lobby voor spoor en andere strategische infrastructuur

De majeure strategische opgave vraagt om een grotere inzet op lobby richting hogere overheden. De ambities uit de spoorvisie vragen een actieve inbreng van Venlo op diverse overlegtafels maar het mag duidelijk zijn dat het veelal andere partijen zijn die aan zet zijn om dit te realiseren. En ook voor het realiseren van ambities uit de havenvisie is medewerking van hogere overheden noodzakelijk. In het landelijke MIRT programma goederencorridor, zal Venlo de positie van het knooppunt verder uitwerken door in te zetten op de multimodale verbindingen met andere knooppunten,

verduurzaming, innovatie en digitalisering. Deze opsomming maakt overigens meteen duidelijk waar de samenhang zit met andere onderdelen van dit programma. In de uitwerking wordt gestreefd naar een concrete inbreng om zo mogelijk ook concrete projecten tot uitvoering te brengen en de ruimtelijk-economische positie van Venlo te borgen en te versterken.

Deltacorridor - buisleidingen als vierde modaliteit?

Tot slot; zullen ook de kansen van buisleidingen als vierde modaliteit verkend worden. De Deltacorridor bestaat waarschijnlijk uit minimaal vier buizen (Waterstof, CO₂, Propeen en LPG). De realisatie wordt voorzien in 2025/2026. Het tracé loopt van de Haven van Rotterdam via Venlo naar de industriële complexen in Zuid-Limburg en Nordrhein Westfalen. De aanleg van de waterstofbuisleiding biedt - via een lokale aftakking - mogelijk kansen voor de verduurzaming van de industriële en logistieke sector, de haven van Venlo en wellicht op termijn zelfs de tuinbouwsector in (de regio) Venlo. Voor de laatste sector is wellicht ook de CO₂-buisleiding interessant. Daarnaast dragen de buisleidingen voor Propeen en LPG bij aan het reduceren van het transport per spoor via Venlo en kan daarmee bijdragen aan het vergroten van de veiligheid en leefbaarheid langs het spoor.

In 2022 is gestart met een nadere verkenning van het tracé in Venlo door het consortium, rijk, provincie en de gemeente Venlo. Tevens is in 2022 interesse ontstaan voor private initiatieven op het gebied van lokale waterstofproductie en -afname, al dan niet met een koppeling met batterijenopslag en/of de Deltacorridor vanwege de knelpunten in de netwerkcapaciteit. Om de mogelijke kansen optimaal te benutten staat in 2023 de vraag centraal in hoeverre de waterstofbuisleiding - in combinatie met private initiatieven - een duurzame bijdrage kan leveren aan de opstap naar een circulaire economie voor Venlo.

Wat gaan we daarvoor doen?

Havenvisie en verplaatsing jachthaven

De opstap naar een toekomstbestendige haven wordt nadrukkelijk opgepakt door uitvoering te geven aan meerdere vervolgprojecten uit de havenvisie. Specifiek kan worden gedacht aan de indeling: verkenning ontwikkeling Noordoever, multimodale projecten toekomstbestendige industriehaven en verplaatsing jachthaven. Deze laatste dient in samenhang te worden gezien met de hoogwaterbescherming, alsmede de calamiteitenroute.

Plan duurzame mobiliteit

Er wordt uitvoering gegeven aan het plan duurzame mobiliteit. De transitie naar duurzame mobiliteit zal een rol krijgen in de andere beleidsplannen. Daarnaast moet deze transitie zichtbaar worden in het straatbeeld. Door ervaring op te doen met duurzame mobiliteit in alle vormen. Dit door het faciliteren van pilots, bijvoorbeeld op deelmobiliteit.

Bereikbaarheidsplan

Trendsportal geeft op regionaal en lokaal niveau richting aan het mobiliteitsbeleid, maar vereist een meer concrete vertaling naar het lokale niveau voor de middellange termijn. Hiervoor wordt een bereikbaarheidsplan opgesteld, dat een antwoord geeft op de vraag welke wegenstructuur van welke kwaliteit noodzakelijk is voor een goede verkeersafwikkeling van de voetganger, de (elektrische) fiets en verwante (nieuwe) vervoermiddelen, de auto en het openbaar vervoer. (i.s.m. programma Leefbaar)

Implementatie Zero Emissie zone

Om te komen tot een schonere mobiliteit in de binnenstad streven we naar de implementatie van een Zero Emissie zone voor Stadslogistiek per 1 januari 2026. Dit omdat daarmee recht wordt gedaan aan de afspraak uit de uitvoeringsagenda om bedrijven voldoende voorbereidingstijd te geven. De tussenliggende periode zal worden benut om parallel en in samenhang de invoering van de Zero Emissie zone voor te bereiden en een flankerend pakket aan maatregelen uit te voeren die gericht zijn op het versnellen van de transitie naar emissievrije stadslogistiek.

Regionale projecten Trendsportal

In 2021 is gestart met mobiliteitsprojecten vanuit de regionale investeringsagenda. Een aantal van deze projecten hebben een doorlooptijd tot en met 2023. De projecten dragen bij aan een duurzame bereikbaarheid van Venlo en Noord-Limburg, maar ook een aan goed functionerend en toegankelijk mobiliteitssysteem.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs. Binnen programmalijs Mobiliteit zijn geen investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmalijs inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Mobiliteit	Baten	774	982	984	982
	Lasten	2.253	2.635	2.619	2.587
Totaal saldo Programmalijs		1.478	1.653	1.635	1.605

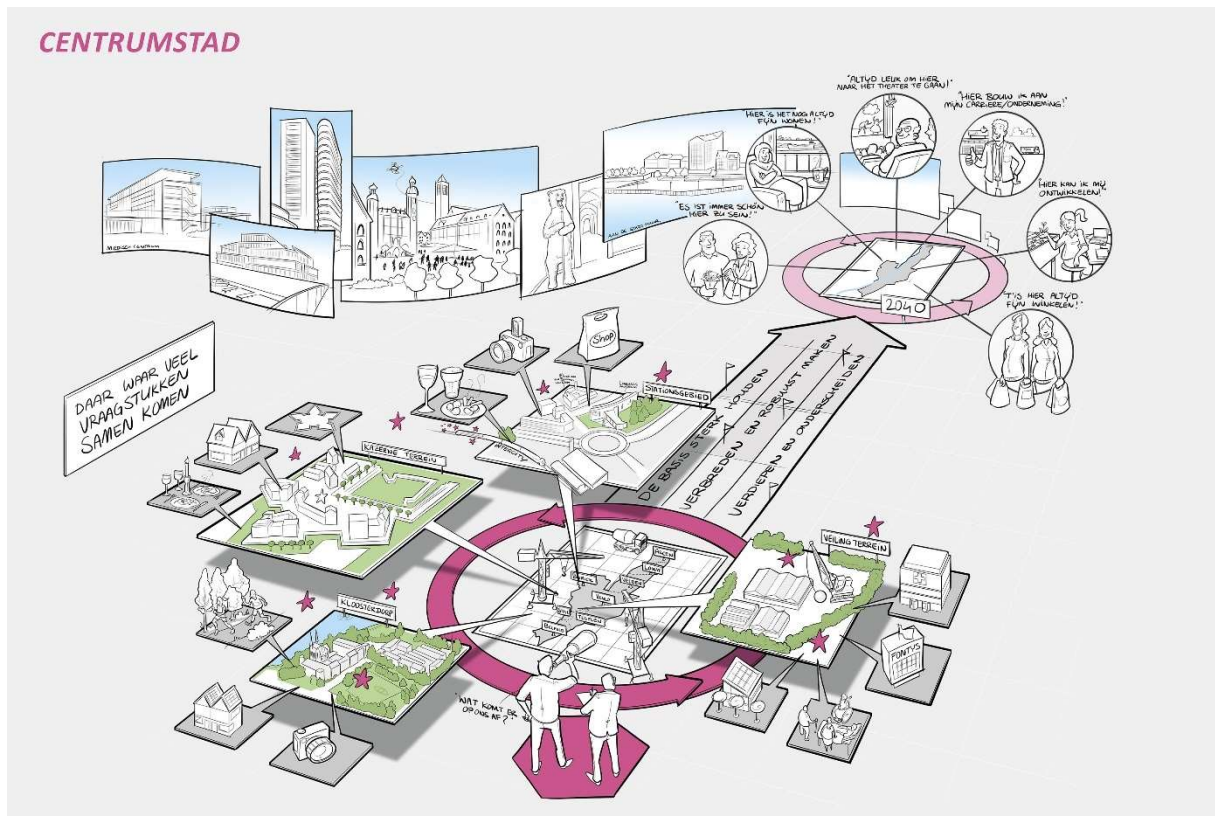
Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijs Mobiliteit	2023	2024	2025	2026
Erfpachtopbrengst Bargeterminal	-324			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijs Mobiliteit	324			

Erfpachtopbrengst Bargeterminal

2023	2024	2025	2026
-324			

Doordat de uitbreiding van de Barge terminal is vertraagd ten opzichte van de oorspronkelijke planning, krijgen we pas vanaf 2024 te maken met kapitaallasten. Uiteraard kunnen we ook de erfpachtcanon en royalty's pas vanaf 1-1-2024 in rekening gaan brengen. In de meerjarenbegroting is bij de actualisering van het kapitaallasten-plafond inmiddels rekening gehouden met de uitgestelde kapitaallasten. Met dit voorstel worden ook de voor 2023 geraamde erfpachtopbrengsten en royalty's ad. € 323.500 uit de begroting gehaald.

5. Centrumstad Venlo

De ambitie in het programma 'Centrumstad Venlo' is om Venlo het bestuurlijk, cultureel en economisch kloppend hart te maken van de regio. De centrumfunctie van Venlo biedt het vanzelfsprekende middelpunt voor stedelijk wonen, werken en leven van bewoners, ondernemers en bezoekers, nu en in de toekomst.

Het programma Centrumstad Venlo gaat over deze bijzondere positie, die Venlo inneemt als stad in de regio. Onze samenleving verandert snel en iedere tijd en gebeurtenis stelt nieuwe eisen aan de stad en regio. Daar moeten we als gemeente en samenleving snel en adequaat op in kunnen spelen ten gunste van een breed welvaartspectief. Zo zien we in Venlo de stuwende economische sectoren kennisintensiever worden en de concurrentie om bedrijven, maar vooral werknemers, toenemen. Om ons profiel en identiteit op economisch én maatschappelijk vlak toekomstbestendig te maken, vraagt dit meer dan ooit om sturing en flankerende investeringen in het stedelijk woon- en leefklimaat. We moeten een goede balans creëren in vraag en aanbod van wonen, werken, onderwijs en voorzieningen en tegelijkertijd ambitie tonen om het profiel en de identiteit van Venlo verder aan te scherpen. We moeten dan ook blijven verjongen, streven naar demografische diversiteit en een gezonde balans qua opleidings- en inkomensniveau. Kortom: verleiden, aantrekken en vasthouden van talent op alle niveaus voor een sterke regionale economie en een stad in balans.

Maar de tijd is ook rijp om onze blik te verbreden. Steeds meer gebieden en voorzieningen in en om de stad hebben (in potentie) een regionale impact op bewoners, bedrijven en bezoekers. Nieuwe ontwikkelingen, nieuwe voorzieningen en nieuwe samenwerkingen kondigen zich aan en moeten voortvarend worden opgepakt binnen vertrouwde, maar ook nieuwe verbanden. Denk hierbij aan een nieuw toekomstperspectief voor het voormalige veilingterrein in samenwerking met zorg-, sport en onderwijsinstellingen. Of de ontwikkelpotentie van de zuidrand van de binnenstad als het treinstation Venlo in de nabije toekomst een intercity-verbinding heeft in vier richtingen, waarvan één naar Düsseldorf en nabijgelegen internationale luchthaven. Tegelijkertijd verdienen de klassieke structuren, binnen de context van alle nieuwe trends en ontwikkelingen, de komende jaren nog de nodige aandacht, zoals de centra van de stadsdelen Tegelen en Blerick.

We werken de ambitie voor Centrumstad Venlo uit langs drie programmalijnen met als doel de centrumfunctie van Venlo vanuit een solide en sterke basis te verbreden en daarmee robuust te maken, waarin ook volop aandacht is voor dat wat Venlo bijzonder en uniek maakt of kan maken. Aan de hand van deze programmalijnen is in één oogopslag duidelijk met welk doel een activiteit of middel wordt ingezet om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken.

Kenmerkend zijn het meerjarige karakter én de complexiteit en dynamiek van de opgaven. In het programma Centrumstad Venlo komen een aantal ambities en doelstellingen van de andere programma's samen. Denk hierbij aan wonen, erfgoed, openbare ruimte, mobiliteit, onderwijs, cultuur en economie. De uitvoering van het programma leunt daarmee ook op de ambities, (sub)doelen, middelen en/of activiteiten uit de andere programma's.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
De basis sterk houden	Baten	3.280	2.105	1.105	1.105
	Lasten	15.975	14.183	13.205	13.072
Subtotaal De basis sterk houden		-12.695	-12.079	-12.100	-11.968
Verbreden en robuust maken	Baten	11.313	25.011	6.503	6.102
	Lasten	13.797	27.613	9.272	7.527
Subtotaal Verbreden en robuust maken		-2.483	-2.602	-2.769	-1.425
Verdiepen en onderscheiden	Baten				
	Lasten	487	487	487	487

Investeringsvoorstellen

Programmaliijn	Krediet		Voorportaal		
	2022	2023	2024	2025	2026
De basis sterk houden		6.590			
Verbreden en robuust maken					
Verdiepen en onderscheiden		500	1.860		
Totaal programma 5		7.090	1.860		

De basis sterk houden

Inleiding

Venlo biedt de regio het stedelijk centrum voor burger, ondernemer en bezoeker een basisaanbod van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven.

Wat willen we bereiken?

We blijven samen met private partners en andere overheden de komende jaren investeren in voorzieningen en structuren die burgers, bedrijven en bezoekers bewust of onbewust als het basispakket beschouwen.

Winkelen is nog altijd belangrijk in de binnenstad en de stadsdeelcentra, maar wordt minder dominant. Het aanbod van winkels is onderweg naar een nieuwe balans tussen fysiek en digitaal. Maar ook wonen, cultuur, onderwijs en werken in de vorm van dienstverlening en 'schone bedrijvigheid' hebben de binnenstad, en in mindere mate de stadsdeelcentra, herontdekt. De centra evolueren gestaag van een 'place to buy' naar een 'place to be' of 'place to meet'. Deze ontwikkeling zal de dynamiek verhogen, vormt een antwoord op structurele leegstand en kan de (nieuwe) stedeling beter faciliteren. Bewoners, ondernemers en bezoekers hechten namelijk steeds meer waarde aan combinatiebezoeken met cultuur en horeca en zijn op zoek naar nieuwe ontmoetingsplekken, binnen en buiten.

De doorontwikkeling van de binnenstad en de stadsdeelcentra vraagt om een goede balans tussen voorzieningen en de toenemende woonfunctie, een wakend oog voor de complementariteit van voorzieningen én ruimte voor experiment, innovatie en kruisbestuiving. In de binnenstad verdienen de randen van het kernwinkelgebied de nodige aandacht, zoals het Flujasplein en omgeving, de Bolwaterstraat en de Maaskade. Structurele leegstand in deze gebieden vraagt om nieuwe programma's en gebruik. Een bezoek aan de binnenstad moet een belevenis zijn, waarin het decor een belangrijke rol speelt. Er wordt dan ook met onze partners blijvend ingezet op het behoud van erfgoed, creëren van bijzondere architectuur en onderscheidende openbare ruimtes met voldoende plek voor groen, water, verkoeling, gezonde lucht en schone mobiliteit. Het 'Plan Binnenstad 2030' en de plannen 'Samen vooruit' voor de stadsdeelcentra Blerick en Tegelen vormen hiervoor een gedegen en gedragen basis en bieden volop inspiratie voor een gefaseerde uitvoering.

De laatste jaren is door vele (vastgoed)partners in de detailhandel, cultuur en horeca flink geïnvesteerd om in te kunnen spelen op de nieuwe wensen en opgaven van deze tijd. We moeten voorkomen dat de tijdelijke effecten van de Coronapandemie het voorzieningenniveau van de stedelijke centra structureel ontwricht en marginaliseert. Ondanks dat de beperkende maatregelen in 2022 grotendeels zijn verdwenen wordt geconstateerd dat de weg van het publiek naar de culturele voorzieningen nog niet soepel verloopt. Ook heeft de productiekant nagenoeg stilgelegen en zal het moeilijk zijn om exploitatie weer op orde te krijgen. Mogelijk dat er rekening gehouden moet worden met structurele consequenties. Vooral bij de partners waar in de benchmark (2020) en quickscan (2021) al van werd geconstateerd dat de verhouding tussen subsidie en prestaties niet solide in balans is, worden langdurige consequenties verwacht. Ook in de komende jaren zullen we gezamenlijk moeten blijven investeren en op enkele plekken zelfs een stapje extra zetten om een duurzaam toekomstperspectief te borgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aan het Plan Binnenstad 2030 is een uitvoeringsprogramma gekoppeld, waarmee stappen gezet gaan worden naar een toekomstbestendige binnenstad. Ook aan de projecten voor de stadsdeelcentra van Tegelen en Blerick, op basis van de plannen 'Samen Vooruit', zal vanaf 2023 uitvoering gegeven worden. De benodigde inspanningen om het Plan Binnenstad 2030, alsmede de plannen voor de centra van Tegelen en Blerick, succesvol ten uitvoer te kunnen brengen vragen meerjarige investeringen.

Veranderend en toenemend gebruik van de binnenstad vraagt om een integrale visie op de ruimtelijke kwaliteit: hoe kunnen we de uiteenlopende belangen en doelen/ambities op een evenwichtige manier verenigen en hoe vertaalt zich dat in gebouwen en de openbare ruimte? Doel is om de identiteit, uniformiteit en het onderscheidend karakter van de Venlose binnenstad te behouden en te versterken. In samenspraak met belanghebbenden wordt een beeldkwaliteitsplan voor de historische binnenstad (inclusief Maasfront, Singelzone en Julianapark) opgesteld.

In 2023 wordt, samen met de binnenstadspartners, een aantal projecten uit het gezamenlijk opgestelde Plan Binnenstad 2030 voortgezet. Doel is om de aantrekkingskracht en ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad te versterken voor onze bezoekers, ondernemers en inwoners door het toevoegen van groen op cruciale locaties en langs gevels op looproutes. Vanuit de vastgestelde Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) en de Agenda Groen & Water (AGW) zijn deze ambities vastgelegd met als vertrekpunt om een gezonde en prettige leefomgeving voor iedereen als basis te kunnen bieden. Het plan Binnenstad 2030 vormt een gedegen en gedragen basis voor de uitvoering van deze ambities. Vervolgens zijn in nauwe samenwerking met lokale stakeholders locaties en route aangewezen. Dit zijn locaties die erg versteend zijn of waar aanvullend groen de meeste impact heeft. Ook worden twee vergroeningsregelingen opgezet voor de vergroening van gevels, waardoor smalle stegen en straten in de Binnenstad een kwaliteitsslag krijgen. Ook in de stadsdeelcentra liggen soortgelijke opgaven van herpositionering, hergebruik en het verbeteren en vergroenen van de openbare ruimtes, met een duidelijke focus op het verbeelden van de eigen identiteit. Zo hebben zowel Tegelen als Blerick zelf een plan ontwikkeld "visie openbare ruimte". Het visiedocument is voor beide stadsdelen door de gemeente omarmd als inspiratie en uitgangspunt. De aan het plan Binnenstad 2030 gerelateerde (proces-)kosten zullen deels ten laste van het Transformatiefonds gebracht worden en deels ten laste van de reguliere exploitatie. Het Transformatiefonds is daarmee één van de instrumenten voor de uitvoering. Voor het centrum van Tegelen zijn de plannen al dusdanig uitgewerkt dat hiervoor een concreet investeringsvoorstel wordt gedaan. Ten aanzien van het centrum van Blerick zal aansluiting worden gezocht, zowel voor wat betreft de inhoud als de fasering, bij het in uitvoering zijnde Centrumplan Blerick.

Op de Markt, het kloppende hart van de binnenstad, staat beleving centraal. In 2022 is een historisch onderzoek gestart voor groot onderhoud van het belangrijkste gebouw: het stadhuis. Om het monumentale stadhuis (nog meer dan nu) dé blikvanger van de binnenstad te laten zijn zullen we concrete voorstellen indienen voor het onderhoud. In het stadhuis moeten echter ook verduurzamingsmaatregelen worden getroffen, de ICT-voorzieningen moeten worden gemoderniseerd en is er sprake van achterstallig onderhoud. Aangezien het stadhuis voor het bestuur en onze inwoners maar zeker ook in het kader van toerisme en public affairs een belangrijk gebouw is

voor onze stad, wordt het representatieve karakter ervan behouden. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 is hiervoor een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld.

De culturele (basis-) voorzieningen zijn van groot belang in de doorontwikkeling van het stedelijk centrum. We moeten voorkomen dat de tijdelijke effecten van de Coronapandemie het voorzieningenniveau van de stedelijke centra structureel ontwricht en marginaliseert. Ondanks dat de beperkende maatregelen in 2022 grotendeels zijn verdwenen wordt geconstateerd dat de weg van het publiek naar de culturele voorzieningen nog niet soepel verloopt. Samen met de culturele organisaties zullen we de mogelijke structurele gevolgen van de Coronapandemie in beeld brengen.

De afgelopen jaren zijn in de gemeentelijke begroting extra middelen opgenomen om het Missiemuseum te ondersteunen. Op basis van het exploitatieonderzoek kan worden geconcludeerd dat het Missiemuseum aanvullende middelen nodig heeft om een toekomst te kunnen hebben. In 2023 worden, samen met het bestuur van het Missiemuseum, de financiële en organisatorische gevolgen verder in beeld gebracht.

Ondanks de Coronapandemie heeft de bibliotheek in 2021 en 2022 een succesvolle studentenpilot gedraaid met onder andere een aanbod van studieplekken en een zondag-openstelling. De pilot draagt bij aan de doorontwikkeling van het stedelijk centrum als verblijfs- en ontmoetingsplek voor bewoners en bezoekers. Met de ruimere openstellingstijden levert de Bibliotheek een directe bijdrage aan de ambitie dat elke inwoner mee moet kunnen doen in Venlo en beschikt over de informatie die hij of zij daarvoor nodig heeft. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat het sociale verkeer de dynamiek van de binnenstad verhoogt en bijdraagt aan de doorontwikkeling van het stedelijk centrum als verblijfs- en ontmoetingsplek voor studenten, bewoners en bezoekers. Samen met de bibliotheek wordt een vervolg gegeven aan deze pilot.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmalijs inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
De basis sterk houden	Baten	3.280	2.105	1.105	1.105
	Lasten	15.975	14.183	13.205	13.072
Totaal saldo Programmalijs		12.695	12.079	12.100	11.968

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijs De basis sterk houden	2023	2024	2025	2026
Missiemuseum	-255			
Studentenprogrammering Bibliotheek Venlo en zondag openstelling	-100	-100	-100	
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijs De basis sterk houden	355	100	100	

Missiemuseum

2023	2024	2025	2026
-255			

In 2022 hebben wij opdracht gegeven tot het uitvoeren van een exploitatieonderzoek van het Missiemuseum met als doel: inzicht verkrijgen in wat er nodig is om te komen tot een duurzame exploitatie van het Missiemuseum en hoe zich dit verhoudt tot de toeristisch/economische, culturele en cultuurhistorische (meer)waarde van het Missiemuseum en de beleidsdoelen van de gemeente Venlo.

Voor het Missiemuseum geldt dat de collectiewaarde hoog is; de volkenkundige collecties, vormen een unieke tijds capsule van grote cultuurhistorische waarde. Vervolgens geldt dat alle andere museale waarden – de educatieve waarde, kenniswaarde, belevingswaarde, verbindende waarde en economische waarde – in potentie groot zijn, voor Kloosterdorp Steyl/ Venlo maar ook nationaal en internationaal. Deze waarden komen echter (nog) niet of onvoldoende uit de verf vanwege het gebrek aan menskracht en middelen. Door het Missiemuseum te ondersteunen stellen we hen in staat om te werken aan een (toekomstige) gezonde en duurzame exploitatie

Het exploitatietekort voor het jaar 2023 wordt geraamd op € 255.000. Voorgesteld wordt om dit volledige (eenmalige) bedrag vrij te maken. Er worden (subsidie)afspraken met het Missiemuseum gemaakt waarbij de link wordt gelegd met de totale doorontwikkeling van Steyl. In 2023 zal duidelijkheid moeten komen over de (structurele) huurlasten en onderhoudskosten voor het museum. De uitkomsten hiervan evenals de uitkomsten uit het lopende exploitatieonderzoek kunnen in 2023 leiden tot structurele voorstellen voor het Missiemuseum voor 2024 en verder. Zonder financiële ondersteuning vanuit de gemeente zal het Missiemuseum haar deuren moeten sluiten.

Studentenprogrammering Bibliotheek Venlo en zondag openstelling

2023	2024	2025	2026
-100	-100	-100	

In 2021 en 2022 heeft de Bibliotheek een succesvolle studentenpilot gedraaid met, onder andere, een aanbod van studieplekken én een zondagsopenstelling. Aansluitend bij de ambities van Venlo Studentenstad 2021-2023 en de toename van het gebruik van de Stadsbibliotheek door studenten, voorziet de Bibliotheek Venlo in een bestaande behoefte in Venlo voor studenten. Het aantal studenten is in 2021 gegroeid, waarbij met name het aantal studenten in het hoger onderwijs is toegenomen. Hiermee neemt de behoefte aan een brede studenten-programmering ook toe. Met de ruimere openstellingstijden levert de Bibliotheek een directe bijdrage aan de ambitie dat elke inwoner mee moet kunnen doen in Venlo en beschikt over de informatie die hij of zij daarvoor nodig heeft. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat het sociale verkeer de dynamiek van de binnenstad verhoogt en bijdraagt aan de doorontwikkeling van het stedelijk centrum als verblijfs- en ontmoetingsplek voor studenten, bewoners en bezoekers. In het coronajaar 2021 bezochten 3967 mensen de bibliotheek op zondag. Voor 2022 staat de teller tot juni op 3038 bezoekers. Hieruit blijkt de zondagsopenstelling van bibliotheek in een behoefte voorziet.

In die lijn willen we de studentenprogrammering Bieb werkt, Bieb inspireert, Bieb verbindt, voor de jaren 2023 t/m 2025 voorzetten. In 2025 vindt een evaluatie plaats op basis waarvan eventueel

voorstellen voor het vervolg gedaan kunnen worden. In totaal kosten het studentenprogramma en de zondag openstelling € 180.000. Hiervan neemt de bibliotheek € 80.000 voor haar rekening. De vraag aan de gemeente is een jaarlijkse bijdrage van € 100.000.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Herinrichting openbare ruimte centrum Tegelen	U		5.700			
Project Centrumplan Blerick	U		250			
Aanleg wandelsteiger Lage Loswal	U		140			
Totaal onrendabel			6.090			
Rendabel						
Renovatie stadhuis	V		500			
Totaal rendabel			500			
Totaal Programmlijn De basis sterk houden			6.590			

Herinrichting openbare ruimte centrum Tegelen

	2023	2024	2025	2026
	5.700			

Het ondernemerscollectief in het centrum van Tegelen heeft in 2021 een visie op het centrum opgesteld en aan de gemeente aangeboden. In deze visie zijn een aantal ingrepen in de openbare ruimte gedefinieerd om de verblijfskwaliteit van het centrum te versterken. Een aantrekkelijker openbaar gebied draagt bij aan het versterken van de lokale economie, daagt ondernemers uit zelf ook te investeren en een daling van de leegstand is hiermee beoogd. Medio 2022 is in samenspraak met belanghebbenden uit het centrum van Tegelen een definitief ontwerp opgesteld voor de herinrichting van de openbare ruimte, waarbij de visie uit 2021 als inspiratiebron heeft gediend. Dit ontwerp omvat grofweg de herinrichting van het gebied vanaf het oude raadhuis via de Kerkstraat en in de Beeten tot en met het Wilhelminaplein. De kostenraming voor deze herinrichting bedraagt € 5,7 miljoen voor een investeringskrediet, waarbij de uitvoering verwacht wordt in verschillende fases van 2023 tot en met 2025.

Project Centrumplan Blerick

	2023	2024	2025	2026
	250			

Conform de in 2014 vastgestelde realisatieovereenkomst 'herontwikkeling Centrum Blerick – locatie Laurentiusplein/Maasbreesestraat' heeft de gemeente zich verplicht om het openbaar gebied rondom de nieuwbouw Berden/Antares her in te richten. In aanvulling op de uitvoering van het oorspronkelijke plan wordt voorgesteld om de ruimtelijke kwaliteit aan te laten sluiten bij de kwaliteit die gewenst is in de stadscentra. Ons voorstel is om de plannen uit te voeren in de kwaliteit die past bij de huidige uitgangspunten en recht doet aan de ambities van het centrum van Blerick. Daarbij

wordt met name gedacht aan het gebruiken van gebakken materialen (i.p.v. beton) voor het totale plan.

De extra kosten voor deze ruimtelijke kwaliteit hiervoor zijn € 250.000. De uitvoering is voorzien in 2023 en 2024.

Aanleg wandelsteiger Lage Loswal

2023	2024	2025	2026
140			

Aan de Lage Loswal wordt deze zomer een historische havenkraan toegevoegd. Ook is ter afronding van het plan een wandelsteiger naar de Maasboulevard voorzien.

Een van de uitgangspunten bij de herinrichting van de Lage Loswal is het versterken van toeristische en recreatieve routes fietsen/wandelen langs de Maas. De realisatie van een wandelverbinding in de vorm van een drijvende steiger tussen de Lage Loswal en de Maasboulevard is een belangrijk onderdeel van de recreatieve wandelroute. De steiger kan worden geplaatst op de daarvoor al geplaatste fundering (palen).

In aanvulling op de beschikbare middelen wordt een bedrag van € 140.000 voorgesteld om invulling te kunnen geven aan de ambitie om de transformatie van de Lage Loswal af te ronden.

Renovatie Stadhuis

2023	2024	2025	2026
500			

In de begroting 2022 is al voorzien in een voorbereidingskrediet van € 100.000 om vanuit cultuurhistorie te onderzoeken welke renovatiewerkzaamheden (onder meer de buitengevels en het goudleer in de B&W kamer) aan het stadhuis noodzakelijk zijn. In het stadhuis moeten echter ook verduurzamingsmaatregelen worden getroffen. De ICT-voorzieningen moeten worden gemoderniseerd. Ook is er sprake van achterstallig onderhoud. Aangezien het stadhuis voor het bestuur en onze inwoners maar zeker ook in het kader van toerisme en public affairs een belangrijk gebouw is voor onze stad, wordt het representatieve karakter ervan behouden. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 is hiervoor een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld.

Verbreden en robuust maken

Inleiding

Venlo bouwt aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt.

Wat willen we bereiken?

De vraag naar stedelijk wonen met veel voorzieningen om de hoek heeft de laatste jaren een sterke vlucht genomen, ook in Venlo. Op korte termijn worden de laatste ontwikkelvelden in Q4 en Maaswaard voltooid, waarin stedelijk wonen de boventoon voert. Het ontwikkelplan voor fase 1 van het Kazerne Kwartier is gereed en eerste nieuwe woningen en voorzieningen worden in 2023 in aanbouw genomen om de eerste bewoners in 2024 welkom te kunnen heten. Eerder al zullen (tijdelijke) voorzieningen een plek krijgen in de bestaande bebouwing. In 2021 is het woningbouwprogramma voor de eerste fase voor het Kazerne Kwartier versneld. Passend bij de aanhoudende vraag en druk op de woningmarkt zullen voorstellen worden uitgewerkt om de versnellingsopgave voor het stedelijk wonen verder gestalte te geven. Onder andere voor fase 2 van Kazerne Kwartier en andere gebieden met een hoge dynamiek en mix van voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De doelstellingen van het programma Centrumstad worden voor een groot deel bereikt door (de uitvoering van) een aantal grote integrale gebiedsontwikkelingen in het stedelijk centrum; ontwikkeling Kazerne Kwartier, Museumkwartier, Q4 en Maaswaard, alsmede de ondertunneling van de Vierpaardjes. Het afgelopen jaar is het Museumkwartier opgeleverd en naderen de gebiedsontwikkelingen van Q4 en Maaswaard hun voltooiing. Ook komend jaar zullen deze opgaven, in overleg met ontwikkelende partijen en corporaties verder worden gerealiseerd. De kaders voor de ontwikkeling van het Kazerne Kwartier, fase 1, zijn vastgesteld en samen met onze partners wordt hard gewerkt aan de voorbereiding en realisatie. Voor fase twee van het kazerne Kwartier zullen de programmatische en inhoudelijke kaders alsmede de ontwikkelrichting worden vastgelegd en uitgewerkt.

De financiële implicaties van bovengenoemde gebiedsontwikkelingen en projecten worden grotendeels verantwoord binnen het Grondbedrijf (grondexploitaties), de investeringsagenda en kredieten hebben een plek in de risicoparagraaf.

In en rond Venlo worden gebieden ontwikkeld met een hoge stedelijke dynamiek, mix van functies en aantrekkingskracht met een sterke wisselwerking. Om deze gebieden optimaal te laten excelleren is een goede onderlinge verbondenheid essentieel. Samen met onze partners moet worden geïnvesteerd in robuuste en aantrekkelijke verbindingen tussen binnenstad, het Kazerne Kwartier, het Middengebied, de Brightlands Campus Greenport Venlo en andere clusters met (in potentie) een hoge dynamiek. Het meest concreet zijn de verbindingen tussen binnenstad en Kazerne Kwartier en het verdiepen of verleggen van de Tegelseweg ten gunste van de gebiedsontwikkeling op en rond het voormalige veilingterrein. In 2023 zal hiernaar nader onderzoek worden gedaan.

In Venlo hebben we een divers palet aan kleinere culturele instellingen. Ze geven Venlo een eigen kleur, verbreden het culturele veld en maken het culturele aanbod robuust. In de quickscan meerjarenvoorzieningen is geconstateerd dat de instellingen zeer goed presteren in verhouding tot

de subsidie. Voor twee instellingen is op basis van de aanbevelingen een huisvestingsonderzoek gestart: de stadsbibliotheek en filmtheater De Nieuwe Scene. Voor de bibliotheek wordt gekeken naar een toekomstbestendige oplossing op de huidige locatie of elders in de binnenstad van Venlo. Voor het filmtheater wordt alternatieve huisvesting gezocht. De implementatie van de aanbevelingen uit de quickscan kunnen leiden tot voorstellen voor bijstellingen van subsidieafspraken, het beleid of uitvoering. Ook bij de amateurkunstverenigingen spelen diverse accommodatievraagstukken, dit wordt in het kader van het te formuleren accommodatiebeleid in 2023 verder onderzocht en opgepakt.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Binnen programmalijn Verbreden en robuust maken zijn geen begrotingsvoorstellen en investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Verbreden en robuust maken	Baten	11.313	25.011	6.503	6.102
	Lasten	13.797	27.613	9.272	7.527
Totaal saldo Programmalijn		2.483	2.602	2.769	1.425

Verdiepen en onderscheiden

Inleiding

Venlo zet in op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum in de regio en daarbuiten om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken op bewoners, ondernemers en bezoekers.

Wat willen we bereiken?

We bouwen gestaag en met succes aan een heel eigen profiel voor Venlo op gebied van onderwijs, economie, erfgoed, cultuur, wonen en evenementen. Niet alleen in de regio, maar ook al ver daarbuiten. Vanuit onze ondernemende inborst verdiepen we dit profiel om onderscheidend te blijven. De kruisbestuiving tussen onderwijs, economie, cultuur, erfgoed, wonen en evenementen leidt tot een unieke positie. Niet alleen in de regio, maar ook al ver daarbuiten. Vanuit onze ondernemende inborst verdiepen we dit profiel om onderscheidend te blijven.

Het Middengebied met in de kern het voormalige veilingterrein is dé ruwe diamant van Venlo. Veel ruimte, goede bereikbaarheid en onderwijs- en zorginstellingen met groeipotentie. Samen met deze instellingen en ontwikkelpartners is de ambitie neergelegd om het gebied te transformeren tot een cluster van kennis, kunde en innovatie op het gebied van zorg en gezondheid met crossovers tussen zorg, onderwijs, sport, werken en wonen. Dit als antwoord op de uitdagingen van een sterke vergrijzing van stad en regio en de groeiende tekorten op de arbeidsmarkt in de zorg.

Kloosterdorp Steyl is een van de belangrijkste toeristische parels van Venlo. Een bijzondere geschiedenis, (religieus) erfgoed, waardevolle collecties, indrukwekkend groen en een bekoorlijke ligging aan de Maas maken het kloosterdorp tot een plek die het bezoeken waard is. Het monumentale kloosterdorp is uniek, maar wel op zoek naar een nieuw toekomstperspectief. Binnen deze context wordt specifiek aandacht besteed aan de situatie bij het Missiemuseum teneinde het Missiemuseum een bestaansrecht te kunnen bieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 worden belangrijke vervolgstappen gezet voor een tweetal gebieden met de potentie om het onderscheidende profiel van Venlo in de toekomst verder aan te scherpen: het Kloosterdorp Steyl en de herontwikkeling van het voormalig veilingterrein in Venlo-Zuid.

Het Middengebied met in de kern het voormalige veilingterrein is dé ruwe diamant van Venlo. Veel ruimte, goede bereikbaarheid en onderwijs- en zorginstellingen met groeipotentie. Samen met deze instellingen en ontwikkelpartners hebben we de ambitie vastgelegd om het gebied te transformeren tot een cluster van kennis, kunde en innovatie op het gebied van zorg en gezondheid met crossovers tussen zorg, onderwijs, sport, werken en wonen. Dit als antwoord op de uitdagingen van een sterke vergrijzing van stad en regio en de groeiende tekorten op de arbeidsmarkt in de zorg. In 2023 wordt het ontwikkelperspectief verder geconcretiseerd en zullen mogelijk de eerste initiatieven een plek gaan krijgen.

Voor wat betreft het Kloosterdorp Steyl zal, op basis van het ambitiesdocument met opgaven van herbestemming, transformatie, verbeteren van de samenwerking en het vermarkten van het 'Verhaal van Steyl', het uitvoeringsprogramma worden uitgerold. Dit wordt gedaan in samenwerking met de provincie Limburg, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en betrokken organisaties in Steyl. Binnen

de context van de totale doorontwikkeling van Steyl wordt specifiek aandacht besteed aan de situatie bij het Missiemuseum.

In lijn met de erfgoednota wordt in de binnenstad blijvend ingezet op transformatie en herbestemming van leegstaand vastgoed met erfgoedwaarde in het project 'wonen in erfgoed boven winkels'. Vastgoedeigenaren worden gestimuleerd en gefaciliteerd om de ruimtes boven winkels en horeca te herstellen en activeren.

Een aantrekkelijke avondbeleving is van belang om bezoekers aan de binnenstad zo lang mogelijk vast te houden, met name gedurende de donkere periode van het jaar. Door middel van een doordacht lichtconcept wordt de 'Venlose parelketting' in de binnenstad letterlijk in de spotlights geplaatst. De uitrol van deze 'parelketting' is onderdeel van ons plan Binnenstad 2030. Monumentale, beeldbepalende gebouwen en pleinen (de parels) en de historische/economische hoofdroutes (de ketting) worden in samenhang verlicht, waardoor de bezoekers op een logische en aansprekende manier door de binnenstad worden geleid. De Keulse Poort met de beide musea als blikvangers krijgt in 2023 als belangrijke entree vanuit het station de primeur.

'Urban Culture' is een steeds prominenter onderdeel van onze samenleving en (jongeren)cultuur. Samen met het veld is de potentie van 'Urban Culture' voor Venlo en de regio in beeld gebracht. Op basis daarvan wordt in 2023 dit toekomstperspectief verder vormgegeven en zullen de mogelijkheden voor 'Urban-locaties' duidelijk worden.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Verdiepen en onderscheiden	Baten				
	Lasten	487	487	487	487
Totaal saldo Programmaliijn		487	487	487	487

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Verdiepen en onderscheiden	2023	2024	2025	2026
Doorontwikkeling Steyl	-150			
Urban Culture, Sports en Lifestyle	-125			
Borging structurele culturele projecten en evenementen	-120			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn Verdiepen en onderscheiden	395			

Doorontwikkeling Steyl

2023	2024	2025	2026
-150			

Kloosterdorp Steyl is een belangrijk speerpunt voor de gemeente Venlo; een bijzondere geschiedenis, (religieus) erfgoed, waardevolle collecties, indrukwekkend groen en een bekoorlijke ligging aan de Maas maken het kloosterdorp tot een plek die het bezoeken waard is. Het monumentale kloosterdorp is uniek, maar wel op zoek naar een nieuw toekomstperspectief.

Op 20 april 2021 is ingestemd met het opstellen van een integraal ambitiedocument en het samenstellen van een dynamisch uitvoeringsplan/ actielijst om Steyl beter op de kaart te zetten en invulling te geven aan de beleidsdoelen van de gemeente. In 2021 is met alle betrokken partijen een proces gestart om te komen tot een ambitiedocument en een uitvoeringsplan/ actielijst. Om hieraan uitvoering te geven zijn financiële middelen nodig. Voor 2023 wordt het totaal aan kosten op € 150.000 geraamd. In samenspraak met Stichting Kloosterdorp Steyl, provincie Limburg, Rijksdienst Cultureel Erfgoed en andere betrokkenen wordt onderzocht welke rol de gemeente kan en wil vervullen bij de opgaven met betrekking tot het vastgoed in Steyl. Onderdeel van die afspraken vormt de doorkijk naar de (technische) mogelijkheden van de gebouwen en de wijze waarop inkomsten voor behoud van de gebouwen worden gegenereerd. Er is expliciet ook aandacht voor de monumentale tuinen. Het resterende bedrag wordt ingezet als procesgeld: stimuleren (verdere) samenwerking en uitvoering actiepunten/ fysieke maatregelen.

Urban Culture, Sports en Lifestyle

2023	2024	2025	2026
-125			

Urban Culture is de verzamelnaam voor zeer verschillende unieke, muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingsvormen van (jonge) mensen, die wonen en leven in de stad of in een stedelijke omgeving. Urban in Venlo heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een serieuze beweging met grote zichtbaarheid in de cultuur- en sportsector.

Ook in Venlo hebben zich in de afgelopen jaren initiatieven en talenten ontplooid waardoor er de behoefte is ontstaan om dit thema in al haar facetten in beeld te brengen en te onderzoeken om het integraal en ambitieus in te bedden in relevant bestaand beleid (sport, cultuur, jeugd/maatschappelijk). Voor dit onderzoek is in april een kwartiermaker bij de gemeente Venlo gestart met als opdracht om zowel het urban veld als de bestaande culturele infrastructuur te verkennen en op basis van de bevindingen een meerjarenplan voor urban in Venlo op te stellen.

Voor 2023 is een budget van € 125.000 nodig om de 'urban' initiatieven en de partners te faciliteren bij de uitvoering van activiteiten en waar nodig fysieke maatregelen. We zijn voornemens om projecten te stimuleren die bijdragen aan de verbinding met de stad, de verbinding met elkaar en de verbinding tussen cultuur, sport en gezondheid. Er is aandacht voor kartrekkers en boegbeelden van urban culture in Venlo die dienen als inspiratie voor een nieuwe generatie beoefenaars. Ook wordt, daar waar nodig, de openbare ruimte op kleine schaal aangepast zodat kinderen en jongeren uitgedaagd worden binnen hun eigen wijk hun discipline te kunnen beoefenen. Eventuele grotere aanpassingen worden meegenomen in het meerjarenplan.

Borging structurele culturele projecten en evenementen

2023	2024	2025	2026
-120			

Geconstateerd wordt dat er enkele culturele programma's zijn die aansluiten bij o.a. de beleidsvoornemens uit de Cultuurvisie (vastgesteld) en die zich steeds meer beginnen te wortelen in Venlo. Het gaat om: Limburg Film Festival, Popronde, Kunstbende en Zuiderstorm. De afgelopen periode zijn deze initiatieven ondersteund met restantbudgetten of een éénmalige stimuleringsubsidie. De huidige subsidieregels en de beschikbare subsidiebudgetten bieden geen ruimte om deze programma's ook de komende jaren te (blijven) ondersteunen. Daarmee dreigen de genoemde programma's uit Venlo te verdwijnen.

Daarnaast zijn er een drietal (culturele) evenementen die potentie hebben om door te groeien naar een beeldbepalend evenement, een aanvulling zijn op het huidige evenementenaanbod en bijdragen aan de citybranding van Venlo. Het gaat om: Venlo Fietst, Aan de Waterkant en Struinen in de tuinen. In het huidige evenementenbeleid is niet voorzien in het faciliteren of ondersteunen van nieuwe evenementen. Verankering (en doorontwikkeling) van de genoemde culturele programma's en evenementen in Venlo om verder invulling en uitvoering te geven aan de gemeentelijke beleidsdoelen (Cultuurvisie, Venlo City Branding, Toeristische Visie) is wenselijk. Daarnaast wordt gestreefd naar meer flexibiliteit binnen de vastgestelde kaders om innovatie en doorontwikkeling ook structureel mogelijk te maken.

Het voornemen is om concrete (subsidie)afspraken te maken met de bovengenoemde initiatiefnemers voor het jaar 2023. Vanuit cultuur gaat onderzocht worden of een aanpassing van de huidige subsidieregels Amateurkunst, Volkscultuur en Culturele projecten nodig is om dergelijke programma's in de toekomst beter te ondersteunen (bijv. door het opnemen van een innovatiesubsidie zoals bij sport). In het kader van de herijking van het evenementenbeleid wordt onderzocht hoe omgegaan moet worden met nieuwe initiatieven in relatie tot de beeldbepalende evenementen zoals vastgelegd in het evenementenbeleid. Voorgesteld wordt om voor het jaar 2023 eenmalig een bedrag van € 120.000 vrij te maken.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Verlichtingsplan Parelketting	U		500			
Openbare ruimte omgeving HAS	U				1.860	
Totaal onrendabel			500	1.860		
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Verdiepen en onderscheiden			500	1.860		

Verlichtingsplan Parelketting

2023	2024	2025	2026
500			

Een aantrekkelijke avondbeleving is van belang om bezoekers aan de binnenstad zo lang mogelijk vast te houden, met name gedurende de donkere periode van het jaar. Door middel van een doordacht lichtconcept wordt de 'Venlose parelketting' in de binnenstad letterlijk in de spotlights geplaatst. Monumentale, beeldbepalende gebouwen en pleinen (de parels) en de historische/economische hoofdroutes (de ketting) worden in samenhang verlicht, waardoor de bezoekers op een logische en aansprekende manier door de binnenstad worden geleid.

De avondbeleving van monumentale pleinen, hotspots en routes in de binnenstad wordt in de lijn van het "Plan Binnenstad 2030" versterkt. Als eerste wordt de historische stadsentree vanuit het station een impuls gegeven door de monumentale bebouwing en de openbare ruimte bijzonder uit te lichten. Het voornemen is om het monumentale postkantoor (Museum Van Bommel Van Dam), het Limburgs Museum en de historische Keulse Poort aan te gaan pakken. De hiervoor benodigde ondergrondse infrastructuur is bij de herinrichting van de openbare ruimte al aangelegd. In 2023 wordt gestart met fase 1, de Stadsentree in het Museumkwartier. Hiervoor wordt een bedrag geraamd van € 500.000. De gemeentelijke kosten omvatten een belangrijk deel van de totale kosten.

Doorontwikkeling HAS

2023	2024	2025	2026
	1.860		

De HAS wil graag op de huidige locatie doorontwikkelen gezien de uitstekende bereikbaarheid met het openbaar vervoer, tevredenheid over het gebouw en de zichtbaarheid. Daarmee vormt de doorontwikkeling van de HAS de aanjager voor een nieuwe impuls van het achterliggende gebied; de Dominicanenstraat in het Kloosterkwartier. Het woon- en verblijfsklimaat van de omgeving Dominicanenstraat en Kloosterkwartier wordt in het kader van ruimtelijke kwaliteit, klimaatadaptatie, duurzaamheid en erfgoedbeleving opgewaardeerd. Doel is in 2023 te komen tot een uitwerking van de planvisie "locatie HAS en omgeving" naar een ontwerp van de openbare ruimte. Om de doorontwikkeling van de HAS te ondersteunen alsmede het openbaar gebied aan te pakken wordt voorgesteld om in 2024 een bedrag van € 1.860.000 beschikbaar te stellen.

6. Circulaire en duurzame hoofdstad

Kernopgave van het programma is Venlo een toekomstbestendige gemeente te laten zijn die kansen benut in de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. Dit wordt gedaan in verbinding met andere gemeentelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld de bebouwde omgeving of mobiliteit. Zo kent dit programma een nauwe verbinding met andere programma's en daarmee dragen meerdere voorstellen in andere programma's bij aan de benoemde doelstelling.

De basis van de opgave ligt in verlengde van het rijksbeleid en in bijzonder het nationale klimaatakkoord waaraan Venlo ook haar bijdrage levert. Naast deze opgave werkt Venlo ook aan het waarborgen van de wettelijke opgave van milieubeleid op terrein van water, bodem en lucht.

Naast de klimaatopgave is door mondiale spanningen, de oorlog in Oost-Europa en de daarmee samenhangende explosief gestegen energieprijzen, de toekomstbestendigheid van energie en grondstoffen in het geding gekomen en is daarmee een prioritair dossier in Venlo omdat hiervan effecten kunnen uitgaan in de realisatie van alle programmaopgaven. Ook de huidige 'teruglevercapaciteit' van duurzame energiebronnen aan het elektriciteitsnet kent zijn grenzen; deze problematiek vraagt slimme oplossingen met betrekking tot de verduurzamingsopgave.

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het vergroten van bewustwording van burgers en bedrijven dat er iets moet gebeuren. Hierin wordt de komende jaren stevig verder op ingezet. De actuele ontwikkelingen versterken de bewustwording in de samenleving en de noodzaak tot handelen van eenieder. Om de doelen ook daadwerkelijk te realiseren wordt een beweging ingezet van voorbereiding naar uitvoering en resultaat.

Het programma heeft een belangrijke regiocomponent, sluit aan op de Regiovisie 2040 en er wordt binnen de regio actief samengewerkt in het kader van Regionale Energie Strategie (RES). Gelet op het (gemeente) grensoverstijgende karakter van het programma wordt de samenwerking met andere overheden, bedrijven, ketenpartners en inwoners waar mogelijk verder versterkt en geïntensiveerd.

Het programma Duurzame en circulaire hoofdstad bestaat uit drie programmalijnen met eigen subdoelstellingen en indicatoren. De drie programmalijnen zijn: energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. In de communicatie naar inwoners gebruiken we steeds vaker de termen: nieuwe energie, nieuwe natuur en nieuwe gebruik.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Energietransitie	Baten	2.992	2.408	2.408	2.408
	Lasten	5.819	4.958	6.947	2.937
Subtotaal Energietransitie		-2.826	-2.550	-4.539	-529
Klimaatadaptatie	Baten				
	Lasten	1.157	667	667	667
Subtotaal Klimaatadaptatie		-1.157	-667	-667	-667
Circulariteit	Baten	550	250	250	250
	Lasten	2.076	1.538	1.488	1.493
Subtotaal Circulariteit		-1.526	-1.288	-1.238	-1.243
Totaal saldo Programma		5.510	4.505	6.445	2.440

Investeringsvoorstellen

Programmalijn	Krediet		Voorportaal		
	2022	2023	2024	2025	2026
Energietransitie		6.607			
Klimaatadaptatie					
Circulariteit					
Totaal programma 6		6.607			

Energietransitie

Inleiding

Energietransitie (Nieuwe Energie)

Deze programmaliijn richt zich op het bieden van zekerheid van energie en warmte uit hernieuwbare en schone (lokale) bronnen in Venlo.

Wat willen we bereiken?

Nieuwe energie in Venlo heeft tot doel de leveringszekerheid te bieden van energie en warmte door inzet van hernieuwbare en schone (lokale) bronnen in Venlo. De leveringszekerheid is door oorlog in Oost-Europa en, mede als gevolg daarvan, enorm gestegen energieprijzen, actueler dan ooit. Vanuit optiek van leveringszekerheid op de korte termijn gaan we sterker sturen op energiebesparing in Venlo. Het voorzien in de eigen energiebehoefte krijgt in Venlo een impuls door het project 'zon op particuliere daken' naast de verkenningen op gebied van grootschalige opwek. Tevens wordt vanuit kansen perspectief steeds meer samen met lokale initiatieven gewerkt (klimaatwijkakkoorden, verduurzamen bedrijventerreinen) en met lokale partners (ondernemend Venlo, Wijk en dorpsraden, verenigingen, energiecoöperatie(s)).

Naast het vaststellen en periodiek actualiseren van de transitievisie warmte wordt binnen een pilot (Pilot Aardgasvrije wijk Hagerhof) actief ervaring opgedaan met een meer grootschalige wijkaanpak met een warmtenet concept en duurzame warmtebron. Naast een resultaatgerichte benaderwijze wordt ook de komende tijd aandacht besteed aan de governance en de rol van de gemeente om weloverwogen keuzes te kunnen maken in de toekomst.

Naast de wijkaanpak naar aardgasvrij wordt de focus verbreed naar korte termijn winst van CO₂-reductie. In de gebouwde omgeving gaat dat door collectieve inkooptrajecten op gebied van isolatie, (hybride) warmtepompen gebeuren, in combinatie met gerichte voorlichting en advies en ontsluiten van subsidies. Daarmee wordt zowel een programmaopgave gerealiseerd en wordt ondersteuning aan inwoners geboden in het beheersen van kosten van energie en warmte. Bij dit wordt alles oog voor een rechtvaardige energietransitie gehouden waarbij kansen ontstaan voor iedereen en gericht energiearmoede wordt bestreden. Als gemeentelijke organisatie wordt het goede voorbeeld gegeven door intensivering van de projectmatige aanpak van verduurzaming van het (gemeentelijk en maatschappelijk) vastgoed. Daarbij wordt, samen met gebruikers, verenigingen en instellingen een inhaalslag voor de sportterreinen, cultuur- en gemeenschapsaccommodaties gemaakt. Hiermee wordt actief een bijdrage geleverd in de continuering van voorzieningen die als gevolg van enorm gestegen energieprijzen onder spanning komen. De speerpunten in de aanpak richten zich op energie opwek, energiebesparing en duurzame warmtevoorziening in de gebouwde omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 wordt de ingezette lijn om te komen van voorbereiding naar uitvoering voorgezet.

Samenvattend zijn de navolgende resultaatgebieden voor het deelprogramma energietransitie in beeld. O.a. voortbordurend op de integrale gebiedsverkenning Meelderbroek wordt invulling gegeven aan de realisatie van energieke landschappen voor grootschalige opwek en vindt stimulering plaats van energiebesparing en CO₂-reductie gezamenlijk met ketenpartners gericht op de sectoren gebouwde omgeving, industrie en mkb, land- en tuinbouw, mobiliteit en energie.

Energieopwekking komt vooral op regionale schaal tot uitvoering. De komende jaren vinden voorbereidende activiteiten plaats om de doelstellingen vanuit de RES daadwerkelijk te realiseren. Realisatie van de pilot Aardgasvrije wijk Hagerhof met aandacht voor de financiële businesscase, de bewonersparticipatie, de governance van het warmtenet en de technische uitwerking van het warmtenet en de warmtebronnen (aquathermie). Optimalisatie en deels herijking van de transitievisie warmte om naast warmtenetten ook een versnelling te realiseren in woningbouwcomplexen en individuele woningen. De versnelling vindt plaats door middel van voorlichting, inkoopacties en ontsluiting van subsidies. Daarbij is niet alleen het einddoel (2050 aardgasvrij) in beeld en wordt ook ingezet op hybride oplossingen als tussenstap voor energiekosten beheersing en CO2 reductie.

De realisatie - en versnelling - van de vastgestelde pilot projecten van verduurzaming gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed volgens de vastgestelde routekaart. In aanvulling daarop leidt de versnellingsregeling voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed tot een versnelde aanpak van de noodzakelijke verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed. Met als doel om, naast de beoogde CO2-reductie, te komen tot kostenbeheersing voor voorzieningen en verenigingen.

Parallel aan de uitvoering van de compensatieregelingen voor gestegen energielasten voor de doelgroep energiearmoede, wordt de structurele verlaging van energielasten voor woningeigenaren en huurders gericht op gedragsbeïnvloeding voortgezet. Tevens vindt een permanente dialoog plaats met ketenpartners en in het bijzonder de woningbouwcoöperaties. Hiervan vindt ook een vertaling plaats in de woonvisie en de prestatieafspraken. Doel is om de uitvoering van reguliere (vervanging/onderhoud) activiteiten en of nieuwbouw te verbinden met de transitievisie warmte opgave.

Ter realisatie van deze speerpunten zullen gerichte voorstellen worden gedaan.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2023.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Energietransitie	Baten	2.992	2.408	2.408	2.408
	Lasten	5.819	4.958	6.947	2.937
Totaal saldo Programmalijn		2.826	2.550	4.539	529

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmalijn Energietransitie	2023	2024	2025	2026
Investeringsfonds integrale verduurzaming vastgestelde routekaart (toevoeging)	-2.000	-2.000	-4.000	
Verplichting energiebesparing bedrijven	-303			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijn Energietransitie	2.303	2.000	4.000	

Investeringsfonds integrale verduurzaming vastgestelde routekaart (toevoeging)

2023	2024	2025	2026
-2.000	-2.000	-4.000	

Om te voldoen aan de wettelijke taak voor verduurzaming van gemeentelijk vastgoed is meer nodig dan de 4 pilots in 2022 en 2023. Daarom willen we aanvullend in het verlengde van de wettelijk erkende maatregelen in 2023 starten met de verduurzaming van nog enkele andere grote gebouwen in 2024 grotere sporthallen en in 2025 de integrale verduurzaming van het vastgoed voor de ambtelijke huisvesting. Hiermee zijn dan in 2026 de gemeentelijke gebouwen met erkende maatregelen en het grootste energieverbruik verduurzaamd.

Uit de eerste verkenningen en kostenopgaven blijkt dat met de verduurzaming van de eerste vier pilots een bedrag is gemoeid dat aanzienlijk hoger is dan voor 2022 (€ 200.000) en 2023 (€ 300.000) beschikbaar gestelde bedragen. Voor deze integrale verduurzaming zijn additionele middelen nodig bovenop de € 5 miljoen uit het coalitieakkoord die beschikbaar zijn gesteld voor de versnelling van de aanpak van de verduurzaming van het maatschappelijk/sport vastgoed inclusief accommodaties die niet ons eigendom zijn. De totale kosten gemoeid met dit voorstel bedragen € 8 miljoen over de jaren 2023 t/m 2025.

Verplichting energiebesparing bedrijven

2023	2024	2025	2026
-303			

De gemeente heeft een wettelijke taak namelijk energietoezicht op bedrijven. In de gemeentelijke besluitvorming rondom RES is opgenomen dat gemeenten actief uitvoering geven aan de wettelijke taak rondom energietoezicht. Hiervoor is een doelstelling opgenomen om 25% energie te besparen in 2030. Deze opgave is door recente ontwikkelingen urgent geworden. Enerzijds door de sterk gestegen gasprijs en de noodzaak om op gas te besparen nu de gasleveranciers op basis van mondiale ontwikkelingen onzeker zijn. Tevens speelt actueel de netwerkproblematiek waarbij belangrijk is dat het bedrijfsleven aan de slag gaat met energiebesparing.

Op basis van deze ontwikkelingen is het essentieel om actief te gaan sturen door:

- Het toezichthoudende spoor ('de stok') door het intensiveren van het toezicht op bedrijven om extra middelen beschikbaar te stellen om deze maatregelen via de RUD Limburg Noord uit te voeren;
- Het stimulerende spoor ('de wortel') het in dialoog met bedrijven in Venlo zijn en blijven gebeurt onder andere middels het project Stichting duurzame bedrijventerreinen Ondernemend Venlo.

In 2023 gaan we toezicht houden op de informatieplicht energiebesparing bij betreffende bedrijven. Soms zijn de vergunningvoorschriften niet meer actueel en moeten deze aangepast worden om daarmee energiebesparing te kunnen afdwingen. Dit wordt gecombineerd met voorlichting en advies aan de voorkant van het proces om de energiebesparing door bedrijven eenvoudig mogelijk te maken.

Per 2024 start er een volgende rapportageperiode voor type A- en B-bedrijven. Dit is niet opgenomen in het begrotingsvoorstel.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Rendabel						
Pilot aardgasvrije wijk Hagerhof Oost	U		6.607			
Totaal rendabel			6.607			
Totaal Programmaliĳn Energietransitie			6.607			

Pilot aardgasvrije wijk Hagerhof-Oost

	2023	2024	2025	2026
	6.607			

In de Transitievisie Gebouwde Omgeving 2021 is de wijk Hagerhof-Oost aangewezen als één van de meest kansrijke wijken om collectief van aardgas af te gaan door de aanleg van een warmtenet. Op basis van deze visie is een PAW-subsidie verleend welke volledig bestemd is voor de aanleg van een TEO Warmtenet in de wijk Hagerhof-Oost.

De totale subsidie bedraagt € 7.607.237. Hiervan is al € 1.000.000 als voorbereidingskrediet bestemd voor het project. Voorgesteld wordt om ook de overige rijksmiddelen in de begroting te bestemmen voor het project (het is immers een specifieke uitkering). De looptijd van de beschikking is 2020 t/m 2028.

Het voorbereidingskrediet waarmee uitvoering gegeven wordt aan de definitiefase van het project loopt tot eind 2023. De middelen die nog niet bestemd zijn dienen daarom verdeeld te worden over de jaren waarin de uitvoering plaatsvindt. Omdat daar nog geen gespecificeerde begroting van te maken is, wordt voorgesteld deze evenredig te verdelen over de jaren:

Jaarlijks € 1.320.000 over de jaren 2025 t/m 2028 en in het jaar 2024 € 1.327.237.

Klimaatadaptatie

Inleiding

Klimaatadaptatie (Nieuwe natuur)

Deze programmalijn richt zich op de realisatie van een groene, leefbare en veilige stad die voorbereid is op, zich verhoudt tot en zich aanpast aan de klimaatverandering.

Wat willen we bereiken?

Kernopgave van het deelprogramma klimaatadaptatie is het realiseren van een groen, leefbare en veilige stad die voorbereid en aangepast is op de klimaatverandering. In tegenstelling tot de andere programmalijnen ligt de nadruk op het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering en ervoor zorg dragen dat de samenleving hierdoor niet tot stilstand komt. Het gaat hierbij onder andere over wateroverlast, hittestress, droogte, biodiversiteit, etc.. Binnen deze programmalijn wordt ingezet op een stevige transitie door van beleid naar regie en uitvoering te gaan. De watersnood in Limburg heeft de urgentie van een klimaat-adaptieve stad nogmaals benadrukt.

Om de uitvoeringsgerichtheid te versterken worden de Venlose opgaven en projecten gekoppeld aan de extra klimaatmiddelen die komende jaren beschikbaar komen binnen het nationaal klimaatfonds. Draagvlak, bewustwording en een financiële basis is aanwezig voor het onderdeel water. Voor andere klimaat adaptieve thema's zoals hittestress, droogte en biodiversiteit is de oplossing bekend en wordt de vertaalslag naar uitvoering actief gemaakt. De kernoplossing vergroening staat daarbij centraal. In projecten en bij ruimtelijke initiatieven realiseren we hoogwaardig klimaat-adaptieve oplossingen met als resultaat groene, gezonde centra, wijken en buurten. In gemeentelijke projecten wordt het goede voorbeeld gegeven; er wordt actief ingezet op samenwerking met ondernemers, partijen en initiatiefnemers in straten (groene straat), wijken (klimaat-wijkakkoorden) en regio. De klimaat-adaptieve opgave wordt vertaald binnen het instrumentarium van de Omgevingswet.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de uitvoering wordt gekozen voor maatwerk gerelateerd aan gebiedskenmerken zoals woonbuurten, werkgebieden, centrumgebieden en wordt doelgericht gewerkt op de schaal (regio, stad, wijk of straat) die bij het vraagstuk past. Het ambitieniveau is gedefinieerd in de Agenda Groen en Water. De realisatie zal plaatsvinden langs het uitvoeringsinstrumentarium 'Groen en Water'. Gegeven de opgave en de impact van deelonderwerpen (hittestress) wordt de prioriteit gelegd bij het stedelijk gebied en bedrijventerreinen boven het buitengebied. Het einddoel, een klimaatbestendig Venlo wordt bereikt door een realistische en uitvoerbare strategie.

Samenvattend zijn de navolgende resultaatgebieden voor de programmalijn klimaatadaptatie aan de orde. In ruimtelijke projecten en reconstructie werkzaamheden in de openbare ruimte worden oplossingen om droogte, hittestress en wateroverlast tegen te gaan gerealiseerd en wordt de biodiversiteit versterkt. Hierbij wordt ingezet op actieve bewonerscommunicatie waarbij door middel van advies, voorlichting en stimuleringsmaatregelen woningeigenaren en bedrijven voor hun bezit vergelijkbare keuzes kunnen maken. Daarnaast wordt ingezet op een kwaliteitsimpuls van vergroening in gebouwde omgeving en bedrijventerreinen om klimaat-adaptieve oplossingen te realiseren. In het verlengde daarvan zal een substantiële omslag plaatsvinden gericht op ontstening

van de openbare ruimte en particuliere terreinen. Ter realisatie van deze speerpunten zullen gerichte voorstellen worden gedaan.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn. Binnen programmaliijn Klimaatadaptatie zijn geen investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Klimaatadaptatie	Baten				
	Lasten	1.157	667	667	667
Totaal saldo Programmaliijn		1.157	667	667	667

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Klimaatadaptatie	2023	2024	2025	2026
Uitvoeringsmiddelen programma circulaire en duurzame hoofdstad	-431			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn Klimaatadaptatie	431			

Uitvoeringsmiddelen programma circulaire en duurzame hoofdstad

	2023	2024	2025	2026
	-431			

Het coalitieakkoord is ambitieus op gebied van duurzaamheid en circulariteit. De afgelopen 4 jaar is op vele fronten een eerste slag gemaakt met duurzaamheidsopgaven die om een vervolg vragen. Actualiteit rondom betaalbaarheid en leveringszekerheid van energieopwek, energiebesparing en energieopslag en -distributie vraagt ook om onderzoek en handelen. Naast de eigen middelen die de gemeente Venlo voor het programma beschikbaar stelt zijn er via de mei-circulaire middelen beschikbaar gesteld die noodzakelijk zijn voor het bereiken van resultaat binnen dit programma. Het voorstel is om de middelen voor de Venlose opgave ter hoogte van € 430.821 toe te wijzen aan het programma circulair en duurzame hoofdstad begroting 2023.

Het betreft een eenmalige voeding vanuit de rijksoverheid in het duurzaamheidsfonds voor de gemeentelijke taakuitvoering. Naast een eenmalige bijdrage van de rijksoverheid is een structurele bijdrage vanuit de rijksoverheid noodzakelijk waarover op dit moment nog geen finale duidelijkheid is.

De middelen zijn noodzakelijk om ook in 2023 meer schaal, slagkracht te kunnen realiseren in de verduurzamingsopgave.

Circulariteit

Inleiding

Circulariteit (Nieuw gebruik)

Deze programmalijn richt zich op de ontwikkeling van een circulaire economie en onderscheidende samenleving die gekenmerkt wordt door groei zonder verlies, verspilling of belasting en meer specifiek op de beschikbaarheid van grondstoffen en het reduceren van milieu-impact van grondstoffengebruik.

Wat willen we bereiken?

Binnen deze programmalijn wordt actief ingezet op het sluiten van kringlopen. In 2023 en verder is beschikbaarheid van grondstoffen essentieel en worden activiteiten geïnitieerd om sociale, maatschappelijke en economische teruggang te voorkomen die dreigt door grondstoffentekorten en sterk oplopende prijzen.

Venlo heeft vanuit het verleden hiervoor innovatieve projecten opgestart in de circulaire economie, in bijzonder gericht op de bebouwde omgeving en infrastructuur. Bij het realiseren daarvan is een directe bijdrage geleverd aan reductie van milieudruk en vergroten van levenszekerheid van producten. Eveneens zijn lokaal nieuwe economische perspectieven ontstaan en heeft Venlo een herkenbare profilering als aanjager/ innovator in de circulaire economie gerealiseerd. Daarmee ontstaat een aanvullende doelstelling om de ervaringen van de innovatieve projecten actief te delen om daarmee een structurele transitie van lineair naar circulair in samenleving en in bijzonder bedrijfsleven te bewerkstelligen. Innovatieve projecten zoals het stadskantoor krijgen opvolging in de realisatie van een C2C - woonwijk en andere bouwprojecten in Venlo waarin samen met ontwikkelaars circulaire oplossingen worden getoond in gebruik van nieuwe en reeds in omloop zijnde grondstoffen. De aandacht wordt daarom verschoven naar de gedragsverandering in bedrijfsleven en samenleving om de voordelen van de circulaire economie ook breder te laten ervaren. Met gericht onderzoek naar waarde van circulariteit in Venlo is aangetoond dat in de projecten tal van voordelen kunnen ontstaan. Voordelen van kostenreductie, gezondheidswinst, CO₂-reductie en het ontstaan van nieuwe markten voor het lokaal bedrijfsleven. Naast het waardebewoud van grondstoffen bij nieuwe projecten wordt ook steeds meer gericht op de in omloop zijnde grondstoffen. In het kader van het nieuwe afvalbeleid wordt afval gereduceerd afval en worden ervaringen opgedaan in de toepassing van een circulair ambachtscentrum. Daarmee worden in Venlo belangrijke stappen gezet in de realisatie van een volledig circulaire economie in 2050.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samenvattend worden de navolgende resultaatgebieden voor het programmalijn circulariteit opgepakt.

Het afvalstoffenbeleid wordt doorontwikkeld naar grondstoffenbeleid inclusief stimulering van faciliteiten zoals grondstoffenbanken. Binnen de gemeente Venlo wordt het circulair inkoopbeleid doorontwikkeld in het verlengde van de implementatie van het onderzoek meerwaarde van C2C in Venlo. Een onderzoek naar vervolg op Healthy Buildings met een bijzondere gerichtheid op luchtkwaliteit binnen schoolgebouwen wordt opgestart.

Afgelopen jaar zijn er in 3 wijken klimaat-wijkakkoorden voorbereid en zijn duurzaamheidsinitiatieven op gang gebracht met stimuleringsbijdragen. Met de klimaat-wijkakkoorden is ook aangetoond dat vanuit kansperspectief inwoners en verenigingen samen de schouders onder de opgaven willen zetten om daarmee hun woonomgeving duurzaam te verbeteren. Het aantal wijkklimaatakkoorden en duurzaamheidsinitiatieven van inwoners en partners wordt opgeschaald. Naast een collectieve aanpak op straat- of wijkniveau is er ook aandacht voor de individuele bewoner. Het duurzaamheidsloket en de duurzaamheidsambassadeurs vullen een belangrijke rol in het voorlichten, bewust maken en adviseren van inwoners bij het verduurzamen van hun woning, de omgeving of de overige kansen op gebied van circulariteit of klimaatadaptatie. De gemeente heeft een wettelijke taak inwoners en bedrijven bewust te maken en voor te lichten. Tot op heden doen we dit in de gebouwde omgeving voor woningeigenaren en voor specifieke doelgroepen in het kader van energiearmoede. We moeten dit verder opschalen (volume) en verbreden naar andere doelgroepen die genoemd zijn in het klimaatakkoord (industrie, land- en tuinbouw, mobiliteit). De vraag naar de dienstverlening van het duurzaamheidsloket is o.a. als gevolg van sterk gestegen energieprijzen enorm toegenomen. Woningeigenaren, industrie, land- en tuinbouw en mobiliteitsgebruikers moeten meer inzicht kunnen krijgen in de verduurzamingsopgave, wat ze kunnen doen en stimuleren dat ze dit ook doen en hun daarbij ook ontzorgen zowel in techniek, subsidie en financiering. Daarmee ontsluiten we landelijke stimuleringsregelingen en Venloos beleid.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn. Binnen programmaliijn Circulariteit zijn geen investeringen uit het investeringsprogramma 2023 van toepassing.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2023	2024	2025	2026
Circulariteit	Baten	550	250	250	250
	Lasten	2.076	1.538	1.488	1.493
Totaal saldo Programmaliijn		1.526	1.288	1.238	1.243

Begrotingsvoorstellen 2023 2026 Programmaliijn Circulariteit	2023	2024	2025	2026
Doorontwikkelen en verbreden duurzaamheidsloket	-225			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn Circulariteit	225			

Doorontwikkelen en verbreden duurzaamheidsloket

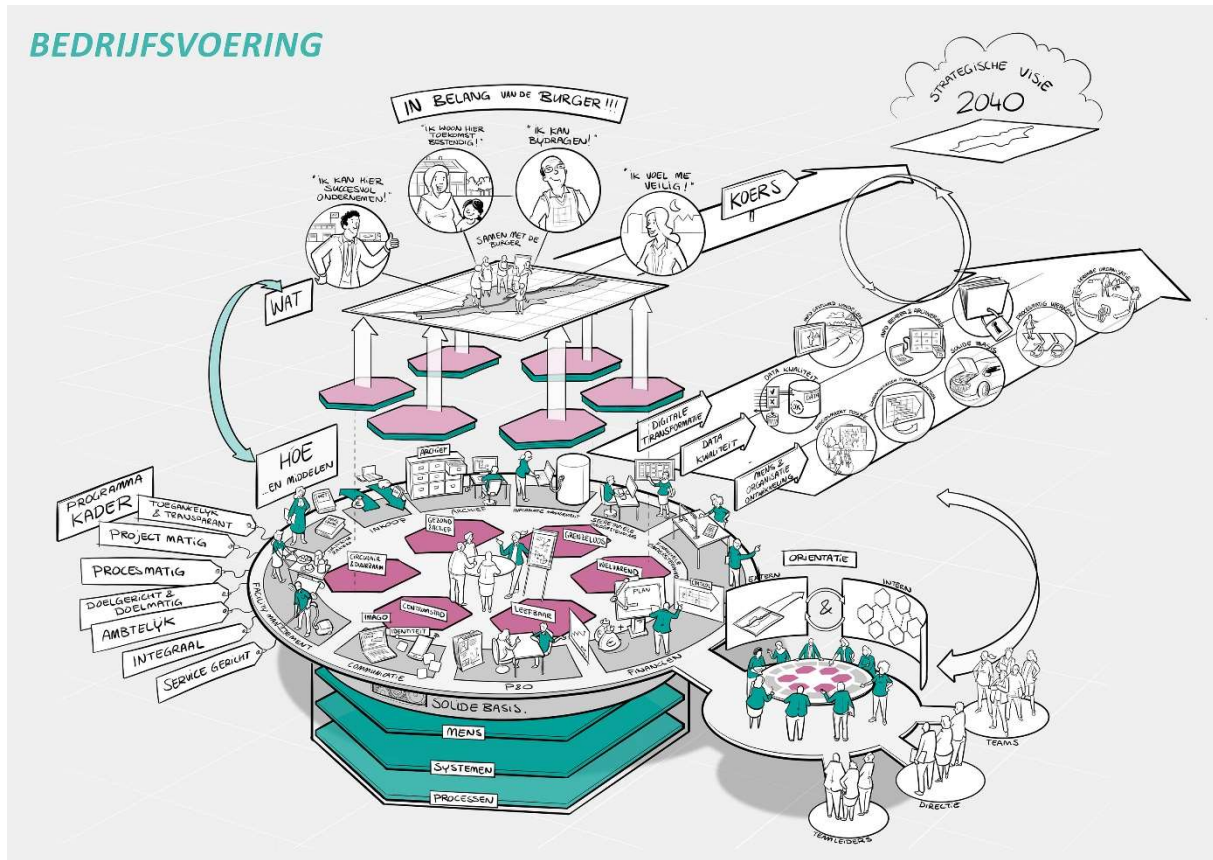
2023	2024	2025	2026
-225			

De vraag naar de dienstverlening van het duurzaamheidsloket is o.a. als gevolg van sterk gestegen energieprijzen enorm toegenomen. Woningeigenaren, industrie, land- en tuinbouw en mobiliteitsgebruikers moeten meer inzicht kunnen krijgen in de verduurzamingsopgave, wat ze kunnen doen en stimuleren dat ze dit ook doen en hun daarbij ook ontzorgen zowel in techniek, subsidie en financiering. Daarmee ontsluiten we landelijke stimuleringsregelingen en Venloos beleid op lokaal niveau gericht op specifieke doelgroepen onder andere op gebied van energieopwekking, isolatie, elektrisch rijden, deelautogebruik, energiebesparing, afkoppelen regenwater, vergroenen van tuinen en circulair materiaal gebruik.

De gemeente heeft een wettelijke taak inwoners en bedrijven bewust te maken en voor te lichten. De kosten in 2023 bedragen vooral incidentele project- en implementatiekosten ter hoogte van € 225.000. In de planuitwerking wordt gedacht ook externe financieringsbronnen voor het loket te organiseren, een verbinding te maken met de reguliere dienstverlening van de gemeente en een collectief eigenaarschap te organiseren met bijdragen van projectpartners.

Algemene middelen

BEDRIJFSVOERING

Algemene middelen

Inleiding

Het overzicht algemene middelen bevat de baten en lasten die niet rechtstreeks toewijsbaar zijn aan één van de zes inhoudelijke programma's. Het overzicht algemene middelen is geen programma en gaat daarom ook niet in op de beantwoording van de vragen 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

Wel presenteren we hier een financieel overzicht en geven we een toelichting op de begrotingsvoorstellen die onder Algemene middelen vallen.

Wat mag het kosten?

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

	2023	2024	2025	2026
Baten				
Financiering	11.026	10.881	10.789	10.809
Onroerende zaakbelasting	41.079	41.839	41.839	41.839
Overheadkosten	142	193	193	193
Overige algemene dekkingsmiddelen	3.738	537	169	
Overige belastingen	2.675	2.675	2.675	2.700
Uitkeringen gemeentefonds	288.773	284.699	289.075	267.875
Totaal baten	347.433	340.825	344.740	323.417
Lasten				
Financiering	14.731	16.870	20.013	11.730
Onroerende zaakbelasting	1.169	199	199	199
Overheadkosten	42.903	42.563	42.217	42.137
Overige algemene dekkingsmiddelen	7.366	3.510	2.832	2.857
Overige belastingen	1.736	1.549	1.549	1.549
Post onvoorzien	539	539	539	539
Vennootschapsbelasting				
Totaal lasten	68.443	65.228	67.349	59.010
Saldo algemene dekkingsmiddelen	278.990	275.597	277.391	264.407

Begrotingsvoorstellen 2023-2026 Algemene middelen	2023	2024	2025	2026
Gemeentelijke energielasten	-2.116	-2.117		
Personeelskostenbegroting (PKB)	-1.193	-1.220	-1.057	-757
Ontwikkeling prijsinflatie 2022 exploitatie	-554	-550	-550	-551
Bijdrage ICT NML	-487	-502	-502	-502
Meerjarenbegroting 2023-2026 BsGW	-269	-82	-82	-82
Begroting toerekening uren voor grondexploitatie en investeringskosten	-177	-177	-177	-177
Reservering t.b.v. woonlastenontwikkeling 2024-2026		-2.000	-2.200	-678
Reservering macro- economische ontwikkelingen/Maatschappelijke opgave		-370	-2.958	
Afboeken restant opgave herijking sociaal domein en gemeentelijk maatschappelijk vastgoed				-1.950
Vrijval repro budget	100	100	100	100
Vrijval kapitaallastenplafond 2023	1.135			
Areaaluitbreiding OZB 2021-2022-2023	1.950	1.950	1.950	1.950
Gemeentefonds/ meicirculaire 2022	13.427	8.610	12.877	4.258
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen		-48	-48	-47
Totaal Algemene middelen	11.817	3.592	7.352	1.565

Gemeentelijke energielasten

	2023	2024	2025	2026
	-2.116	-2.117		

Gezien de huidige situatie op de internationale energiemarkt en de contractuele verplichtingen aan onze energieleverancier stijgen de tarieven voor elektriciteit en gas fors. Voor de contractuele jaren 2023 en 2024 is de verwachte uitgave jaarlijks € 4 miljoen. In de komende jaren zal nader moeten worden bezien en gemonitord in welke mate deze prijsstijging structureel is en wat voor effect dit op de meerjarenbegroting heeft.

Het geschatte bedrag aan meerkosten is gebaseerd op de meest recent beschikbare afgenomen volumes en de marktprijzen van mei 2022.

Personeelskostenbegroting (PKB)

	2023	2024	2025	2026
	-1.193	-1.220	-1.057	-757

Ter uitvoering van de doelstellingen in de programmabegroting is op enkele gebieden beperkt meer personele inzet nodig dan waarin het huidige formatieplan van Venlo voorziet. In de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Personeelskostenbegroting is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Ontwikkeling prijsinflatie 2022 exploitatie

2023	2024	2025	2026
-554	-550	-550	-551

- Hogere kosten klein onderhoud binnen- en buitensportaccommodaties

Klein onderhoud binnen- en buitensportaccommodaties bestaat uit voertuigonderhoud en vastgoed (installatie) onderhoud. Onderhoudskosten voor binnen- en buitensport blijken de afgelopen twee jaren fors hoger dan begroot. De extra eisen voor luchtkwaliteit (corona) intensiveren bovendien het installatie onderhoud. De 2 gecontracteerde bedrijven voor voertuigonderhoud en voor installatieonderhoud hebben prijsstijgingen aangekondigd overeenkomstig de geldende overeenkomsten voor in totaal structureel € 150.000.

- Indexatie Jeugd

Doordat de OVA-index van 2023 (voorlopig 3,72%) hoger is dan de gemeentelijke indexatie van 3,3% is aanvullende indexatie nodig om de loonkosten van de zorgaanbieders te kunnen bekostigen. Dit betekent een budgetverhoging voor 2023 met € 121.000 en vanaf 2024 structureel € 118.000.

- WMO inflatie vervoersvoorzieningen

Voor wat betreft het contract met hulpmiddelenleverancier Medipoint wordt jaarlijks een indexering bepaald aan de hand van de CPI-index. In april 2022 was de CPI-index 9,6%, de verwachting is dat de CPI-index van september 2022 minimaal op 10% uitkomt. Dat is 7% meer dan de gemeentelijke indexatie van 3%. De structurele verhoging bedraagt € 105.000.

Daarnaast zijn er een zestal voorstellen met een structurele verhoging lager dan € 100.000 voor in totaal € 177.000. Gezien het bedrag zijn deze niet afzonderlijk van een toelichting voorzien.

Dit betreft: Hogere brandstofkosten voertuigen Buitendienst (€ 60.000), Leerlingenvervoer NEA index (€ 31.000), Microsoft E3 (€ 30.000), Indexatie kosten Regiobureau Noord-Limburg (€ 24.000), Lidmaatschappen VNG en G40 (€ 22.000) en Iburgerzaken (€ 10.000).

Bijdrage ICT NML

2023	2024	2025	2026
-487	-502	-502	-502

De verhoging van de (jaarlijkse) bijdrage ICT NML wordt veroorzaakt door in gebruik name van Back-up Microsoft 365, inregelen van functioneel beheer Microsoft 365 en invoering nieuw digitale werkomgeving.

Deze werkzaamheden zijn al in 2022 uitgevoerd/ opgestart en voorgedragen in een begrotingswijziging. Voor 2023 zijn deze voor een heel jaar berekend naar € 487.000. Deze mogen gezien worden als noodzakelijke kosten.

Bijgaande begrotingswijziging brengt de Venlose begroting in lijn met de benodigde deelnemersbijdrage conform de begroting ICT NML.

Meerjarenbegroting 2023-2026 BsGW

2023	2024	2025	2026
-269	-82	-82	-82

Met betrekking tot de meerjarenbegroting 2023-2026 van de BsGW is de begroting vastgesteld door het algemeen bestuur BSGW. Voor Venlo betekent dit een budgettophoging van € 269.460 ten opzichte van de huidige jaarschijf 2022 (waarvan € 187.000 incidenteel en € 82.000 structureel). Dit betreft de loonindexering en de indexering van goederen en diensten, correctie post sociale lasten, afschrijvingen, uitvoeringskosten WOZ-bezwaren, en implementatiekosten hosting en applicaties.

Begroting toerekening uren voor grondexploitatie en investeringskosten

2023	2024	2025	2026
-177	-177	-177	-177

Het aantal toe te rekenen uren aan de grondexploitatie en investeringsprojecten daalt gelet op de aantallen in 2023 t.o.v. 2022 met 3.338 uur. Dit dient in de begroting ook administratief onder Algemene Middelen te worden aangepast omdat hierdoor met een saldo van € 177.000 minder aan uren kunnen worden toegerekend. Relevant is te melden dat het hiermee samenhangende overheadtarief stijgt met € 3 per uur om de overheadkosten weer in balans te brengen. In 2022 is het overheadtarief vastgesteld op € 42 en vanaf 2023 wordt via deze begroting voorgesteld dit conform vastgesteld beleid te verhogen naar € 45.

Reservering t.b.v. woonlastenontwikkeling 2024-2026

2023	2024	2025	2026
	-2.000	-2.200	-678

Voorgesteld wordt om de beschikbare middelen in de begroting te reserveren en dit te koppelen aan het wenkend perspectief van aanvullende middelen vanuit het Rijk. Dus niet enkel extra compensatiemiddelen in relatie tot jeugd maar daarnaast ook eventuele extra rijksmiddelen ten aanzien van andere dossiers (zoals de herijking gemeentefonds etc.).

Reservering macro- economische ontwikkelingen/ Maatschappelijke opgave

2023	2024	2025	2026
	-370	-2.958	

Voorgesteld wordt om de nog niet bestemde ruimte 2024 en 2025 te reserveren voor het opvangen van macro – economische ontwikkelingen en/of nader te concretiseren maatregelen in relatie tot de maatschappelijke opgave. Deze bedragen kunnen betrokken worden voor het te voeren debat in januari 2023.

Afboeken restant opgave herijking sociaal domein en gemeentelijk maatschappelijk vastgoed

2023	2024	2025	2026
			-1.950

Eerder heeft u een opgave vastgesteld als het gaat om herijking sociaal domein en het gemeentelijk vastgoed (breed). Bij het vaststellen van de opgave is aangegeven, als wenkend perspectief, dat indien er extra rijksmiddelen binnenkomen als gevolg van de herijking gemeentefonds of compensatie in het tekort van de jeugdmiddelen deze opgave wordt heroverwogen. Bij de kadernota is reeds daaraan gevolg gegeven voor de jaren 2023 tot en met 2025 en is de opgave gesaldeerd met de aanvullende compensatie van de jeugdmiddelen. In dit voorstel wordt het restant van de opgave in 2026 ad € 1.950.000 verrekend met de aanvullende middelen.

Vrijval repro budget

2023	2024	2025	2026
100	100	100	100

Als gevolg van technische ontwikkelingen en digitalisering worden minder drukwerkopdrachten verstrekt voor mailings en voorbedrukt briefpapier.

Vanwege deze ontwikkelingen kan het budget structureel met € 100.000 verlaagd worden.

Vrijval kapitaallastenplafond 2023

2023	2024	2025	2026
1.135			

Voorgesteld wordt om het restant van de middelen binnen het kapitaallastenplafond voor de jaarschijf 2023 vrij te laten vallen. De ruimte is in 2023 beschikbaar voor het maken van incidentele keuzes en afwegingen die vrij inzetbaar zijn voor het totaal van de begroting.

Areaaluitbreiding OZB 2021-2022-2023

2023	2024	2025	2026
1.950	1.950	1.950	1.950

Areaaluitbreiding 2021-2022

In de VoRap 2022 is bij het onderdeel OZB reeds een voordeel van € 840.000 gerapporteerd. In juli heeft een herberekening van de prognose plaatsgevonden waarbij met name over het jaar 2021 nog een extra OZB-opbrengst van € 710.000 wordt gegenereerd. Het voordelige resultaat wordt veroorzaakt doordat de mutaties als gevolg van areaaluitbreiding in de jaren 2021 en 2022 hoger waren dan begroot. De resultaten zijn besproken met BsGW en er is vervolgens geconcludeerd dat hier voor 2021 en 2022 sprake van een structureel effect van in totaal € 1.550.000.

Areaaluitbreiding 2023

De areaalberekening voor het jaar 2023 wordt gezien de ervaringen van de laatste jaren, ingeschat op € 600.000.

In juni wordt, zoals gebruikelijk, de benodigde informatie inzake verwachting van de op te leveren bouwprojecten vanuit de gemeente aangeleverd bij de BsGW.

De BsGW analyseert de gegevens en komt met een prognose van de te verwachten extra WOZ-waarden dit leidt dan vervolgens tot een te verwachten extra OZB-opbrengst.

In de meerjarenbegroting 2021-2024 is reeds rekening gehouden met een uitbreiding van het WOZ-areaal, dit leidt tot extra OZB-opbrengst van € 200.000 (zie raadsbesluit 21-175).

Na ontvangst van de definitieve berekening in juli 2022 wordt uitgegaan van een extra areaalopbrengst van € 400.000.

Gemeentefonds/ meicirculaire 2022

	2023	2024	2025	2026
	13.492	8.677	13.019	4.403

Via de meicirculaire 2022 zijn de gemeenten geïnformeerd over de effecten van het regeerakkoord en de Rijks voorjaarsnota op het gemeentefonds. Deze is doorvertaald naar de financiële effecten voor Venlo.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Krediet			Voorportaal		
		2022	2023	2024	2025	2026	
Onrendabel							
Klimaat en inventaris	V		1.903				
Totaal onrendabel			1.903				
Rendabel							
Niet van toepassing							
Totaal rendabel							
Totaal Programmalijs Algemene middelen			1.903				

Klimaat en inventaris

	2023	2024	2025	2026
	1.903			

Het meubilair op alle locaties met uitzondering van het Stadskantoor en Nedinsco dateert voornamelijk van 1995 en voldoet meer aan de huidige Arbonormen (ergonomie) en ook het esthetisch beeld van het huidige meubilair vraagt om vervanging. Daarnaast zal er een investering plaatsvinden in de klimaatbeheersing in de Commissaris.

Coalitieakkoord en Prijs- en volumeontwikkelingen 2022

Coalitieakkoord

De gemeenteraad heeft besloten om een deel van het rekeningresultaat 2021, i.c. € 19,9 miljoen beschikbaar te stellen. In onderstaand overzicht treft u een recapitulatie aan van de voorstellen die gefinancierd worden uit het rekeningresultaat 2021. Mede gerubriceerd en verdeeld over de vastgestelde doelen en de diverse jaarschijven.

Omschrijving	Resultaat bestemming	Besteding				
		2022	2023	2024	2025	2026
Kunstgrasvelden	1.350		1.350			
Versnelling aanpak verduurzamen maatschappelijk vastgoed (inclusief gemeenschaps- en sportaccommodaties die niet ons eigendom zijn)	5.000	5.000				
Fonds economische versterking en kennisinfrastructuur	2.000		1.000	1.000		
Middengebied / Veilingterrein (voorbereidingskrediet)	500	200	300			
Fonds voor stedelijke centra	2.000		1.000	1.000		
Begraafplaatsen	500	50	150	150	150	
Maaswaterprojecten (voorbereidingskrediet)	500				500	
Innovatiefonds preventie t.b.v. vitale en gezonde Venlonaren	1.000		350	325	325	
Fonds co-financiering (o.a. volkshuisvesting, woningbouw, stikstof, energietransitie, klimaatadaptie)	1.000		250	250	250	250
Impuls toekomstbestendig groenonderhoud	2.000		1.159	841		
Zwembad aanvullend krediet (dekking ineens) variant 2	1.350		1.350			
Renovatie & onderhoud Stadhuis (voorbereidingskrediet)	500		500			
Armoedeloket	200		200			
Algemene reserve	2.000		2.000			
Totaal	19.900	5.250	9.609	3.566	1.225	250

Prijs- en volumeontwikkelingen 2022

Prijsontwikkelingen

In onderstaande tabellen is de ontwikkeling van de bij de Kadernota 2023 beschikbaar gestelde middelen t.b.v. de prijsindexering 2022 weergegeven. Voor de volledigheid is de besluitvorming vanuit de VoRap 2022 in onderstaande tabel toegevoegd.

Programma	Naam	Bedrag krediet inflatie	Kapitaallasten				
			2023	2024	2025	2026	
Beschikbaar cf. kadernota 2023 (investeringen en exploitatie)			4.700	4.700	4.700	4.700	
A: sub-totaal Beschikbaar			4.700	4.700	4.700	4.700	
VoRap 2022							
1. Gezond en actief Venlo	Uitbreiding VSO-LZ de Wijnberg	1.100		61	60	59	
1. Gezond en actief Venlo	SO-school De Taalbrug junior Uitbreiding	540		35	34	34	
5. Centrumstad Venlo	Museumkwartier Keulse poort	305	19	19	18	18	
1. Gezond en actief Venlo	Renovatie Mytyschool Ulingshof	207	12	12	12	12	
1. Gezond en actief Venlo	Renovatie Rudolf St. Educare	150			9	9	
4. Welvarend Venlo	Kaldenkerkerweg Tegelen fase 2	150	11	10	10	10	
1. Gezond en actief Venlo	Vrijval OLP en meubilair De Taalbrug	-65	-11	-11	-10	-10	
B: sub-totaal VoRap			2.387	31	125	132	130
Meerjarenbegroting 2023-2026							
4. Welvarend Venlo	Inflatiecorrectie Bargeterminal	1.600		88	87	86	
4. Welvarend Venlo	Grubbenvorsterweg	650		46	45	44	
2. Leefbaar Venlo	GVVP 2016 Fietspad aan de Maas	295		21	20	20	
2. Leefbaar Venlo	GVVP 2017 Wijk- en dorpszaken Diependijkstraat	165		12	11	11	
1. Gezond en actief Venlo	Inflatie jongerenaccommodatie Venlo-Oost	150		8	8	8	
C: sub-totaal Meerjarenbegroting 2023-2026			2.860	174	171	169	
sub totaal restant prijsinflatie 2022 (+A B C)			5.247	4.669	4.401	4.396	4.401
inzet middelen t.b.v. bijstelling kapitaallastenplafond						-1.058	
inzet middelen nadeel financiering investeringen				-791	229	-643	-245
totaal restant prijsontwikkelingen 2022			3.878	4.630	3.754	3.098	

Toelichting prijsontwikkeling investeringsvoorstellen Meerjarenbegroting 2023-2027:

- Inflatiecorrectie Bargeterminal

Het project zit in de engineeringfase. De aanbestedingsprocedure wordt in 2022 opgestart. De laatste raming is van november 2021. Op dit moment zien we dat door diverse oorzaken kostenstijgingen optreden. Dit is erg afhankelijk van de staalprijs die op dit moment met dagprijzen werkt. Het project gaat pas op zijn vroegst in 2023 in uitvoering, maar zal doorlopen in 2024. De kans is erg groot dat we te maken krijgen met kostenstijgingen. Om om te kunnen gaan met deze prijsfluctuaties en de stijgingen van de kosten over de hele linie dient het budget bijgesteld te worden uit inflatiereserve.

- Grubbenvorsterweg

Het project zit in de voorbereidingsfase. De aanbestedingsprocedure dient nog opgestart te worden. De laatste raming is van november 2021. Op dit moment zien we dat door diverse oorzaken

kostenstijgingen optreden. Deze hebben vooral betrekking op civieltechnische werkzaamheden en levering van materialen maar ook in de verwerving van vastgoed.

- GVVP 2016 Fietspad aan de Maas

Het project zit in de engineeringfase. De aanbesteding dient nog opgestart te worden. Op basis van de actuele prijsstijgingen is een extra indexering van de geraamde kosten noodzakelijk.

- GVVP 2017 Wijk-en dorpszalen Diependijkstraat

Het project "Diependijkstraat herinrichting kruising Henriette Roland Holstlaan" zit in de engineeringfase. De laatste raming is van november 2021. Op basis van de actuele prijsstijgingen is een extra indexering van de geraamde kosten noodzakelijk.

- Inflatie jongerenaccommodatie Venlo-Oost

Betreft inflatie van investeringen Jongerenaccommodatie Venlo-Oost. De eerder geschatte kosten bedragen € 600.000. De verwachting is dat deze oplopen met € 150.000.

Daarnaast wordt voorgesteld om voor 2026 € 1.058.000 en vanaf 2027 € 1.690.000 in te zetten ter verhoging van het kapitaallastenplafond en het nadelig resultaat a.g.v. doorrekening van de financieringslasten voor de in deze programmabegroting opgenomen investeringen uit deze middelen te dekken. In 2023 is de bijstelling € 791.000 aflopend naar € 245.000 structureel vanaf 2026.

Volumeontwikkelingen

Zoals aangegeven in het hoofdstuk bestuurlijke duiding zijn er vanaf 2024 geen middelen beschikbaar voor het opvangen van volumeontwikkelingen in de ontwikkeling van het accres van het gemeentefonds. Dit betekent dat meer inwoners, meer wegen, meer ouderen en meer schoolgaande kinderen, de zogenaamde 'groei' van de stad, niet meer gecompenseerd kunnen worden binnen het gemeentefonds. We hebben een voorzichtige aanneme gedaan ten aanzien van het effect hiervan maar deze in de beslispuntennotitie niet van middelen voorzien. Hiervoor geldt vooralsnog dat deze ontwikkeling door (bij-)sturing dient te worden opgevangen binnen de bestaande budgettaire kaders.

Concernreservering

Gezien het bijzondere karakter en de onzekerheden van de inflatie en volumeontwikkeling is, binnen de beschikbaar gestelde middelen bij de kadernota, op concernniveau een generieke concernpost beschikbaar van per saldo € 3,9 miljoen (2023) aflopend naar € 3,1 miljoen in 2026 voor de concernbrede uitdagingen. Wij stellen u voor om deze middelen niet in te zetten voor (het oplossen van) incidentele knelpunten, maar beschikbaar te houden ten behoeve van integrale afweging(-smomenten). Dat betekent dat het programma- en lijnmanagement, in eerste aanleg, zal moeten bijsturen binnen de betreffende projecten, activiteiten, respectievelijk programma's.

PARAGRAFEN

Lokale heffingen

Actuele ontwikkelingen

Herziening gemeentelijk belastingstelsel

De afgelopen jaren is verruiming van het lokaal belastinggebied een nadrukkelijk item geweest. Er zijn diverse onderzoeken gedaan en is dit eveneens onderdeel geweest van lobbytrajecten van o.a. de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Momenteel (juni 2022) wordt tussen het Rijk en gemeenten gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssystematiek. De wens is om per 2026 tot een nieuwe wijze van bekostigen te komen, waarbij verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel is.

In het rapport 'Betalen betekent betalen' uit 2015 is aanbevolen om te komen tot een significante uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied. Het gaat daarbij om autonome keuzes, niet om het bekostigen van rijksdoeleinden. De auteurs van dit rapport Alexander Rinnooy Kan en Maarten Allers schreven op verzoek van de VNG een notitie ter actualisering van de analyse.

Het VNG-bestuur onderschrijft de conclusie (verschuiving van rijksbelastingen naar lokale belastingen) uit deze notitie, dat de redenen om te komen tot een significante uitbreiding onverkort gelden. Daarmee is het reeds eerder geformuleerde VNG-standpunt door het bestuur herbevestigd: 'Om maatschappelijke opgaven vanuit de lokale samenleving en met de juiste democratische afweging op te kunnen pakken, is beleidsmatige én financiële armslag noodzakelijk. Er dient daarom een verschuiving plaats te vinden van rijksbelastingen naar het lokale belastinggebied. Daarbij gelden wel enkele randvoorwaarden'.

De VNG zal zich hiervoor dan ook inzetten. Uitbreiding kan echter in 2026 (inzet coalitieakkoord) slechts aan de orde komen als aan de geformuleerde randvoorwaarden is voldaan. Daarbij vormen met name 'de financiële verhoudingen op orde' en 'geen verhoging van de lastendruk' harde ijkpunten.

Ondanks de voorliggende rapporten en gezien voorgaande beschreven actuele situatie zal naar verwachting de gemeente Venlo ook deze kabinetsperiode grotendeels afhankelijk blijven van inkomsten die van het Rijk worden ontvangen. Het eigen belastinggebied blijft hiermee dus voorlopig beperkt. Dit betekent eveneens dat er voorlopig nog geen hervormingsplan ligt om het evenwicht tussen betalen, bepalen en verantwoorden beter in balans te brengen met de vele taken die gemeenten de laatste jaren erbij hebben gekregen.

Uitgangspunten toerekening overhead

Als algemeen uitgangspunt voor de lokale heffingen en leges geldt een kostendekkendheidspercentage van 100%. Bij producten waarvan de leges landelijk gemaximeerd zijn, kan het kostendekkendheidspercentage lager uitvallen.

In de kostendekkende tarieven wordt een opslag voor overhead meegenomen. In de Financiële verordening 2018 heeft uw raad de volgende methode voor de berekening van deze overheadopslag opgenomen:

- Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa (de zogenaamde indirecte kosten) betrokken.

Voor de toerekening van de overheadkosten wordt uitgegaan van een vaste opslag per uur, waarbij de toe te rekenen overhead aan een product/taakveld is gebaseerd op het aantal fte per product/taakveld.

De hoogte van de opslag wordt jaarlijks bepaald bij vaststelling van de begroting en is gebaseerd op de totale overhead, gerelateerd aan het totaal aantal productieve uren. Voor 2023 bedraagt de overheadopslag € 45 per uur.

Beleid per belastingsoort

Lokale heffingen zijn opgedeeld in twee soorten:

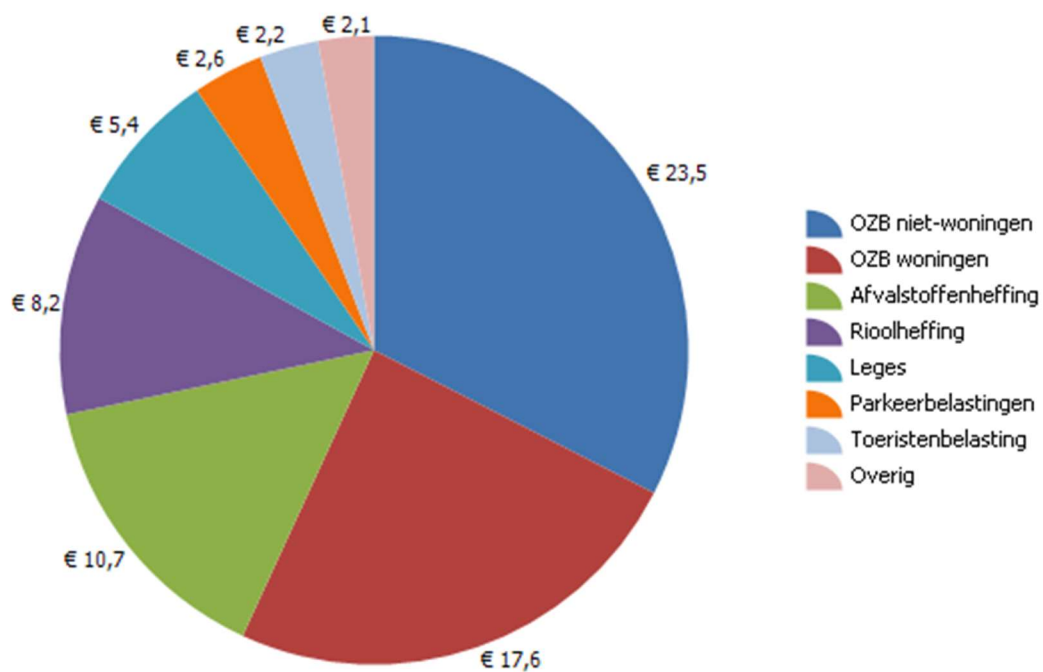
- (Algemene) belastingen. Gemeenten zijn beperkt in de soorten (algemene) belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Deze belastingen worden ook wel **'Ongebonden belastingen'** genoemd. De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengsten van deze belastingen.
- Rechten en leges (retributies). Daarnaast heft de gemeente rechten en leges voor individuele dienstverlening aan de burgers. De wet geeft voor de mogelijke rechten en leges geen limitatieve opsomming. De rechten en leges worden ook wel **'Gebonden belastingen'** genoemd. De tarieven dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden, de opbrengst dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de desbetreffende dienstverlening maakt.

De gemeentelijke belastingen en retributies die in 2023 worden geheven zijn:

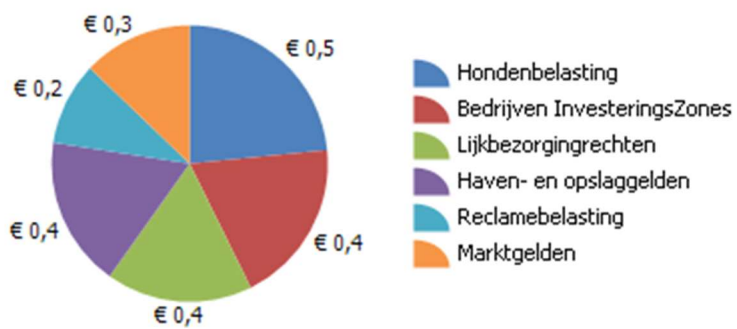
	Belastingvoorstel 2023					
	Jaar rekening 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023*	Begroting 2024*	Begroting 2025*	Begroting 2026*
OZB eigenaren niet-woningen	13.472	13.159	13.877	13.899	13.899	13.899
OZB eigenaren woningen	17.694	17.780	17.600	18.322	18.322	18.322
OZB gebruikers niet-woningen	9.549	9.211	9.603	9.618	9.618	9.618
Totaal OZB	40.715	40.149	41.079	41.839	41.839	41.839
Hondenbelasting	575	472	485	485	485	511
Parkeerbelasting	2.197	2.800	2.619	2.619	2.619	2.619
Reclamebelasting	7		201	201	201	201
Toeristenbelasting	2.113	2.128	2.189	2.189	2.189	2.189
Totaal overige ongebonden belastingen	4.892	5.399	5.494	5.494	5.494	5.520
Totaal ongebonden belastingen	45.607	45.548	46.574	47.334	47.334	47.359
Afvalstoffenheffing	10.830	10.638	10.736	11.406	11.405	11.405
Rioolheffing	8.356	8.018	8.180	9.530	9.718	10.091
Totaal afval en riool	19.186	18.656	18.916	20.937	21.123	21.496
Bedrijven InvesteringsZones	312	316	399	399	399	399
Haven- en opslaggeld	303	354	364	363	365	365
Leges	5.890	5.395	5.369	6.902	7.194	7.233
Lijkbezorgingsrechten	353	394	355	355	355	355
Marktgeden	2	259	266	266	266	266
Totaal overig gebonden belastingen	6.859	6.717	6.753	8.285	8.578	8.618
Totaal gebonden belastingen	26.045	25.374	25.669	29.222	29.701	30.114
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	71.652	70.922	72.242	76.555	77.035	77.473

* Begrote opbrengsten 2023-2026 zijn inclusief prijsindex 2023 van 2,9%, Kadernota 2023

Lokale heffingen 2023: € 72,2 miljoen

Specificatie overig

Relatie met programma's

Onroerende zaakbelasting

De OZB is een algemeen dekkingsmiddel en is daarmee onderdeel van het programma algemene middelen. De middelen worden niet specifiek ingezet voor een bepaald programma maar in de breedte voor alle programma's.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is eveneens een algemeen dekkingsmiddel. Daarnaast heeft dit onderwerp indirect een relatie met het programma 2 Leefbaar Venlo omdat in dit programma de doelstelling aantrekkelijke leefomgeving is opgenomen, waarbij een deel van de budgetten wordt gebruikt voor o.a. bestrijding van overlast en aanbrengen van voorzieningen.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting is een algemeen dekkingsmiddel met een regulerend karakter. Met parkeerbelasting wordt het parkeergedrag van bewoners en bezoekers van een gemeente gereguleerd. In die hoedanigheid sluit dit aan bij het programma 2, Leefbaar Venlo en dan in het bijzonder met de programmalijn bereikbaarheid, het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare stad.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel met een sterk inhoudelijke verbinding met programma 4 Welvarend Venlo. Binnen dit programma is programmalijn 2 opgenomen waarbinnen activiteiten zijn vermeld om de regionale economie op het gebied van toerisme te ondersteunen.

Reclamebelasting

De opbrengst van deze belasting wordt in de vorm van subsidie uitgekeerd aan de Stichting Venlo Partners voor uitvoering van activiteiten. Dit valt binnen het programma 5 Centrumstad Venlo. Waarbij genoemde Stichting o.a. middels de reclamebelasting de stad Venlo promoot als aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te bezoeken.

Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Deze heffingen dienen ter financiering van de kosten voor beheer, onderhoud en verwerking van afval en riool. Aangezien deze producten de directe leefwereld van de inwoners raakt, is er een directe verbinding met het programma 2 Leefbaar Venlo.

Leges

Binnen de legesheffing is sprake van een diversiteit aan producten. Het overgrote deel van deze producten valt binnen het programma 2 Leefbaar Venlo. Waarbij met name de programmalijn dienstverlening het meest van toepassing is met als doelstelling het leveren van gemeentelijke diensten.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorging heeft een sterke relatie met het programma 2 Leefbaar Venlo. Hierbij is de programmalijn dienstverlening het meest van toepassing. Dienstverlening wordt zoveel mogelijk aangepast aan de wensen en behoeften van de inwoners, waarbij wordt gedacht vanuit de leefwereld van de inwoners.

Haven- en opslagelden

Binnen programma 4 Welvarend Venlo ligt de nadruk op diverse facetten waaronder economie, bereikbaarheid, logistiek en infrastructuur. Hieraan kunnen de haven- en opslagelden worden gelinkt.

Marktgelden

Programma 5 Centrumstad Venlo, programmalijs basis sterk houden, heeft als doelstelling een breed basisaanbod aan te bieden aan de inwoners. Onderdeel hiervan is een gedegen en divers aanbod van winkels, restaurant, cafés, hotels en markten.

Bedrijven Investeringszones

De BIZ-verordening biedt ondernemers de mogelijkheid om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke en veilige bedrijfsomgeving, waar alle ondernemers in de zone aan meebetalen. Dit sluit het meest aan bij het programma Welvarend Venlo met een nadruk op het onderdeel een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven.

Onroerende zaakbelasting

Jaarlijks wordt een nieuwe WOZ-waarde voor onroerende zaken vastgesteld. In 2023 is deze gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2022. De OZB-tarieven worden gecorrigeerd voor de gemiddelde waardeontwikkeling van het vastgoed, om de geraamde opbrengsten en de woonlastennota gelijk te kunnen houden.

De volgende uitgangspunten zijn meegenomen bij de berekening van de OZB:

- De gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor woningen en niet-woningen worden voor 2023 nominaal niet meer verhoogd;
- In totaal neemt de OZB-opbrengst t.o.v. de begroting 2022 toe met ongeveer € 1 miljoen;
- De belastingtarieven zullen separaat worden voorgelegd aan uw raad na ontvangst van de waardeontwikkeling van BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen) omstreeks medio november 2022.

Omschrijving	OZB opbrengst € miljoen
Eigenaren woning	17,6
Eigenaren niet-woning	13,88
Gebruikers niet-woning	9,6
Totaal	41,1

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

Bij vaststelling van de begroting 2022-2025 heeft uw raad - bij amendement - besloten om de opbrengst uit de hondenbelasting met € 25.000 te verlagen. De tarieven voor 2023 worden alleen inflatoir bijgesteld met 2,9%.

Omschrijving / Tarief	2021	2022	2023	2024	2025
1 Hond	€ 74,78	€ 60,87	€ 62,64	€ 62,64	€ 62,64
Extra honden	€ 112,25	€ 91,37	€ 93,96	€ 93,96	€ 93,96
Kennels	€ 411,53	€ 334,98	€ 344,64	€ 344,64	€ 344,64

Parkeerbelasting

In dit onderdeel zijn de opbrengsten van de parkeerterreinen en het straatparkeren opgenomen. Daarnaast zijn eveneens de opbrengsten vanuit de naheffingsaanslagen meegenomen. Het totale bedrag aan inkomsten bedraagt € 2.619.000.

Toeristenbelasting

De tarieven voor 2023 worden alleen inflatoir bijgesteld met 2,9%. Dit resulteert in een totaal begrote opbrengst van € 2.189.000. De indexering leidt tot de volgende tarieven per persoon per overnachting:

Omschrijving	2022	2023
Hotels	€ 2,14	€ 2,20
Vakantie-onderkomens en stacaravans	€ 1,77	€ 1,82
Mobiele onderkomens en vakantie accommodaties	€ 1,54	€ 1,58

Reclamebelasting

De reclamebelasting is van toepassing binnen het gebied binnenstad Venlo. Onder het gebied binnenstad Venlo wordt verstaan: het bij de verordening aangewezen gebied in de gemeente, dat nader is aangegeven op de bij de verordening horende kaart, zijnde het kernwinkel-, horeca-, kantoren- en dienstengebied van de binnenstad.

De opbrengst van de belasting wordt, na aftrek van de perceptiekosten, door middel van een nader uit te werken subsidie beschikbaar gesteld aan de Stichting Venlo Partners voor de uitvoering van activiteiten die in het businessplan zijn opgenomen. Voor de jaren 2021 en 2022 is de reclamebelastingverordening ingetrokken om zodoende de lasten van de betrokken ondernemers te verlichten. De tarieven van 2023 zijn gelijk aan de tarieven van 2020. De totale opbrengst bedraagt ongeveer € 200.000.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing dient ter financiering van de kosten voor beheer en verwerking van afval. De afvalstoffenheffing maakt net als de OZB en de rioolheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. De gemeente Venlo maakt onderscheid in de heffing tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Voor de afvalstoffenheffing geldt 100% kostendekkendheid. Dit betekent dat de begrote kosten voor afval volledig gedekt worden door de begrote baten. De inkomsten in 2023 uit de afvalstoffenheffing worden op € 10.736.000 geraamd.

Voor 2023 worden de woonlasten voor woningeigenaren en huurders en de gemeentelijke lasten voor niet-woningen (totaal van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) nominaal niet verhoogd. Daarmee worden navolgende tarieven gehandhaafd:

- € 164,53 voor een eenpersoonshuishouden;
- € 274,21 voor een meerpersoonshuishouden.

Het afvalbeleidsplan wordt in 2023 opgesteld; er is op dit moment nog niet inzichtelijk welke inhoudelijke en financiële effecten dit beleidsplan zal hebben.

Kostendekkendheid

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek kendheid
Afvalstoffenheffing	10.180	795	1.800	12.775	2.039	10.736	12.775	100%

Rioolheffing

Rioolheffing dient ter financiering van de gemeentelijke waterzorgplichten, waaronder het beheer en onderhoud van gemeentelijke riolering, afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeente Venlo heft rioolheffing van de gebruiker van een perceel. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kleinverbruik (t/m 1.000 m³) en grootverbruik (boven 1.000 m³). De rioolheffing maakt net als de OZB en afvalstoffenheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. Op basis van de kostenbegroting 2023 wordt de opbrengst rioolheffing geraamd op € 8.180.000.

De overige geraamde inkomsten van totaal € 1.318.000 komen vanuit de Voorziening Egalisatie tarief GRP (€ 348.000) en de Egalisatiereserve Mitigeren afval, riolen, woonlasten (€ 970.000). Voor 2023 worden de woonlasten voor woningeigenaren en huurders en de gemeentelijke lasten voor niet-woningen (totaal van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) nominaal niet verhoogd. Daarmee wordt voor 2023 het tarief rioolheffing van € 155,30 per aansluiting gehandhaafd.

Kostendekkendheid

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek kendheid
Rioolheffing	7.095	1.235	1.168	9.498	1.318	8.180	9.498	100%

Leges

Hoofdstuk 1. Algemene dienstverlening

- Burgerlijke stand

Aangiftes (beheer en bewerking) burgerlijke stand zijn legesvrij (zoals geboorte, huwelijk, echtscheiding). Leges voor afschriften worden geheven overeenkomstig Legesbesluit akten Burgerlijke stand (wettelijk tarief). Het product is als gevolg van landelijk gemaximeerde leges niet volledig kostendekkend. Werkzaamheden voor kosteloze huwelijken e.d. worden niet toegerekend (wettelijke plicht). Voor leges huwelijken e.d. geldt een differentiatie.

- Reisdocumenten

Voor paspoorten en identiteitskaarten stelt het Ministerie van BZK jaarlijks de hoogte van rijksleges vast. Daarnaast geldt een tariefplafond voor de verschillende producten. Als gevolg hiervan kunnen niet alle lasten verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd, zoals lagere leges niet-volwassenen. Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Dit heeft gevolgen voor de baten/inkomsten.

- Rijbewijzen

Voor rijbewijzen stelt het Ministerie voor Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks de hoogte van rijksleges (afdracht/inkoop) vast. Daarnaast geldt een tariefplafond. Als gevolg hiervan kunnen niet alle lasten verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd. Als extra service worden gezondheidsverklaringen aan de balie (opslag kantoorkosten) verstrekt.

Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Dit heeft gevolgen voor de baten/inkomsten.

- Persoonsdocumenten en basisregistratie personen

Lasten BRP worden toegerekend. Beheer en bewerking Basisregistratie personen is legesvrij (o.a. mutaties verhuizing, correcties BRP, audit BRP, adresonderzoeken). Leges persoonsdocumenten (uittreksels BRP, VOG) worden geheven. VOG-leges zijn gemaximeerd. Niet alle lasten kunnen verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Opbrengsten nemen af doordat instanties rechtstreekse inzage hebben in de BRP, door digitaliseren en door veranderende wetgeving. Bijgevolg neemt het aantal opgevraagde uittreksels (via de gemeente) af.

- Gemeentearchief

Als gevolg van de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Wet ho) kunnen gemeentelijke archieven niet meer dan beperkt leges heffen. De lasten voor beheer en archief wijzigen niet. Kosten die gemaakt worden voor de aanvraag worden in beperkte mate verwerkt in de leges (marginale kosten).

- Naturalisaties

Voor naturalisaties en opties stelt de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid jaarlijks de wettelijke tarieven en rijksleges vast. Daarnaast geldt een tariefplafond. Naturalisatie- en optie-leges zijn gemaximeerd. Niet alle lasten kunnen verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De gemeente besteedt relatief veel tijd aan informatieverstrekking voor naturalisatie of optie. Informatieverstrekking in het kader van "kom ik al in aanmerking" is een verplichting. De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd (optie minderjarige - lager tarief dan regulier).

- Kansspelen

Leges zijn conform de wettelijke tarieven speelautomatenbesluit (kansspelen). Voor de aanvraag loterijvergunning worden de lasten volledig toegerekend in de leges. Het hoofdstuk is vrijwel kostendekkend. De inkomsten zijn de afgelopen jaren stabiel.

- Overige leges

Voor een aantal producten (uittreksels BRP), geldt dat deze digitaal aangevraagd kunnen worden. Hier gold een korting voor promotie van het digitaal kanaal. Dit gebeurde op basis van de Nota lokale heffingen. Door verdergaande digitalisering is de korting vervallen; de kostendekkendheid zal toenemen.

Hoofdstuk 2. Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

- Omgevingsvergunningen

Door de grote wetswijzigingen die waarschijnlijk per 1 januari 2023 in werking treden (Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) treden er veranderingen op in de grondslag van het heffen van leges voor omgevingsvergunningen. De consequenties hiervan zijn doorgerekend en de begrote legesopbrengsten blijven in lijn met vorige jaren (€ 3.607.000). Aan de kostenkant is sprake van een toename als gevolg van een stijging van de loonkosten en een stijging van de gemeentelijke overhead. Hierdoor daalt het kostendekkendheidspercentage naar 88% in 2023. In 2023 worden de gemeenten hiervoor hoogstwaarschijnlijk vanuit het Rijk gecompenseerd (Decentralisatie-uitkeringen Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen). Voor de begroting 2024 en verder worden op basis van de van de eerste ervaringen nieuwe berekeningen gemaakt en beoordeeld of de tarieven van leges moeten worden gewijzigd om naar een hoger kostendekkendheidspercentage te komen.

Indien de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet ligt na 1 januari 2023, blijft de huidige verordening gelden voor de tussenliggende periode.

Hoofdstuk 3. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

- Drank- en horecawet

Drank-en-horeca-Vergunningsplicht op basis van Drank- en horecawet. Op basis van de APV exploitatievergunningsplicht. Bij samenloop (dhw en exploitatievergunning) wordt vanaf 2013 een vrijstelling gegeven op leges exploitatievergunning. Sinds 2014 geldt een lager tarief voor het bijschrijven van nieuwe leidinggevendens (13-6782). Daar tegenover staat een tariefverhoging voor de eerste aanvraag.

- Evenementen

Voor noodwinkel, samplingacties enzovoort worden kostendekkende leges gehanteerd. Dit geldt niet voor evenementen. Voor het organiseren van evenementen is een APV-vergunning vereist. Uitgezonderd zijn kleinere evenementen, waarvoor een melding volstaat (raadsbesluit 04-25478). Kosten voor evenementenmeldingen noch kosten voor handhaving worden toegerekend aan de leges, behoudens de eerste controle. Voor evenementen geldt een gedifferentieerd tarief afhankelijk van het aantal bezoekers (raadsbesluit dec. 2012). De evenementenleges zijn van oudsher niet kostendekkend. Een percentage is voor zover bekend niet vastgelegd. Dit houdt verband met de gekozen differentiatie. Om de leges kostendekkend te krijgen zou het tarief ongeveer moeten worden verviervoudigd.

- Sexinrichtingen/escort

Kosten voor de aanvraag van een vergunning worden toegerekend. Kosten voor handhaving mogen niet worden toegerekend aan de leges, met uitzondering van de eerste controle.

- Winkeltijdenwet

De kosten en baten zijn dermate gering dat hier geen specifiek beleid op wordt gevoerd.

Leges	Lasten	Over head	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek kendheid*
Burgerlijke stand	143	41		184		163	163	89%
Reisdocumenten	233	85		318		313	313	98%
Rijbewijzen	340	192		532		529	529	99%
Persoonsdocumenten en Basisregistratie personen	84	48		132		118	118	89%
Gemeentearchief	4	2		6		5	5	83%
Naturalisaties	71	10		81		79	79	98%
Kansspelen	2	1		3		3	3	100%
Overige leges	471			471		471	471	100%
Omgevingsvergunning	2.441	1.589	61	4.091		3.607	3.607	88%
Totaal hoofdstuk 2	2.441	1.589	61	4.091		3.607	3.607	88%
Hoofdstuk 3:								
Drank en horecawet	27	24		51		41	41	80%
Evenementen	61	53		114		39	39	34%
Sexinrichtingen/escort	1			1		1	1	100%
Winkeltijdenwet								
Totaal hoofdstuk 3	89	77		166		81	81	49%
Totaal hoofdstuk 1 t/m 3	3.878	2.045	61	5.984	0	5.369	5.369	90%

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. Er is sprake van een verschuiving van begraven naar cremieren. Het aantal begravingen neemt structureel af. Bestaande grafrechten worden minder vaak verlengd of voor kortere duur. Daarom nemen de inkomsten af. Inzet is om de lagere inkomsten te compenseren door lagere kosten, wat tot op heden slechts in beperkte mate is gerealiseerd.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek kendheid
Lijkbezorging	577	137	0	714	28	355	383	54%

Haven- en opslagelden

Haven- en opslagelden worden geheven voor het bevaren en/of verblijven in de haven. Tarieven worden bezien in regionaal verband en zijn ten opzichte van 2022 geïndexeerd met 2,9%.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek kendheid
Haven- en opslagelden	357	115	0	472	0	364	364	77%

Marktelden

Marktelden worden geheven voor het gebruik van een standplaats op gemeentegrond, die als markt is aangewezen of nog zal worden aangewezen, alsmede het genot van de door of vanwege het gemeentebestuur ontplooiende promotieactiviteiten. Voor 2023 zijn de begrote energiekosten fors verhoogd in verband met explosieve prijsstijgingen. De opbrengsten zijn echter conform kadernota met 2,9% verhoogd, waardoor de kostendekkendheid lager uitvalt. Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid, dit betekent dat de begrote kosten van de markt volledig gedekt worden door de opbrengst uit de marktelden. Maar om dit te realiseren voor 2023, zouden de tarieven met 27% moeten worden verhoogd, hierdoor zouden deze niet meer in verhouding staan met de tarieven in de regio. Verder is het onzeker of de extreme prijsstijging structureel is; als de tarieven hierop aangepast zouden worden, kan dit grote fluctuaties tot gevolg hebben.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek kendheid
Marktelden	213	100	22	335	0	266	266	79%

Bedrijven InvesteringsZones (BIZ) Blerick, Tegelen en Venlo

De wet op de Bedrijveninvesteringszones biedt voor gemeenten en ondernemers de mogelijkheid om op structurele basis te voorzien in een gebiedsgerichte bestemmingsheffing voor gezamenlijke investeringen door ondernemers in de kwaliteit van de bedrijfsomgeving. In september 2015 zijn de drie BIZ-verordeningen voor deze gebieden geaccordeerd door de raad en vastgesteld voor de periode 2016-2020. In juni 2020 is de raad akkoord gegaan met een verlenging voor de periode 2021-2025. Vervolgens zijn de benodigde draagvlakmetingen uitgevoerd wat ertoe heeft geleid dat de 3 BIZ-verordeningen worden verlengd voor nog eens 5 jaar.

Lokale lastendruk

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten worden als volgt gedefinieerd: het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een woning met gemiddelde waarde in een gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting.

De beleidsuitgangspunten zijn:

- Voor 2023 worden de woonlasten voor woningeigenaren en huurders en de gemeentelijke lasten voor niet-woningen (totaal van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) nominaal niet meer verhoogd;
- Sturen op 100% kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Op basis van de per medio 2022 bekende parameters wordt de ontwikkeling van de woonlasten als volgt berekend:

bedragen x €

Lokale lastendruk woningeigenaren, meerpersoonshuishouding					
Uitgangspunten					
Huishouden (woning in eigendom)	> 1 persoon				
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoning	287.000	2022			
Gemiddelde waardeontwikkeling	0,0%				
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoning	287.000	2023			
	2022	2023	mutatie	mutatie tarief	mutatie woonlasten
OZB	456,36	439,97	-16,39	-3,6%	-1,9%
Afvalstoffenheffing	274,21	274,21	0,00	0,0%	0,0%
Rioolheffing	155,30	155,30	0,00	0,0%	0,0%
Totale woonlasten	885,87	869,48	16,39		1,85%

Toelichting

- OZB

De woonlastendruk is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een koopwoning ad € 287.000 (*Bron: Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen, peildatum juli 2022*). Dit is de begrote waarde van een woning die als basis wordt genomen voor de gemeente Venlo voor het belastingjaar 2023. Hierbij wordt opgemerkt dat er wel individuele verschuivingen kunnen plaatsvinden.

Jaarlijks vindt een herwaardering plaats waarbij alle objecten opnieuw worden getaxeerd naar de waardepeildatum 1-1-2022. De herwaardering, c.q. nieuwe taxatieronde WOZ voor belastingjaar 2023 is bij het opstellen van onderhavige begroting nog niet afgerond. In het kader van de herwaardering wordt gewerkt met de waardepeildatum 1-1-2022. Voor het belastingjaar 2023 is in deze begroting gerekend met een waardeontwikkeling van 0%, omdat er op dit moment nog geen zicht is op de waardeontwikkeling van het vastgoed in de gemeente. De waardeontwikkeling heeft overigens geen effect op de geraamde OZB-opbrengsten. Conform bestendig beleid worden de

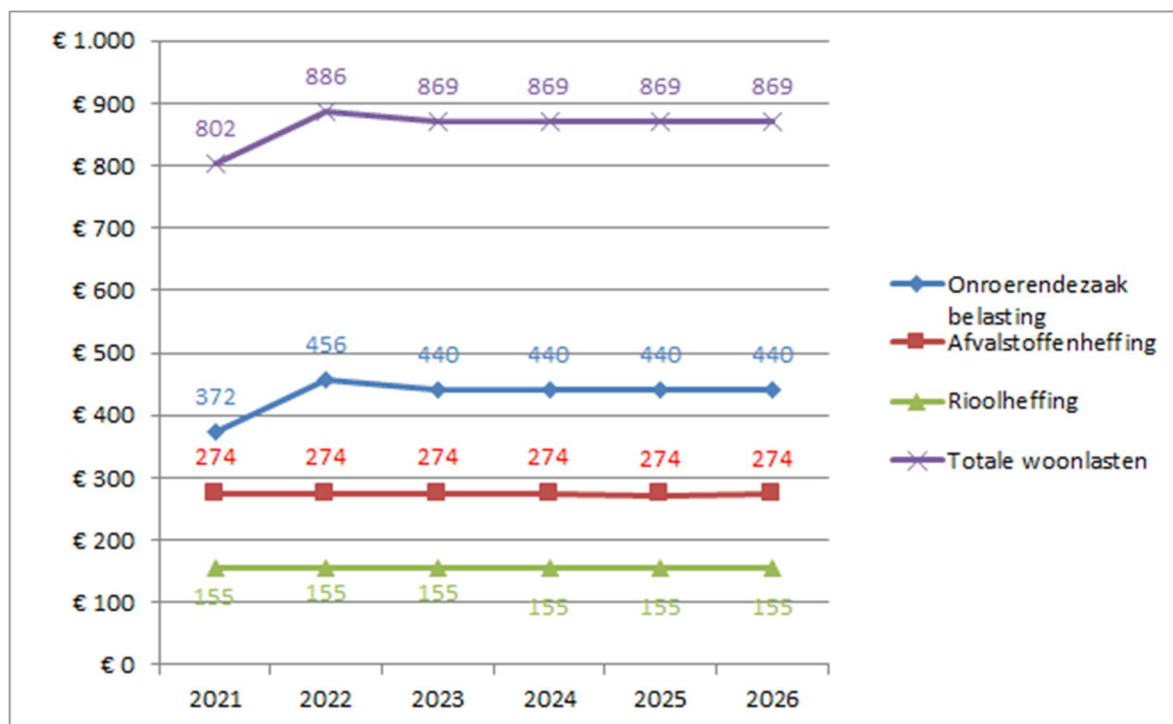
OZB-tarieven verhoogd bij een waardedaling. Bij een waardestijging doet zich uiteraard het tegenovergestelde voor.

- Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Op basis van de geraamde kosten zijn deze tarieven berekend. Uitgangspunt is, conform beleidsuitgangspunten, 100% kostendekkendheid. In het kader van stabilisatie woonlasten wordt voor het begrotingsjaar 2023 gekozen voor gelijkblijvende tarieven t.o.v. 2022.

De mutaties in de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing houden in dat de gemiddelde woonlastendruk in 2023 met € 16 daalt ten opzichte van 2022. Procentueel betekent dit een daling van de woonlastendruk met 1,9%.

Over de periode 2021-2026 gezien, zijn de volgende effecten in de woonlastendruk herkenbaar:

- Uitgangspunt in bovenstaande grafiek is een constante loon- en prijsindex.

Overige effecten

Naast de effecten op de woonlastendruk brengen wij jaarlijks de gevolgen van de belastingontwikkelingen voor een woninghuurder en voor de categorie niet-woningen in beeld.

Voor de woninghuurder blijven de gemeentelijke lasten gelijk aan die van 2022.

Voor de categorie niet-woningen (ondernemers) leiden de belastingvoorstellen eveneens tot een stabilisatie van de lastendruk in 2023 t.o.v. 2022.

Dit geldt voor een ondernemer die een bedrijfspand zowel in eigendom als in gebruik heeft. De begrote gemiddelde waarde van een niet-woning in onze gemeente bedraagt € 700.000 (bron: CBS, vaststelling voorlopige belastingcapaciteit 2022) voor het belastingjaar 2022. Deze is gelijkgesteld

aan die van 2022 om dezelfde reden als in de toelichting bij de OZB voor de woningen (herwaarderingsronde en nieuwe taxaties zijn medio 2022 nog niet afgerond).

Benchmark referentiegemeenten

Jaarlijks presenteren wij de ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten van Venlo, afgezet tegenover een aantal referentiegemeenten.

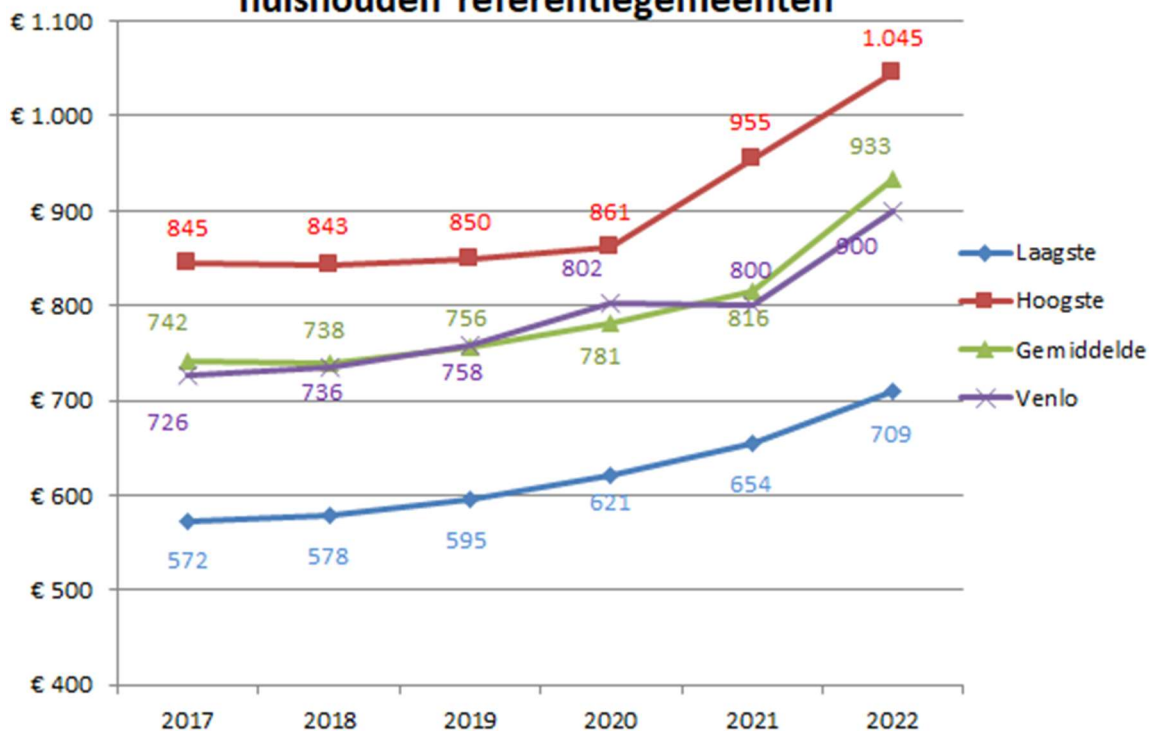
De bedragen van de referentiegemeenten worden daarbij weergegeven als percentage van het bedrag van de gemeente Venlo. Het bedrag van de gemeente Venlo is daarbij dus gelijkgesteld aan 100%. De gegevens in onderstaande tabel zijn overgenomen uit de 'Atlas van de lokale lasten' van het Coelo. Om tot een zo goed mogelijke vergelijkbaarheid van de gemeenten te komen hanteert Coelo een aantal uitgangspunten waardoor de gepresenteerde tarieven kunnen afwijken van de gemeentelijke tarieven. In deze atlas worden de woonlasten vergeleken voor zowel een éénpersoonshuishouden als een meerpersoonshuishouden. Wanneer er gemeenten zijn met verschillende tarieven voor meerpersoonshuishoudens van verschillende grootte, wordt in de Atlas uitgegaan van een driepersoonshuishouden.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden referentiegemeenten

bedragen x €

	2018	% van Venlo	2019	% van Venlo	2020	% van Venlo	2021	% van Venlo	2022	% van Venlo
Alkmaar	578	79%	595	78%	621	77%	654	82%	709	79%
Delft	843	115%	850	112%	861	107%	867	108%	1045	116%
Deventer	736	100%	730	96%	779	97%	815	102%	917	102%
Heerlen	769	104%	764	101%	786	98%	815	102%	969	108%
Helmond	752	102%	757	100%	766	96%	785	98%	935	104%
Hengelo	787	107%	817	108%	729	91%	795	99%	901	100%
Hilversum	748	102%	767	101%	784	98%	827	103%	920	102%
Leeuwarden	658	89%	692	91%	739	92%	753	94%	868	96%
Maastricht	738	100%	759	100%	800	100%	827	103%	995	111%
Sittard-Geleen	757	103%	812	107%	850	106%	894	112%	1021	113%
VENLO	736	100%	758	100%	802	100%	800	100%	900	100%
Westland	758	103%	771	102%	849	106%	955	119%	1016	113%
Gemiddeld	738		756		781		816		933	

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden referentiegemeenten

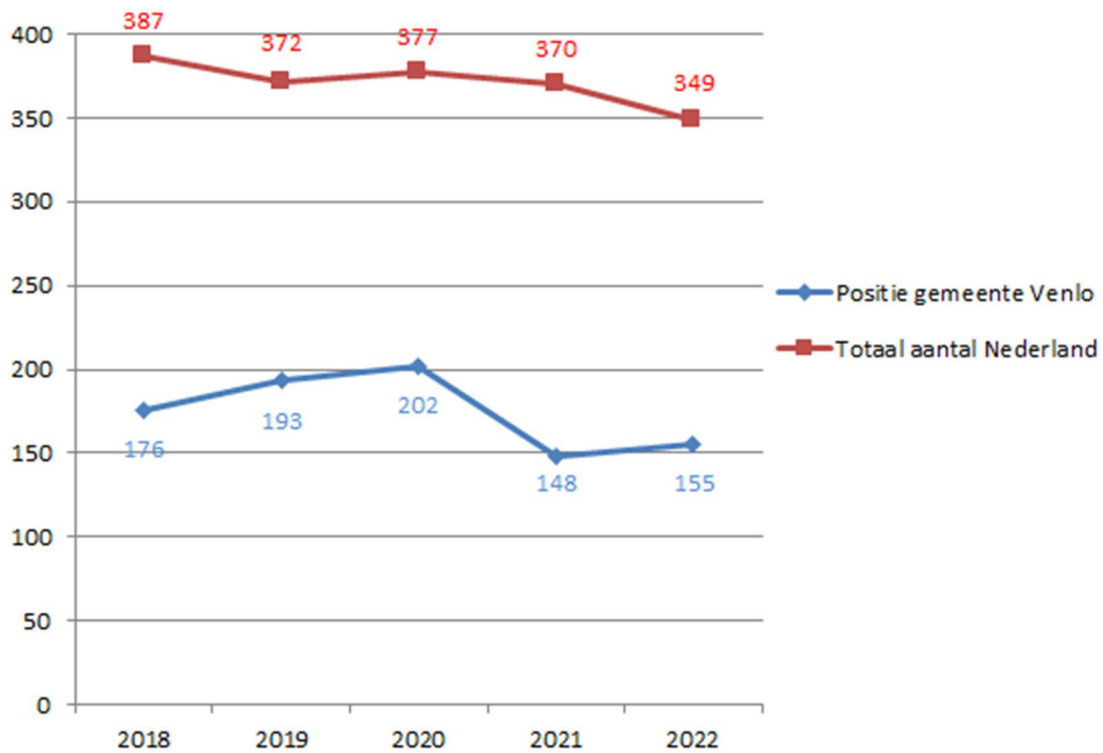

Ten opzichte van de referentiegemeenten is de positie van Venlo in 2022 verbeterd. In 2021 lag Venlo al onder het gemiddelde; in 2022 is dit verschil toegenomen en bedraagt € 33 als gevolg van de stabilisatie van de woonlasten. In de referentiegroep zijn er in 2022 nog maar 2 gemeenten waarvan de woonlasten lager zijn dan die van Venlo. Gezien de gelijkblijvende woonlasten voor 2023 is de verwachting dat de positie van Venlo ten opzichte van de referentiegemeenten ook gelijk blijft.

Ranglijst woonlasten

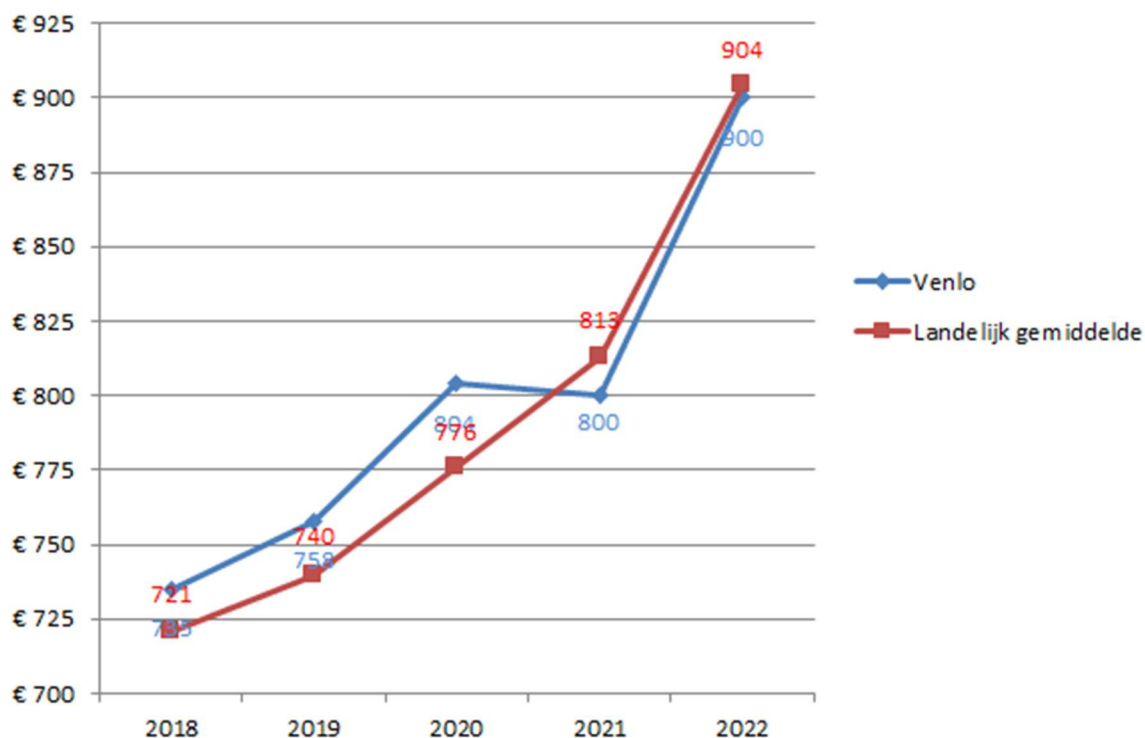
Uit de *Atlas lokale lasten 2022* van het Coelo blijkt dat de positie van Venlo op de ranglijst van de woonlasten het afgelopen jaar iets is verslechterd t.o.v. 2021. De sterke daling in 2021 is in 2022 omgezet in een lichte stijging op de ranglijst. Dit komt mede doordat het aantal in de ranglijst opgenomen deelgemeenten meer is gedaald dan de afname van het landelijk aantal gemeenten. Desondanks bevindt Venlo zich nog steeds ruim onder de middenmoot. De verwachting voor 2023 is dat de positie van Venlo op de ranglijst zal verbeteren gezien de stabilisatie van de woonlasten t.o.v. 2022 (nr. 1 op de ranglijst heeft de **laagste** lasten).

Rangnummer Coelo

Als we naar onderstaande grafiek kijken, dan blijkt dat de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in Venlo in 2022 zijn gestegen t.o.v. het landelijk gemiddelde. De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden bedragen in Venlo € 900 ten opzichte van het landelijk gemiddelde van € 904.

Woonlasten meerpersoonshuishoudens

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en voor zover van toepassing het tarief van een eerste hond bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding. De kosten (of: gedeerde inkomsten) die verband houden met kwijtschelding komen ten laste van de algemene middelen.

Op basis van een geautomatiseerde (opgericht door het Inlichtingenbureau van het ministerie van SoZaWe) of individuele toets wordt bepaald of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. Alle burgers die in 2022 kwijtschelding hebben ontvangen worden geautomatiseerd getoetst en krijgen bij een positief advies automatisch kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en voor zover van toepassing hondenbelasting (alleen de eerste hond). In alle andere gevallen zal een burger nog het gebruikelijke kwijtscheldingsformulier moeten invullen en inzenden. Deze worden door BsGW individueel getoetst.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kengetallen financiële positie

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor de vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Venlo. Bij de vaststelling van de Financiële verordening gemeente Venlo 2018 zijn deze kengetallen door uw raad voorzien van streefwaarden waarbij tevens de context is aangegeven. Bij de kadernota 2021 is de streefwaarde van het weerstandsvermogen en vervolgens bij het coalitieakkoord zijn de streefwaarden van de solvabiliteitsratio, netto schuldquote, netto schuldquote (gecorrigeerd) en de structurele exploitatieruimte bijgesteld.

De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Ze geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De kengetallen worden in samenhang gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie.

De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd gezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te kunnen maken voor de (middel)lange termijn.

Samenvatting beoordeling onderlinge verhouding tussen de kengetallen (financiële positie)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de financiële kengetallen. De door BBV voorgeschreven kengetallen zijn voorzien van een grafiek.

Financiële kengetallen	Streef waarde*	NL 2020**	2021 Rekening	2022 Begr***	2023 Begr	2024 Begr	2025 Begr	2026 Begr
Netto schuldquote (netto schuld/exploitatie)	< 90%	49%	37%	39%	48%	53%	56%	56%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	42%	30%	32%	41%	47%	51%	51%
Solvabiliteitsratio	25-30%	35%	31%	30%	31%	31%	31%	32%
Grondexploitatie	< 20%	9%	4%	4%	3%	1%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	2,1%	6,8%	0,5%	2,5%	1,4%	2,3%	0,3%
Belastingcapaciteit	<= 105%	102,6%	103,3%	96,2%	96,2%	96,2%	96,2%	96,2%
Weerstandsvermogen	>=1,4<2,0	NB	2,12	1,91	2,00	2,04	2,07	2,10
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen per inwoner	Nvt	NB	€ 1.324	€ 1.542	€ 2.018	€ 2.218	€ 2.321	€ 2.222
Rentedruk (netto rentelasten/exploitatie)	Nvt	NB	1,80%	1,58%	1,51%	1,60%	1,68%	1,69%

* Geldend vanaf 2023 conform coalitieakkoord

** Het gerealiseerde gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten (bron: Findo.nl)

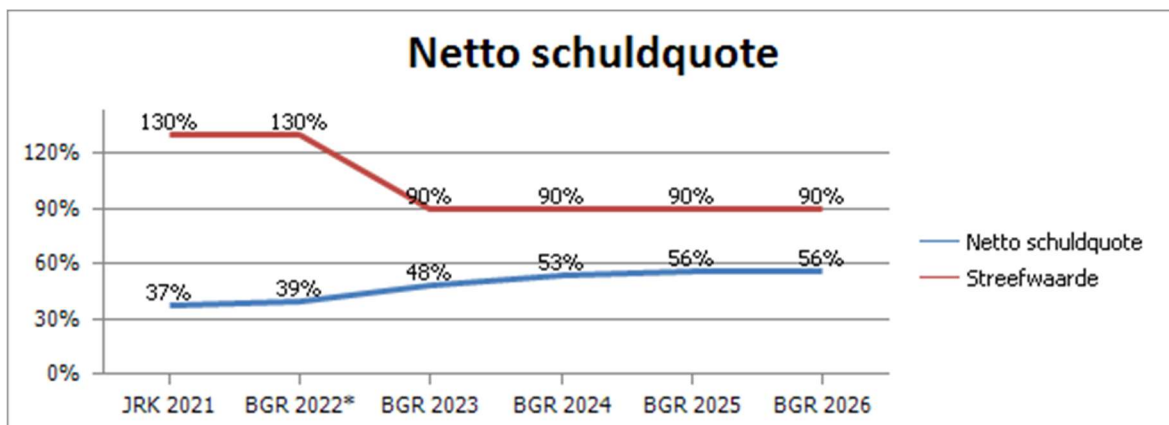
*** Begroting na wijziging

In het algemeen kan worden gesteld dat de gemeente Venlo voor alle kengetallen voldoet aan de door u vastgestelde streefwaarden. Met name het structureel in evenwicht houden van de exploitatie is vanaf 2026 een belangrijk aandachtspunt. Er worden gesprekken gevoerd tussen Rijk en VNG voor wat betreft de structurele financiële verhoudingen vanaf 2026.

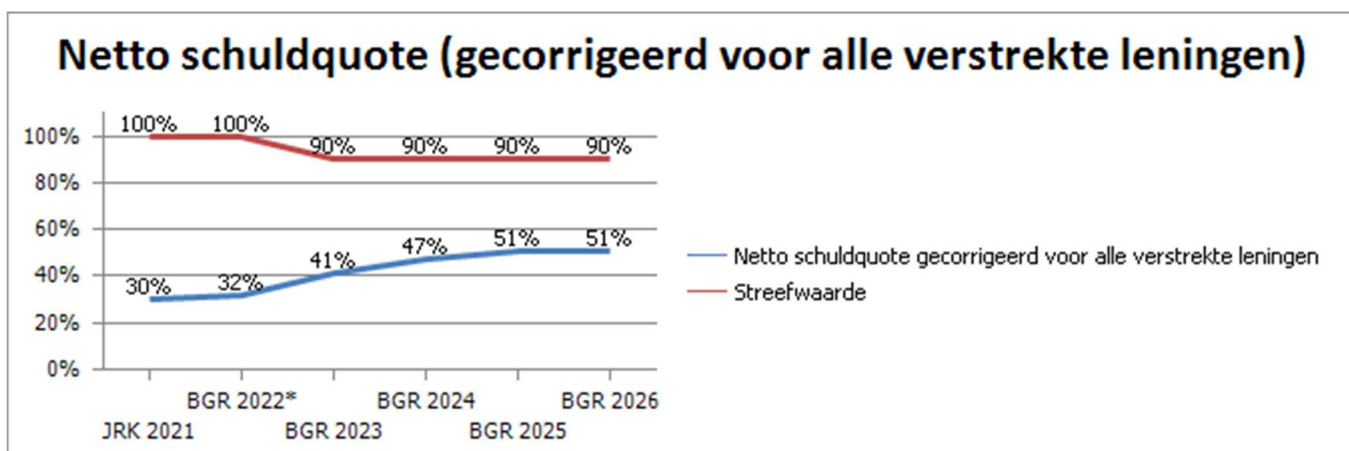
Individuele beoordeling kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De schuldquote geeft aan hoe hoog de netto schuld is ten opzichte van de inkomsten. Hoe hoger de inkomsten, des te meer schulden een gemeente zou kunnen dragen. De netto schuld betreft het totaal aan schulden -/- de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Bij de inkomsten wordt uitgegaan van inkomsten vóór bestemming van reserves, omdat de inzet van reserves geen inkomsten zijn. Bij een schuldquote hoger dan 130% is sprake van zeer hoge schuld. De door Uw raad vastgestelde streefwaarde is < 90%. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%. De schuldquote ultimo 2023 wordt geraamd op 48% en stijgt naar 56% in 2026 als gevolg van nieuw aan te trekken financiering. Ten opzichte van de primaire begroting 2022-2025 liggen de schuldquotes lager. Deze afname wordt met name veroorzaakt doordat er minder geld hoeft te worden geleend omdat er in 2021 minder uitgaven hebben plaatsgevonden dan geraamd. Anderzijds zijn de totale baten (exclusief onttrekking reserves) toegenomen, waardoor de schuld relatief kleiner is geworden.

* Begroting na wijziging

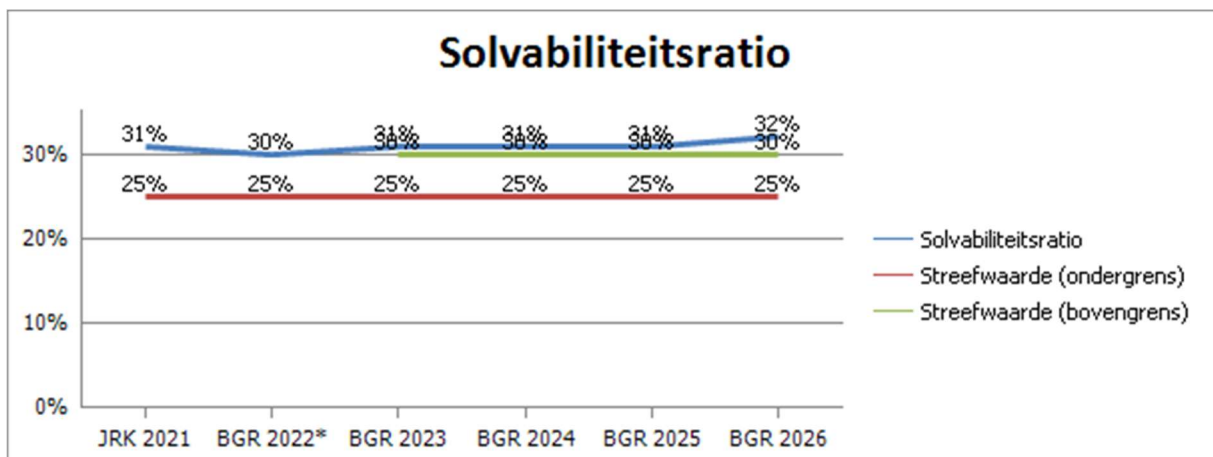

* Begroting na wijziging

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de weerbaarheid van de gemeente. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerbaarheid. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Uw raad heeft de streefwaarde bijgesteld naar een minimale bandbreedte van 25 - 30 %.

De solvabiliteitsratio is met ingang van eind 2021 31% en wordt voor 2022 begroot op 30%. Vanaf 2023 stijgt de solvabiliteit weer naar 31% waarna in 2026 een waarde van 32% wordt begroot. Dit betekent dat de solvabiliteit voldoet aan de door uw raad vastgestelde minimale streefwaarde van 25 - 30%. De solvabiliteit bevindt zich iets onder het landelijk gemiddelde.

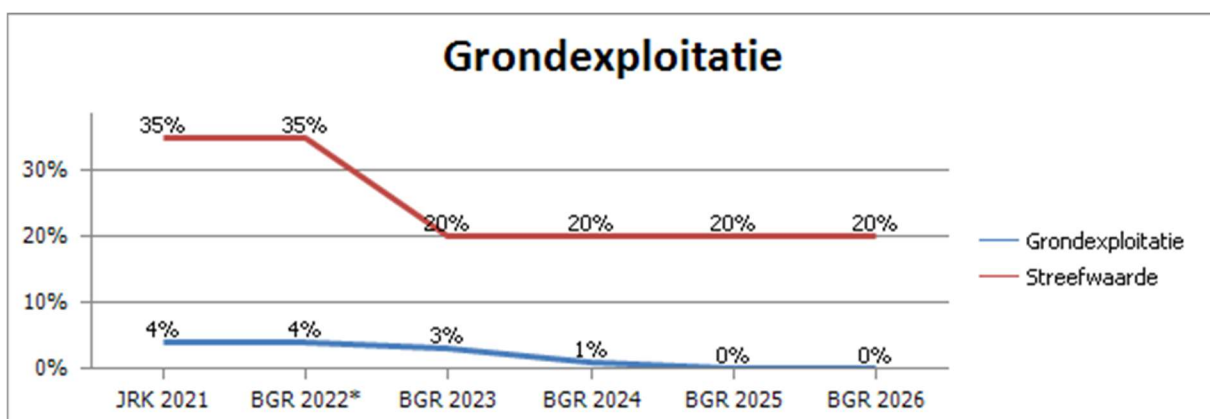

* Begroting na wijziging

Grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) projecten om deze op termijn te verkopen hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer de verkopen worden geëffectueerd. Van de opbrengst van de verkopen kan immers de schuld worden afgelost.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de waarde van de grond laag is, loopt een gemeente relatief weinig risico maar is er relatief weinig waarde om de schuld te kunnen verlagen uit grondverkoppen. Uw raad heeft een streefwaarde van <20% vastgesteld.

* Begroting na wijziging

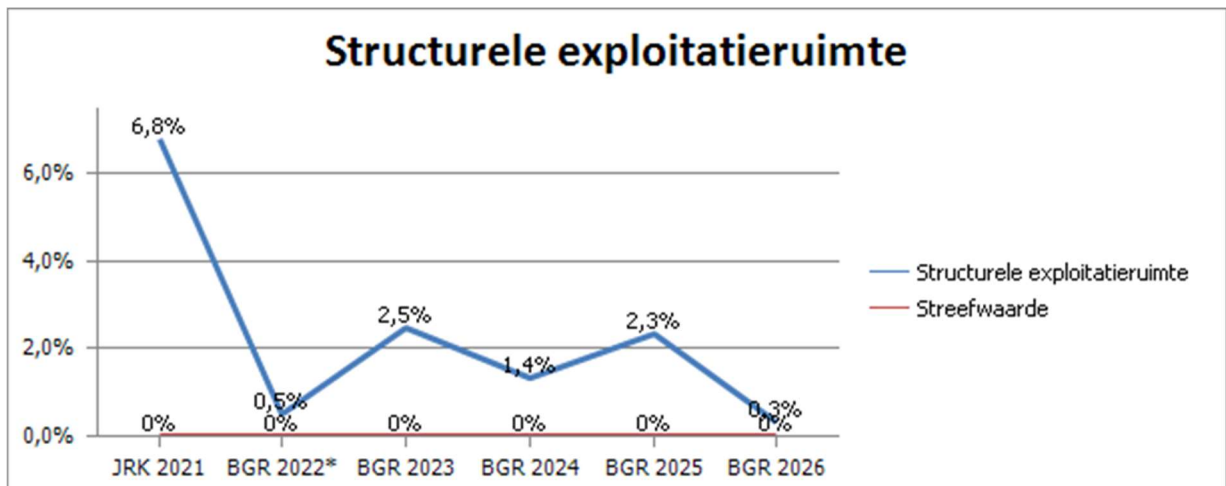
De ratio grondexploitatie laat eerst een redelijk 'stabiele' ontwikkeling zien die in zich positieve zin ver onder de streefwaarde bevindt. Enerzijds betekent dit dat het risico relatief gering is en anderzijds dat er relatief weinig waarde is om de schuld te kunnen verlagen. Vanaf 2024 daalt de ratio naar 1%.

Belangrijke kanttekening hierbij is dat in ogenschouw moet worden genomen dat de gemeente voor materiële bedragen deelneemt in - en financieringen heeft verstrekt aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. Dit is een entiteit waarin de corebusiness wordt gevormd door grondexploitaties.

Zouden de Venlose aandelen in deze grondexploitaties meegeteld worden dan zou het percentage beduidend hoger uitkomen dan de genoemde 4% in 2022

Structurele exploitatieruimte

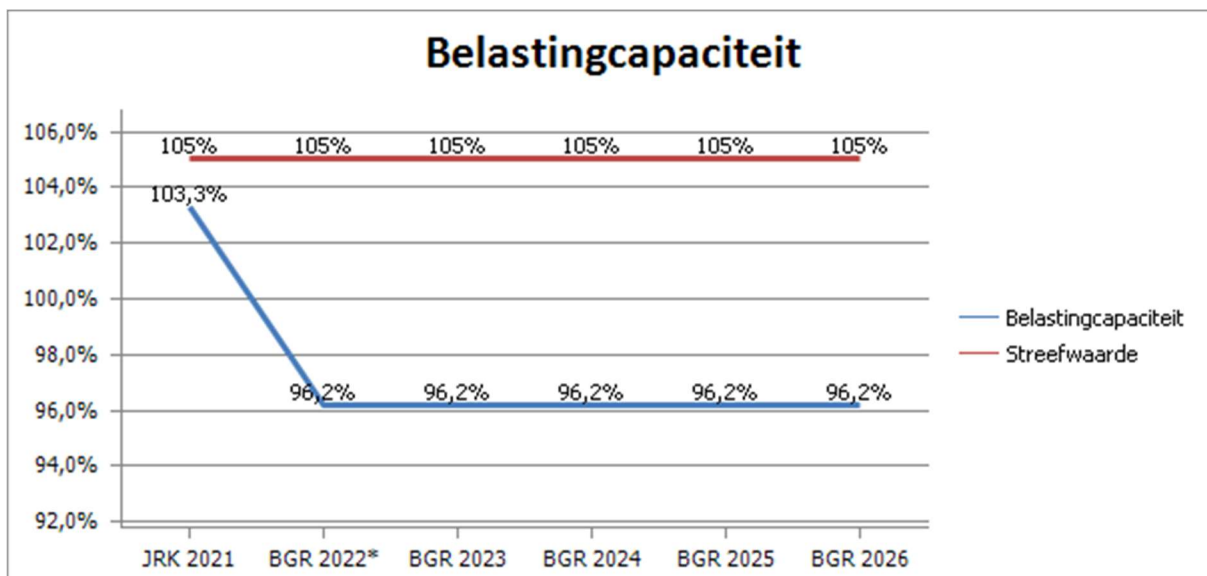
De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2023 2,5% aflopend naar 0,3% in 2026. De structurele exploitatieruimte begeeft zich hierbij net boven het minimum van > 0%. Vanaf 2024 worden er geen middelen vanuit een positief begrotingsaldo toegevoegd aan het (weerstand)vermogen waardoor er geen vrije ruimte is voor het opvangen van structurele tegenvallers. Belangrijk aandachtspunt is dat de in de begroting opgenomen structurele (bijsturing-) maatregelen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Het tijdig anticiperen hierop blijft een absolute randvoorwaarde.

* Begroting na wijziging

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de woonlasten van een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde WOZ-waarde zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (2023) te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (2022). Het geeft weer wat de "ruimte" is om belastingen te verhogen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het is de bevoegdheid van uw raad te bepalen met welke omvang de belastingen en heffingen worden verhoogd. Om de wendbaarheid van de begroting te duiden ten opzichte van het landelijk gemiddelde heeft u een streefwaarde vastgesteld van $\leq 105\%$.

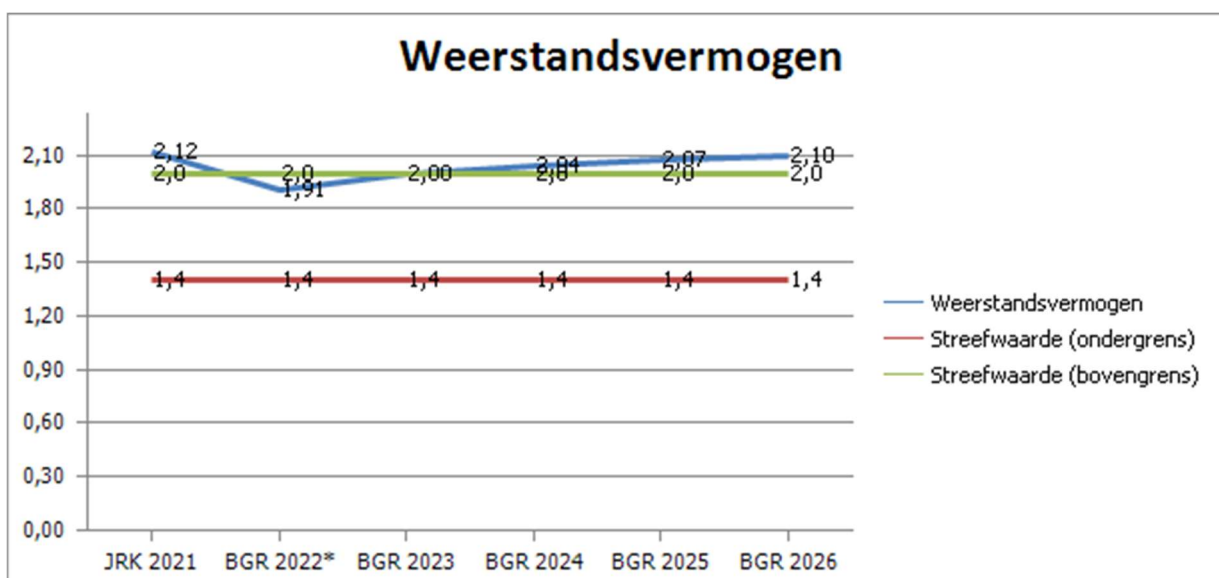

* Begroting na wijziging

Weerstandsvermogen

De doelstelling is het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van de geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: "Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn". De ratio weerstandsvermogen zal zowel in 2023; 2.00 als ook meerjarig gelijk aan of boven de 2 uitkomen (2026: 2,10).

Bij de kadernota 2023 heeft u de streefwaarde vastgesteld op een (minimale) bandbreedte tussen de 1,4 en 2,0. Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze de classificatie 'Ruim Voldoende'. Op basis van deze begroting voldoen wij ruimschoots aan de beoogde doelstelling. Het weerstandsvermogen wordt verder toegelicht in de volgende paragraaf.

* Begroting na wijziging

Netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen per inwoner

Deze indicator betreft de netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen afgezet tegen het aantal inwoners. De verwachting is dat deze gaat stijgen tot € 2.222 in 2026.

Rentedruk

De rentedruk geeft de netto rentelasten weer ten opzichte van de inkomsten vóór bestemming van reserves. Deze indicator geeft weer welk deel van de exploitatie gebonden is door het betalen van rente. In 2021 hebben er diverse aflossingen plaatsgevonden, waardoor de rentedruk vanaf 2022 lager uitvalt. Vanaf 2024 zien we weer een stijging in verband met nieuw aan te trekken financiering. Volgens de financiële barometer, een financiële stresstest die in ontwikkeling is bij een landelijke overleg groep van financiële beleidsmakers van 100.000+ gemeenten, is een rentedruk tussen de 1% en 3% normaal voor een gemeente.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Venlo in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Voor een goed inzicht in onze financiële positie is het van belang om beeld te krijgen in de potentiële mee- en tegenvallers en in onze mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen. Dit inzicht geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie.

Risicobeheersing stelt zich als doel om in de eerste plaats inzicht te krijgen in de risico's. Daarnaast worden er adequate maatregelen getroffen. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van bestaande beleid. Het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit (beschikbare middelen) af te zetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit (risico's). Tweemaal per jaar, bij de programmabegroting en bij de jaarstukken, actualiseren we onze risico's en beoordelen we in hoeverre ons weerstandsvermogen toereikend is.

Uitgangspunten

Bij de berekening van de ratio weerstandsvermogen gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

- De gemeenteraad heeft de risicobereidheid als volgt geformuleerd: "De gemeente Venlo moet geen risicomijdende gemeente zijn. Risico's dienen inzichtelijk gemaakt en genomen te worden. Dit houdt in, het voeren van een risicomanagement waarbij ook naar de dekking wordt gekeken en waarin alle soorten risico's worden weergegeven."
- De minimale omvang van de algemene reserve is vastgesteld op € 9 miljoen.
- De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit:
 - de algemene reserve
 - de stelpost onvoorzien
 - de algemene grondreserve
- De (overige) bestemmingsreserves worden niet meegenomen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit en de berekening van de ratio weerstandsvermogen.
- De streefwaarde van de ratio weerstandsvermogen ligt tussen 1,4 en 2,0 (classificatie: $\geq 1,4 < 2,0$). Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze classificatie 'ruim voldoende'.
- De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend door de financiële impact van het risico te vermenigvuldigen met de inschatting van de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.
- De volgende kans percentages worden gehanteerd bij inschattingen van risico's: 10%, 25%, 50% en 75%.
- Risico's zijn geprioriteerd op basis van de benodigde weerstandscapaciteit

Na vaststelling van de programmabegroting 2023 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit circa € 98,5 miljoen (= getal A). Deze is opgebouwd uit de algemene reserve, post onvoorzien en de

algemene grondreserve. In de algemene reserve is € 87,4 miljoen beschikbaar voor het afdekken van incidentele risico's.

Op basis van bovenstaande beleidsuitgangspunten is de ratio weerstandsvermogen berekend:

	JRK 2021	BGR 2022 *	BGR 2023	BGR 2024	BGR 2025	BGR 2026
Algemene reserve	77.838	83.641	87.446	89.953	92.354	94.799
Algemene grondreserve	10.000	9.525	10.467	9.840	8.914	7.965
Post onvoorzien	359	539	539	539	539	539
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	88.197	93.705	98.452	100.332	101.807	103.303
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	41.598	49.110	49.110	49.110	49.110	49.110
Ratio weerstandsvermogen (A / B)	2,12	1,91	2,00	2,04	2,07	2,10

* Begroting 2022 na wijziging (na actualisatie risico's en reserves t.b.v. BEGR 2023)

Weerstandsvermogen

De berekening van de ratio van 2,00 is volgens de systematiek van het Gemeentelijke Financieel Toezichtkader van de Provincies 'ruim voldoende' (kleiner dan 0,6= ruim onvoldoende, tussen 0,6 en 0,8 = voldoende, tussen 0,8 en 1,0 = matig, tussen 1,0 en 1,4 = voldoende, tussen 1,4 en 2,0 is ruim voldoende en groter dan 2 = uitstekend).

De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2021 met circa € 7.5 miljoen toegenomen. De ratio weerstandsvermogen ligt dus ruim boven het niveau "ruim voldoende". Het weerstandsvermogen is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden waardoor het weerstandsvermogen een andere waardering kan krijgen.

Voor wat betreft COVID-19 is uitgangspunt dat er geen directe effecten optreden.

Overzicht risico's

Risicomanagement

Voor de programmabegroting zijn de risico's die de gemeente loopt geactualiseerd. De financiële impact van de risico's voor de begroting 2023 is afgerond € 131 miljoen waarbij de benodigde weerstandscapaciteit afgerond € 49,1 miljoen bedraagt. De grootste risico's zitten in de grondexploitaties en de ondertunneling van de Vierpaardjes. Opgeteld dragen deze risico's voor meer dan de helft bij aan de totaal benodigde weerstandscapaciteit. Het risicoprofiel (de benodigde weerstandscapaciteit) is ten opzichte van de jaarrekening 2021 met € 7,5 miljoen toegenomen. Deze toename is een optelsom van de gewijzigde risico's, nieuwe risico's en vervallen risico's, waarbij risico's die onveranderd van kracht blijven niet zorgen voor een mutatie.

Een toelichting op alle risico's is te vinden in het "Bijlagenboek toelichting risico's Programmabegroting 2023-2026" dat onderdeel uitmaakt van deze begroting.

Nr.	Risico	Kans	Financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit Begroting 2023
3	Ondertunneling Vierpaardjes	Diverse percentages*	13.000	9.000
1	Grondexploitatie - Grondverkoop	Diverse percentages*	15.700	8.000
2	Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken	Diverse percentages*	10.740	5.250
5	Grondexploitatie - Plankosten	Diverse percentages*	6.050	2.990
11	Juridische risico's	Diverse percentages*	4.163	2.028
15	Prijsinflatie	25%	7.500	1.875
20	Budget inkomensondersteuning (lasten)	50%	3.000	1.500
33	Zwembad de Wisselslag	25%	5.350	1.338
6	Jeugd	50%	2.500	1.250
8	Herijking sociaal beleid Venlo en gemeentebreed vastgoed	50%	2.225	1.113
12	Opvang Oekraïense vluchtelingen	10%	10.500	1.050
9	BV Campus Vastgoed	25%	4.160	1.040
4	Grondexploitatie - Bijdragen van andere overheden	Diverse percentages*	3.900	1.030
28	Extra Armoedelasten tgv meer aanvragen vanwege energiearmoede	50%	2.000	1.000
18	Regio Noord Limburg	25%	3.600	900
13	Extra Armoedelasten tgv ontbrekende rijkscompensatie	10%	8.000	800
10	Afval	75%	1.000	750
22	BTW sport project nieuwbouw zwembad en Herungerberg	25%	2.925	731
23	Garantstelling Provincie Laerbroeck	25%	2.500	625
17	Veiligheidsregio Limburg-Noord	50%	1.114	557
16	Bedrijfsgevolgschade brand	10%	5.000	500
38	Budget inkomensondersteuning (baten)	50%	1.000	500
7	Transport schaarste Energie	75%	500	375

14 Grondexploitatie - Tijdelijk beheer	75%	500	375
19 Uitblijven klimaatakkoord uitvoeringsmiddelen	10%	3.500	350
44 Gevolgen klimaatverandering	50%	700	350
21 Calamiteiten Groenbeheer	75%	400	300
51 Effecten hoge gasprijzen en beschikbaarheid aardgas	75%	400	300
29 Wmo maatwerk	25%	1.000	250
24 Openbare verlichting	75%	300	225
50 WMO begeleiding	50%	450	225
26 Uitbreiding Barge terminal	25%	800	200
30 Lagere Baten evenementen, drank, horeca en terrassen	75%	204	153
31 Project Kaldenkerkerweg Tegelen	75%	200	150
32 Toeristenbelasting	75%	200	150
34 Meldplicht datalekken	75%	200	150
35 Privacy	75%	200	150
46 Rente	50%	300	150
53 Beschermd wonen	50%	285	142
36 Stadskantoor	50%	275	138
27 BTW sport	50%	250	125
37 Informatieveiligheid	25%	500	125
45 Grondstoffenschaarste en duurzaamheidsopgave	25%	500	125
39 Dagbesteding GGZ-cliënten	25%	432	108
40 Friciekosten inwerkingtreding Omgevingswet	50%	200	100
41 Risico falen project Hagerhof	25%	400	100
Lagere inkomsten leges Omgevingsvergunningen door bezwaar en			
42 beroep	25%	360	90
Lagere inkomsten leges Omgevingsvergunning door minder			
52 bouwinitiatieven	25%	360	90
43 Vertraging project Herinrichting woonwagenlocaties	25%	345	86
54 Dotatie voorziening APPA	25%	264	66
25 BTW compensatiefonds	25%	200	50
47 Gladheidbestrijding	10%	400	40
48 Extra uitgaven als gevolg van het niet voldoen aan de wettelijke norm	10%	250	25
49 Calamiteiten	10%	200	20
Benodigde weerstandscapaciteit totaal			49.110

** Deze risico's bestaan uit een aantal sub risico's die ieder een afzonderlijk kanspercentage hebben.
In de risicomatrix is bij deze risico's uitgegaan van het gemiddelde kanspercentage*

Analyse risicoprofiel begroting 2023 ten opzichte van jaarrekening 2021

Risico	Mutatie BGR 2023 t.o.v. JRK 2021
Gewijzigd risico	
Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken	2.080
Zwembad de Wisselslag	1.188
Grondexploitatie - Plankosten	1.150
Regio Noord Limburg	450
Rente	103
Veiligheidsregio Limburg-Noord	83
Extra uitgaven als gevolg van het niet voldoen aan de wettelijke norm	5
BV Campus Vastgoed	-10
BTW sport	-50
Grondexploitatie - Tijdelijk beheer	-150
BTW compensatiefonds	-150
Jeugd	-250
Grondexploitatie - Grondverkoop	-1.750
Grondexploitatie - Bijdragen van andere overheden	-1.920
	779
Nieuw risico	
Prijsinflatie	1.875
Budget inkomensondersteuning (lasten)	1.500
Juridische risico's	1.328
Opvang Oekraïense vluchtelingen	1.050
Extra Armoedelasten tgv meer aanvragen vanwege energiearmoede	1.000
Extra Armoedelasten tgv ontbrekende rijkscompensatie	800
BTW sport project nieuwbouw zwembad en Herungerberg	731
Garantstelling Provincie Laerbroeck	625
Budget inkomensondersteuning (baten)	500
Transportschaarste Energie	375
Gevolgen klimaatverandering	350
Effecten hoge gasprijzen en beschikbaarheid aardgas	300
Beschermd wonen	142
Wmo maatwerk	250
WMO begeleiding	225
Grondstoffenschaarste en duurzaamheidsopgave	125
Lagere inkomsten leges Omgevingsvergunning door minder bouwinitiatieven	90
Dotatie voorziening APPA	66
	11.333

Vervallen risico

Sturing/Inkoop WMO maatwerk	-1.500
Beschikbaarheid woningen voor uitstroom uit MO & BW	-650
MJOP	-600
Opvangcapaciteit daklozen incl. locatie winteropvang	-515
Aansluiting beschermd wonen en begeleiden individueel	-300
BUIG Budget	-250
Gemeenschapsaccommodaties	-225
Hulp bij het huishouden	-174
Beschermd wonen	-163
Lagere Baten Parkeerbelastingen	-110
Rijbewijzen	-63
WAA risico wegens latere besluitvorming	-50
	-4.600
	7.512

Risico's in matrix

Op basis van een inschatting van de kans van optreden en de impact zijn de risico's visueel weergegeven in onderstaande matrix. Bij de financiële impact is onderscheid gemaakt tussen "hoog", "middel" en "laag".

We spreken van een hoge financiële impact bij een bedrag hoger dan of gelijk is aan € 1 miljoen en van een middel (hoge) financiële impact bij een bedrag dat gelijk is aan of hoger is dan € 0,5 miljoen en lager is dan € 1 miljoen. We spreken van een lage financiële impact bij een bedrag lager dan € 0,5 miljoen.

Te zien is dat er zich twee risico in de donkerrode zone bevindt (Afval en ondertunneling Vierpaardjes). Er zijn 12 risico's die zich in de rode zone bevinden, omdat deze een mogelijke tot waarschijnlijke kans van optreden (50% of 75%) hebben in combinatie met een middel (€ 0,5 - € 1 miljoen.) tot hoge financiële impact (\geq € 1 miljoen).

De overige 40 risico's zijn verspreid over de gele- en groene zones waarbij de kans van optreden varieert tussen de 10% en 75% in combinatie met een laag- tot hoge financiële impact afhankelijk van het kans percentage.

Risicomatrix

Financiële impact (€)	hoog >= €1 miljoen	12, 13, 16, 19	4, 9, 15, 18, 22, 23, 29, 33	1, 2, 5, 6, 8, 11, 17, 20, 28, 38	3, 10
	middel >= €0,5 < €1,0 miljoen		26, 37, 45	44	7, 14
	laag < €0,5 miljoen	47, 48, 49	25, 39, 41, 42, 43, 52, 54	27, 36, 40, 46, 50, 53	21, 24, 30, 31, 32, 34, 35, 51
		zeer onwaarschijnlijk 10%	onwaarschijnlijk 25%	mogelijk 50%	waarschijnlijk 75%
Kans (%)					

Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf Grondbeleid geeft de hoofdlijn van het te voeren grondbeleid en de risico's weer.

Visie op het grondbeleid

Via het grondbeleid intervenueert de overheid doelgericht op de grondmarkt. Grond wordt gekocht, geëxploiteerd, ontwikkeld en verkocht. Het omvat zaken zoals grondaankoop op vrijwillige basis, dan wel via onteigening, vestigen van een voorkeursrecht tot koop, tijdelijk beheer, opstellen van de grondexploitatie, bouwrijp maken, aanleg nutsvoorzieningen, inrichting van de openbare ruimte en kostenverhaal.

Het grondbeleid draagt bij aan:

- de realisering van maatschappelijk gewenste doelstellingen van de gemeente Venlo door het ontwikkelen van ruimtelijke fysieke initiatieven;
- de verbetering van de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting;
- een rechtvaardigere verdeling van kosten en baten als gevolg van interventies door de gemeente, en/of particulieren op het terrein van de ruimtelijke inrichting.

De gemeente Venlo kan kiezen uit actief en faciliterend (of passief) grondbeleid en diverse tussenvormen daarvan. In Venlo is sprake van "situationeel" grondbeleid. Gebouwd wordt vooral in het stedelijk centrum waarmee bij voorkeur ruimtelijke knelpunten worden opgelost. Bij de ruimtelijke ontwikkelingen maakt de gemeente zoveel mogelijk gebruik van bestaand (leegstaand) vastgoed en van gronden die hun functie hebben verloren. Herstructureringsprojecten in het stedelijk centrum zullen in het algemeen een beduidend hoger krediet vragen dan ontwikkelingen "in de groene wei". Hierdoor is het moeilijker om een grondexploitatie kostendekkend te maken.

De economische en marktsituatie, in samenhang met de verbeterde financiële positie van de gemeente, bieden perspectief om invulling te geven aan een meer actief grondbeleid voor zowel de woningbouwopgave als andere doeleinden.

Werkwijze uitvoering grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Venlo is vooral operationeel en doelgericht van aard waarmee bijgedragen wordt aan de totstandkoming van de doelstellingen opgenomen in de Ruimtelijke Structuurvisie, de raadsprogramma's en het coalitieprogramma. In mei 2022 heeft het nieuwe college via het coalitieakkoord een nieuwe koers uitgezet. Dit akkoord vormt samen met de Kadernota de leidraad en toetssteen bij besluitvorming. Het gaat hierbij om de wijze waarop de grondexploitaties tot stand komen, welke beleidsuitgangspunten en beleidsinstrumenten het Grondbedrijf daarbij hanteert en hoe wordt afgestemd met interne en externe relaties.

Het grondbeleid wordt uitgevoerd door de teams Grondbedrijf en Vastgoed en Project- en Procesmanagement van de gemeente Venlo. Met het oog op de geplande inwerkingtreding van de

Omgevingswet per 1 januari 2023 worden alle ruimtelijk fysieke initiatieven eerst via de zogenaamde intaketafel op wenselijkheid beoordeeld. Hiermee krijgt de initiatiefnemer in een pril stadium een reactie of het initiatief in behandeling wordt genomen om samen verder te ontwikkelen. Vervolgens wordt het initiatief in enkele omgevingstafels getoetst op haalbaarheid. Na instemming en het beschikbaar stellen van een krediet worden deze grondexploitaties/projecten verder ontwikkeld. Het grondbedrijf monitort de voortgang van de onderhanden zijnde grondexploitaties. Dit gebeurt via periodieke rapportages, die inzicht geven in de stand van zaken van exploitaties en die het management in staat stelt om bij te sturen. De Raad wordt bij de voortgangsrapportage en financiële rapportage geïnformeerd over de voortgang van de (majeure) projecten.

Uitgangspunten grondexploitatie

- Een exploitatieplan voor een grondexploitatie, dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Raad, is altijd financieel sluitend. De opbrengsten moeten altijd groter of gelijk zijn aan de kosten.
- Gedurende de looptijd van een grondexploitatie kunnen er financiële afwijkingen optreden. Deze komen ten laste c.q. ten gunste van de Algemene Grondreserve; uitzondering hierop zijn inhoudelijke planwijzigingen.
- Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt een voorziening getroffen voor een verwacht tekort van een lopende grondexploitatie.
- Van een grondexploitatie wordt (tussentijds) winst genomen volgens de voorgeschreven POC (percentage of completion) methode.
- Een grondexploitatie wordt afgesloten wanneer nagenoeg alle werkzaamheden zijn verricht en alle verkopen zijn gerealiseerd.
- Een winst of verlies op een grondexploitatie wordt, na afsluiten van de exploitatie, toegevoegd of onttrokken aan de Algemene Grondreserve.

Actualiteiten

Prijsstijgingen, woningmarkt en Didam-arrest

Mede door de oorlog in Oekraïne kampen onderdelen van de economie met een tekort aan materialen en personeel. Tevens is sprake van lange levertijden en forse prijsstijgingen.

De woningmarkt bevindt zich in een overspannen situatie. De gemiddelde koopprijs voor een woning steeg de laatste jaren met meer dan 10%. Overbieden was regel. Inmiddels is medio 2022 de lage hypotheekrente verdubbeld en vlakkt de prijsstijging in de woningmarkt af. Van vraaguitval naar gemeentelijk vastgoed is niet gebleken. Nieuwe bouwlocaties voor aanzienlijk meer dan 2000 extra woningen voor diverse doelgroepen dienen voortvarend ontwikkeld te worden. Waar zich binnenstedelijke kansen voordoen zal het Grondbedrijf ook actief grondbeleid toepassen.

Het Didam-arrest van 26 november 2021 legt bij uitgifte van grond en ander vastgoed stevig beperkingen op. In het Didam-arrest heeft de Hoge Raad geoordeeld dat overheden bij verkoop van onroerende zaken op grond van het gelijkheidsbeginsel gelegenheid moeten bieden aan potentiële gegadigden om mee te dingen.

Prognose

De gemeente Venlo heeft ca. 30 grondexploitaties als onderhanden werk. Toekomstige winsten uit grondexploitaties worden nog slechts beperkt verwacht. Wel komen in de eerstvolgende jaren wellicht positieve resultaten uit de verkoop van landbouwgronden.

Voor de verliesgevende exploitaties is conform voorschriften de Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten gevormd. Deze heeft medio 2022 een stand van € 38,8 miljoen.

De Algemene Grondreserve heeft op 31 december 2022 een verwachte stand van € 9,5 miljoen. Verwacht wordt dat deze reserve de komende jaren rond de € 9 miljoen blijft schommelen. Dit is nadrukkelijk afhankelijk van ontwikkelingen in de lopende exploitaties zoals Kazernekwartier en de grote woningbouwlocaties.

Voor nadere detaillering van het grondbeleid verwijzen we naar de Nota Grondbedrijf en Vastgoed 2023 die tevens in november aan de Raad wordt aangeboden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn artikelen opgenomen over

1. Riolering en regenwatersystemen
2. Wegen (inclusief civiele kunstwerken)
3. Groenvoorzieningen
4. Vastgoed
5. Sportvoorzieningen

Onderhoud kapitaalgoederen is onderdeel van het programma leefbaar Venlo – programmalijs Omgeving.

De kapitaalgoederen zijn een belangrijk onderdeel in de beleving van de openbare ruimte.

Voor het onderhoud van kapitaalgoederen zijn voorzieningen gevormd conform artikel 44 lid 1c van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Voorzieningen worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren en kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.

Onderhoud is niet levensduur verlengend, maar dient om het kapitaalgoed gedurende haar levensduur actief in goede staat te houden. Onderhoud is het uitvoeren van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat te houden of te brengen (op een vooraf door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau).

Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud. Onder groot onderhoud wordt verstaan onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een groot deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere gebruiksperiode moet worden verricht. Klein onderhoud is het onderhoud dat in het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). De kosten van klein en groot onderhoud zijn dus niet levensduur verlengend en mogen dus niet worden geactiveerd. Kosten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Kosten van groot onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening gebracht. Kosten van het wegwerken van uitgesteld onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Tenminste éénmaal in de vijf jaar stelt de raad een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen vast en de hoofdlijnen daarvan worden jaarlijks opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (artikel 9, tweede lid, onder c BBV).

Riolering en regenwatersystemen

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het bestaande beheerareaal.

Totalen in kilometers	
Drukriolering	108
Duikers	24,4
Lijnafwatering	4,2
Totalen	824,1

Totalen in stuks	
Nooduitlaten (externe overschotten)	61
Gemaal objecten	495
Berg bezinkvoorzieningen	15
Niveaumeters	3
Debietmeters	2
Overstortmeters	16
Afsluiters (schuiven/kleppen)	186
Kolken	51.966
Grondwaterpeilbuizen	31
Totalen	52.775

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Een van de uitgangspunten bij het GRP is het principe 'sober en doelmatig'. In het GRP zijn in verband met het op een doelmatige wijze invulling geven aan de zorgplichten voor regen-, afval- en grondwater vijf doelen opgesteld. De in het GRP omschreven beleidsdoelstellingen dragen hoofdzakelijk bij aan:

- Het op een doelmatige en milieu-verantwoorde wijze inzamelen en afvoeren van afvalwater.
- Het op een doelmatige wijze inzamelen, afvoeren en verwerken van overtollig regenwater en overtollig grondwater.
- Het verminderen van de kans op wateroverlast als gevolg van (hevige) neerslag.
- De kwaliteit van het oppervlaktewater en de bodem niet negatief beïnvloeden, door ongewenste emissies naar oppervlaktewater, grond en grondwater te voorkomen.
- Het op een doelmatige en duurzaam mogelijke wijze invulling geven aan de stedelijke (afval)watertaken.
- Deze doelstellingen zijn in het GRP vertaald voor de volgende hoofdthema's:
 - Afvalwater
 - Hemelwater
 - Grondwater
 - Waterkwaliteit oppervlaktewateren

- Doelmatig beheer / instandhouding
- Duurzaamheid, nieuwe sanitatie

Het vastgestelde kwaliteitsniveau en de gewenste doelstellingen zijn in hoofdlijnen en concrete maatregelen vertaald. De uit te voeren maatregelen worden in een jaarlijks uitvoeringsprogramma door het college vastgesteld.

Actuele onderhoudstoestand:

De staat van de riolering en regenwatersystemen wordt gemonitord. Hiertoe bestaat een reiniging- en inspectiecyclus. Op basis van de analyse van de inspectieresultaten worden de noodzakelijke beheer en onderhoudsmaatregelen vastgesteld. Hierbij worden ook de landelijke richtlijnen gevolgd en rekening gehouden met de omgevingsfactoren. Integrale afstemming vindt plaats met andere beheerdisciplines, beleidsontwikkelingen en de omgeving in het kader van Ontwikkeld Beheer.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

De resultaten van het onderhoud en beheersplannen zijn verwerkt in het in juni 2021 vastgestelde financiële actualisatie exploitatie GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan).

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De benodigde onderhoudsbudgetten zijn weergegeven onder instandhouding en exploitatielasten in de financiële actualisatie exploitatie GRP 2021-2031 en als zodanig in de (hiertoe gewijzigde) begroting opgenomen.

Planning en actiepunten voor 2023:

Begin 2023 zal het uitvoeringsprogramma (UVP) ter goedkeuring aan het college voorgelegd worden. Deze jaarlijkse operationele programma's geven een nadere uitwerking van het GRP waarin voor het betreffende jaar concreet wordt aangegeven welke voorzieningen worden aangelegd (watertaken), welke onderzoeken worden uitgevoerd en welke instandhoudingsmaatregelen worden getroffen. In overeenstemming met het vastgestelde beleidskader is in juni 2021 de financiële exploitatie van het GRP geactualiseerd met de vaststelling van de financiële exploitatie GRP 2021-2031 door de gemeenteraad.

Bij de in 2021 uitgevoerde actualisatie van de exploitatie van het GRP en de jaarlijkse operationele programma's is bij de capaciteit- en budgetplanning meer rekening gehouden met het te verwachten moment van de uitgaven. Prognose en werkelijkheid zullen daarmee naar verwachting beter op elkaar aansluiten.

Wegen (inclusief civiele kunstwerken)

Beheerareaal:

Het beheerareaal wegen omvat hoofdwegen, wegen in wijken, fiets- en voetpaden, wegen buiten de bebouwde kom en onverharde wegen. Daarnaast valt het wegareaal te verdelen in verhardingssoort zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Een inventarisatie van het beheerareaal civiele objecten is begin 2023 afgerond. Naar verwachting zal het aantal geregistreerde objecten hierdoor in aantal verdubbelen.

Wegen in m2	
Asfalt	3.413.137
Elementen	2.867.456
Onverhard	447.194
Beton	8.610
Onbekend	12.277
Totalen	6.748.674

Civiele objecten in stuks	
Brug	110
Duiker	30
Geluidswal	1
Hekwerk	30
Kademuur	33
Muur	83
Schanskorfconstructie	26
Spoorwegovergang	9
Trap	178
Tunnel	20
Vlonder/steiger	11
Wildrooster	8
Wildtunnel	3
Drijvende steiger	3
Jachthaven	1
Golfbreker/steiger	1
Meerpaal	4
Duikers en oeverbeschoeiingen (niet geïnventariseerd)	250
Totalen	801

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Het beoogde maatschappelijke resultaat is het beheren en in standhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving. De kwaliteitsniveaus zijn in 2018 door uw raad vastgesteld in het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten en Wegen 2023-2032.

Het minimale kwaliteitsniveau van de wegen in de gemeente Venlo is daarmee vastgesteld op kwaliteitsniveau C (sober). Het kwaliteitsniveau van alle Civiele Objecten is vastgesteld op het instandhoudingsniveau, met als enige uitzondering het kwaliteitsniveau van de tunnel onder het Koninginneplein in Venlo. Dat is vastgesteld op het welstandsniveau. Er is een nieuw beheerplan Mobiliteit en Wegen in de maak waarin een verdere specificatie van de onderhoudsniveaus naar gebiedskenmerken en mobiliteitsnetwerken. Naar verwachting zal dit beheerplan Q1 2023 ter vaststelling worden aangeboden aan uw gemeenteraad.

Actuele onderhoudstoestand:

Weginspecties vinden jaarlijks plaats. Het ene jaar is dat een kleine inspectie, het daaropvolgende jaar een grote weginspectie. In 2022 heeft een grote weginspectie plaatsgevonden. Op het moment van schrijven zijn de resultaten van deze weginspectie helaas nog niet bekend.

In de stadspeiling van 2021 wordt het onderhoud van straten, paden en trottoirs beoordeeld met een 5,9. Dit is beter dan het rapportcijfer van 2019 (5,7). Dit stijgende cijfer ondersteunt het beeld van de actuele (technische) onderhoudstoestand.

De inventarisatie en inspecties geven voor het grootste deel van de civiele objecten de actuele onderhoudsbehoefte. Hierbij wordt de landelijke norm NEN 2767 gehanteerd. Deze behoefte is vertaald in benodigd onderhoudsbudget om een start te maken met het borgen van een veilige onderhoudstoestand van de civiele objecten.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

Het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten 2023-2032 is in 2022 vastgesteld en opgesteld op basis van de methode 'risico gestuurd beheer'. In plaats van cyclisch onderhoud wordt bij deze methode pas onderhoud gepleegd als het nodig is. Landelijke ervaring leert dat dit voordeliger is en kapitaalsvernietiging voorkomt.

Het Meerjaren-onderhoudsplan Wegen 2018-2027 is opgesteld op basis van de landelijk erkende CROW-methodiek voor weginspecties.

Beide onderhoudsplannen zijn opgesteld overeenkomstig de beleidslijnen uit de 'Nota reserves en voorzieningen', september 2013. De meerjaren-onderhoudsplannen Civiele Objecten en Wegen worden vijfjaarlijks bijgesteld aan de hand van inspecties waarin de ontwikkeling van de onderhoudsbehoeftes en het benodigd onderhoudsbudget wordt opgenomen en aan uw raad wordt voorgelegd. In de 'Meerjarenplan voorziening Groot Onderhoud Wegen'. Voor de jaren 2023-2027 wordt uiterlijk 2022 een nieuw meerjaren-onderhoudsplan opgesteld, naar verwachting wordt dit in januari 2023 ter vaststelling aan uw gemeenteraad aangeboden

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De kosten verbonden aan het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten 2023-2032 worden gedekt uit de hiervoor ingestelde voorziening 'groot onderhoud Civiele Objecten'. Uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden op basis van de inspecties past binnen de door uw raad beschikbaar gestelde middelen. De kosten verbonden aan het Meerjaren-onderhoudsplan Wegen 2018-2027 worden gedekt uit de voorziening groot onderhoud wegen.

Planning en actiepunten voor 2023:

In 2022 is een nieuw beheerplan Mobiliteit en Wegen opgesteld waarin de ontwikkeling is ingezet naar een verdere integrale, adaptieve en duurzame wijze van beheer: Ontwikkelen beheer. De

reeds ingezette wijze van integraal programmeren van onderhouds- en meer beleidsmatige opgaven in de openbare ruimte zal in 2023 zijn vervolg krijgen waarbij er ter voorbereiding op de programmabegroting 2024 gewerkt wordt aan een voorstel ontwikkelend beheer passend binnen de kaders. In 2023 zullen ook diverse contracten en overeenkomsten opnieuw worden aanbesteed (o.a. wegininspecties en planmatig onderhoud wegen), hierbij zal het nieuwe beheerplan als kader fungeren voor de uitgangspunten van deze aanbestedingen. De onderhoudsplannen vormen de basis voor de uitvoering van klein en groot onderhoud in 2023.

Groenvoorzieningen

Beheerareaal:

In dit product wordt binnen het beheerareaal onderscheid gemaakt, zoals onderstaand tabel weergeeft.

Totalen in stuks	
Bomen	59.194
Solitaire heesters	1.166
Totalen	60.360

Totalen in m2	
Bosplantsoen	696.786
Heesters	325.083
Rozen	2.698
Hagen	153.490
Bodembedekkers	141.309
Bodembedekkende kruidachtigen	9.364
Gazon (incl. wadi)	1.244.377
Graslandvegetatie (incl. talud)	2.545.687
Hondenpaden (140 paden en 36 uitrenplekken)	74.883
Natuurbos	243.673
Productiebos	359.719
Stadsbos	373.623
Heide	970
Bermen (begrazing)	371.912
Oevers/slootkant	163.912
Greppel	237.590
Sloot	39.472
Totalen	6.984.548

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Voor het beheer en onderhoud van het areaal groenvoorzieningen hanteren we in 2023 de in het vigerende beheerplan Groen en Water vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Actuele onderhoudstoestand:

De maatregelen die noodzakelijk zijn om deze kwaliteitsniveaus te borgen zijn opgenomen in het Integraal Onderhoudsbestek 2023 en het Bomenbestek 2023.

De kwaliteit van diverse groenvoorzieningen en met name bomen staat onder druk. Dit is veroorzaakt door uitgesteld groot onderhoud (vervangingen), een vaak slechte groeiplaats, extreem weer (droogte/storm), maar ook door (nieuwe) plagen en ziektes, zoals de Eikenprocessierups en de roetschorsziekte. Ook in 2023 wordt nadrukkelijk verder gewerkt aan het weer op orde brengen van de verschillende onderdelen binnen de groenvoorzieningen.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

In 2021 is het nieuwe beheerplan Groen en Water vastgesteld. De uitvoering van de maatregelen voortkomend uit het beheerplan is geborgd met het Integraal Onderhoudsbestek 2023 en Bomenbestek 2023.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

Diverse groenvoorzieningen hebben technisch het einde van de levensduur bereikt of zijn door invloeden van buitenaf (vandalisme, gebruik, droogte, ziekte en plagen) in het dagelijks beheer en onderhoud niet meer op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. Daarnaast vormen de beperkte (bio)diversiteit en de klimaatverandering knelpunten in het groenareaal. Mede hierdoor is er een stijging in het aantal meldingen van bewoners over groenvoorzieningen. Op de meerjarenbegroting wordt € 3,2 miljoen beschikbaar gesteld voor investeringen in groen. Deze middelen worden met name ingezet voor uitgesteld groot onderhoud en omvormingen, waarbij zo veel mogelijk ook integraal de kansen wordt benut om beleidsdoelen (klimaatadaptatie) en de wensen van bewoners te laten meeliften.

De kosten voor het dagelijks beheer en onderhoud conform het integraal bestek en bomenbestek verlopen via de exploitatie.

Planning en actiepunten voor 2023:

Ook in 2023 ligt de focus op het weer verder op orde brengen van de basis van het groen. Met het nieuwe Integraal Onderhoudsbestek 2023 en het Bomenbestek 2023 hebben we hiervoor de juiste tools in handen. In deze contracten zitten zowel de maatregelen voor het dagelijks beheer en onderhoud als ook de maatregelen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het groot onderhoud en de omvormingen. De uitvoering van het groot onderhoud en omvormingen stemmen we daarbij integraal af conform de kaders van IVOR en IBOR en het daarbij opgestelde ontwikkelend beheer.

In het Integraal Onderhoudsbestek 2023 wordt ook al voorgesorteerd op ecologisch maaibeheer. In dit bestek zijn nu al posten opgenomen die een andere wijze van het maaien van bermen en graslanden mogelijk maken. Een uitgewerkt plan voor het verhogen van de biodiversiteit en de natuurlijke waarden en beleving van onze bermen en graslanden wordt medio 2023 verwacht. Na vaststelling van dit plan kan dit dan met het Integraal Onderhoudsbestek 2023 naar het juiste beheer worden vertaald.

In het ontwikkelplan bomen zijn de visie en de ambitie op onze bomen beschreven. Dit ontwikkelplan is daarbij weer een nadere uitwerking van de IVOR en het beheerplan Groen en Water, specifiek voor

bomen. Met het Bomenbestek 2023 hebben we al een groot deel van de tools en beheermaatregelen in handen om deze visie en ambities met bomen te bereiken.

Vastgoed

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het beheerareaal gebouwen bekostigd vanuit een onderhoudsvoorziening.

Naast deze aantallen zijn er nog gebouwen in bezit waarvan de onderhoudskosten worden gedekt vanuit een project of het grondbedrijf. Dit betreft vastgoed dat in bezit is voor het ruimtelijk ordeningsbeleid of overtollig vastgoed. Het gaat hier veelal om gebouwen die uiteindelijk worden gesloopt of verkocht, bijvoorbeeld gebouwen binnen project Q4, het kazernekwartier of Vierpaardjes.

Beheerareaal vastgoed in stuks	
Sportgebouwen (sporthal, gymzaal, zwembad, kleedlokalen buitensport)	39
Ambtelijke huisvesting (stadhuis, stadskantoor, gebouw openbare ruimte)	8
Commercieel, cultureel en maatschappelijk vastgoed (peuterspeelzaal, verenigings- en wijkgebouwen en gemeenschapsaccommodaties, poppodium)	69
Totalen	116

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Conform besluitvorming door uw raad in 2015 worden de gemeentelijke gebouwen op een conditieniveau 3 onderhouden. Hiervoor wordt het landelijk uniforme conditieniveau conform de NEN 2767 gehanteerd waarbij op een schaal van 1 tot 6 niveau 3 staat voor een redelijke onderhoudsconditie.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel?

Volgens de BBV richtlijnen en nota reserves en voorzieningen van de gemeente Venlo moet elke vijf jaar een herijking plaatsvinden van de onderhoudsvoorziening. Het laatste, door de gemeenteraad vastgestelde beheerplan onderhoudsvoorzieningen gemeentelijk vastgoed, dateert van december 2015. Begin 2021 zijn er nieuwe conditiemetingen van het gemeentelijk vastgoed uitgevoerd die zijn vertaald in meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's). Resultaat van deze conditiemetingen is dat de gebouwen voldoen aan het vastgestelde conditieniveau 3.

Om tot een zuiver en toekomstbestendig beeld te komen van het beheerareaal vastgoed in de gemeente Venlo, is de gemeentelijke vastgoedportefeuille nog een keer gescreend op de te verwachten exploitatieduur. Hierop zijn de meerjaren onderhoudsplannen bijgesteld.

Hiermee is er een nauwkeuriger inzicht ontstaan in de onderhoudsmiddelen die benodigd zijn voor de komende jaren (2023-2032) en daarmee een actuele basis om te komen tot een nieuw beheerplan gemeentelijk vastgoed, dat in 2022 ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Er hebben tussentijds geen belangrijke afwijkingen van het huidige beheerplan plaatsgevonden.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar)?

Hierbij wordt verwezen naar de staat van reserves en voorzieningen. Het betreft de onderstaande voorzieningen:

- Voorziening groot onderhoud Sportgebouwen
- Voorziening groot onderhoud Ambtelijke gebouwen
- Voorziening groot onderhoud Commercieel, Cultureel en Maatschappelijk vastgoed (CCM Vastgoed)
- Voorziening Kunst Openbare Ruimte (KOR)

De stand van de voorzieningen wordt op peil gehouden door een jaarlijkse vaste dotatie van diverse beleidsteams die het vastgoed als middel hebben om hun beleidsdoelen te realiseren.

Voor de begroting van 2023 zijn de geactualiseerde onderhoudsbudgetten opgenomen.

Planning en actiepunten voor 2023:

Vaststelling door uw raad van het nieuwe 'Beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen' inclusief benodigde budgetten voor 2023 en verder.

Sportvoorzieningen

Beheerareaal:

De gemeente Venlo beheert en exploiteert zelf of via anderen de kapitaalgoederen conform onderstaand overzicht.

De onderhoudstoestand van de sportgebouwen staan omschreven in de paragraaf Vastgoed.

Beheerareaal sportvoorzieningen in stuks	
Gemeentelijk zwembad inclusief buitenbad (De Wisselslag)	1
Gemeentelijke sporthallen	7
Niet gemeentelijke sporthallen	1
Gemeentelijke sportzaal	1
Gemeentelijke gymzalen	16
Niet gemeentelijke gymzalen	1
Gemeentelijke buitensportaccommodaties	14
Totalen	41

Gemeentelijke buitensportaccommodaties

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Er is een conditiecatalogus opgesteld waarmee de kwaliteit van de velden, de inrichtingselementen, de verhardingen en de beplanting inzichtelijk kan worden gemaakt. De kaders sluiten aan bij de betreffende normen voor velden (NOC*NSF) en inrichting (CROW). Deze normen zijn reeds vastgelegd en landelijk geaccepteerd. De raad heeft het onderhoud kwaliteitsniveau van het buitensportvelden conform norm conditiecatalogus sportparken gemeente Venlo vastgesteld op niveau voldoende (raadsbesluit november 2018).

Actuele onderhoudstoestand:

De kwaliteit van de sportvelden en overige inrichtingselementen binnen de gemeente Venlo is conform de normering van NOC*NSF en de aangesloten bonden en het vastgestelde niveau voldoende conform norm conditiecatalogus sportparken gemeente Venlo.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

In november 2018 heeft de raad het Meerjaren Onderhoud Plan voor de sportparken binnen de gemeente Venlo goedgekeurd. In 2022 wordt er een nieuw meerjarenplan geschreven.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

Op basis van het Meerjaren plan onderhoud Buitensport Venlo 2019-2028 is per jaar gemiddeld € 460.000 (exclusief BTW ofwel € 557.000 inclusief BTW) benodigd.

Planning en actiepunten 2023:

Er is sinds begin 2020 actief een overeenkomst voor het vervangen van armaturen en lichtmasten op de sportvelden. Tussen begin 2020 en tot en met juli 2022 zijn al 420 armaturen vervangen.

Voor het uitvoeren van groot onderhoud en klein onderhoud aan alle soorten sportvelden is een bestaande overeenkomst actief.

Financiering

Algemeen

De paragraaf financiering is in samenhang met het treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. In het treasurystatuut zijn de wettelijke kaders uit de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) verwerkt en zijn de doelstellingen voor de financieringsfunctie opgenomen. De uitwerking van de doelstellingen van het treasurystatuut wordt in de paragraaf financiering in de begroting en in het jaarverslag opgenomen.

In het treasurystatuut zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Het waarborgen van de toegang tot de financiële markten (doelstelling 1) vindt plaats door het op regelmatige basis onderhouden van de relaties met banken en financiële dienstverleners.

Wat in het komende begrotingsjaar wordt gedaan om de overige drie doelstellingen te realiseren wordt hieronder verder toegelicht.

Risicomanagement financieringsfunctie

Om gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's te beschermen worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Renterisico's

Renterisico's op korte financieringen worden beperkt door er voor te zorgen dat de wettelijk voorgeschreven kasgeldlimiet niet wordt overschreden. Onder kortlopende financieringen vallen alle financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt conform de Wet Fido bepaald op basis van een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote uitgaven van de gemeente. Voor het jaar 2023 is dat 8,5% van € 519.400.000. Dit betekent dat de kasgeldlimiet 2023 voor de gemeente Venlo € 44.150.000 bedraagt.

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde liquiditeitspositie weer over de afgelopen vier kwartalen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is in de laatste twee kwartalen van 2021 en in de eerste twee kwartalen van 2022 niet overschreden, wat inhoudt dat geen overmatig risico is gelopen op korte financieringen.

Bedragen x € 1.000.000

Kasgeldlimiet	3e kwartaal 2021	4e kwartaal 2021	1e kwartaal 2022	2e kwartaal 2022
2 Gemiddelde schuld	-	-	-	-
3 Gemiddeld overschot	112,90	116,71	111,07	129,36
Ruimte (+) / overschrijding () (1+2+3)	150,05	153,86	151,16	169,45

Renterisico's op lange financieringen worden beperkt door de wettelijk voorgeschreven renterisiconorm niet te overschrijden. De renterisiconorm heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen wordt ervoor gezorgd dat de renterisiconorm niet overschreden wordt. Onderstaande tabel toont aan dat de verwachting is dat de renterisiconorm de komende vier jaren niet overschreden zal worden en dat er dus geen overmatige renterisico's worden gelopen op langlopende financieringen door renteherzieningen of aflossingen.

Bedragen x € 1.000.000

Renterisiconorm en renterisico s vaste schuld	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1 Renteherziening	0,00	0,00	0,00	0,00
2 Aflossingen	8,96	8,97	8,98	8,99
3 Renterisico (1+2)	8,96	8,97	8,98	8,99
4 Renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal)	103,89	98,70	94,70	89,78
5 Ruimte (+) / overschrijding () ; (4 3)	94,93	89,73	85,72	80,79

Koersrisico's

Koersrisico's worden beperkt door uitzettingen uit hoofde van treasury te beperken tot producten met een vastrentende waarde of garantieproducten en uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning.

Kredietrisico's

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. Deze kredietrisico's kunnen worden onderscheiden in:

- uitzettingen van middelen uit hoofde van treasury
- garanties van geldleningen
- verstrekte langlopende geldleningen
- debiteuren.

Uitzettingen van middelen uit hoofde van treasury

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van treasury zijn de risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de Wet Fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag. Dit betreft sinds 1 juli 2021 2,00% van het begrotingstotaal en is ingesteld om voldoende saldo aan te houden voor het dagelijks betalingsverkeer. Voor de middelen die zijn uitgezonderd van het schatkistbankieren geldt dat uitzettingen uitsluitend plaatsvinden bij instellingen die voldoen aan de zeer strenge ratingeisen zoals gesteld in de Regeling uitzettingen en

derivaten decentrale overheden (Ruddo). Onderstaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer voor het 3e en 4e kwartaal van 2021 en het 1e en 2e kwartaal van 2022. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er ruim binnen de norm wordt gebleven.

Bedragen x € 1.000.000

Drempelbedrag SKB	3e kwartaal 2021	4e kwartaal 2021	1e kwartaal 2022	2e kwartaal 2022
Drempelbedrag (2,00% van begroting)	8,74	8,74	9,43	9,43
Gemiddeld saldo buiten 's Rijks schatkist	0,36	0,62	0,68	0,62
Ruimte binnen limiet (+), overschrijding ()	8,38	8,12	8,75	8,81

Garanties van geldleningen

De gemeente heeft garanties afgegeven voor geldleningen waar zij direct voor garant staat als ook geldleningen waarvoor de garantstelling via een waarborgfonds plaatsvindt. De beheersing van de kredietrisico's bij gegarandeerde geldleningen vindt voor het grootste deel van de verstrekte garanties plaats door waarborgfondsen. De fondsen betreffen:

- Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Stichting Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) / Nationale Hypotheek Garanties (NHG)
- Stichting Waarborgfonds Sport (SWS).

Per 31 december 2021 bedroeg de som van de gegarandeerde geldleningen voor de gemeente Venlo € 386.700.000. Hiervan had het grootste deel betrekking op garanties via het WSW en WEW: € 385.100.000. Daarnaast had een bedrag van € 1.600.000 betrekking op directe garantieverstrekingen.

In 2022 zijn er aanvullend vier garantstellingen voor leningen van derden door de gemeente afgegeven. Het betreft een 100% garantstelling voor een lening van de Sint Martinusschool ter hoogte van € 199.500 voor een levensduurverlengende renovatie, een 50% garantstelling voor een lening van TC Venlo ter hoogte van € 120.000 voor de aanleg van padelbanen, een 100% garantstelling voor de leningen schatkistbankieren van het OGVO ter hoogte van € 60.000.000 in het kader van de doordecentralisatie huisvestingsmiddelen voortgezet onderwijs en een 100% garantstelling voor een lening van € 1.000.000 van HC Delta Venlo voor de bouw van een nieuw clubhuis. Voor deze laatste lening is van Stichting Waarborgfonds Sport voor een bedrag van € 250.000 een achterborgstelling ontvangen.

Verstrekte langlopende geldleningen

De Wet Fido staat gemeenten toe leningen te verstrekken uit hoofde van de publieke taak. Aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is een vaste lening verstrekt ter hoogte van € 19.250.000 en een revolverende kredietfaciliteit met een maximum van € 6.600.000. Met BV Campus Vastgoed Greenport Venlo is in 2020 een lening van € 4.400.000 overeengekomen voor de bouw van Brighthouse en Brightworks. Daarnaast bevat de portefeuille van verstrekte geldleningen ook nog een aantal woningbouwleningen. Als gevolg van de oprichting van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) komen hier geen nieuwe leningen meer bij. Het restantbedrag van het totaal aan verstrekte geldleningen wordt eind 2023 begroot op € 30.500.000.

Debiteuren

Debiteurenrisico's worden in eerste instantie afgedekt via adequaat debiteurenbeheer inclusief aanmanings- en incassotraject. Op vorderingen die moeilijk invorderbaar blijken te zijn vindt, afhankelijk van de invorderingsstatus, een afwaardering plaats via de voorziening dubieuze debiteuren.

Liquiditeitsrisico's

Het liquiditeitsrisico kan worden omschreven als het risico dat niet kan worden voldaan aan de korte termijn betalingsverplichtingen. Doordat gemeenten in het geval zij niet meer aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen, een aanvullende uitkering (artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet) ontvangen, is het liquiditeitsrisico feitelijk nihil. Echter de artikel 12 status kan worden beschouwd als een faillissement en dit is een status die absoluut niet past binnen het financiële beleid ("het hebben van een duurzaam gezonde financiële huishouding") van de gemeente Venlo. Op liquiditeit wordt derhalve gestuurd en liquiditeitsrisico's worden gemitigeerd door het hanteren van zowel een kortlopende liquiditeitsplanning als ook een meerjarige liquiditeitsplanning (minimaal 4 jaar).

Valutarisico's worden uitgesloten door uitsluitend gelden uit te zetten in euro's en uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

Doelmatigheid financiering

Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities is de derde doelstelling uit het treasurystatuut. Hierin wordt met name invulling gegeven door te werken met integrale financiering. Dit houdt in dat niet voor iedere investering een aparte lening wordt aangetrokken, zoals zou plaatsvinden indien projectfinanciering zou worden gehanteerd, maar dat het totaal van investeringen wordt gefinancierd. De rentelasten hiervan worden via een administratieve rekenrente omgeslagen naar de producten en maken vervolgens deel uit van de programma's. Deze methode is minder arbeidsintensief dan projectfinanciering. Daarnaast heeft integrale financiering met renteomslag een stabiliserend effect op de begroting.

Middels onderstaand renteschema wordt o.a. inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. In de begroting 2023 zijn de volgende rentebedragen verwerkt:

Rentescema		Bedragen x € 1
		2023
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	8.624.000
b.	De externe rentebaten	-/- 1.098.000
Saldo rentelasten en rentebaten		7.526.000
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 372.000
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 171.000
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ 171.000
Niet via de omslagrente toe te rekenen rente		-/- 372.000
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		7.154.000
d1.	Rente over eigen vermogen	3.000.000
d2.	Rente over voorzieningen	610.000
De aan taakvelden toe te rekenen rente		10.764.000
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 10.632.000
Renteresultaat op taakveld treasury		132.000
	Gemiddeld rentepercentage langlopende en kortlopende financieringen	3,60%
	Berekende omslagrente	3,10%
	Gehanteerde administratieve rekenrente	3,00%

De aan de taakvelden toe te rekenen rente moet worden toegerekend aan de boekwaarde van de investeringen per 01-01-2023 ad € 347.600.000. Dit leidt tot een omslagrente van 3,10%. Doordat er 3,00% wordt doorbelast naar de producten ontstaat er op het taakveld Treasury een positief financieringsresultaat. Het rentepercentage over de opgenomen langlopende én kortlopende leningen bedraagt in 2023 gemiddeld 3,60%.

Optimalisatie renteresultaten

Rentevisie

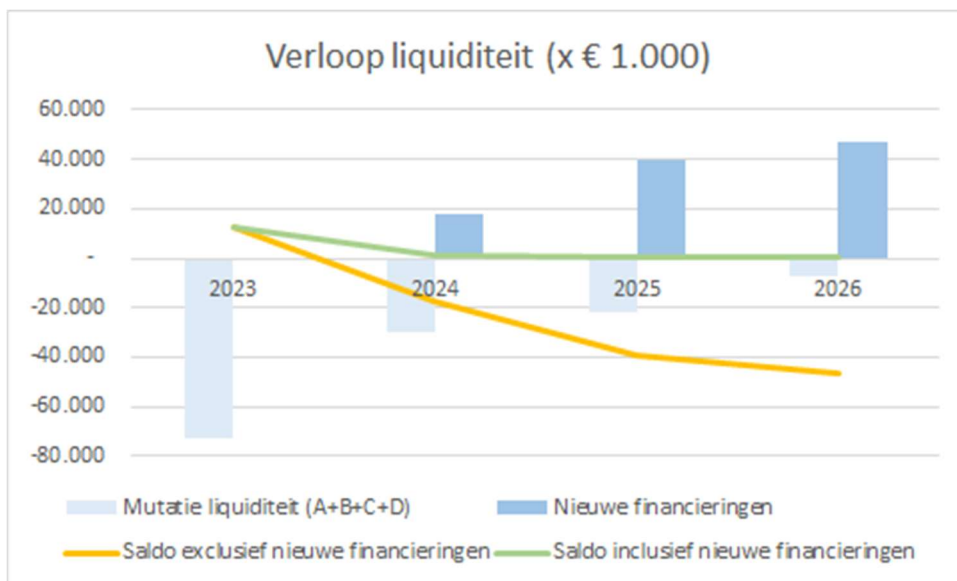
De gemeente Venlo volgt de rentevisies van enkele grote banken en volgt de ontwikkelingen op de kapitaal- en geldmarkt continu. De rente ontwikkeling laat zich namelijk, zoals de afgelopen jaren is aangetoond, erg moeilijk voorspellen. Wel worden de rente ontwikkelingen nauwlettend gevolgd via landelijke media, websites van enkele banken en wekelijkse rentenotitie's van financiële dienstverleners.

Financieringspositie

Kasstroombegroting 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Kasstroom uit exploitatie:				
Saldo baten en lasten na bestemming	176			
Mutaties reserves	-3.184	-892	3.526	-308
Mutaties voorzieningen	-1.102	-370	941	872
Afschrijvingen + aflossingen leningen U/G	15.250	17.464	18.551	20.266
Kasstroom uit exploitatie (A)	11.140	16.202	23.018	20.830
Kasstroom uit investeringen:				
Netto investeringen	-62.461	-43.249	-35.047	-10.615
Mutatie OHW grexen	5.202	8.942	3.956	2.235
Kasstroom uit investeringen (B)	-57.259	-34.307	-31.091	-8.380
Kasstroom uit financiering:				
Aflossingen leningen O/G (C)	-8.957	-8.968	-13.481	-18.992
Mutatie netto werkkapitaal:				
Overlopende activa				
Overige vlottende schulden (excl. kasgeld)				
Overlopende passiva	-17.568	-2.500	-500	-500
Mutatie netto werkkapitaal (D)	-17.568	-2.500	-500	-500
Mutatie liquiditeit (A+B+C+D)	72.644	29.573	22.054	7.042
Aanwending eigen middelen (Schatkistbankieren)	72.644	11.573	54	42
Financieringsbehoefte		18.000	22.000	7.000

-/- = uitgaande kasstroom, + = inkomende kasstroom

Op basis van de voorliggende begroting 2023-2026 wordt de kasstroombegroting opgesteld. Hieruit resulteert een mutatie liquide middelen van -/- € 72.600.000 in 2023, -/- € 29.600.000 in 2024, -/- € 22.100.000 in 2025 en -/- € 7.000.000 in 2026. De liquiditeitsbehoefte ontstaat met name vanuit de investeringsuitgaven en de aflossingen op langlopende leningen O/G. In 2023 en 2024 kan nagenoeg geheel worden voorzien in de liquiditeitsbehoefte vanuit de eigen middelen die zijn gestald in 's Rijks-schatkist in het kader van het verplicht schatkistbankieren.

Zoals uit de oranje lijn blijkt is in 2024, 2025 en 2026 behoefte aan aanvullende financiering om te voorzien in de benodigde liquide middelen. De planning is om hierin als volgt te voorzien:

Financieringsplan:	2023	2024	2025	2026
Nieuwe financiering kortlopend (< 1 jaar)		3.000	7.000	7.000
Nieuwe financiering langlopend (> 1 jaar)		15.000	15.000	
Financieringsplan		18.000	22.000	7.000

De rentelasten van deze nieuwe financieringen zijn verwerkt en gedekt in deze begroting. Voor de rentelasten van de nieuw aan te trekken leningen is rekening gehouden met een staffel oplopend tot 3% vanaf 2024.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de kaders van de bedrijfsvoering die moeten worden doorontwikkeld om bij te dragen aan de dienstverlening richting onze burgers en de maatschappij. Het doel is om alle voor aspecten ten aanzien van bedrijfsvoering (personeel, organisatie, informatie, financiën, inkoop, juridische zaken, communicatie, administratie) binnen de gemeente Venlo de basis op orde te brengen. Dit in termen van processen, data, systemen, administraties, beheer, sturing, kennis, competenties en houding en gedrag. Daarbij wordt tevens vooruit gekeken met het doel om de bedrijfsvoering toekomstvast door te ontwikkelen conform onze visies en besturingsfilosofie.

Wij willen dat onze bedrijfsvoering staat voor een positieve servicebeleving van onze organisatie en daarmee ook bijdraagt aan de positieve uitstraling naar onze inwoners toe. Daar waar de inhoudelijke programma's de gestelde doelen richting onze samenleving nastreven zal het programma bedrijfsvoering zich ook (integraal) moeten blijven aanpassen om dit op de juiste wijze te blijven faciliteren en gezamenlijk de doelen te realiseren. De hiervoor in het programma bedrijfsvoering benodigde focus zal in deze paragraaf nader worden toegelicht.

Programma bedrijfsvoering

"Een wendbare bedrijfsvoering van toegevoegde waarde"

' Integraal, dienstverlenend, doelgericht & doelmatig, toegankelijk & transparant' zijn de kernwoorden voor bedrijfsvoering in 2023. Voor de agenda van het Programma Bedrijfsvoering is het doel om voor alle aspecten van de bedrijfsvoering binnen de gemeente Venlo de basis op orde te brengen en door te ontwikkelen naar de laatste maatstaven op de diverse disciplines en aan te laten sluiten op de inhoudelijke doelen uit de diverse programma's. Het flexibel inrichten en doorontwikkelen van de bedrijfsvoering in aansluiting op de programma's en besturingsfilosofie is noodzakelijk om snel en adequaat te reageren op veranderingen. Bedrijfsvoering streeft hierbij dit te doen middels integrale dienstverlening vanuit één bedrijfsvoeringsbeleid en niet vanuit de diverse "losse disciplines".

Dit gebeurt ook in 2023 langs 3 programmalijnen:

- Digitale transformatie
- Beheer en kwaliteit van de data
- Mens en Organisatie

De doorontwikkeling zorgt langs deze 3 lijnen tot een directe bijdrage aan de inhoudelijke doelen, een betere interne beheersing en navolgbare processen.

Digitale transformatie

- De gemeentelijke organisatie is gegroeid van datagedreven werken naar informatiegestuurd handelen. Diverse programma's en teams maken gebruik van dashboards waarmee informatie inzichtelijk is gemaakt waardoor er verbeterde sturing mogelijk is. In 2023 breiden we de basis van stuurinformatie en dashboards verder uit (BI & Analyse) en willen we informatiegestuurd handelen bij de beleidsvorming verder verankeren. Randvoorwaardelijk zetten we in op het verbeteren van de digitale vaardigheid in de organisatie. Tevens zorgen we ervoor dat het beheer en de kwaliteit van data is geborgd met de nadruk op privacy en informatieveiligheid.

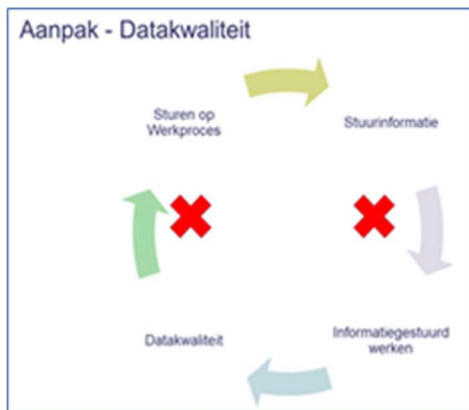
Het applicatie- en systeemlandschap zal worden voorzien van de benodigde aanpassingen om up-to-date te blijven met de benodigde kwaliteit. Denk hierbij vooral aan interventies gericht op het koppelen van diverse systemen onderling en/of naar landelijke voorzieningen. Daarnaast ligt de focus op het centraal/enkelvoudig beschikbaar hebben van data, waar vervolgens meervoudig gebruik van kan worden gemaakt door burgers, bedrijven en onze partners.

Ook worden enkele applicaties en systemen vervangen en/of vernieuwd om beter aan te sluiten bij doelgroep en de flexibiliteit die onze omgeving vraagt. Bij aanbestedingen m.b.t. software en hardware is nadrukkelijk aandacht voor duurzaamheid, flexibiliteit in gebruik, vitaliteit en informatieveiligheid. Voorbeelden hiervan zijn o.a. de implementatie van het nieuwe centrale zaakstelsel, VTH applicatie en het voorbereiden van transitie naar de Cloud van diverse applicaties en/of systemen. Door vervanging en vernieuwing van de ICT-omgeving moeten de bij de applicaties behorende licentiestructuur en overeenkomsten worden aangepast. Dit vooral vanwege verhoogd gebruik en/of nieuwe functionaliteiten.

Beheer en kwaliteit van de data

- We blijven ons ook in 2023 verder inzetten op het verbeteren van het informatiebeheer binnen onze systemen en werkprocessen. Het gaat daarbij om het vormen en beheren van dossiers conform de archiefwet en zodat ze ook tijdig worden vernietigd of overgebracht naar het e-Depot. Het gebruik en de inrichting van het in 2022 gevormde E-depot wordt in 2023 verder geprofessionaliseerd.
- De blijvende focus op het verbeteren van het informatiebeheer in de organisatie moet ons in staat stellen om de overheidsorganisatie transparanter te maken en bij te dragen aan een verdere groei van het vertrouwen van de burger in de overheid. We gaan in 2023 dan ook verder met het realiseren van actieve openbaarmaking en het vindbaar, toegankelijk en beheersbaar houden van documenten/informatie.

- Voor een goed lopende ambtelijke organisatie is het verder in de bedrijfsvoering randvoorwaardelijk om in navolging van 2022 de doorontwikkeling van goede monitoring en actuele stuurinformatie vorm te blijven geven. Om de financiële positie op ieder moment in beeld te hebben zetten we in 2023 verder in op de totstandkoming van maandafsluitingen inclusief koppelingen naar de subadministraties voor een continue data- en informatie-uitwisseling.
- De uitrol van maandafsluitingen en maandrapportages bij de teams zal de interne sturing en monitoring verbeteren. Op deze manier wordt via een verbeterde en meer actuele interne P&C cyclus ook een bijdrage geleverd aan een betere (bij)sturing en meer control in de externe P&C cyclus van Kadernota, Begroting, tussentijdse bestuursrapportage en jaarrekening. Doelstelling is een continu proces van beheersing in te richten met concernbreed inzicht in de uitvoering van de begroting en de noodzakelijke bijsturingenacties.
- Vanuit versterking van deze basis van beschikbare data en rapportages wordt in 2023, in samenwerking met de Auditcommissie, de financiële verordening geactualiseerd. Er wordt gekeken welke wijzigingen kunnen worden doorgevoerd om de P&C cyclus en bijbehorende producten efficiënter tot stand te laten komen en welke vorm en planning het beste aansluit bij de gewenste sturing en debat door uw raad. De denklijn hierbij is om in 2023 toe te werken naar 1 bestuursrapportage vóór de zomer in plaats van de huidige VoRap en FinRap. Hierna kan de P&C Cyclus in 2024 hierop worden aangepast.
- De integrale aanpak datakwaliteit 2023 focust zich niet alleen op de benodigde stuurinformatie maar ook op de verbetering van de onderliggende datakwaliteit en het bijbehorende werkproces. Zonder de juiste datakwaliteit of een werkproces waarin de data juist wordt geregistreerd, namelijk geen betrouwbare stuurinformatie. In 2023 verruimen we onze set van activiteiten voor de verbetering van datakwaliteit van zowel de ruimtelijke registraties (GEO) en de basisregistraties (BRP) naar ook de andere kernregistraties.

Mens en Organisatie

De geschetste dynamiek in de omgevingsanalyse, kadernota en de programma's stelt hoge eisen en vraagt een doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Dit uit zich in "harde" aspecten van systemen, applicaties en processen en "zachtere" aspecten als gewenste houding en gedrag, vaardigheden en de juiste persoon op de juiste plek.

Voor 2023 en verder krijgt de doorontwikkeling van mens en organisatie vorm door:

- Focus in de P&O agenda. Uit de omgevingsanalyse blijkt dat het voor de bedrijfsvoering misschien wel de grootste uitdaging van de komende jaren is om de juiste mensen te vinden en te behouden en zo optimaal inzetbaar te krijgen. Wenselijk en nodig is dat wij ons daarbij blijven inzetten voor een diverse én inclusieve arbeidsorganisatie. Dit zorgt ervoor dat op de P&O agenda van 2023 de volgende onderwerpen leidend zijn:
 - o Versterking arbeidsmarktpositie
 - o Strategische personeelsplanning en mobiliteit
 - o Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid (conform landelijke CAO)
 - o Permanent leren
- Ook in 2023 in te blijven zetten op een professioneler en efficiënter verloop van de klachtenprocedure en de evaluatie van klachtenbehandeling. We spelen in op de Wet Open Overheid voor een actieve openbaarmaking van informatie door de organisatie. En we versterken de gemeentelijke ombudsfunctie binnen de eerstelijns klachtafhandeling.
- Ondanks landelijk uitstel van de rechtmatigheidsverantwoording zullen we onze inspanningen hierop onverminderd voort te zetten. Net zoals in 2022 zullen we ook in 2023 al een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarstukken en vervolgstappen zetten naar het bredere in control statement in 2025. Op deze manier nemen we onze verantwoordelijkheid voor een organisatie die in control is en rechtmatig handelt en dat ook kan aantonen. Dit doen we tevens met het actualiseren van beleidsonderwerpen op de financiële beleidsagenda met in 2023 specifieke aandacht voor risicomanagement.
- De gewenste wijze van werken namelijk procesmatig, informatiegestuurd en conform de vastgestelde beleidscyclus gaan we in 2023 nog verder toetsen en doorvoeren.

Personeelskostenbegroting

Hoewel de inhoudelijke opgave zoveel als mogelijk binnen de bestaande capaciteit zal worden gerealiseerd is de huidige context van de programmabegroting echter dynamisch en dat levert nieuwe inhoudelijke uitdagingen op. Ter uitvoering van de doelstellingen in de programmabegroting is op enkele gebieden conform coalitieakkoord (afval, veiligheid, duurzaamheid & circulariteit, versnellen woningbouwopgave, aanpak illegale kamerverhuur, Publieke informatievoorziening, Registratie Niet Ingezetenen) beperkt meer personele inzet nodig dan waarin het huidige formatieplan van Venlo voorziet. Voorgesteld wordt, rekening houdend ook met intensiveren en versnellen van opgaven binnen de begroting, de noodzakelijke extra capaciteit structureel uit te breiden met € 757.000. Het betreft een relatief geringe uitbreiding van tijdelijke en structurele capaciteit (de omvang van voorstellen loopt af van ca. € 1.193.000 naar circa € 757.000 structureel en is hiermee minder dan 1% van het totale budget.). De voorstellen zijn in lijn met het coalitieakkoord, passend binnen het totaal aan beschikbare middelen in de begroting en worden inhoudelijk toegelicht in de diverse programma's.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording". Dit geldt niet voor de beleidsindicatoren op het gebied van bedrijfsvoering. Hiervoor is geen landelijke bron beschikbaar. Deze indicatoren zijn gebaseerd op eigen gemeentelijke informatie.

In deze paragraaf worden de beleidsindicatoren bedrijfsvoering gepresenteerd en nader toegelicht.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering	2023	2024	2025	2026
	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
1. Formatie: aantal fte per 1.000 inwoners	10	10	10	10
2. Bezetting: aantal fte per 1.000 inwoners	10	10	10	10
3. Kosten externe inhuur als % van totale loonsom	2%	2%	2%	2%
4. Overhead; % van totale lasten	9%	9%	9%	9%
5. Apparaatskosten per inwoner	983	979	978	979

1+2 Formatie en bezetting

De gepresenteerde fte's zijn exclusief formatie en bezetting van B&W, Raad en Raadsgriffie. De begrote formatie geeft een doorkijk naar de ontwikkeling van formatie in fte conform de voorgestelde meerjarenbegroting. Het uitgangspunt voor de personele bezetting is inzet van personele capaciteit op alle begrote taken in de formatie. Als gevolg van het ontstaan van vacatures in de loop van het jaar zal de bezetting feitelijk altijd wat afwijken van de formatie. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden, en fte formatie van Venlo zelf.

3. Externe inhuur

Jaarlijks wordt een relatief klein gedeelte aan inhuur vooraf ook als separate inhuurpost vooraf begroot. Binnen de personeelsbegroting kan, afhankelijk van te maken capaciteitskeuzes en noodzakelijkheid, een gedeelte van het loonkostenbudget van een team worden besteed aan inhuur in plaats van reguliere bezetting op basis van een aanstelling. Hiervan is met name sprake bij piekbelastingen, vervanging in verband met ziekte of tijdelijke formatieplaatsen; de zogeheten flexibele schil. Keuzes en noodzaak gedurende het jaar maken dat er inhuur plaatsvindt voor het realiseren van de opgave.

4. Overhead

Onder de overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Met primair proces worden de activiteiten bedoeld die rechtstreeks een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de producten en diensten voor onze burgers en bedrijven.

5. Apparaatskosten

De apparaatskosten bestaan uit de loonkosten voor het ambtelijk apparaat, de inhuur en de totale kosten voor overhead. Kosten voor diensten die zijn uitbesteed, zoals de belastingsamenwerking BsGW vallen niet onder de apparaatskosten. Gemeenten die veel diensten uitbesteden hebben dan ook naar verwachting relatief lage apparaatskosten ten opzichte van gemeenten met weinig uitbestede taken.

De apparaatskosten zijn ten opzichte van de begroting 2022-2025 hoger enerzijds door een andere berekeningswijze conform VNG-definitie en anderzijds door inflatie terwijl het aantal inwoners stabiel is gebleven.

Samenwerkingspartners

Inleiding

De gemeente heeft een deel van de uitvoering van haar gemeentelijk beleid ondergebracht bij zogenaamde verbonden partijen. Deze partijen spelen een belangrijke rol bij de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen. De gemeente blijft echter wel verantwoordelijk voor het realiseren van het beleid en de gemeentelijke doelstellingen.

Wat zijn verbonden partijen?

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft.

Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij, bijvoorbeeld door een zetel in het bestuur en/of door stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van die partij of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Wat zijn maatschappelijke partners?

Gemeente Venlo heeft het aandachtsgebied omtrent verbonden partijen verruimd met gesubsidieerde instellingen die een belangrijke unieke maatschappelijke functie vervullen (zonder dat de gemeente hierin een bestuurlijk belang heeft). Dit omdat de gemeente zich ook bij deze laatste instellingen op enig moment gedwongen zal zien om in het algemeen belang bij te springen als deze instellingen in de problemen komen.

Binnen de gemeente is daarom het ruimere begrip 'maatschappelijke partner' in het leven geroepen, waarmee wordt bedoeld: een verbonden partij of een gesubsidieerde instelling die een belangrijke unieke functie vervult.

Voor- en nadelen van samenwerkingsverbanden

De gemeente kan diverse redenen hebben om samen te werken met een maatschappelijke partner. Zo kan een gemeente samenwerken om bijvoorbeeld schaal- en efficiencyvoordelen te bereiken, kennis te delen, risico's te spreiden of om een maatschappelijk initiatief te ondersteunen.

Aan de andere kant brengt samenwerken ook risico's met zich mee. Ondanks dat de gemeente een deel van de uitvoering van haar beleid bij een partner heeft ondergebracht, blijft zij wel verantwoordelijk voor het uitgevoerde beleid. Daardoor kan de gemeente aanzienlijke maatschappelijke, financiële en fiscale risico's lopen wanneer een partner in financiële problemen komt of zijn taken niet goed uitvoert. De gemeente heeft daarom een controlerende taak op het gevoerde beleid.

Om de controlerende taak van de gemeente te kunnen uitvoeren, is het van belang om de risico's van maatschappelijke partners in beeld te hebben. Deze paragraaf heeft tot doel deze taak te ondersteunen. De maatschappelijke partners waarmee de gemeente op dit moment samenwerkt staan hieronder weergegeven.

Totaaloverzicht samenwerkingspartners

Overzicht samenwerkingspartners

Een actueel totaaloverzicht van de verbonden partijen waarmee gemeente Venlo op dit moment samenwerkt is te vinden op onderstaande website:

<https://venlo.dashboardsamenwerking.nl>

Onderdeel van de samenwerkingswijzer van de gemeente is het digitaal 'dashboard'. Daarin wordt per samenwerkingsverband naast de basis informatie inzicht gegeven in het doel van samenwerking, de beoogde resultaten, inzet van middelen, zeggenschap, mogelijke risico's, rol raad/college etc.

Nr.	Categorie	Naam samenwerkingspartner
1	Gemeenschappelijke regelingen	GR Grenspark Maas-Swalm-Nette
2	Gemeenschappelijke regelingen	Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord
3	Gemeenschappelijke regelingen	GR Gemeenschappelijk Orgaan Toezicht Primair Openbaar Onderwijs
4	Gemeenschappelijke regelingen	GR ICT Noord- en Midden Limburg
5	Gemeenschappelijke regelingen	GR AntiDiscriminatieVoorziening Limburg (ADV-Limburg)
6	Gemeenschappelijke regelingen	GR Maasveren Limburg Noord
7	Gemeenschappelijke regelingen	Regionale Uitvoerings Dienst Limburg Noord
8	Gemeenschappelijke regelingen	GR Euregio Rijn-Maas-Noord
9	Gemeenschappelijke regelingen	GR WAA
10	Gemeenschappelijke regelingen	GR Veiligheidsregio Limburg-Noord
11	Gemeenschappelijke regelingen	GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
12	Gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz
13	Vennootschappen en coöperaties	CSV Amsterdam BV
14	Vennootschappen en coöperaties	Nazorg Limburg B.V.
15	Vennootschappen en coöperaties	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
16	Vennootschappen en coöperaties	BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo
17	Vennootschappen en coöperaties	BV Campus Vastgoed Greenport Venlo
18	Vennootschappen en coöperaties	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg
19	Vennootschappen en coöperaties	NV Enexis Holding
20	Vennootschappen en coöperaties	BNG Bank N.V.
21	Stichtingen en verenigingen	Theater de Maaspoort
22	Stichtingen en verenigingen	Kunstencentrum Venlo
23	Stichtingen en verenigingen	Stichting Openbare Bibliotheek Venlo
24	Stichtingen en verenigingen	Poppodium Grenswerk
25	Stichtingen en verenigingen	Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken
26	Stichtingen en verenigingen	Omroep Venlo
27	Stichtingen en verenigingen	Afval Samenwerking Limburg
28	Stichtingen en verenigingen	Stichting Venlo Partners
29	Stichtingen en verenigingen	Stichting Museum van Bommel van Dam
30	Overige verbonden partijen	Regio Noord-Limburg
31	Overige verbonden partijen	Regionaal Mobiliteitsoverleg Noord-Limburg - Trendsportal
32	Overige verbonden partijen	BanenpleinLimburg
33	Overige verbonden partijen	Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg

Rekenkameronderzoeken

Sinds 2019 wordt de interne doorwerking van de aanbevelingen van de onderzoeken van de rekenkamercommissie periodiek gemonitord. Op twee momenten in de P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd, te weten in de jaarrekening en de programmabegroting. In de programmabegroting kijken we vooruit en rapporteren we over de stand van zaken van de meerjarenplanning van de rekenkamercommissie. In de jaarrekening kijken we terug op welke rekenkamercommissieonderzoeken het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden en wat de stand van zaken van de interne doorwerking van de aanbevelingen is aan de hand van een stoplichtenrapportage.

De rekenkamer heeft gekozen om in 2022 de volgende onderzoeken uit te voeren:

- Rekenkamerbrief aandachtspunten begroting
- Onderzoek burgerinitiatieven
- Onderzoek leegstand Venlo
- Onderzoek inzet BOA's

Rekenkamerbrief aandachtspunten begroting

In april 2022 heeft de rekenkamer een rekenkamerbrief met een aantal opmerkingen bij de meerjarenbegroting 2022-2025 aan uw raad aangeboden, bedoeld om uw raad van dienst te zijn bij de behandeling van de kadernota en jaarrekening van 2022 en mogelijk ook bij de besprekingen in het kader van de coalitievorming. De brief plaatst de begroting in een wat breder perspectief en benoemt enkele aanvullende inzichten en risico's die daaruit voortvloeien.

Hier vindt u de rekenkamerbrief.

[Rekenkamerbrief aandachtspunten gemeentelijke financiën | Gemeente Venlo](#)

Onderzoek burgerinitiatieven

In november 2021 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar burgerinitiatieven. Dit onderzoek heeft als doel meer inzicht te bieden in de manier waarop de gemeente Venlo omgaat met ongevraagde burgerinitiatieven, om daar lessen uit te leren. Concreet leidt dit tot de volgende drie, gerelateerde onderzoeksvragen:

- Welke ongevraagde grotere burgerinitiatieven zijn in Venlo aan de gemeente voorgelegd?
- Wat zijn de maatschappelijke effecten daarvan?
- Hoe ervaren initiatiefnemers de besluitvormingsprocessen rondom burgerinitiatieven?

Dit rapport wordt naar verwachting aanvang Q4 2022 aangeboden aan uw raad.

Onderzoek leegstand Venlo

In maart 2022 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar de leegstand in Venlo. Welke instrumenten gebruikt de gemeente Venlo om leegstand in de binnenstad te voorkomen en te bestrijden en wat zijn hiervan de effecten? De focus ligt op de binnenstad van Venlo, maar we kijken ook met een schuin oog naar het centrum van Blerick en het centrum van Tegelen.

De verwachtingen zijn dat dit rapport wordt aangeboden aan u in Q4 2022.

Onderzoek inzet BOA's

De rekenkamer wil in 2022 nog een ander onderzoek opstarten, namelijk naar de inzet van BOA's. Ondanks het feit dat het aantal boa's de afgelopen jaren gestaag is gegroeid, is handhavingcapaciteit een schaars goed. Dat maakt de vraag interessant hoe die capaciteit wordt ingezet.

In augustus 2022 start de rekenkamer met het opstellen van een startnotitie voor dit onderzoek.

Meerjarenplanning 2021-2022

In juni 2021 is de meerjarenplanning voor 2021 en 2022 van de rekenkamer vastgesteld.

In het voorjaar van 2022 heeft de rekenkamer moeten besluiten de overige onderzoeksonderwerpen op de meerjarenplanning vanwege onhandige timing in de tijd vooruit te schuiven of als (voor dit moment) ongeschikt terzijde te leggen. Vervolgens is de aanpak van leegstand als nieuw onderwerp geselecteerd.

Naast bovengenoemde onderzoeken houdt de rekenkamer altijd rekening met tussentijdse (verzoeken tot) onderzoeken. In november 2022 worden suggesties voor onderzoeksonderwerpen voor 2023 en 2024 opgehaald door de rekenkamer door bij uw fracties langs te gaan.

De meerjarenplanning vindt u op de website van de Rekenkamer Venlo.

[meerjarenplanning_2021_rekenkamer_juni2021.pdf \(venlo.nl\)](#)

In de jaarrekening 2022 wordt gerapporteerd over de interne doorwerking van de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkameronderzoeken in 2021 en 2022.

Bijlage I Totaaloverzicht meerjarenbegroting

Deze paragraaf presenteert een totaaloverzicht van de baten en lasten van alle programma's samen over de jaren 2022 tot en met 2026. Allereerst toont de tabel de totale baten en lasten per programma exclusief verrekeningen met reserves. Aan het eind worden de totalen met de reserves verrekend, waaruit het resultaat na bestemming voortvloeit.

Programma's	2022	2023	2024	2025	2026
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)					
1. Gezond en actief Venlo	70.321	63.116	64.668	64.179	64.291
2. Leefbaar Venlo	45.203	55.342	46.746	46.246	45.953
3. Grenzeloos Venlo	19.709	21.157	2.195	1.917	1.940
4. Welvarend Venlo	10.933	1.317	1.449	1.451	1.449
5. Centrumstad Venlo	29.718	12.296	26.071	7.563	7.162
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.954	992	408	408	408
Algemene middelen	315.386	343.695	340.288	344.571	323.417
Totaal baten begroting	494.224	497.914	481.825	466.334	444.620
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)					
1. Gezond en actief Venlo	267.604	263.806	263.711	260.888	257.696
2. Leefbaar Venlo	92.986	107.610	98.920	99.958	96.500
3. Grenzeloos Venlo	18.985	21.396	2.723	2.437	2.440
4. Welvarend Venlo	16.622	10.050	10.308	9.289	6.958
5. Centrumstad Venlo	39.727	27.710	39.693	20.207	19.673
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	11.462	6.751	5.162	5.103	5.097
Algemene middelen	55.222	63.600	62.200	64.928	56.565
Totaal lasten begroting	502.609	500.923	482.717	462.808	444.929
Resultaat programma's (voor bestemming)	8.384	3.009	892	3.526	309

Ottrekkingen aan reserves

1. Gezond en actief Venlo	2.401	2.337	774	689	364
2. Leefbaar Venlo	6.784	9.388	8.374	9.098	2.261
3. Grenzeloos Venlo	261	383		37	
4. Welvarend Venlo	1.284	1.000	1.048	48	48
5. Centrumstad Venlo	2.114	2.297	1.045	45	45
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	7.259	2.550	2.250	2.250	2.250
Algemene middelen	13.590	3.738	537	169	
Totaal ottrekkingen aan reserves	33.693	21.693	14.028	12.334	4.967

Toevoegingen aan reserves

1. Gezond en actief Venlo	1.937	399	399	399	399
2. Leefbaar Venlo	15.031	8.348	5.043	6.213	331
3. Grenzeloos Venlo			5		
4. Welvarend Venlo	2.783	70	70	70	70
5. Centrumstad Venlo	8.462	2.549	2.590	2.757	1.413
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	200	2.300	2.001	4.001	1
Algemene middelen	-2.874	4.843	3.028	2.421	2.445
Totaal toevoegingen aan reserves	25.539	18.508	13.135	15.861	4.658
Totaal verrekening met reserves	8.154	3.184	892	3.526	309
Totaal resultaat Programmabegroting	231	176	0	0	0

	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal baten na bestemming	527.917	519.607	495.852	478.669	449.587
Totaal lasten na bestemming	528.148	519.432	495.852	478.669	449.587
Totaal resultaat Programmabegroting	231	176	0	0	0

Bijlage II Investerings 2023-2026 inclusief kapitaallasten

Naam	E/M*	Krediet		Voorportaal			Kapitaallasten			
		2022	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Basisschool De Springbeek	E		3.604					9	24	99
Herungerberg herontwikkelen	E		3.250					154	152	149
Investering systeem SHV	E		28					6	6	6
Onderzoekkrediet Blerick	E		100					7	7	7
Onderzoekkrediet stadsdeel Tegelen	E		100					7	7	7
Onderzoekkrediet Titus Brandsma	E		150					9	9	9
Project De Harlekijn	E		100	2.925				7	212	208
Project Groeneveld	E		850					60	58	57
Project Toermalijn	E		125						7	7
Software	E		100					23	22	22
Velddijk vervangende nieuwbouw	E							-71	-365	7
Vorbereidingskrediet openbare ruimte zwembad	M			100				7	7	7
Vrijval Renovatie bs De Klingerberg	E	-1.045								-15
Vrijval Renovatie bs St. Willibrordus	E	-1.459								-14
Vrijval Renovatie de Schalm	E	-1.080							-15	-76
Vrijval Renovatie Titus Brandsmabasisschool	E	-2.193							-15	-128
Totaal 1. Gezond en actief Venlo		-5.777	8.507	2.925				217	116	352

Naam	E/M*	Krediet		Voorportaal			Kapitaallasten			
		2022	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
2. Leefbaar Venlo										
			100	620				6	40	39
Boskamp Tegelen	M		1.730					7	66	99
Camera's openbare orde/ flexibele afsluiters	E		577					96	93	91
Cameratoezicht orde en handhaving 2023	E		111					25	25	24
Civiele objecten	M		740	195	638	221		26	58	86
Groenvoorziening bomen en plantsoenen	M		1.875	1.875	1.875	1.875		121	239	356
Herinrichting woonwagenlocaties	E		250					20	20	19
Impuls groenonderhoud	M		1.477						22	103
Klantgeleidingssysteem	E	-180					-41	-40	-39	-38
Openbare ruimte Antoniuslaan Blerick	M		920						11	64
Openbare verlichting	M		866	866	866	866		54	108	161
Registratie Niet-Ingezetenen (RNI)	E		705					154	150	146
Speelvoorzieningen	E		100	100	100	100		13	26	38
Verkeersregelininstallaties	M		476	451	426	235		32	62	90
Voertuigen	E		60	616	662	615		8	149	231
Woningbouw	M		590					18	18	18
4. Welvarend Venlo										
BV Deelnemingen GP	E	-40					-1	-1	-1	-1
Campus Zuid	E		450					14	14	14
Campusontwikkeling	E	-4.920			4.900					
Gebiedsontwikkeling Venlo Noord	M		500					21	35	34
Totaal 4. Welvarend Venlo		-4.960	950		4.900		-1	33	47	46

Naam	E/M*	Krediet		Voorportaal			2023	Kapitaallasten		
		2022	2023	2024	2025	2026		2024	2025	2026
Lage Loswal	M		140					10	10	9
Openbare ruimte centrum Tegelen	M		5.700					63	230	394
Openbare ruimte CP Blerick	M		250					18	17	17
Openbare ruimte HAS en omgeving	M			1.860					4	130
Renovatie stadhuis **	M		500							
Verlichtingsplan Parelketting	M		500					40	39	39
Totaal 5. Centrumstad Venlo			7.090	1.860				130	300	589

6. Circulaire en duurzame hoofdstad

			6.607							
Totaal 6. Circulaire en duurzame hoofdstad			6.607							

Algemene middelen

								231	225	220
Totaal Algemene middelen			1.903					231	225	220
Totaal investeringen inclusief kapitaallasten		10.917	35.635	9.508	9.467	3.913	43	1.150	1.735	2.735

* E = Economisch nut / M = Maatschappelijk nut

** Dekking middels bestemming van jaarrekeningresultaat 2021 (afschrijving)

Naam	E/M*	Krediet		Voorportaal			2023	Kapitaallasten		
		2022	2023	2024	2025	2026		2024	2025	2026
Totaal investeringen economisch nut	E	-10.917	12.562	3.641	5.662	715	-43	729	770	1.089
Totaal investeringen maatschappelijk nut	M		23.073	5.867	3.805	3.198		421	965	1.646
Totaal investeringen		10.917	35.635	9.508	9.467	3.913	43	1.150	1.735	2.735

Bijlage III Kerngegevens

Aantallen
begroting
2023

A. Sociale structuur

Aantal inwoners	102.136
waarvan:	
- inwoners < 18 jaar	17.527
- inwoners van 18 tot 64 jaar	61.558
- inwoners > 64 jaar	23.051
Lage inkomens	17.102
Bijstandsontvangers	2.817
- WWB	2.605
- IOAW / IOAZ	212
Uitkeringsontvangers	
waarvan:	
- Bijstandsontvangers	2.631
- WAO/WIA	3.582
- Militairen	51
- WAZ	60
- WAJONG	1.315
- WSW	480
Minderheden (overeenkomstig definitie Gemeentefonds)	8.755
Aantal huishoudens	48.589
waarvan één-ouder-huishoudens	18.968

B. Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente (in ha.)	12.408
Oppervlakte bebouwing (in ha.)	956
Oppervlakte binnenwater (in ha.)	491
Woningen en recreatiewoningen	48.180

C. Financiële structuur

Ongebonden belastingen	46.574
Uitkeringen uit het Gemeentefonds	288.273
Totaal reserves en voorzieningen per 1 januari	180.013
waarvan:	
- reserves	149.501
- voorzieningen	30.512
Boekwaarde investeringen (geactiveerde kapitaaluitgaven)	363.685
Gehanteerd rentepercentage	3%
Totaal langlopende geldleningen (vaste schuld per 1-1-2023)	242.670

D. Woonlastenbepalende kengetallen

Waarde woningen en niet-woningen	18.673.718
waarvan:	
- WOZ waarde woningen eigenaren	11.436.886
- WOZ waarde niet-woningen gebruikers	3.618.416
- WOZ waarde niet-woningen eigenaren	3.618.416

Bijlage IV Reserves en voorzieningen

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde	Mutaties 2023		Boekwaarde	Mutaties 2024		Boekwaarde	Mutaties 2025		Boekwaarde	Mutaties 2026		Boekwaarde
	1 1 2023	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2023	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2024	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2025	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2026
I RESERVES													
A ALGEMENE RESERVES	93.166	6.406	1.660	97.913	3.341	1.460	99.793	2.775	1.300	101.268	2.776	1.280	102.764
1 Reserves met een Bufferfunctie													
Algemene Reserve*	83.641	3.824	20	87.446	2.528	20	89.953	2.421	20	92.354	2.445		94.799
Algemene Grondreserve	9.525	2.582	1.640	10.467	813	1.440	9.840	354	1.280	8.914	331	1.280	7.965
Totaal reserves met een Bufferfunctie	93.166	6.406	1.660	97.913	3.341	1.460	99.793	2.775	1.300	101.268	2.776	1.280	102.764
B BESTEMMINGSRESERVES	56.335	12.102	20.033	48.405	9.794	12.568	45.631	13.086	11.034	47.683	1.882	3.687	45.879
1 Overige Bestemmingsreserves													
Reserve Sam fonds	7			7			7			7			7
Reserve Versterking beroepsonderwijs	241	70		311	70		381	70		451	70		521
Reserve Maatschappelijke opvang en verslavingszorg	458		175	283			283			283			283
Reserve Arbeidsmarktbeleid regio	1.695	399	305	1.789	399	305	1.883	399	220	2.062	399	220	2.241
Reserve Bodemkwaliteit	57			57			57			57			57
Reserve Regionaal Werkbedrijf	173		50	123			123			123			123
Reserve Regionale Samenwerkingsverbanden	555		383	172	5		178		178				
Reserve Parkeerbonds													
Reserve Maatschappelijke compensatie Lomm	274			274			274			274			274
Reserve Herbezettingmiddelen generatiepact	365		4	361		9	352			352			352
Reserve Agiostorting Greenport Venlo	903			903			903			903			903
Reserve (Door)decentralisaties													
Reserve Circulaire Hoofdstad	700	300	300	701	1		701	1		702	1		702
Reserve Regionaal actieplan perspectief op werk	580		159	421			421			421			421
Reserve Woonwagenlocatie													
Reserve Coronafonds	947			947			947			947			947
Reserve Regiodeal/Investeringsagenda	746	1.500	746	1.500			1.500			1.500			1.500
Reserve Coronafonds t.b.v. gemeenschapsaccommodaties, sport- culturele verenigingen, herijking subsidies	376	129	216	288			288			288			288
Reserve Basis op orde Openbare Ruimte*	177	94	272		1.071	518	552	700	1.159	93			93
Reserve Transformatiefonds	2.675		1.375	1.300		1.000	300			300			300
Reserve Vastenavondkamp	260		85	175		85	90		90				
Reserve Algemene Bestemmingsreserve	715		555	160		80	80		80				
Reserve Tijdelijke financiering exploitatiekosten													
Raadsinformatiesysteem	100			100			100			100			100

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde	Mutaties 2023		Boekwaarde	Mutaties 2024		Boekwaarde	Mutaties 2025		Boekwaarde	Mutaties 2026		Boekwaarde
	1 1 2023	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2023	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2024	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2025	Toevoeging	Onttrekking	31 12 2026
Reserve Zelfsluitende waterkering Arcen	500			500			500						
Reserve Jongeren perspectieffonds*	201		201										
Reserve Innovatiebudget sociaal domein*	909		879	30			30			30			30
Reserve Corona steunpakketten sociaal domein													
Reserve Groen en water	6.979		2.819	4.160		2.500	1.660		1.660				
Reserve Kwaliteitsontwikkelbudget	1.300		1.300										
Reserve OZB woningen	610		-610										
Reserve Versnelling aanpak verduurz.maatschap.vastgoed		2.000	2.000		2.000	2.000		4.000	2.000	2.000		2.000	
Reserve Versterking wetenschappelijk onderzoek en onderwijs	2.000		1.000	1.000		1.000							
Reserve Middengebied-Veilingterrein	300		300										
Reserve Innovatie preventie vitale en gezonde Venlonaren	1.000		350	650		325	325		325				
Reserve Cofinanciering (o.a. Volkshuisvesting, woningbouw, stikstof,energietransitie, klimaatadaptatie)	1.000		250	750		250	500		250	250		250	
Reserve Armoedeloket	200		200										
Reserve Inburgering en Statushouders													
Reserve Renovatie Stadhuis	500		500										
Reserve Blokhuismiddelen													
Reserve Ontwikkeling Beheer Inrichting Openbare Ruimte		4.512	3.512	1.000	2.000	3.000		4.000	4.000				
Totaal overige Bestemmingsreserves	27.500	8.394	17.934	17.961	5.546	11.573	11.933	9.170	9.961	11.142	470	2.470	9.141
2 Reserves met een Inkomensfunctie													
Reserve Afschrijving activa	10.065	1.236		11.302	1.659		12.961	1.159		14.120			14.120
Reserve Cumulatieve afschrijving activa			125	-125		663	-788		709	-1.498		776	-2.274
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier	16.213	2.471	334	18.350	2.590	332	20.608	2.757	363	23.003	1.413	441	23.974
Totaal reserves met een Inkomensfunctie	26.278	3.708	459	29.527	4.249	995	32.781	3.917	1.073	35.625	1.413	1.217	35.821
3 Egalisatiereserves													
Egalisatiereserve Fondsvorming havengelden	65			65			65			65			65
Egalisatiereserve Middelen derden door substitutie	250			250			250			250			250
Egalisatiereserve Mitigeren afval, riolen woonlasten	1.668		1.640	28			28			28			28
Egalisatiereserve Pensioenvoorziening wethouders	573			573			573			573			573
Totaal Egalisatiereserves	2.557		1.640	917			917			917			917
TOTAAL RESERVES	149.501	18.508	21.693	146.317	13.135	14.028	145.425	15.861	12.334	148.951	4.658	4.967	148.643
4 Saldo van baten en lasten													
Saldo van baten en lasten													
Totaal saldo baten en lasten													
TOTAAL RESERVES incl. Saldo baten en Lasten	149.501	18.508	21.693	146.317	13.135	14.028	145.425	15.861	12.334	148.951	4.658	4.967	148.643

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde		Mutaties 2023		Boekwaarde		Mutaties 2024		Boekwaarde		Mutaties 2025		Boekwaarde		Mutaties 2026		Boekwaarde		
	1 1 2023		Toevoeging	Onttrekking	31 12 2023		Toevoeging	Onttrekking	31 12 2024		Toevoeging	Onttrekking	31 12 2025		Toevoeging	Onttrekking	31 12 2026		
II VOORZIENINGEN																			
1 Voorzieningen Planmatig Onderhoud																			
Voorziening Groot onderhoud Wegen	4.008		3.600	3.600	4.008		3.600	3.600	4.008		3.600	3.600	4.008		3.600	3.600	4.008		4.008
Voorziening Groot onderhoud Ambtelijke gebouwen	181		567	479	269		567	643	193		567	235	524		567	356	735		735
Voorziening Groot onderhoud Sportgebouwen	284		896	842	338		896	811	424		896	736	584		896	670	811		811
Voorziening Groot onderh.Commer.Cult.Maatschap.Vastgoed	333		1.152	1.178	306		1.152	1.101	357		1.152	765	744		1.152	1.032	864		864
Voorziening onderhoud GRP+	3.542		2.300	3.305	2.537		2.812	3.213	2.136		3.221	3.208	2.148		3.221	3.169	2.200		2.200
Voorziening onderhoud kunstwerken in openbare ruimte	203		60	62	202		60	66	196		60	70	187		60	70	177		177
Voorziening Groot onderhoud Civiele objecten	227		144	144	227		144	139	232		144	139	238		144	133	249		249
Voorziening Groot onderhoud Buitensport	928		557	522	963		557	522	997		557	522	1.032		557	522	1.067		1.067
Voorziening Groot onderhoud Begraafplaatsen	487		40	190	337		40	189	188		40	190	38		40	40	38		38
Totaal voorzieningen Planmatig onderhoud	10.194		9.316	10.322	9.188		9.828	10.284	8.731		10.237	9.465	9.504		10.237	9.592	10.149		10.149
2 Voorziening Middelen van derden																			
Voorziening Collectie Knecht-Drenth	565		47		613		47		660		47		707		47		755		755
Voorziening Egalisatie tarief GRP	1.932		982	1.318	1.597		12	420	1.189		12	419	782		12	121	673		673
Voorziening Reparatie derde jaar WW	220		40		260		40		300		40		340		40		380		380
Totaal voorziening Middelen van derden	2.717		1.069	1.318	2.469		100	420	2.148		99	419	1.829		99	121	1.808		1.808
3 Voorzieningen Overige																			
Voorziening Pensioenkosten Wethouders	6.753		200		6.953		200		7.153		200		7.353		200		7.553		7.553
Voorziening Deelneming Staat Vennootschap BV																			
Voorziening Restwerken Grondbedrijf	1.620		500	750	1.370		500	500	1.370		500	500	1.370		250	500	1.120		1.120
Voorziening Landschapsplan DCGV	2.500				2.500				2.500				2.500				2.500		2.500
Voorziening Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)	3.622		300	97	3.825		300	92	4.032		300	12	4.320		300	1	4.618		4.618
Voorziening Huurkorting commercieel vastgoed	78				78				78				78				78		78
Voorziening Nadelig exploitatieresultaat grondbedrijf	3.028				3.028				3.028				3.028				3.028		3.028
Totaal Voorzieningen Overige	17.601		1.000	847	17.753		1.000	592	18.161		1.000	512	18.648		750	501	18.897		18.897
TOTAAL VOORZIENINGEN	30.512		11.385	12.487	29.410		10.927	11.297	29.040		11.337	10.396	29.981		11.087	10.214	30.853		30.853
RESERVES EN VOORZIENINGEN INCL. SALDO BATEN EN LASTEN	180.013		29.894	34.180	175.727		24.063	25.324	174.465		27.197	22.730	178.932		15.745	15.181	179.496		179.496

*In de voorliggende meerjarige staat van reserves en voorzieningen, zijn enkele toevoegingen en onttrekkingen meegenomen, waarover wij u middels de FinRap 2022 nog willen laten besluiten.

Toelichting

Algemene Reserve

- Toevoegingen

De rente opslag Brightland Campus is conform raadsbesluit 2019-044 toegevoegd, vanaf 2021 € 148.000 per jaar. De bespaarde rente bedraagt voor 2023 € 2.586.000, 2024 € 2.380.000, 2025 € 2.272.000 en 2026 € 2.297.000. Daarnaast wordt voor 2023 het begrotingsoverschot van € 1.090.000 ter versterking van het weerstandsvermogen toegevoegd aan de Algemene reserve.

- Onttrekkingen

In het jaar 2023, 2024 en 2025 wordt er € 20.000 onttrokken conform raadsbesluit 2022-038 voor Werkgroep de Grens.

Algemene Grondreserve

- Toevoegingen

De geactualiseerde rentecomponent bedraagt in 2023 € 682.000, 2024 € 663.000, 2025 € 404.000, 2026 € 381.000.

Het resultaat op overtollige gronden wordt vastgesteld in 2023 op € 200.000, in 2024 € 50.000, 2025 en 2026 elk -€50.000.

Het resultaat op overtollig vastgoed wordt vastgesteld in 2023 op € 200.000 en in 2024 op € 100.000. In 2023 is er een positief exploitatie resultaat van € 1.500.000.

- Onttrekkingen

Er vindt een overheveling plaats naar de voorziening 'Nadelig exploitatieresultaat' in 2023 € 390.000, in 2024 € 190.000 en in 2025 en 2026 elk € 30.000 ter dekking van verwachte toekomstige nadelige resultaten op majeure projecten.

Post onvoorzien wordt voor 2023 en 2024 vastgesteld op € 1.000.000 en voor 2025 en 2026 op € 750.000.

Vanaf 2025 wordt een VPB claim verwacht van € 500.000 per jaar.

In 2023 en 2024 wordt er € 250.000 afgeboekt op de boekwaarden van panden.

Reserve Versterking beroepsonderwijs

- Toevoegingen

Vanaf 2018 een structurele storting in de reserve van € 70.000 ten behoeve van de ontwikkeling in het onderwijs.

Reserve Maatschappelijke opvang en verslavingszorg

- Onttrekkingen

In 2023 wordt voor een nieuwe opvanglocatie € 175.000 onttrokken.

Reserve Arbeidsmarktbeleid regio

- Toevoegingen

Om de regiefunctie van de centrumgemeente, voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en versterken wordt vanaf 2022 jaarlijks € 399.000 toegevoegd.

- Onttrekkingen

Vanaf 2022 wordt voor het Werkgeversservicepunt jaarlijks € 220.000 onttrokken.

Ten behoeve van de inzet van een transitiecoach wordt in 2023 en 2024 € 85.000 onttrokken.

Reserve Regionaal Werkbedrijf

- Onttrekkingen

In 2023 zal er € 50.000 worden onttrokken voor de inzet van een beleidsadviseur.

Reserve Regionale Samenwerkingsverbanden

- Toevoeging

De beëindiging van de samenwerking werkplein Venlo-Venray zorgt in 2024 voor een toevoeging van € 5.000.

- Onttrekkingen

De beëindiging van de samenwerking werkplein Venlo-Venray zorgt in 2023 voor een onttrekking van € 383.000 en in 2025 van € 178.000.

Reserve Herbezettingmiddelen Generatiepact

- Onttrekkingen

Het aan trekken van personeel waarvan de loonkosten geheel of gedeeltelijk ten laste komen van de reserve herbezettingmiddelen Generatiepact. In 2023 € 4.000 en in 2024 € 9.000.

Reserve Circulaire hoofdstad

- Toevoegingen

Vanuit het rekeningresultaat 2020 wordt in 2023 € 300.000 toegevoegd, welke in algemene zin wordt ingezet ter bevordering van verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

- Onttrekkingen

In 2023 wordt ter bevordering van verduurzaming van maatschappelijk vastgoed € 300.000 onttrokken.

Reserve Regionaal Actieplan Perspectief op Werk

- Onttrekkingen

Inzet middelen Regionaal Actieplan Perspectief Op Werk in 2023 € 159.000.

Reserve Regiodeal/Investeringsagenda

- Toevoegingen

In 2023 wordt er € 1.500.000 aan cofinancieringsmiddelen toegevoegd om te investeren in de brede welvaart van de regio.

- Onttrekkingen

Bij de vaststelling van de kadernota 2021 is aandacht gevraagd voor de ambities zoals die staan opgenomen in regionale strategische visie en de vertaling daarvan in de regionale investeringsagenda en de regiodeal. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2020 is incidenteel €4.000.000 gereserveerd als bijdrage aan deze opgave. In 2023 wordt € 746.0000 aan de reserve onttrokken t.b.v. regiodeal en investeringsagenda.

Reserve Coronafonds t.b.v. gemeenschapsaccommodaties , sport- en culturele verenigingen en herijking subsidies

- Toevoegingen

In 2023 wordt het begrotingsresultaat 2021-2024 van € 129.000 gestort in de reserve ter aanvulling van de subsidiemiddelen tot het oorspronkelijk niveau van deze coalitieperiode in relatie tot herijking subsidies.

- Onttrekkingen

In 2023 €216.000 in te zetten voor gemeenschapsaccommodaties, culturele verenigingen en sportverenigingen met financiële problemen als gevolg van de Coronacrisis.

Reserve Basis op Orde Openbare ruimte

- Toevoegingen

Voor het op orde brengen van de openbare ruimte wordt in 2023 € 94.000, in 2024 € 1.071.000 en in 2025 € 700.000 gestort.

- Onttrekkingen

Onderhoud aan openbare verlichting in 2023 € 182.000 en in 2024 € 200.000.

Het preventief bestrijden van zwerfafval € 90.000.

Impuls groenonderhoud in 2024 € 318.000 en in 2025 € 1.159.000. Dit wordt onttrokken uit de reserve en toegevoegd aan de reserve afschrijvingen.

Reserve Transformatiefonds

- Onttrekkingen

De afgelopen periode is de noodzakelijke transformatie van de binnenstad en de stadscentra van Tegelen en Blerick ingezet. Om plannen te ontwikkelen, de samenwerking te verbeteren, de centra te vergroenen en projecten uit te voeren wordt er in 2023 en in 2024 € 1.000.000 onttrokken.

Onderzoek naar de ontwikkelpotentie van de stationsomgeving Venlo in 2023 € 75.000.

Quick wins voor het vergroenen van de binnenstad in 2023 € 200.000

Voor het opstellen van een beeldkwaliteitsplan voor de binnenstad wordt in 2023 € 100.000 onttrokken.

Reserve Vastenavondkamp

- Onttrekkingen

Dekking sociaal-maatschappelijke regelingen in 2023 en 2024 jaarlijks € 85.000 en in 2025 € 90.000.

Reserve Algemene Bestemmingsreserve

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 €4.398.000 gestort in de reserve, te bestemmen aan een urgente en concrete uitvoering van maatregelen ten behoeve van: Coronafonds, Verduurzaming, Bijzondere kwetsbare groepen, Schoon heel en veilig en Mobiliteit.

In 2023 wordt € 555.000 onttrokken en in 2024 en 2025 elk jaar € 80.000.

Reserve zelfsluitende waterkering Arcen

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 500.000 gestort in de reserve, te bestemmen aan zelfsluitende waterkering Arcen. Deze wordt in 2024 hiervoor bestemd.

Reserve Jongeren Perspectief Fonds

- Onttrekkingen

Voor de continuering van het Jongeren Perspectief Fonds wordt er in 2023 € 201.000 onttrokken.

Reserve Innovatiebudget Sociaal Domein

- Onttrekkingen

Inzet innovatiebudget sociaal domein in 2023:

- De Kracht van Voeding € 115.000
- Kansrijk opgroeien € 75.000
- Werkbudget Fier op Venlo € 150.000
- Aanpak langdurig thuiswonen ouderen € 120.000
- Buurten met talent €160.000
- Laaggeletterdheid € 259.000

Reserve Groen en water

- Onttrekkingen

Met de vaststelling van het IVOR, de Agenda Groen en Water en de daarbij behorende beheerplannen is vastgelegd op welke wijze en op welk niveau beheer en onderhoud van groen en water gewenst en noodzakelijk is.

Vanaf 2023 tot en met 2025 wordt jaarlijks € 1.660.000 bestemd voor groen en water.

Voor het impuls groen onderhoud wordt er in 2023 € 1.159.000 en in 2024 € 841.000 onttrokken uit de reserve en toegevoegd aan de reserve afschrijvingen.

Reserve Kwaliteitsontwikkelbudget

- Onttrekkingen

In 2023 wordt € 1.300.000 onttrokken ten behoeve van doorontwikkeling en professionalisering van de organisatie.

Reserves OZB woningen

- Onttrekkingen

In 2023 zal het extra (teveel) opgehaalde OZB- deel als gevolg van de herberekening van de waardeontwikkeling 2022 door BsGW, op het OZB-tarief woningen in 2023 te corrigeren ten gunste van de burger. Dit betreft € 610.000.

Reserve Versnelling aanpak verduurzamen maatschappelijk vastgoed

- Toevoegingen

Voor de integrale verduurzaming zijn additionele middelen nodig bovenop de € 5.000.000 uit het coalitieakkoord die beschikbaar is gesteld voor de versnelling van de aanpak van de verduurzaming van het maatschappelijk/sport vastgoed inclusief accommodaties die niet ons eigendom zijn. Hierdoor wordt er in 2023 € 2.000.000, in 2024 € 2.000.000 en in 2025 € 4.000.000 extra gestort in de reserve om dit te kunnen realiseren.

- Onttrekkingen

Voor de verduurzaming van het maatschappelijk vast goed wordt er van 2023 tot en met 2026 jaarlijks € 2.000.000 onttrokken uit de reserve.

Reserve Versterking wetenschappelijk onderzoek en onderwijs

- Onttrekkingen

Voor de doorontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo zijn meerjarig stimuleringsmiddelen nodig. In 2023 en 2024 zal jaarlijks € 1.000.000 worden onttrokken.

Reserve Middengebied - Veilingterrein

- Onttrekkingen

De kosten met betrekking tot het Middengebied - Veilingterrein betreffen vooralsnog onderzoeks- en proceskosten ten behoeve van het verkeersonderzoek en in het verlengde hiervan vervolgonderzoek voor verkeer, groen, water, erfgoed en klimaatmaatregelen. In 2023 wordt hier € 300.000 voor bestemd.

Reserve Innovatiefonds preventie t.b.v. vitale en gezonde Venlonaren

- Onttrekkingen

Het nieuwe coalitieakkoord bouwt, op basis van het beleidskader Fier op Venlo en de Gezondste Regio, de ambities verder uit op het gebied van gezondheid en vitaliteit. In 2023 wordt € 150.000 ingezet op Buurten met Talent.

De kosten voor lokaal gezondheidsbeleid bedraagt in 2023 € 200.000 en in 2024 en 2025 jaarlijks € 325.000

Reserve Co-financiering (o.a. Volkshuisvesting, woningbouw, stikstof, energietransitie, klimaatadapter)

- Onttrekkingen

Voor noodzakelijke co-financiering wordt als eerste gekeken naar projecten en activiteiten die al in de begroting van middelen zijn voorzien. De vrijvallende middelen kunnen vervolgens ingezet worden voor andere maatschappelijke opgaven. Van 2023 tot en met 2025 bedraagt dit jaarlijks € 250.000.

Reserve Armoedeloket

- Onttrekkingen

Voor de continuering van het armoedeloket wordt in 2023 € 200.000 onttrokken.

Reserve Renovatie Stadhuis

- Onttrekkingen

Voor het integraal onderzoek van de renovatie van het stadhuis wordt in 2023 € 500.000 onttrokken.

Reserve Ontwikkeling Beheer Inrichting Openbare Ruimte

- Toevoegingen

Voor de realisatie van ontwikkelend beheer wordt er in 2023 € 4.512.000 toegevoegd, in 2024 € 2.000.000 en in 2025 € 4.000.000.

- Onttrekkingen

Voor het voorbereidingsbudget wordt er in 2023 € 512.000 onttrokken.

Het uitvoeringsbudget bedraagt in 2023 en 2024 € 3.000.000 en in 2025 € 4.000.000.

Reserve Afschrijving Activa - Cumulatieve Afschrijving activa

Conform de wettelijke kaders wordt het eigen vermogensbestanddeel van investeringen met een economisch nut (welke geheel of gedeeltelijk worden gedekt uit bestemmingsreserves) overgeheveld naar de reserve 'Afschrijvingen'. Gedurende de diverse afschrijvingstermijnen valt vervolgens het corresponderende (door uw raad vastgestelde) bedrag vrij uit deze reserve ter dekking van de afschrijvingslast van het betreffende actief. Met andere woorden: het gaat hier om meerjarige cumulatieve onttrekkingen ter dekking van afschrijvingslasten.

- Toevoegingen **Reserve Afschrijvingen**

Voor impuls toekomstbestendig groenonderhoud wordt in 2023 tot en met 2025 € 1.159.000 gestort. 2023 € 77.350 gestort vanuit de inkomensreserve Kapitaallasten Kazernekwartier. 2024 € 500.000 gestort vanuit de reserve zelfsluitende waterkering Arcen.

- Onttrekkingen **Reserve Cumulatieve afschrijvingen**

Ter dekking van de afschrijvingslasten in 2023 € 125.000, 2024 € 663.000, 2025 € 709.000 en 2026 € 776.000.

Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier

In 2020 is conform raadsbesluit 2020-002 een nieuw financieel raamwerk Kazerne Kwartier vastgesteld. De investeringen in de openbare ruimte Kazernekwartier (verharding, groen en Fort) worden geactiveerd en de meerjarige rentelasten worden ten laste gebracht van de genoemde reserve.

- Toevoegingen

In 2023 bedraagt de toevoeging € 1.985.000, in 2024 € 2.037.000, in 2025 € 2.137.000 en in 2026 € 779.000.

De rentecomponent bedraagt in

- 2023 € 486.000
- 2024 € 553.000
- 2025 € 620.000
- 2026 € 634.000
- Onttrekkingen

Ter dekking van de rentelasten vind een onttrekking plaats in;

- 2023 € 334.000
- 2024 € 332.000
- 2025 € 363.000
- 2026 € 441.000

Egalisatiereserve Mitigeren afval, riolen, woonlasten

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 2.00.000 gestort in de reserve, met als doel om voor alle huishoudens, in ieder geval voor 2022 en 2023, een lastenstijging als gevolg van de gestegen kosten te voorkomen. In 2023 vindt een onttrekking plaats van € 1.640.000.

In te stellen reserves en voorzieningen

In de onderstaande tabel staan de reserves die zijn ingesteld op basis van de jaarrekening 2021 en het coalitieakkoord 2022. Daarnaast wordt voorgesteld om de reserve Inburgering en Statushouders en Ontwikkeling Beheer Inrichting Openbare Ruimte in te stellen.

IN TE STELLEN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Aard	Naam	Toelichting
Bestemmingsreserve	Reserve Versnelling aanpak verduurz.maatschap.vastgoed	Instellen naar aanleiding van coalitieakkoord 2022
Bestemmingsreserve	Reserve Versterking wetenschappelijk onderzoek en onderwijs	Instellen naar aanleiding van coalitieakkoord 2022
Bestemmingsreserve	Reserve Middengebied-Veilingterrein	Instellen naar aanleiding van coalitieakkoord 2022
Bestemmingsreserve	Reserve Innovatie preventie vitale en gezonde Venlonaren	Instellen naar aanleiding van coalitieakkoord 2022
Bestemmingsreserve	Reserve Co-financiering (o.a. Volkshuisvesting, woningbouw, stikstof, energietransitie, klimaatadapter)	Instellen naar aanleiding van coalitieakkoord 2022
Bestemmingsreserve	Reserve Armoedeloket	Instellen naar aanleiding van coalitieakkoord 2022
Bestemmingsreserve	Reserve Renovatie Stadhuis	Instellen naar aanleiding van coalitieakkoord 2022
Bestemmingsreserve	Reserve Blokhuismiddelen	Doel van de reserve zal zijn de bekostiging van een nieuwe locatie voor maatschappelijke opvang in Venlo in het kader van de brede aanpak van dak- en thuisloosheid en doorontwikkeling maatschappelijke opvang.

Reserve Inburgering en Statushouders

Aard van de reserve Bestemmingsreserve

Programma Gezond en actief

Team Maatschappelijke Participatie en Gezondheid

Doelstelling

Uitvoering geven aan de Wet inburgering 2021.

Onderbouwing

De gemeente heeft de wettelijke taak om de inburgering te organiseren en regie te voeren op de uitvoering. Nieuwe meerderjarige nieuwkomers van buiten de EU én alle asielstatushouders moeten inburgeren.

Taakmutaties en onzekerheid

Deze Wet vormt een lerend stelsel waar de VNG en het Rijk samen in optrekken om de uitvoering en de spelregels gedurende de rit verder te concretiseren. En waar nodig wordt het stelsel bijgesteld indien dit de uitvoering bevordert.

- De inhoud en taken binnen de Wet inburgering veranderen continu.
- Als gemeente moeten we uitvoering (binnen paar maanden) geven aan deze wijzigingen.
- Doordat de wijzigingen volgen uit voortschrijdend inzicht en onderhandelingen op bestuurlijk niveau zijn zij niet te voorspellen/ voorzien.

Volume- en samenstellingsonzekerheid

De duur van de inburgering onder de nieuwe wet varieert, afhankelijk van de deelnemer, tussen de 12 en de 36 maanden. Hoeveel mensen moeten inburgeren, en de samenstelling van de groep, is niet vooraf te voorspellen, noch te beïnvloeden.

- Het aantal deelnemers en de duur van de inburgering varieert.

Timing van interventies en op- en afschaling

De wijze waarop, en het moment wanneer het best ondersteunende interventies kunnen worden ingezet is situatie-afhankelijk. Gedurende de rit doen zich kansen en bedreigen voor waar slagvaardig op ingespeeld moet worden. Dit veronderstelt flexibiliteit om passend bij de situatie te kunnen handelen.

- De inburgering is gebaat bij slagvaardigheid en flexibiliteit.

Relatie met Ondertussengroep (let op: hier is nog geen collegebesluit over genomen; 28/06 streefdatum)

Inburgeraars die onder de oude Wet inburgering uit 2013 vallen, de zgn. "ondertussengroep", dienen meegenomen te worden in de aanpak. Hierover worden vaste prijsafspraken met aantal deelnemers gemaakt. Maar doordat hier sprake is van stut-en-herstel interventies is het vooraf niet te bepalen wanneer en met welke intensiteit zij het best begeleid dienen te worden. Situatiafhankelijk zal de uitvoering tussen de 6 en de 36 maanden duren.

- De begeleidingsperiode van de ondertussengroep is niet vooraf te bepalen.

Resumé

De inburgering is continu in verandering. Hierbij speelt geen groot aantal onzekerheden. Om hier adequaat mee om te gaan is slagvaardigheid vereist. Om deze slagkracht te organiseren is flexibiliteit én een meerjarig handelingsperspectief noodzakelijk. Doen wij dit niet dan zal de inburgering stroef verlopen. Om deze frictie vervolgens op te lossen vereist extra ambtelijke én bestuurlijke inzet.

Volume De maximale omvang van de bestemmingsreserve is € 600.000

Voeding

- 1) Restant budgetten Inburgering (rek. nr. 300480)
- 2) Restant budgetten Statushouders (rek. nr. 300706)

Taakmutaties op de inburgering gaan gepaard met extra Rijksmiddelen. Deze zijn op dit moment niet te overzien. Indien deze zich voordoen wordt dit op inhoud voorgelegd aan het college. De bijbehorende middelen worden dan aan de budgetten toegevoegd. Restanten op deze budgetten worden aan de bestemmingsreserve toegevoegd.

Er is een gereede kans dat het college de komende jaren besluit tot extra inzet op inburgering, bijv. doordat we derde geldstromen weten aan te boren. De middelen worden toegevoegd aan de budgetten Inburgering. Restanten worden aan de bestemmingsreserve toegevoegd.

Looptijd 2023 t/m 2026

Reserve Ontwikkeling beheer inrichting Openbare Ruimte

Aard van de reserve/voorziening Overige Bestemmingsreserve
Programma Leefbaar Venlo
Team Realisatie en Beheer Openbare Ruimte

Doelstelling

Doel is een schone, veilige en toekomstbestendige openbare ruimte.

Onderbouwing

Door het beheer en onderhoud, daar waar mogelijk, te combineren met het realiseren van beleidsambities en/of ontwikkelingen/initiatieven uit de maatschappij, kan er "werk met werk" worden gemaakt. Het werkveld verschuift van een technische aangelegenheid naar een werkveld waarin de aandacht voor tevredenheid en betrokkenheid van de gebruikers van de openbare ruimte doorslaggevend is en waarin het gebruik van data een steeds grotere rol krijgt bij het nemen van beslissingen in het beheer. Traditioneel beheer verandert in ontwikkelend beheer.

Ontwikkelend beheer betekent dat er vanuit een (nog) bredere scope naar de toekomst van de openbare ruimte moet worden gekeken. Elke vervanging is een kans voor vernieuwing.

Het vraagt om integrale samenwerking met andere disciplines, met de beleidsteams en met maatschappelijk partners. We optimaliseren ons beheer tegen zo laag mogelijk kosten, met als uitgangspunt dat functie, gebruik, inrichting en beleving met elkaar in overeenstemming zijn en door opgaven vanuit andere domeinen (mede) te faciliteren. Bestaande beheermiddelen zijn daartoe niet toereikend. Met deze reserve zorgen we er voor dat onze openbare ruimte toekomstbestendig kan worden ingericht.

Volume €10.000.000

Voeding

2023: €4.512.000

2024: €2.000.000

2025: €4.000.000

Looptijd 2023 t/m 2025

Uitputting voorzieningen

Voorziening Groot onderhoud GRP+

Instandhouding-Watertaken

Voorziening GRP 2023-2026 verdeling 2,3% inflatiecorrectie over Instandhouding en Watertaken in 2023 € 52.000, in 2024 € 63.000 en in 2025 en 2026 jaarlijks € 72.000.

Verdeling inflatiecorrectie GRP 2023-2026;

Instandhouding 2023 48% - Watertaken 2023 52%

Instandhouding 2024 45% - Watertaken 2024 55%

Instandhouding 2025 50% - Watertaken 2025 50%

Instandhouding 2026 48% - Watertaken 2026 52%

Bijlage V Gewaarborgde geldleningen

Omschrijving onderdeel	Oorspronkelijke hoofdsom gewaarborgde geldlening	Restantbedrag van de gewaarborgde geldlening aan het begin van dienstjaar 2021	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen / gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag gewaarborgde geldlening ultimo 2021 (Totaal 2+3-4)
	1	2	3	4	5
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	415.921	396.006	15.000	29.573	381.433
Waarborgfonds Eigen Woning (WEW)	NB	4.627	0	914	3.713
Overige (door de gemeente gesubsidieerde instellingen)	5.703	2.122	13	558	1.577
Bankgaranties	22	22	0	22	0
TOTAAL GENERAAL	421.646	402.777	15.013	31.067	386.723

Bijlage VI Beleidsindicatoren

Het is wettelijk vastgelegd dat gemeenten, provincies en waterschappen jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moeten opstellen. Voor gemeenten en provincies is de regelgeving hieromtrent vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In het BBV is een aantal verplichte beleidsindicatoren opgenomen die met ingang van 2017 in de Programmabegroting opgenomen moeten worden. Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat staten- en raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten.

Per programma en per programmaliijn hebben wij, in overleg met een vertegenwoordiging uit uw raad en uw auditcommissie nieuwe indicatoren samengesteld. Wij hebben deze indicatoren geactualiseerd voor u bij elkaar gezet in een aparte bijlage "Meetbaar Venlo".

Bijlage VII Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld	2023		2024		2025		2026	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.1 Bestuur	21.247	26.988	2.285	8.110	2.006	7.769	2.030	7.810
0.10 Mutaties reserves	21.693	18.508	13.989	13.135	12.296	15.861	4.928	4.658
0.11 Resultaat baten en lasten								
0.2 Burgerzaken	2.335	3.573	3.883	5.158	4.191	5.446	4.246	5.482
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		40		40		40		40
0.4 Overhead	142	42.903	193	42.563	193	42.217	193	42.137
0.5 Treasury	11.026	7.124	10.881	5.942	10.789	5.745	10.809	5.308
0.61 OZB woningen	17.600	1.997	18.322	841	18.322	841	18.322	841
0.62 OZB niet-woningen	23.480	816	23.517	816	23.517	816	23.517	816
0.63 Parkeerbelasting	2.319		2.319		2.319		2.319	
0.64 Belastingen overig	686	211	686	211	686	211	712	211
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	288.773		284.699		289.075		267.875	
0.8 Overige baten en lasten		10.484		11.775		15.058		7.225
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		9.114		8.614		8.614		8.614
1.2 Openbare orde en veiligheid	362	3.967	362	3.936	362	3.876	362	3.787
2.1 Verkeer en vervoer	1.036	22.695	1.197	23.294	1.197	24.732	1.195	21.765
2.2 Parkeren	426	1.769	426	1.944	426	1.926	426	1.916
2.4 Economische havens en waterwegen	364	393	363	314	365	314	365	309
3.1 Economische ontwikkeling	28	6.738		6.208		5.155		2.916
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	116	1.779	116	1.881	116	1.881	116	1.826
3.3 Bedrijvenloket en -regelingen	665	1.874	665	1.865	665	817	665	817
3.4 Economische promotie	2.189	672	2.189	672	2.189	672	2.189	672
4.2 Onderwijshuisvesting	74	8.806	132	9.419	131	9.394	130	9.707
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.843	10.499	7.213	10.956	6.526	10.354	6.471	8.898
5.1 Sportbeleid en activering	256	2.204	252	2.204	252	2.203	252	2.203
5.2 Sportaccommodaties	3.099	8.439	3.209	8.920	3.209	8.354	3.209	8.838
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	108	7.590	108	7.096	108	7.055	108	7.031
5.4 Musea	246	2.999	246	2.969	246	2.988	246	2.982
5.5 Cultureel erfgoed		456		473		473		472
5.6 Media		2.279		2.279		2.279		2.178
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	431	9.997	431	9.988	431	10.037	431	10.090
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.591	24.296	1.415	23.596	1.415	23.523	1.415	22.973
6.2 Wijkteams		644		622		625		662
6.3 Inkomensregelingen	42.336	54.563	43.081	52.928	43.354	52.200	44.168	51.503
6.4 Begeleide participatie	125	15.784	125	16.423	125	16.353	125	16.363
6.5 Arbeidsparticipatie	1.004	9.623	1.626	9.239	1.608	8.915	976	8.284
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO		3.446		3.446		3.446		3.446

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1.241	26.648	1.247	26.411	1.247	26.436	1.247	26.438
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.806	35.677	3.759	34.669	3.759	34.671	3.760	34.674
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.474	54.627	1.474	56.369	1.418	55.921	1.404	55.460
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.165	3.246	1.165	3.246	1.165	3.246	1.165	3.246
7.1 Volksgezondheid	102	5.570	9	5.594	9	5.627	9	5.312
7.2 Riolering	9.497	7.135	9.951	7.588	10.137	7.774	10.212	7.849
7.3 Afval	12.105	10.211	12.775	10.211	12.773	10.209	12.773	10.209
7.4 Milieubeheer		741		741		701		701
7.5 Begraafplaatsen-crematoria	383	625	383	625	383	617	383	617
8.1 Ruimtelijke ordening		2.384		1.316		1.316		1.316
8.2 Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	33.082	32.233	35.574	36.089	16.074	17.144	15.250	16.418
8.3 Wonen en bouwen	6.156	17.063	5.586	15.119	5.586	14.817	5.586	14.566
Totaal	519.607	519.432	495.852	495.852	478.669	478.669	449.587	449.587

Bijlage VIII Financiële positie

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenaamde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Toepassing van deze voorschriften leidt tot de volgende situatie:

WW-conforme uitkeringen en bovenwettelijke WW-uitkeringen

Voor nog lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 253.000 gebudgetteerd. De gemeente Venlo is eigen risicodragers met betrekking tot de WW-uitkeringen en verplichte bovenwettelijke WW-uitkeringen voor voormalig werknemers. Voor voormalig werknemers die recht hebben op een WW uitkering ontvangt de gemeente nota's.

In de CAO gemeenten is een reparatie -uitkering ter compensatie van de versoberingen in de WW overeengekomen. Voor toekomstige aanspraken in relatie tot het 3e WW jaar is een voorziening gevormd .De voorziening kent per 1 januari 2022 een omvang van afgerond € 179.500 euro. De voeding vindt plaats op basis van ingehouden werknemerspremies. Hiervoor is een bedrag ter aangroei van de voorziening begroot van € 40.000 per jaar.

Uitkeringen oud wethouders

Voor thans lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 504.000 gebudgetteerd. Het budget is ter dekking van aanspraken op een loondervingsuitkering ingevolge de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) en wachtgelden.

Toekomstige Pensioenaanspraken wethouders

De verplichtingen inzake pensioenen van wethouders zijn ondergebracht in de voorziening Pensioenkosten Wethouders. De voorziening kent per 1 januari 2022 een omvang van € 6.600.000. Ingevolge artikel 44 van het BBV dient de gemeente een voorziening te treffen voor toekomstige pensioenverplichtingen van de wethouders (pensioenvoorziening bij het ABP is (thans) nog niet mogelijk). De hoogte is afhankelijk van jaarlijkse uitkomst van de actuariële berekening.

De voeding vindt plaats op basis van:

- Eventuele waardeoverdracht van elders opgebouwde pensioenaanspraken door wethouders.
- Benodigde (bij)storting op basis van actuariële berekening.
- Ingehouden pensioenpremie (=Appa premie) op de bezoldiging van de wethouders.

Voormalig personeel brandweer; FLO

Voor lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 300.000 gebudgetteerd ten behoeve van FLO verplichtingen van gelijke omvang. Functioneel leeftijdsontslag geldt voor ambtenaren in fysiek zware beroepen, zoals de brandweer. Het functioneel leeftijdsontslag is een speciale regeling waarbij FLO kan worden verleend. Deze regeling houdt in dat de ambtenaar wordt ontslagen bij het bereiken van een bepaalde leeftijd. Na het verlenen van FLO ontvangt de ambtenaar een zogeheten FLO uitkering om zijn inkomen tot zijn pensioengerechtigde leeftijd aan te vullen. Bij de overgang van de Brandweer naar de Veiligheidsregio in 2011 is besloten dat Gemeente Venlo verantwoordelijk blijft voor kosten Functioneel Leeftijdsontslag en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo. In september 2019 zijn er landelijke afspraken gemaakt over het overgangsrecht FLO. Hiervoor is bij de jaarrekening 2019 een voorziening getroffen. Deze heeft op 1 januari 2022 een omvang van € 3.300.000.

Geprognosticeerde balans

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 stelt het BBV een geprognosticeerde balans verplicht voor het begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren uit de meerjarenraming. Hiermee wordt inzicht verschaft in de ontwikkeling van de investeringen, de reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Activa	Verkorte balans ultimo jaar					
	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Immateriële vaste activa						
Materiële vaste activa	277.747	287.741	335.626	363.995	383.088	376.046
Financiële vaste activa	67.221	68.022	67.348	64.764	62.167	59.558
Vlottende activa						
Onderhanden werk grondbedrijf	18.758	21.071	15.869	6.927	2.971	736
Overige vlottende activa	149.953	118.794	45.974	34.401	34.347	34.305
Financiële vlottende activa	552	552	552	552	552	552
	514.231	496.180	465.369	470.639	483.125	471.197

Passiva	Verkorte balans ultimo jaar					
	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Vaste passiva						
Eigen vermogen	156.989	149.501	146.317	145.425	148.951	148.643
Voorzieningen	31.581	30.512	29.410	29.040	29.981	30.853
Vaste schulden > 1 jaar	251.654	242.708	233.751	239.783	244.302	232.310
Totaal vaste passiva	440.224	422.721	409.478	414.248	423.234	411.806
Vlottende passiva						
Overige vlottende passiva	74.007	73.459	55.891	56.391	59.891	59.391
Financiële vlottende passiva						
Totaal vlottende passiva	74.007	73.459	55.891	56.391	59.891	59.391
	514.231	496.180	465.369	470.639	483.125	471.197

EMU-saldo

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof). Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Met andere woorden, het moment van transactie is bepalend. Dit in tegenstelling tot het in het BBV voorgeschreven stelsel van baten en lasten.

Ook gemeenten, provincies en waterschappen moeten zich houden aan de doelstellingen uit de Wet Hof. Om provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie van BZK individuele EMU-referentiewaarden. Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De individuele referentiewaarde voor de gemeente Venlo bedraagt in 2022 € 16.332.000 (bron: septembercirculaire gemeentefonds 2021). De referentiewaarde voor 2023 wordt bekendgemaakt in de septembercirculaire gemeentefonds 2022 die bij het schrijven van deze begroting nog niet beschikbaar was).

Tot dusver heeft de Wet Hof voor Venlo geen gevolgen gehad, omdat het EMU-saldo op macro-niveau niet wordt overschreden. Onderstaande tabel geeft de EMU-saldi voor de jaren 2022-2026 weer op basis van de begrotingscijfers. In de jaren 2022-2024 wordt verwacht dat het EMU-tekort groter zal zijn dan de individuele referentiewaarde. Het EMU-saldo wordt met name beïnvloed door de investeringsuitgaven die voor betreffend jaar zijn gepland.

Van exploitatiesaldo lokale overheid naar EMU saldo		Begroting 2022 na wijz	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-8.384	-3.009	1.477	8.685	370
- 2	Mutatie (im)materiële vaste activa	9.994	47.885	28.369	19.093	-7.042
+ 3	Mutatie voorzieningen	-1.069	-1.102	-370	941	872
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.313	-5.202	-8.942	-3.956	-2.235
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU saldo gemeente Venlo		21.760	46.794	18.320	5.511	10.519

Overzicht van incidentele baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft de belangrijkste incidentele posten in de begroting weer. Tot en met 2026 zijn de incidentele lasten groter dan de incidentele baten. Daarmee kan de conclusie getrokken worden dat de begroting structureel sluitend is. De structurele lasten worden gedekt door structurele baten en er is dus sprake van een "materieel" begrotingsevenwicht.

	Programma	2023	2024	2025	2026
Baten	1. Gezond en actief Venlo	28	650	632	
	2. Leefbaar Venlo	21.426	10.753	9.571	9.170
	3. Grenzeloos Venlo	16.780	-1.981	-2.273	-2.273
	4. Welvarend Venlo				
	5. Centrumstad Venlo	11.236	25.011	6.503	6.102
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	584			
	Algemene middelen			-800	-1.849
Totaal baten		50.054	34.433	13.633	11.150
Onttrekking aan reserves	1. Gezond en actief Venlo	2.032	469	469	144
	2. Leefbaar Venlo	7.748	6.934	7.818	981
	3. Grenzeloos Venlo	383		37	
	4. Welvarend Venlo	1.000	1.048	48	48
	5. Centrumstad Venlo	2.220	1.045	45	45
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.550	2.250	2.250	2.250
	Algemene middelen	3.738	538	169	
Totaal onttrekking aan reserves incidenteel		19.671	12.284	10.836	3.468
Totaal incidentele baten		69.725	46.717	24.469	14.618

Lasten	1. Gezond en actief Venlo	5.442	3.612	2.542	610
	2. Leefbaar Venlo	23.694	12.488	10.924	10.281
	3. Grenzeloos Venlo	18.997	320	20	
	4. Welvarend Venlo	3.668	3.242	2.242	
	5. Centrumstad Venlo	14.033	26.058	6.503	6.102
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	628	-912	-912	-912
	Algemene middelen	5.590	1.726	4.247	-155
Totaal lasten	72.053	46.534	25.566	15.926	
Toevoeging aan reserves	1. Gezond en actief Venlo				
	2. Leefbaar Venlo	5.766	4.230	5.859	
	3. Grenzeloos Venlo		5		
	4. Welvarend Venlo				
	5. Centrumstad Venlo				
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.300	2.001	4.001	
	Algemene middelen	2.256	648	148	148
Totaal toevoeging aan reserves incidenteel	10.322	6.884	10.008	148	
Totaal incidentele lasten	82.375	53.418	35.574	16.074	
Totaal saldo incidentele baten en lasten	12.650	6.701	11.105	1.456	

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Naam reserve	Mutaties 2023		Mutaties 2024		Mutaties 2025		Mutaties 2026	
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
Algemene reserve (bespaarde rente)	2.586		2.380		2.272		2.297	
Algemene Grondreserve	2.582	1.640	813	1.440	354	1.280	331	1.280
Reserve Kennisinstructuur	70		70		70		70	
Reserve Arbeidsmarktbeleid regio	399	305	399	305	399	220	399	220
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier	2.471	334	2.590	332	2.757	363	1.413	441
Reserve Cumulatieve afschrijving		125		663		709		776
Totaal structurele baten en lasten	8.109	2.404	6.252	2.740	5.853	2.573	4.510	2.717

Structureel begrotingsaldo

Presentatie van het structureel begrotingsaldo	2023	2024	2025	2026
Saldo baten en lasten	-3.009	-892	3.526	-309
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	3.184	892	-3.526	309
Begrotingsaldo na bestemming	175	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-12.651	-6.703	-11.106	-1.458
Structureel begrotingsaldo	12.826	6.703	11.106	1.458

